מיספר 2442 כ' סיוון תשמ"ד, 20.6.1984 שנה 48 המחיר 300 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

מנגנון-החושך קובע

את הרכב הכנסת ה-11

מועמדים
מיעארי
ופלד

הקונטרה

נגד הדמוקרטיה

86

וימו יעקבסון טמיר

מכתבים

לזכור ולא לשכוח

ב־6.6.84 מלאו שנתיים לקרב על הבופור. זוג ההורים השכולים מקיבוץ בית־זרע זוכרים:

עברו 730 יממות מאז התחילה מלחמת־לבנון. שנתיים מאז השמיעו ראש־ממשלת ישראל דאז, מנחם בגין, ושר־הביטחון אריאל שרון, את השקרים ממרומי ההר המקולל — הבופור — כאשר הצטלמו לטלוויזיה, מתפעלים מאוויר הפסגות ומודיעים לאומה: „הבופור נכבש ללא נפגעים.

כל ההצגה הראוותנית הזאת התקיימה רק שלוש שעות אחרי שנאספו הגופות של שישה בחורים מלוחמי סיירת גולני, שנפלו בקרב על כיבוש הבופור.

כאשר בגין ושרון חייכו והצטלמו על הבופור, ביום השני למילחמה, היו כבר לצה"ל 25 חללים. לשם מה היתה נחוצה כל ההצגה שלהם? אמרו שלא ידעו — למה לא ידעו? וכאשר נודע להם, לא יכלו להתנצל על כך? כנראה שלא היה להם צורך אנושי לכבד את הבחורים, שאותם שלחו למילחמה בלבנון, ולא היה להם יחס לציבור שלפניו הופיעו בטלוויזיה — אחרת בוודאי היו מתנצלים.

זהו תהליך: חוסר־יחס מוביל לגישה בלתי הומאנית. כי מי שרואה בבני־אדם של עם אחר חיות דו־רגליות, כמו שהנאצים ראו ביהודים, מזלזל בסופו של דבר גם בבנים מבני עמו.

אמרו — לא היה להם זמן, היו עסוקים... האומנם? האם זה עניין של זמן? הנה, מנהיגים של מדינות גדולות מישראל נהגו בצורה הומאנית, כיבדו את החללים ואת משפחותיהם: נשיא ארצות־הברית טילפן ודיבר באופן אישי עם כל אחת מ־240 משפחות החללים שנפלו בלבנון. נשיא צרפת עבר באופן אישי ליד כל ארון וחלק כבוד אחרון לכל אחד ואחד מ־50 החללים הצרפתיים שנפלו בלבנון. אבל לבגין ושרון לא היה זמן... עניין של זמן? עניין של יחס.

בגין, שרון וכל אותם אשר הרימו את היד בעד היציאה למילחמת יש ברירה, ואותם אשר בשתיקתם איפשרו אותה, רשמו דף שחור בהיסטוריה של מדינת ישראל והציונות.

מה חבל ומה עצוב שהשפויים, האמיצים, שהתנגדו למילחמת־לבנון מהרגע הראשון היו מעטים כל־כך, מעטים מדי...

730 יממות עברו מאז נפלו בנינו על הבופור. נזכור, לא נשכח ולא נסלח.

מונה ודוד שרף, קיבוץ בית־זרע

● ● ●

כמה מעלות טובות לשילטון עלינו

קטע מתוך תפילה מיוחדת, הנאמרת על־ידי קבוצת עצירים מועדפת, אי־שם במיגרש־הרוסים:

לוא היו שרותי הביטחון והמישטרה זקוקים לקבלת אישור מיוחד מראש־החממשלה כדי לעצרנו — דיינו.

לוא היו זקוקים לאישור מיוחד נוסף לעצירת הרבנים אליעזר ולדמן ומשה לוינגר — דיינו.

לוא היו מתירים לשר בממשלה להתערב בענייני מעצר וחקירה — דיינו.

לוא כל הממשלה נמנעה מלהוקיע את נסיונות אותו השר להבדיל בין טרור „חיובי" לטרור „שלילי" — דיינו.

לוא היו מפארים אותנו כ„משיחים", תוך אזהרת מתנגדינו מלבקר אותנו בשל מעשינו — דיינו.

לוא היו מתירים לחברינו להתארגן ולפעול למעננו באופן חופשי בניגוד ל„חוק למניעת טרור 1984" — דיינו.

לוא היו מתירים לנו להאשים „גורמים מסויימים בחברה הישראלית" כאחראים למעשינו — דיינו.

לוא היו מאפשרים לנו תנאי „פיקניק" במעצר ובכלא הצפוי — דיינו.

על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת לשילטון עלינו, שדאג לנו לכל שפע הטובה הנ"ל, ועוד ידו נטויה. וכבר יש הצעות לקיום ישיבה בכלא, ותוך זמן קצר תועלה ההצעה של המרת עונשנו „בעבודות חוץ" וכדומה.

נסתלי אור־נר, ירושלים

● ● ●

ייגאל – היזהרו!

תעלול הבחירות של ייגאל הורביץ עלול לעלות לו ביוקר.

„הנהגת מדינת ישראל מורכבת היום מחבורה של עבריינים. צריך לגרש אותם או להכניס אותם לכלא," כך אמר השבוע ייגאל הורביץ, שר־האוצר לשעבר. מה היא העבירה של ההנהגה? „הם הפקירו את הכלכלה והביאו אותנו לסף פשיטת־רגל."

(המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקדמי:

קשר נגד הדמוקרטיה

השבוע התחוללה בישראל הפיכה. בהדרכת השב"כ החליטה ועדה טכנית של נציגי מיפלגות – רובם עסקנים מסוג ג' – לבטל את הדמוקרטיה הפרלמנטרית. השיטה: המאכערים של שתי הסיעות הגדולות הסכימו ביניהם, שכל אחד יפעל לפסילת מתחריו של השני – המערך פסל רשימה גוענית, והליכוד פסל את רשימת השלום של מוחמד מינצארי ומתי פלד (בתמונה): פסול לי ואפסול לך.

12

כתבת השער האחורי:

הרומן שלי עם וורן ביטי

התרגשות רבה עורר ביקורו של הכוכב האמריקאי וורן ביטי, שהוסיף לרשימת הרומנים הזוהרים שלו את היסהסיה הישראלית ציפי לוין. בעיצומה של הילולת סיום הפסטיבל קפצו החוגגים לבריכת מלון רמאדה הירושלמי, מי בבגדים, מי ב־תחתונים ומי בעירום, אך גם מי הבריכה הקרים לא ציננו את התלהבותם החמה.

62

לא להדגיז את הציבור

ראשי המערך החליטו לא לחמם את מער־כת־הבחירות מפני שמומחים יעצו להם לא להדגיז את הציבור. הם מעריכים, שרק כך יזכו ב־52 מנדטים, אבל אוזלת־יד אירגונית עלולה לשבש את תוכניותיהם.

14

המערך מתחנף למחנה הימין

המערך מוותר על הבוחרים היוניים, כדי לקחת לפחות שיבעה מנדטים מהימין. הנשק הסודי שלו הוא יצחק רבין, הסופר־נץ, שנש־לח לזנוב ב„מחנה הלאומי".

22

הליכוד בשבי

הליכוד שבוי בידי מיפלגת העבודה. רק היא יכולה למנוע את התפוררותו – אם תבחר להקים ממשלת אחדות לאומית. סיכוי זה יחיה ה־ נימוק היעיל ביותר של מת־ נגדי ממשלת־אחדות במערך.

7

להתייחד בכלא

מישפחות הנאשמים במישפט חברי המחתרת היהודית מציעים את זיכרונותיהם, תמורת רבבות דולארים, לעיתונים בארץ ובחו"ל, ונעשו סידורים מיוחדים לאפשר לנאשמים ולנשותיהם להתייחד בכלא.

10

ליטופים ורצח

שעה קלה לפני שנפתח הדיון, ליטף יוסף הרנוי מאלון־מורה את בתו התינו־קת. אחר־כך התיישב על ספסל־הנאשמים, במיש־פט שבו הוא נאשם ברצח ילדה בת שמונה משכם.

26

רותי של הזכויות

„אריק שרון מטורף, ויובל נאמן מטורף, ועוד מעט גם רפול יהיה בכנסת, והוא נראה לי מהמטורפים שבחבורה," אומרת פרופסור רותי גביזון, יו"ר האגודה לזכויות האזרח בישראל, המספרת ב־ ראיון מיוחד על פעולות האגודה.

23

השופטות

שרה סירוטה, דבורה ברלינר ודרורה פילפל הן שופטות חדשות, שמונו לתפקידן לאחרונה. השמועה אמרה שוועדת־המינויים נוהגת פרוטקציה. „אם כך," אומרים המישפטנים אחרי המינויים החדשים, „כדאי שימשיכו בשיטה הזאת!"

51

כוכבות בירושלים

אחד משיאי פסטיבל הסרטים בירושלים היה מיפגשן של שתי הכוכבות – לוליאן גיש האמריקאית, הגברת הראשונה של הסרט האילם ו־ז'אן מורו הצרפתיה, אשת החלומות של גברים רבים ברחבי העולם.

59

50 זה קו ההתחלה

הוא היה אינדיאני וייקה, מיליונר ואסיר, מתאגרף ומרגל, קיבוצניק ונהג־מירוצים. בגיל 50 מתכונן מנסרד בן לחלק העיקרי בחייו שלפנינו.

46

בגלל שיער של כלב

האם אפשר להרשיע עורך־דין בגלל שערה של כלב? שאלה זו מתבררת במישפטו של עורך־הדין שימעון חרמון הנאשם ברצח ידידתו, כרמלה בלאס. השערות המכרי־ עות מיוחסות עליידי הת־ ביעה לבלבו של הנאשם.

65

החזה המוחח

„היא משוחררת אמי־ תית," אומר יהודה ברקן על התגלית החדשה שלו אנה פאנין, היחידה שהסכימה להצטלם בעירום בסירטו המתיחה הגדולה. „אני חו־ שבת שהבעות פנים ועיניים הן יותר חשיפה מאשר להראות את החזה," אומרת אנה.

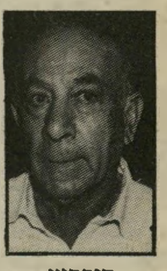
48

המדורים הקבועים:

מיכתבים	3
קורא יקר	5
תשקיף	6
במדינה	7
הנדון	9
יומן אישי	16
תמרורים	17
עלי דפנה	18
אנשים	19
בלונים	21
מה הם אומרים – חיים רמון, יקיר פלסנר, שרה שטרן־קטן, קובי אושרת, יובל מסקין, תמי פלד	28
שידור	30
תמליץ – שידורי הטלוויזיה בישראל ובירדן	31
חלון ראווה	32
עולם קטן – בחריין, ניקראגווה, מכירות נשק	34
קולנוע – ראיון מיוחד עם סרג'יו ליאונה	39
אנשים בעולם – הנסיך ויליאם, הנסיכה קארולין, הנסיך אנדריו	42
נמר של נייר – ערבי מת, היד הקטועה, שירת זוסמן, פתגמי משלי	44
זה וגם זה	52
תשבץ	54
אתה והשקל	55
מיכתבים לרזתי	57
לילות ישראל	58
מוסיקה – שלום הציבור, פסטיבל ג'אז	61
הזדמנות – מזל סרטן	67
רחל מרחלת על כל העולם	68
זה היה העולם הזה שהיה	70

(המשך מעמוד 3)

אז לתשומת־ליבו של הח"כ הנלהב: ההכרזה שלו היא אולי תעלול־בחירות מצויין, אבל עליו לזכור שיום ה־בחירות יחלוף, ואז הוא אולי ירצה להצטרף להנהגה. אם חלילה, מישהו משומעיו יקח היום את דבריו ברצינות, ויטפל ב„פושעים" כפי שנהוג לטפל בשכמותם, הרי שבכך תיקבע נורמה חדשה — שתחול בעתיד גם על התועמלן הזריז הוריץ.

הוריץ

ייגאל, הגזמת. אפילו במערכת־בחירות לא הכל מותר. אחרת תיהרס כל התרבות הפוליטית שלנו.

יצחק רון, גבעתיים

● ● ●

הרובה ששבר את גב הגמל

„תושב התנחלות כפר־אדומים שלף נישקו והרג שיבעה גמלים, שאכלו צמחים בחממה שלו. שכניו אמרו להגנתו, כי הוא יהודי ירא שמיים."
(מן העתונות).

ימין נגד שמאל.
הקודש הוא חול.
תצהיב שנאה ואין מישעול.
ארחה עוברה.
דומם נעה.
עצרה לסעור בחממה.
וצליל רובה נשמע קצוב.
גמלים גוססים — כמה עצוב,
לין לן, לין לן,
לא יישמע עוד.
אין כוח לשאת,
התהומה לצעוד.

מאת: אזרח יהודי המרכין ראשו מבושה, יחד עם רוב עם ישראל.

משה כנען, רמת־השרון

● ● ●

שובתים בקצב האינפלציה

המדד התופח מתפרסם פעם בחודש. מיספרם הגדל של השובתים במשק מתעדכן בכל יום.

עשרים, שלושים, ארבעים וחמישים ועדים חדשים מכריזי בכל יום על שביתה או עיצומים. מיספרי העובדים במשק הנתונים בסיכסוך עבודה גדל בקצב מדהים כל־כך, שמתחשק לשאול: המיספרים האלה — זה בשקלים או בדולארים?

ארנון צוקר, באר־שבע

● ● ●

הפוסל, בקומתו פוסל

ראש־הממשלה הזדקף, מתח את חזהו והכריז: הבוז לגמדים!

„המלך הקטן" זהו ביטוי־גנאי שהודבק בישראל למלך חוסיין כבר לפני שנים. משמעותו, המרמזת לקומתו הקטנה, לא מצאה מעולם חן בעיניי.

אין לי כל סימפאטיה למלך ההאשמי, הלוטש עיניו לשיטחי מולדתנו והמסית את אוכלוסיית השטחים נגדנו. אבל למצוא פסול דווקא בתכונה פיסית של האוייב — לזה התנגדתי תמיד.

השבוע נדהמתי כאשר שמעתי את ראש־הממשלה, יצחק שמיר, מלגלג על „המלך הקטן". האם שכח את קומתו־הוא? לצערי, בעניין זה מר שמיר פשוט שם את עצמו ללעג וחבל.

פרויד בוודאי היה מעיר על כך דבר־מה.

יוסף אברהמי (מטר ו־68 סנטימטרים), תל־אביב

● ● ●

לידה כן — נישואין לא?

מדוע לא נותנים לאתי ולגבי להתחתן? (העולם הזה 13.6.84).

אתי היא רק בת 15, לכן אסרו עליה להתחתן. היא צעירה מדי לנישואין, החליט כבוד השופט מנהריה.

נשמע הגיוניי לא כל־כך. אם היא היתה מבוגרת דיה ללדת תינוק לאהובה, זה אבסורד לקבוע שהיא צעירה מדי להינשא לו?

ברוריה שבתאי, חיפה

● ● ●

שלום באמנות

האמנית מאוכזבת מהתפגנה שנער־כה במלאת שנתיים למילחמה.

הפגנת שלום עכשיו היתה הפגנה אליטיסטית בגוסח תנועות־הנוער, ללא שאיפת־שלום ספונטנית ועממית. הכל אורגן „מלמעלה", כאילו היתה זו מיפלגה ממר־סדת היטב, ולא תנועת־מחאה השייכת לכולנו.

שרון

כל הטכסטים של הדוברים הוקראו מהבי־מה, שהיתה כמעט ב־שמיים. ממש כמו במיפגני הבחירות של הליכוד והמערך. מייד אחר־כך, כשכל המכו־נדים גמרו לשאת את דבריהם, התפזר הקהל, כמו ילדים טובים ירושלים, ממושמעים, שאין להם מה לומר, וחזר הביתה. בתנועה היינו אומרים על כך: חזרנו עייפים אך מרוצים.

חבל שפעילי שלום עכשיו לא למדו, במשך השנים הרבות שהם פועלים, כיצד באמת מארגנים תנועת־מחאה, וכיצד אפשר לעשות שלום באמצעות אמנות ועוד דרכים.

מרים שרון, תל־אביב

● ● ●

הדרך היעילה היחידה

כיצד לקצר את המילחמה הבלתי־גמורה בלבנון?

עם כל הערכתי לתנועות־המחאה המעטות, הפועלות נגד המשך המילחמה בלבנון, דבקותן, לזמן ולמרץ שהן משקיעות בעניין — הרי יש לומר בפה מלא: ההפגנות הרבות איבדו כבר מזמן את תועלתן הממשית, הן אינן מפחידות את ראשי השילטון במדינה, ואולי רק משקיטות את מצפונם של המוחים.

מפליא הדבר, שאותו ציבור גדול הטוען שהוא מתנגד להמשך המילחמה אינו נוקט בדרך היעילה היחידה להפסקתה, ומשמיע טענות־סרק משונות, כגון שהדבר יפגע בחוקי־המדינה, באחדותו של העם ובדמוקרטיה. טענות כאלה מטרתן זהה למטרת ההפגנות — השקטת המצפון המיוסר.

הדרך היעילה היחידה להפסקת המילחמה היא אירגון תנועה ציבורית רחבה, שתתן גיבוי חברתי ומוסרי לחיילים שאינם רוצים לשרת בלבנון.

ישי נאור, שער־העמקים

אני, ברוך התליין

איפה אתה ברוך ג'מילי? ליד עמוד־התליה!

ארור מי שהמציא את המושג ועוד־תקירה. מי צריך את זה ולמה? מדוע עם ישראל צריך להד־טדק, אם בקשר לצברה ושאתילא או למיקרה של שני החוטפים?

ג'מילי

אם נכון ששני המחבלים הזכו בראשם, זו טעות גדולה, כי היו צריכים להעמידם ליד האוטובוס ולהרוג אותם במקום, בגלוי וללא מישפט.

באיש צבא, לאחר 35 שנות שרות במדינה, אני תומך בהריגתם של כל מחבל שייתפס במקום המעשע. חבל על החזקתו בכלא ולחכות עד שחבריו יעשו פעולה נוספת כדי לשחררם.

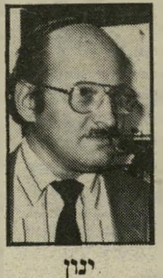
אני מוכן להיות התליין או המוציא להורג בהתנדבות, ללא שכר.

ברוך ג'מילי, פתח־תיקווה

חילול שבת רוחה שביתה

מדוע דחו עובדי הטלוויזיה את שביתתם?

בן־דודי, העובד ברשות־השידור, סיפר לי רכילות מאחורי הקלעים על ההכנות לשביתת־התיקשורת שהיתה ה־שבוע. בין השאר הוא אמר לי דבר מזעזע:

ינון

עובדי הרשות הת־ייעצו ביניהם מתי להתחיל בשביתה ש־להם. אחת ההצעות היתה לפתוח בה ב־15.6.84, בערב־שבת (יום השישי בערב). לאחר מחשבה החליטו לדחות את המעשה, בגלל... חילול שבת.

מישהו מהם העלה את הרעיון, כי השבתת השידורים בערב־שבת תגרום ליו"ר הועד המנהל, מיכה ינון, קורת־רוח. כיהודי שומר מסורת הוא עלול, חלילה, לשמוח בליבו על שנמנע חילול־השבת. ולמה לגרום ליהודי דתי שימחה שכזו? שקלו והחליטו לדחות את השביתה למוצאי שבת.

עד לאן הגענו, אם עובדינו השובתים מוכנים לדחות מעט את שביתתם, רק כדי שלא להחמיץ את ההזדמנות לחלל שבת, וגם לגרום בכך צער ליהודי ירא־שמיים?

ישעיהו סינסקר, ירושלים

● ● ●

ריבת שרון

„גנראל, קום נא והישבע לומר אמת!" הצטווה שרון בחקירה המוקדמת של פרקליטי „טיים".

בחקירה המוקדמת שנערכה לו השבוע בניו־יורק, נחל אריאל שרון תבוסה משפילה. הוא לא ידע לענות על שאלות אלמנטאריות, גימגם וסירב לפרט מהו הנזק שנגרם לו מהפירסום הידוע בשבועון האמרי־קאי. אז על סמך מה הוא דורש פיצויים בסך 50 מיליון דולר?

שרון

את מישפט הדיבה שלו ייתכן ששרון יפסיד. בהחלט סביר שלא יראה אפילו סנט אחד של פיצויים, ועוד יצטרך לשלם 5 מיליון דולר, הוצאותיהם של הנתבעים.

אבל אנחנו איננו זקוקים לתשובות של שרון כדי לדעת שאין לו שם טוב בציבור. גם לפני הפירסום בטיים לא היה לו שם טוב. מי שלא מאמין, יכול לשאול את הנכים, את המישפחות השכולות ואת יתר קורבנות המילחמה.

דליה כרמי, חיפה

● ● ●

המחלה, הפנר והממזר

מעשה נורא אירע לקורא קורניק, והוא מיהר להעלות את הגיגיו על הכתב.

בס"ד

אמר הכותב: ממשלתנו ירום הודה, לוקה בחולי חדיש ואופנתי, שקוריו: „תיסמונת חוסר חיסון נרכש." ומסיפרי הרפואה אנו למדים, כי הבורא יתברך שתל בגוף האדם כוחות־מגן, כדי להצילו מן החיידקים והארסים. ואנו יודעים מעט על כדוריידים לבנים, וכל מיני נוזלים שנבראו, כדי לסתור רעלים ולסלקם מן הגוף. ומידה זעירה של רעל מחסנת את הגוף, ועל זה נבנו שתי שיטות רפואה: שיטת החיסון של פסטר ושיטת הומיאופאטיה של סמואל האנמן. ויש חולי נורא שגורם לאדם לאבד את כוחות־המגן הטיבעיים, ואז הוא חשוף לחיידקים ורעלים ואין מרפא לחוליו. ולזה קורין „תיסמונת חוסר חיסון נרכש."

וממשלתנו יר"ה מאבדת בידיה את כוחות־המגן של עם ישראל. ממשלתנו זרקה לכלא לוחמים אמיצים, שרצו לקיים ולעשות את החוק שכתוב בגמרא: „הבא להורגך, השכם להורגו." וזה הצדק המוחלט. וממשלתנו מקיימת את ה„חוק" שאומר הנוצרי ישו"ז: „אהב את אויבך והושט לו את הלחי השנית." ותלמידי הממזר הנוצרי שחטו אותנו בלי חמלה, ועכשיו הם מטיפים לנו להושיט את הלחי השנית.

ולהבדיל, ארוך אחד הקים ישיבה בתל־אביב ונתבע לדין, ושני קברנים אמיצים סילקו פגר של גויה ארורה מבית־קברות יהודי ונאסרו ונתבעו לדין. ולהבדיל, תדי קולק, המלשין והמסגיר, ויגאל ידין, מחלל הקברים ומחטט הרפאים וגם משה קול, שגזל את ילדי ישראל ומסרם לשמד, וגם השומר הצעיר, שגידל דור של משומדים שמאלנים וחשישאים ורוצחים — כל הפושעים הללו לא נתבעו לדין.

וגם בית־המישפט החילוני והבג"ץ עוזרים למחבלים הרוצחים ולא מניחים ליהודים להתגונן. ואותם „שופטים" שפיטרו את אריק שרון ושמו במקומו יצור חלוש כמו משה ארנס — הרי הם עוזרים לגוים לשחוט יהודים. כי רק אריק שרון יודע איך לטפל בערבושים הרוצחים ביר ברזל.

והפרופיסורים והפילוסופים וסופרי השמאל ומשוררי הגיס החמישי חיים בחופש ועוזרים לערבים לשחוט יהודים. ואותם „אנשי רוח", העוזרים לאוייב, אוכלים ועושים חיים משוגעים על חשבון משלמי המסים...

ובזכות נוטרי הדת נזכה לראות במהרה ב־מפלת אדום וישמעאל ולומר שירה.

ד"ר חיים צבי („חץ קר") קורניק, תל־אביב

לידיעת הקוראים

מיכתבי קוראים מתפרסמים בקיצורים המתחייבים מתכנם ומשיקולי מקום. עדיפות תינתן למיכתבים קצרים. מדפסים במכונת־כתיבה. שגיאות אלידים תמונת הכתב. מיכתבים מעילום־שם לא יפורסמו. אין המערכת מחזירה את המיכתבים שנתקבלו בה.

קוטלר, י"ק,

ליאור קוטלר אין מזל: אין פשוט הרבה מה לחדש בפרשת יעקוב לוינסון ז"ל אחרי מסע־הגילויים הגדול של העולם הזה (11.1.84).

לא קראתי את סיפורו של קוטלר על הפרשה, אך לפי מה שפורסם בעיתונים, אין בספר כמעט אף עובדה אחת שלא היתה מונחת לפנינו, כאשר פירסמנו את הסידרה ששברה את קשר־ההשתקה. את רוב העובדות החשובות פירסמנו בסידרה עצמה. כמה עוברות לא פירסמנו, מפני שלא נראה לנו שהדברים מוכחים כראוי. לא פירסמנו שום־דבר שלא היה מוכח ומתועד עד מעבר לכל ספק. למשל: הסיפור על 100 אלף המארקים שהגיעו לידיו של נפתלי בלומנטל מקרנות סודיות ובלתי־חוקיות, היה ידוע לנו, אך לא היו בידינו הוכחות מספיקות לגבי העובדות. לכן הסתפקנו בקביעה ש־מעמדו (של בלומנטל) בפרשה עדין במיוחד" (העולם הזה 15.2.84).

קוטלר הוא אחד מאותם העיתונאים — והם הרוב המכריע במיקצוע זה בארץ — הסבורים שהם מאדירים את עצמם כשהם מעלימים את הישגי הזולת. קשה לו להודות בכך שקשר־ההשתקה סביב הפרשה נשבר על־ידי העולם הזה, וכי העולם הזה הוא שחשף את הפרשה לפירטי־פרטיה, בשעה שעשרות עיתונאים אחרים שוחדו והושתקו. אם העולם הזה הוא הגיבור — היכן גבורתו של קוטלר?

מעניין סיפורו של קוטלר על פגישתו עם לוינסון,

עיתונאי קוטלר
עונש אחרי המוות

בנוכחות עורכת־דבר חנה זמר, שבו הציע לו לוינסון, לדבריו, שוחד נכבד כדי לגנוז את הפרשה. מעניין שבכל פגישותיי עם לוינסון, וגם בפגישה שאורגנו על־ידי זמר, לא הציע לי לוינסון מעולם שוחד.

לדעתי, צריך להיות הבדל בין מסע־גילויים נגד אחד האישים אדירי־הכוח ביותר בזירה המדינית והכלכלית, כפי שהיה לוינסון בעת שפירסמנו את הסידרה שלנו, ובין ספר המתפרסם אחרי מותו. הייתי מצפה מספר כזה שיהיה בעל שאר־רוח פילוסופי ועומק סיפורתי. למרבה הצער, נראה כי סיפורו של קוטלר רחוק מלהיות כזה.

מסתבר כי יעמדו זה מול זה שני ספרים: האחד של אריה אבנרי, שישיר שיר־הלל בלתי־מסוייג ללוינסון, והשני של יאיר קוטלר, המגנה אותו מכל וכל. לוינסון, שהיה איש מורכב ומרתק, היה ראוי לביוגראפים אחרים.

שיחה מאחורי הפרגוד

בספטמבר 1983 עמדתי מאחורי הקלעים של האולם החגיגי של בניין עיריית־תל אביב של לונדון, כאשר ניגש אלי העיתונאי יוסי מלמן, אז כתב הארץ בבירת בריטניה. הוא ביקש ממני להציגו לפני הד"ר עיצאם סרטאווי, איש אש"ף, שעמד להופיע יחד איתי כעוד דקות מעטות. הוא סיפר לי שהוא כותב ספר על אבו־נידאל, ושהיה רוצה לשמוע עליו מפי סרטאווי.

מלמן לא יכול היה לדעת כי עיצאם ואני דיברנו על אבו־נידאל במשך כל אותו יום. סרטאווי קיבל אימים מפורשים שאם יופיע יחד עם ציוני כמוני, יוצא להורג על־ידי אבו־נידאל. התלבטנו שנינו במשך כל אותו יום מה לעשות, ובסוף החליט סרטאווי להופיע איתי, אף על פי כן ולמרות הכל.

מלמן ניגש אלי ברגעים המתוחים ביותר לפני ההתחלה, והפיתוי הראשון היה להגיד לו שלא יבלבל את המוח בשעה כזאת. אך הוא עשה עליי רושם טוב, ונעניתי לבקשתו. הצגתי אותו לפני סרטאווי, וזה ניצל את הדקות האחרונות, שנותרו לפני התחלת האסיפה, כדי לשוחח עימו.

עכשיו פירסם מלמן את סיפורו (אבו־נידאל, הוצאת הדר) ועוד לפני שקראתי אותו בעיון עילעלתי בו כדי לראות איך הוא מספר על הפגישה ההיא. הנה תיאורו:

„הוא (סרטאווי) ישב על כסא ישן ורעוע, מצונף בפינתו החשוכה, באולם הגדול והצונן של מועצת־לונדון־רבתי, והמתין לפתיחת עצרת משותפת עם אורי אבנרי. סרטאווי ישב על הבימה, מאחורי פרגוד כבד, מוסתר מן הנאספים. בידו היתה מחרוזת קטנה. כמו ביום הרצח (רצח סרטאווי בפורטוגל, כעבור חודש וחצי), לא היה הד"ר סרטאווי מלווה בשומרי־ראש.

„ניגשתי אליו והצגתי עצמי, עיתונאי ישאלי שנשלח לסקר את העצרת. סרטאווי חייך — והיה לו חיוך כובש — ושאל באירוניה: מותר לך לראיין אותי? לא יעצרו אותך בישראל?

„הוא מולל בעצבנות את המחרוזת שבידו. מבעד לחלון הבהיקו אורותיו של ארמון וסטמינסטר. אפשר היה להבחין בעיפות הבוקעת מקולו. הוא אמר כי רוב בני העם הפלסטיני כמהים לשלום לא פחות, ואולי אף יותר מהישראלים. לדבריו, גם רוב מנהיגי אש"ף מוכנים להכיר רשמית בישראל.

„...רק כשהבטחתי לו שהשיחה אינה מיועדת לפירסום, התרצה ונכון היה לספר מעט ממה שידע על צברי אל־בנא (אבו־נידאל) ואירגונו. מארגני העצרת החלו אז להתבונן בעצבנות בשעוניהם, והאיצו בו לסיים את השיחה. דבריו האחרונים היו בתשובה לשאלה אם אינו חושש מגזר־דין־המוות שהוציא נגדו (אבו־נידאל): חוששני? לא, איני פוחד מהם. נכון, הם מנסים להתנקש בחיי. מי יודע, אולי גם יצליחו יום אחד לרוצחני נפש. אך הרי הכל נתון בידי שמיים ומן הסתם גורלי. אבל לא קשה היה לגלות כי דבריו יותר משיש בהם אמונה דתית היו רוויים נימה פאטאליסטית. שכן, הד"ר סרטאווי ידע בסתר־ליבו כי ברגע שהסכים לשמש שגריר נודד מטעם אש"ף

עיתונאי מלמן
שבחים אחרי המוות

והממונה על הקשרים עם ישראל, חתם במו ידיו על גזר־הדין שלו עצמו."

לקוראי העולם הזה קשה לחדש הרבה על אבו־נידאל. מאז ששמעתי מפי סרטאווי את ההרצאה הראשונה על האיש ופשעיו — זה היה בפאריס, באוקטובר 1976 — עסקנו יחד בעניין זה פעמים רבות. נוכחתי בישיבות סודיות שקיים סרטאווי עם שרים ואנשי־ביטחון אירופיים, שהתחקו על עקבות אבו־נידאל וחוליות־הרצח שלו. מבלי לגלות את המקורות, פירסמתי בשבועון זה, במשך השנים, חומר רב על אבו־נידאל, שהיה כולו סנסציוני.

השאלה המרתקת ביותר לגבי האיש ואירגונו היא, כמובן: מי נתן לו את ההוראה להתנקש בחייו של שלמה ארגוב, שגריר ישראל בלונדון, ב־3 ביוני 1982?

לא יכול להיות שמץ של ספק שמי שנתן את ההוראה ידע היטב כי כמה ימים לפני כן הוסכם בין אריאל שרון ואלכסנדר הייג בוושינגטון כי ארצות־הברית מרשה לישראל לפלוש ללבנון, בתנאי שלפני כן תבוא „פרובוקציה ברורה, שתשכנע את דעת־הקהל הבינלאומית". עדויות על כך יש בסיפרו של הייג עצמו, בסיפרם של זאב שיף ואהוד יערי, ועוד.

ההתנקשות בחיי ארגוב היוותה פרובוקציה מוזמנת זו, ואיפשרה לשרון ולכניף לפתוח במילחמה במועד שקבעו מראש. אין שמץ של ספק שבוצעה על־ידי אבו־נידאל, ועל כך יש הרבה חומר בסיפרו של מלמן. השאלה היא: מי הפעיל את אבו־נידאל?

סרטאווי היה משוכנע לחלוטין כי אבו־נידאל פועל, בין השאר, בהדרכת המוסד הישראלי (העולם הזה 11.5.84) לדעתו, הרבה מן הראיות שאסף מצביעות בכיוון זה. אני כשלעצמי נטיתי להסכר אחר, ועליו שוחחתי גם עם יאסר ערפאת: שאבו־נידאל קיבל את ההוראה להריגת ארגוב מידי הסורים, שהיו מעוניינים אז במילחמה. הנשיא חאפט' אל־אסד פשוט לא העלה על דעתו ששרון יהיה טיפש עד כדי כך שיתקיף את הצבא הסורי, והאמין כי המיבצע הישראלי יהיה מכוון אך ורק לחיסול „תשתית המחבלים" בביירות ולחיסול ההנהגה המתונה של אש"ף. הוא רצה ששרון יעשה את העבודה המלוכלכת בשביל הסורים — כיום נראה כי בסופו של דבר זהו אכן מה שקרה.

אף שמלמן אינו עונה בבירור על שאלות אלה, סיפרו מעניין ומכיל הרבה חומר חשוב.

אנחנו החתרנים!

כשנאלץ שר־הבטחון לסגת מתוכניתו, להוציאנו אל מחוץ לחוק, אמר שאנחנו חתרנים.

זה נכון!

★ אנחנו חותרים תחת מדיניות הליכוד והמערך, לייהד את השטחים הכבושים ולהנציח את הכיבוש. שמעון פרס הרי הצהיר בפומבי, שהמערך לא יפנה אפילו התנחלות אחת מאלה שהקים הליכוד... איזה ערך יש לדיבורים שלו על מדיניות שקולה, מפוכחת ושוחרת־שלום!!

★ אנחנו חותרים לשבירת מעגל המלחמות ולשלום המבוסס על הכרה הדדית בזכותם של שני עמי הארץ להגדרה עצמית לאומית.

★ אנחנו חותרים לשלום בין מדינת־ישראל ומדינת־פלסטין ושלום בגבולות הקו הירוק.

★ אנחנו חותרים לחוקה דימוקרטית, שתבטיח שיוויון־זכויות מלא – לאומי ואזרחי – לכלל אזרחי ישראל.

★ אנחנו חותרים לשיוויון בין יהודים וערבים, בין אשכנזים ומזרחיים, גברים ונשים, חילוניים, ודתיים.

אנחנו החתרנים!

הרשימה המתקדמת לשלום

שוחרי־שלום אמיצים, שאינם מסתפקים בבירבורים על שלום ומוכנים גם לפעול למענו, מתבקשים להתקשר עם מטה הבחירות שלנו – טל' 03־659474. הזמן קצר והמלאכה מרובה. אין לנו מנגנון־של־קבע; לא קרנות סודיות, לא מימון מפלגות, לא צי של רכב ולא משרדי־פירסום. מה שלא נעשה בעצמנו – ובהתנדבות – איש לא יעשה למעננו. בכם תלוי הכל.

תרומות אפשר להעביר באמצעות חשבון מס' 135781, בנק הפועלים, סניף המאספים מס' 510. פגישות, אסיפות, חוגי־בית וחומר־הסברה – טל' 03־659474. 03־662457. ת.ד. 31109. ת"א.

הופיע זה עתה!

בהוצאת גמיר

מילים מאת ז'אק פרוור

הטקסט המלא!

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הפצה ראשית: בית עלים, קרל נטר 3, תל־אביב

שלוש הנקודות שבגללן מניעים בסופו של סיבוב, לאולמי הנוצץ...

אולמי הנוצץ

- האוכל הטוב ביותר
- השרות האדיב,
- והמחיר הסביר
- מטעמי גריל גחלים

בנוסף לאולמי הנוצץ
גן טרופי מקסים
לעריכת שמחות
מתחת לכיפת השמים
(נר־בקיו)
רח' המסגר 49 ת"א טל. 331179.

שולה

ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית חזקות באחריות וכן השתלת ריסים

ת"א, המלך ג'ורג' 89

טלפונים:
284919
295318

השתלת ציפורניים

דו תשקיף

התפטרות באוצר

הדרג המדיני במישרד־האוצר מתחנן על נפשו לפני בכירי־המישרד, שהם עובדי־מדינה, ומבקש מהם להמשיך בתפקידם עד אחרי הבחירות.

יגאל כהן־אורגד מנסה למנוע, גם באיומים וגם בפיתויים סידרת התפטרויות דרמאתית של כמה מהעובדים החשובים במישרד, שאמורה להתבצע בקרוב מאוד.

פרקליטים נגד ליבאי

ועדת האתיקה של לישכת עורכי־הדין קיבלה עשרות מיכתבי תלונה מעורכי־דין, שדרשו להעמיד לדין מישמעתי את נשיא לישכת עורכי־הדין, הפרופסור דויד ליבאי. הסיבה: כתבת־דיוקן פירסומית, שהופיעה עליו בצהרון „ידיעות אחרונות". המתלוננים טוענים, שליבאי לקח בה חלק.

זו הפעם הראשונה שנשיא לישכת עורכי־הדין מוזמן לבירור בוועדת האתיקה בעניין מסוג זה.

ארידור חותר ברשות־השידור

מאחורי היציאה המאורגנת לחופשה של עובדי רשות־השידור מפתתר ניסיון של שר־האוצר הקודם, יורם ארידור, לסכך בבעיות את מחליפו, יגאל כהן־אורגד.

מי שטירפד את המשא־ומתן בין העובדים וההנהלה היה נחמן רון, סמנכ"ל רשות־השידור, שהוא מאנשי ארידור. המישנה לישוב־ראש הוועד־המנהל, דויד אדמון שוחח עם כהן־אורגד, עם מנכ"ל מישרדו החדש, ניסים ברוך ועם ועדי־העובדים. ולכל היה נרמה שלא תפרוץ שביתה. ברשות־השידור מניחים, שרק מי שרצה לפגוע בכהן־אורגד מנע את יישוב הסיכסוך.

המישטרה בבורסת היהלומים

נשיא בורסת היהלומים, משה שניצר, הסעיל את כל קשריו כדי למנוע מחוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה במטה הארצי מלהיכנס לבניין־הבורסה ברמת־גן.

ביום השני השבוע הוא יכול היה להודיע ליהלומנים הממורמרים שמאמציו נשאו פרי, ויהלומנים שהמישטרה מחפשת אחריהם יוזמנו לחקירה במישרדי המטה־הארצי. אבל בעבור זמן קצר שוב הופיעו אנשי מישטרה בבניין, וגרמו לתסיסה חסרת־תקדים.

הצלמים נגד התחיה וכהנא

המפיקים המכינים את תשדירי התעמולה לטלוויזיה של כך והתחיה נתקלים בבעיה בלתי־צפויה. הם טרם הצליחו למצוא צלמי־קולנוע. איש מהצלמים שאליהם הם פנו אינו מוכן לעבוד בשירות שתי הרשימות.

ריגול עיתונאי במטות הבחירות

במטות הבחירות של המערך והליכוד נוהגים בחשדנות כלפי עיתונאים שזהותם הפוליטית ידועה. בכירים במטות חששים, ששיחות־רקע שהם מעניקים לעיתונאים שאינם מזוהים איתם פוליטית, יועברו למטה המתחרה.

הנפגעים העיקריים הם כתבים בכירים שדיעותיהם אינן סוד.

עמר מודאג

מס' 3 ברשימת יחד לכנסת, שלמה עמר, מודאג מאוד מההתפתחות הבלתי־צפויה סביב מעשיו ב„אגר", וחקירות המישטרה בנושא.

לא מן הנמנע, שבעצה אחת עם ראשי תנועתו של עזר וייצמן הוא ישקול מחדש את מועמדותו לכנסת.

שניים מארבעת אחיו, שכולם עובדים באגד, מעורבים עתה בתיקים פליליים על הברחת מוצרים שונים מלבנון, ומישפטם ייפתח בקרוב.

וייצמן לכיכרות

עזר וייצמן החליט לשנות עתה את דרכי־התעמולה של רשימתו החדשה. הוחלט לצאת לכינוסים המוניים, בכיכרות בערים הגדולות, כדי לאזן את פרק הזמן הקצר שמוקנה לו בתשדירי־התעמולה בטלוויזיה.

וייצמן יהיה הראשון שיפתח את סידרת עצרות־העם בכיכר מלכי־ישראל. היא תיערך ב־14 ליולי.

איש־המיזוודה שב לליינבלום

איש־המיזוודה האלמוני הנהג למכור לסוחרי ליינבלום יותר מ־100 אלף דולר בכל גיחה שלו לרחוב, גרם בסוף השבוע לשינויים בשערים.

כאשר הוא הפסיק להוסיע, טיפס הדולר השחור עד לשער של 260 שקל. מייד למחרת הוא שב וגרם לירידתו בעשרה שקלים.

סוחרי־הדולארים בטוחים שאיש־המיז־ווה סועל במיסגרת מדיניות מישרד־האוצר לצינון עליית הדולר השחור.

סוד הג'ינגלים

הסוד הכמוס ביותר ערב פתיחת שידורי תעמולת־הבחירות בטלוויזיה הוא הג'ינגלים של הליכוד והמערך. הנשמרים מכל מישמר.

שלושה שדרשו לשמור על אלמוניותם חיברו את מילות הג'ינגל של הליכוד. המלחין אריק רודיך הלחין אותו, אך המפיק, סולו יורמן, לא היה מרוצה מהתיזמור והעיבוד. שבוע לפני תחילת השידורים גוייס קובי אושרת כדי למצוא עיבוד עשיר יותר לג'ינגל.

ואילו במערך השלים המלחין אלדד שרים בתוך שבועיים את המוסיקה לג'ינגל.

ימנעו ייבוא פועלים

צמרת ההתסדרות מתייחסת בדאגה רבה לייבוא המוני של פועלים זרים מהמיזרח־הרחוק ומאפריקה, ולקליטתם במקומות עבודה מאורגנים.

המסוטרים הראשונים הם ערבים משני צידי הקו־הירוק.

בדיקה העלתה, שמיספר הפועלים המיובאים, המועסקים במקומות עבודה בלתי־מאורגנים בתל־אביב בלבד מגיע כבר לאלפים. מיספר הזרים המועסקים במקומות מאורגנים הוא דומה.

מועצת פועלי תל־אביב כבר נקטה יוזמה. היא תדרוש מוועדי־עובדים במרחב תל־אביב שימנעו מהנהלות מקומות־העבודה שלהם לחתום על חוזים עם עובדים זרים.

קיטאי לשלום

השופט החיפאי אורי קיטאי, שישב במיני זמני במחוזי, חוזר לתפקידו כשופט־שלום. לסני ועדת־המינויים, שדנה בקידומו, הובאו פיסקי־דין של בית־המישפט העליון, שמתחו ביקורת על החלטות שלו.

איבצן דואג לתדמיתו

מפכ"ל המישטרה, אריה איבצן, עושה עתה מאמצים רבים לזכות לסיקור עיתונאי אוהד. הוא מטפל בכך אישית. אך במטה הארצי גוברת הדיעה שהוא לא מצליח, אפילו בשיחות פנים אל־פנים, לשכנע את בני־שיחו בצידקת מהלכיו בחודשים האחרונים.

צמרת המישטרה מוראגת מאוד מכך, שפרשת אסף חפץ עדיין נמצאת בכותרות.

זמר איימה על מוזס

עורכת „דבר", חנה זמר, איימה לפרק את הסכם ה„לוח הכללי" בין „דבר" ו„ידיעות אחרונות", אם מערכת הצהרון לא תפסק לה את צילומי חברי־המחתרת שהסרו בארכיון ביטאון ההסתדרות. „דבר" אינו מעסיק צלם בשכר, ולכן לא הצליח לקבל את צילומי כל הנאשמים מצלמי פריי־לאנס. העובדים בירושלים.

עורך „ידיעות אחרונות", נח מוזס, נענה בסופו של דבר לבקשתה.

אבן – דובר צד"ל

דובר צה"ל, יעקב אבן, הסף למעשה לדובר צד"ל — „צבא דרום לבנון" של אנטואן לחד. בצמרת צה"ל יש החולקים על הקירבה היתרה לצבא־השכירים הנוצריים, הגורמת, לדעתם, לזיהוי מוחלט בין צה"ל וצד"ל. הם דורשים שלחד ימנה לעצמו דובר לבנוני.

השופט ללא כיפה

השופט הירושלמי ישראל וינר, שדן בהליך מוקדם בעניינים של עצורי אריגון־הטרור היהודי, ועם על פירסום תצלום שלו בצהרון מעריב, כשהוא חובש־כיפה. וינר החילוני הבין שצילום כזה עלול ליצור דיעה לא נכונה על יחסו לעצורים. הוא הודיע לפרוטוקול שהוא מצטער על כך שצילום שלו מלפני 11 שנה, באירוע מישפחתי מעציב, נוצל לשימוש מטעה.

השליח משתולל בניו־יורק

שליח מישרד־העבודה־והרווחה בניו־יורק, עמוס חדד, לשעבר, כתב „הארץ" בדרום, הסף לשיחת היום בקהילה הישראלית שם. הסיבה: הוצאותיו הגדולות ודרישותיו המוזרות, בכל הקשור לכוח־אדם, מישרדים והוצאות־אירוח.

מישרד־החוץ מתכוון לפעול בדרג ממשלתי בכיר כדי לעצור את השתוללות האיש, שמונה לתפקיד על־ידי אהרון אוזן.

בלומנטל מחוץ ל„כור"

בחוגי־כלכלה ישנה הבנה, שיושב־ראש מועצת־המנהלים של כור, נפתלי בלומנטל, שהורחק למקום בלתי־ריאלי ברשימת המערך לכנסת, יקבל תפקיד כלכלי אחר, בין אם המערך ירכיב את הממשלה הבאה ובין אם לא. יתכן שהתפקיד יהיה בתוך חברת העובדים.

גניבות ב„מיספנות ישראל"

היחידה המרכזית לחקירות־הונאה של המישטרה תיכנס בקרוב לפעולה במיספנות ישראל בחיפה. אחרי שמודיע, אשר אגר מידע רב בעניין גניבות משטח מיספנות, העביר אותו לגורמים שונים.

העם

מבט בראי הלאומי

המירקעים נשארו ריקים, ומי שלא ברח אל הקלפים והקולנוע, נאלץ להתבונן בראי

לקראת שביתתם של עובדי־הטלוויזיה ניבא יצחק ליבני, מי שהיה מנכ"ל רשות־השידור: "לישראלים צפויה פגישה קשה — הפגישה עם עצמם."

ואכן, במשך שלושה ערבים ארוכים, נאלצו הישראלים להישאר בלי הבידור המצוי, הממלא את שעותיהם. הם נשארו לבדם עם עצמם ועם מישפחותיהם.

רבים ברחו מן הפגישה הצפויה אל הקולנוע ואל הקלפים. אחרים התנחמו מול המירקע, שעליו היכבו התוכניות של ירדן ולבנון. אחרים גילו מחדש את הספר, דווקא בשבוע ירי־הספרים.

אך לרבים היתה בפעם הראשונה השהות להתבונן במצב המדינה. הם ראו תמונה חמורה מאוד.

המיפלט האחרון. בקו־החזית שבמיזרח לבנון התחמם לפתע המצב, והזכיר לישראלי כי המילחמה לא הסתיימה. היא יכולה לפרוץ מחדש, במלוא עוזה, בכל רגע, כאשר זה יתאים לממשלת־הליכוד בישראל ו/או לדיקטטור הסורי. בשתי המדינות שולטות כיום ממשלות המיצגות מיעוט בעם והחוששות מפני מהפך פנימי.

המילחמה היתה תמיד, בכל מהלך ההיסטוריה, המיפלט האחרון של מישטר כושל.

במדינה עצמה רדפו הידיעות הרעות זו את זו:

● בבית־מישפט ירושלמי, שבו נמשך פסטיבל החשודים בהשתייכות לאירגון־טרור, ניסו מישפחותיהם לערוך פוגרום לעורך־דין ערבי מכובד, שנכח במקום כמשקיף (ראה עמוד 10). איש מבין עשרות עורכי־הדין, העיתונאים והסקרנים לא חש לעזרת האיש המותקף — סצינה שהזכירה את מצב היהודים בגרמניה, ערב עליית הנאצים לשילטון.

● בבניין הכנסת דנה ועדת־הבחירות המרכזית בדרישת שרות־הביטחון־הכללי, באמצעות סיעה ניאו־פאשיסטית, למנוע את הופעתה של רשימת־שלום יהודית־ערבית בבחירות (ראה עמוד 12). המצב הזכיר את תפקיד הקג"ב הסובייטי במה שנקרא "בחירות" בברית־המועצות, ואת התערבות המישטרות החשאיות ברפובליקות־הבננות של מרכז־אמריקה. בראש הסיעה שהציגה את הדרישה עומד פרופסור, שלימד סניגוריה על המתנקשים בחיי ראשי־הערים הערביים, ובמקום הרביעי ברשימתה עומד רב, שלידיבי חשודי־הטרור התייצעו עימו לגבי מזימתם לפוצץ את המיסגדים בהר־הבית.

● מדד יוקר־החיים עלה בשיעור חסר־תקדים, והאינפלציה השנתית מגיעה עתה ל־400%. דוברי השילטון והאופוזיציה השמיעו דיברי־הבל על תופעה זו, מפני שאיש מהם לא העז להגיד את האמת הפשוטה: שזהו מחיר המילחמה בלבנון (מיליון דולר ליום), ההתנחלות (שני מיליון דולר ליום) והחזקת צבא אדיר, הרביעי בין צבאות־היבשה בעולם הבולע כשליש מן התוצר־הלאומי־הגולמי של ישראל הקטנה.

לשבוח את הבל. מדינה העומדת לפני בעיות כאלה, והנדרשת לקבל החלטות העשויות לקבוע את דרכה לדורות, היתה צריכה להתמסר במערכת־הבחירות לדין רציני.

ההיפך קורה בישראל: הבחירות מתנהלות בעצלתיים, כאשר מודעות חסרות־תוכן, סיסמות ריקות ומליצות נבובות מתחרות זו בזו, וכל המיפלגות עושות יד אחת כדי להתחמק מדיון רציני.

מצב כזה יכול לשרור רק בחברה שבה האזרחים מתפטרים מאחריותם.

הליכוד: ערב פירוק

כ תב פרלמנטרי תמים־יחסית, ששאל את אחד מחברי־הכנסת של תנועת החרות על המועד המשוער לאיחוד עם הליברלים, נענה בפרץ של צחוק משוחרר, כמעט פרוע. כמעט כל אנשי סיעת הליכוד היו מוכנים לומר בגלוי במיזנון הח"כים, שקיומו של הליכוד הוא עניין זמני, עד מועד הרכבת הקואליציה הבאה.

"זה קצת כמו נשואין כושלים, המתקיימים כלפי חוץ למען הילדים, אמר להעולם הזה ח"כ ליבראלי בכיר. הילדים במיקרה זה אינם אלא ציבור הבוחרים. הסיפור הזה נגמר. כולם יודעים זאת היטב."

אחד הח"כים המובשרים ביותר של חרות, מאיר שיטרית, מתבטא בגילוי־לב גמור, ובלא היסוסים. שיטרית מתגאה בכך, שהוא רצה לחסל סופית את הסכם ג'ח"ל, כבר לקראת מערכת הבחירות הנוכחית, לכנסת ה־11. הוא איננו מסתיר את ביטחונו כי־43 ח"כים," אמר להעולם הזה אחד מראשי מטה־הבחירות של המערך, "13 מהם ליבראלים.

למרבה האירוניה, יהווה כל קול לליכוד, כמעט שליש קול לקואליציה איתנו. זאת היא סיבה נוספת לטון הרגוע שלנו במערכת הבחירות הזאת. רוב הנושאים החשובים כבר הוכרעו. אין יותר ליכוד רק חרות, ליברלים ושלושה טרמפיסטים מלע"ם."

כל אנשי דויד לוי בחרות מסכימים לניתוח זה בכל ליבם. הם גם מגלים פחות התלהבות מאנשי שמיר, לממשלת אחדות לאומית. לדעתם, הניתוק מהליברלים הוא בלתי־נמנע ויש להשלים עם אובדן זמני של השילטון. קואליציית מערך־ליברלים תהיה שנואה על הציבור תוך חודשים ספורים, בשל הגזירות הכלכליות שהיא תטיל עליו.

תבוסת הליכוד תאפשר לדויד לוי ולאנשיו לנפנף מהצמרת את ראש־הממשלה יצחק שמיר, ואת רוב אנשיו.

חרות תמיד העדיפו את הנושא המדיני על החברתי־כלכלי. עבורם רק שרון נושא את הדגל הישן של הניציות. הפופולריות שלו בסניפים ובקרב ציבור תומכי הליכוד מרקיעה שחקים. במוקדם או במאוחר הוא ינהיג את תנועת החרות."

שמיר ואנשיו מבינים זאת היטב. לכן ניסו לשמור על הליברלים בכל מחיר. רק רוני מילוא ניסה "לתמרן" את הליברלים, ושמיר נזף בו על כך. כלי הליברלים יישאר ראש־הממשלה ללא בעלי־ברית של ממש בליכוד. הטריאומוויראט שמיר־כהן־אורגד־ארנס, ייאלץ לפנות את מקומו לשרון־לוי־ארידור. כל הסימנים לכך כבר נמצאים בשטח.

הליברלים עצמם ממש אכולי התמרמרות ושינאה כלפי חרות. הם הושפלו, ייצוגם קוצץ, הם הפכו ללעג ולקלס בעיני עצמם ובעיני הציבור. **מעבר להיבטים ריגשיים אלה, מקננת בליבם הוודאות המוחלטת, ששוב לא יזכו לייצוג בראשות פרס, כנתון מובן מאליו. ההתלבטות היחידה היא בנושא הכלכלי.**

מכיוון שאין אף משקיף רציני המטיל ספק בכך, שהמערך יהיה סיעה הגדולה ביותר בכנסת הבאה, ברור שהנשיא, חיים הרצוג, יטיל על שימעון פרס להרכיב ממשלה. הוויכוח העיקרי במיפלגת העבודה הוא בין שוחרי ממשלת אחדות לאומית, שתאפשר הטלת גזירות כלכליות קשות על הציבור, ובין שוחרי ממשלה עם הליברלים.

"סיעת הליכוד בכנסת הבאה תמנה „יתכן שרוני מילוא מסתובב עכשיו כמו טווס, אבל ימיו בצמרת ספורים," אמר להעולם הזה ח"כ מסיעת לוי, „כבר עתה הוא עושה מאמצים להתקרב אלינו, אבל אין לו צ'אנס. בלי שמיר הוא פשוט אבוד."

כמה מאנשי לוי מדברים כבר עתה על חלוקת העוגה עם אריאל שרון. הם סבורים שחרות אופוזיציונית, בתנאים של מדיניות חברתית־כלכלית אנטי־סוציאליסטית, תוכל להשיג תלט על ההסתדרות, כשלב ראשון במאבק על שילטון טוטאלי במדינה.

מיבצע כזה איננו אפשרי, לדעתם. בלי ברית כלשהי בין שרון ולוי. שרון "ילך על הממשלה", ודויד לוי על מזכ"לות ההסתדרות. אנשי לוי אחרים גורסים, שמנהיגם שואף לראשות־הממשלה, ולא יוותר על הסיכוי שייפתח בפניו בכל מחיר. למעשה, הם אינם מבינים, שאין לו שום סיכוי מול שרון.

ח"כ לעם, אברהם הירשזון, אמר זאת להעולם הזה בבהירות רבה: „חברי כלשהו על בסים מיפלגתי ברשימת הליכוד. הם מדברים על קואליציה עם המערך בעל אשפרות כמעט בטוחה."

איש מהם איננו מתבייש בכך, או רואה במעשה כזה מעילה ברצון הבוחרים. „אנשי חרות הפרו עימנו את כל ההסכמים, כפו עלינו עמדות בלתי קבילות בנושא הדתי והכלכלי. אם להם מותר לשקול ממשלת אחדות לאומית (ולהתנות אותה בנושא הגרה), הזה על השתלבותו הטובה במטה־הבחירות של הליכוד בירושלים.

מחוץ לסיעת הליברלים בכנסת יפעל יו"ר הנהלת הסוכנות אריה דולצ'ין, להקמת קואליציה עם המערך. דולצ'ין כבר פועל בשותפות הדוקה ביותר עם אנשי המערך בהסתדרות הציונית, ואיננו מסתיר את סלידתו הרבה מחרות. הוא מתגאה בהישגו ההיסטורי בבלימת שרון, שרצה בתפקיד יו"ר מחלקת־העליה, והוכשל נמרץ ביותר, עד לפילוג, לקואליציה עם המערך.

בעיקר אמורים הדברים בניסים, שהוא חרותניק לכל דבר. גם בנושא הדתי, שונא את המערך ושנוא שם. מעניין שדווקא ניסים זובה ליחם בלתי־חולם במטה הבחירות של הליכוד, מנוטרל לחלוטין על־ידי רוני מילוא, המוביל גם במיקרה זה, שהוא יותר ערמומי מאשר חכם.

ניסים מוחה נמרצות על היחס כלפיו ומשקיפים סבורים, שראש־הממשלה יטיל את מלוא כובד מישקלו לחיסול התקריות הפוגעות בשר־המישפטים. גם גרופר, חרף קירבתו בעבר למודעי, יישאר כנראה בליכוד.

אריאל ויינשטיין, ח"כ ירושלמי נבון ונעים־הליכות, קרוב בחלק מעמדותיו לתנועת החרות, חרף ביקורתו על הטקטיקה שלהם במסע־הבחירות. ויינשטיין הוא ח"כ הליברלי היחידי, שדיווח להעולם חרות תמיד העדיפו את הנושא המדיני

המוחלט בעריקת הליברלים אחרי הבחירות.

חרות תצטרך להערך לכך. כעת, בעת המערכה עצמה, אי־אפשר לעשות דבר. הליברלים עצמם שומרים על שתיקה, כלפי חוץ; אבל הפגישות והתיאומים בין יושב־ראש מיפלגת העבודה שימעון פרס, ובין מנהיג הליברלים יצחק מודעי, נמשכים. הנהגת המערך מתייחסת להסכמת הליברלים להשתתף בקואליציה

על־ידי דולצ'ין ואנשיו. הוא יפעיל את דרור זייגרמן, ח"כ שהודח מהרשימה לכנסת, וחזר לגודלו הטיבעי כפקיד של דולצ'ין, וחברים אחרים כמו ראש עיריית תל־אביב שלמה להט — למען ברית עם מיפלגת העבודה.

באורח אירוני יכולה רק מיפלגת העבודה עצמה למנוע את התפוררות הליכוד, וזאת אם תבחר להקים ממשלת אחדות לאומית. הסיכוי הזה, לפורר את הליכוד מייד אחרי הבחירות, יהיה הנימוק היעיל ביותר של מתנגדי ממשלת־אחדות במערך.

חיים ברעם ■

נצל את היתרון הלא הוגן שלנו... המחיר!

בלבדי לבאדג'ט בגרמניה
מרצדס 190E
$279
לשבוע.

ובמיוחד שמדובר בנסיעתך הקרובה לחו"ל!

בדוק השווה וסע

ותגלה שבאדג'ט הינה החברה השלישית בגודלה בתבל.
כך יעמוד לשרותך כל אחד מ־2000 סניפיה, ב־85 מדינות העולם, ב־19 ממדינות אירופה וב־450 שדות תעופה!

יעד	דגם	* מחיר	תקופה
שוויץ	פיאסטה או שווה ערך	$ 139/145.- בלבד	שבוע
אוסטריה	"	$ 110.- בלבד	"
גרמניה	"	$ 98.- בלבד	"
אנגליה	"	$ 115.- בלבד	"
איטליה	"	$ 135.- בלבד	"

גם אתה השנה לחו"ל עם באדג'ט.
הזמן אצל סוכן הנסיעות שלך את תכנית "סופר אפקס" של באדג'ט או בכל אחד מסניפי באדג'ט בארץ.

באדג'ט - שם שכדאי לשכור.

באדג'ט דרך פתח־תקוה 74, 336126 תל־אביב.

* לא כולל מיסים מקומיים.
ביטוח נזק ראשוני ודלק

Budget
rent a car

1984

הנדון:

תשובה קטנה לרק"ח, על החשבון

בים באם בום

א חת התופעות המוזרות ביותר במערכת־הבחירות הנוכחית היא שיתוף־הפעולה המעניין בין שירות־הביטחון ובין המיפלגה הקומוניסטית הישראלית, רק"ח.

היה זה היומון הערבי של רק"ח, אל־איתיחאד, שפירסם לראשונה את הטענה כי הרשימה המתקדמת לשלום הוקמה על פי הוראת אש"ף. לפי הדיווח העיתונאי שלו, נאמר הדבר על־ידי אחד מפעילי הרשימה בפגישה בכפר גלילי.

רק לאחר מכן פתח השב"כ במיתקפה הגדולה שלו לאיסור הרשימה המתקדמת, באותה הטענה עצמה. בשהוא מפעיל לסירוגין את משה ארנס וגאולה כהן.

עכשיו, מדי יום ביומו, מקדישה רק"ח חלק ניכר מן השטח בעיתון הערבי שלה לטיפול ברשימה המתקדמת. סלים ג'בארן, אחד מראשי רק"ח, הגדיר אותה כ"ג'ורה שבה מתנקזים המים המזוהמים" של שני העמים. את ראש הרשימה המתקדמת, עורך־הדין מוחמד מיעארי, הישווה אמיל חביבי באותו עיתון לקוף הרץ לכנסת אחרי שברח מגן־החיות. אותי מגדיר העיתון כציוני וכפושע־מילחמה, שהציע לצה"ל במילחמת־העצמאות לבצע פשעים שונים. וזהו רק אפס קצהו של מה שנאמר שם מדי יום.

בית־המירקחת הקומוניסטי עובד שעות נוספות כדי לייצר מיני רעל, שהארץ עדיין לא ראתה כדוגמתם.

רק"ח נתונה במצב של היסטריה, הגוברת והולכת מדי יום.

■ ■ ■

ב שבוע שעבר כיבד אותי אל־איתיחאד במאמר על גבי עמוד שלם, ושם חשף את דמותי האמיתית בלא־רחם.

הוא משייך אותי לסוג האנשים ש„אין לחוס עליהם. חובה להתנגד להם עד כלות הנשמה, לתושפם ולמוטט את עמדותיהם."

נקבע שם שאני „מתענג על פעולות הכיבוש, הגירוש וההרג". ושאת „העולם הזה" מאיינות „תמונות־העירום שבשער האחורי שלו."

על הרשימה המתקדמת לשלום (שהמאמר מתעקש לקרוא לה „רשימת אבנרי," למרות שאני מופיע בה במקום ה־120) נאמר שהוקמה לפי „מיסמך קניג הגזעני, שהמליץ לשילטונות להקים מיפלגה כזו, שתהיה לאומית בחיצוניותה ומשתפת פעולה עם השילטונות במהותה." דברים אלה אינם מתפרסמים, כמובן, בביטאוני רק"ח בשפה העברית. שם שומרת רק"ח על פרצוף מהוגן.

המאמר רצוף כזבים ועיוותים, כמקובל באסכולה זו, והוא מגיע לשיאו בקביעה: „אבנרי מכלכל את צעדיו בזהירות ובמידה של פיקחות בנוגע לעניין הפלסטיני. הוא מחדיר את הרעל אל תוך המערכים הערביים."

זהו המשך להצהרה של קבוצת אבו־נידאל, שדנה אותי למוות יחד עם עיצאם סרטאווי, בקביעה שאני איש המוסד, שהוטל עליו להסתנן לשורות אש"ף.

אבו־נידאל, הארכי־רוצח של אנשי־השלום באש"ף, הוא סוכן סורי הפועל מתוך דמשק, בעלת־בריתה העיקרית של בריית־המועצות בעולם הערבי.

ציווף מיקרי? תמהני.

■ ■ ■

ף ש לעניין גם צד משעשע — אם אפשר לומר זאת על מיפלגה שחוסר חוש־ההומור הוא אחד מסימני־ההיכר של מנהיגיה.

לפני כמה שבועות בלבד יצאה רק"ח מגידרה כדי לשבוע את מתי פלד, מראשי הרשימה המתקדמת, להופיע דווקא ברשימת רק"ח. הכוונה היתה לשבצו במקום השלישי, במקומו של צ'רלי ביטון, שנמאס על החברים הערביים של רק"ח.

לפי בקשת רק"ח נפגשו ראשיה עם נציגי תנועת־אלטרנטיבה. הפגישות עמדו כולן בסימן החיזורשל ראשי רק"ח אחרי פלד. הרעיון שאלוף־צה"ל יופיע ברשימת רק"ח העביר אותם ממש על דעתם.

האישהבולט בפגישות אלה מצד רק"ח היה סלים ג'בארן — אותו איש המגדיר עכשיו את הרשימה של סלד כביב־שופכין.

תנועת־אלטרנטיבה דחתה, כמובן, את ההצעה הזאת מכל וכל. היא הציעה להקים חזית רחבה של כוחות־השלום, יהודיים וערביים, בראשות אישיות מקובלת על הכל. היא לא שללה את האפשרות שרק"ח תשתלב ברשימה כזאת, כאחד המרכיבים.

את ההצעה הזאת דחתה רק"ח, כמובן, „על הסף." אין רק"ח משתתפת לעולם בחזית או באירגון־גג בלשהם שאין היא שולטת בהם שילטון מוחלט ובלעדי.

יום אחרי זה הפכו מתי פלד וחבריו בעיני

מנהיגי רק"ח עוזי בורשטיין ומאיר וילנר: מה מתבשל בבית־המירק"חת?

רק"ח ציונים מסוכנים, פושעי־מילחמה, חלאה הנשפכת לג'ורה. אל־איתיחאד מגנה מכל וכל את „הערב הקרבי המפואר" של פלד.

זה יכול היה להצחיק, אך שום דבר הקשור ברק"ח אינו מצחיק. הרעיון שמי שאינו משתעבד לרק"ח הופך אוטומטית לאוייב־האנושות, לחלאה ולפושע הוא סימן־ההיכר של המחנה שרק"ח שייכת אליו.

אין טעם להתווכח עם רק"ח במערכת־בחירות זו. אך מכיוון שרק"ח פתחה במחול־שדים זה, אין מנוס מלהזכיר מיהי ומהי.

כמו תמיד, הנשק האכזרי ביותר נגד שקרן הוא האמת.

■ ■ ■

א ני מודה שאיני אוהב את רק"ח, ומעולם לא אהבתי אותה בכל גילגוליה. אסביר מדוע.

מותר למיפלגה לטעות, לנקוט עמדות מוטעות ולשנות אותן. זה קורה לכל גוף ולכל אדם, ואין כל רע בכך. להיפך. גם אני מתחרט על שתיים־שלוש הצבעות שלי בכנסת ועל שניים־שלושה מאמרים שכתבתי ב־36 השנים האחרונות. איני רואה בכך בושה או חרפה.

בתנאי אחד: שהטעות היתה בעמדות פוליטיות ולא במעשים שיש עימם קלון.

רק"ח האמינה בסטאלין, מאור העמים. כל עוד חי, לא הסתייגה אף ממעשה אחד של פושע זה, אחד מגדולי הרוצחים ההמוניים של המאה ה־20, המשופעת ברוצחי־עמים. רק"ח (מק"י ראו) לא הסתייגה מסטאלין אלא אחרי שניקיטה כרושצ'וב חשף את מעלליו, והצמרת הסובייטית גינתה את הרודן. כמו תמיד, אחרי שמוסקווה אמרה „בים," ענתה רק"ח, כהד, „באם־בום."

עד כאן אפשר להסביר את הדברים בטיפשות, בנאיביות, בחוסר־הביקורת של עברים נרצעים. זה עדיין נסלח.

אך יש דבר שלא ייסלח.

בתקופה האחרונה של חייו, כשכבר היה חולה־נפש רדוף־פחדים, המציא סטאלין את „עלילת הרופאים." הוא טען כי רופאיו היהודיים זוממים להרעילו, ועמד להוציאם להורג. למרבה מזלם, הוא מת לפני שביצע את זממו, וכך ניצלו הרופאים.

בכל שלבי עלילת־הרופאים, כשלא היה ברי־דעת אחד בעולם שלא גינה התפרצות אנטי־שמית חולנית זו, תמכו הקומוניסטים הישראליים בלי סייג בעלילות העריץ, כשהם עוזרים לחרוץ את דינם של הרופאים החפים־מפשע לעינויים ולמוות.

כך נהגו אנשי רק"ח גם לגבי מישפטי־הזוועה נגד הקומוניסטים היהודיים במיזרח־אירופה, שהוצאו להורג כ„מרגלים ציוניים," ולגבי מישפטו של מרדכי אורן הישראלי. מק"י נתנה צידוק וחיפוי לכל העלילות האלה, ודם הקורבנות דבק במיצחה.

זאת לא היתה עמדה פוליטית. זאת היתה שיטלות אנושית, פשוטה כמשמעה — שותפות לרצח.

אחרי מעשה לא היכתה רק"ח על חטא. הצמרת של רק"ח לא טוהרה, כפי שטוהרה הצמרת של בריית־המועצות עצמה. מאיר וילנר ותופיק טובי, אותם המנהיגים שהנהיגו את המיפלגה אז, עדיין עומדים בראשה גם היום. אותם האנשים עצמם שהעלילו אז את העלילות הנוראות על הרופאים מעלילים עכשיו על אנשי הרשימה המתקדמת.

„מודה ועוזב — ירוחם." אך אלה לא הודו, ובוודאי שאינם עוזבים. להיפך.

■ ■ ■

ף ש אנשים בעלי מצפון גמיש, האומרים: הבה נשכח את העבר ונעסוק בהווה.

ניחא. נטפל בהווה.

רק"ח היא בעד השלום. בראוי: היא נאבקת על זכויות־האדם של הערבים בישראל. הידד! היא מתנגדת לשילטון של עם אחד (הישראלי) על עם אחר (הפלסטיני). האח!

ובכל פעם שהיא משמיעה דיעה זו בכנסת, פורצים יריביה בצחוק רם. אין הם חוששים מפני רק"ח. כי לכל טענותיה הצודקות של רק"ח בנושאים אלה יש לגזענים תשובה ניצחת ראר־נא מי מדבר:

ואכן — מי מדבר?

רק"ח נאבקת על זכויות־האדם של הערבים בישראל (ועל כך יש לשבח אותה), אך בה בשעה היא מצדיקה בלב שלם את הדיכוי האכזרי ביותר של זכויות־האדם בבריית־המועצות. שום אזרח סובייטי, יהודי או לא־יהודי, אינו יכול אף לחלום על הזכויות, שרק"ח תובעת אותן, בצדק, למען אזרחי ישראל, ערבים ולא־ערבים.

כמילות בולטת זו מבטלת מראש כל אפשרות שרק"ח תשכנע מישהו בצידקת הדברים שבפיה.

התערבות השב"כ בבחירות בישראל? ומה עושה הקג"ב בבריית־המועצות?

השתלטות של עם אחד על מישנהו? מה ביחס לאפגאניסתאן?

חופש המאבק המיקצועי? מה קורה בפולין?

זכותם של האזרחים הערביים לדבוק בתרבותם הלאומית? ומה בקשר ליהודים בבריית־המועצות?

וכן הלאה וכן הלאה. הדברים ידועים.

שום אדם השותק, כאשר מתעללים הסובייטים באנדרי סאחארוב ובאשתו, אין לו היכולת לשכנע מישהו בישראל, כשהוא בא למחות על מעשים דומים כאן.

בכדי להוסיף לפני כם הצדק, צריכות ידיו של אדם להיות נקיות. במשך 36 שנים לא היתה לרק"ח שום השפעה בזירה הישראלית. מסני שידיה מזוהמות.

■ ■ ■

א ולם, יגיד מי שיגיד, מדוע לדבר על אפגניסתאן ועל פולין, על סאחארוב ועל היהודים הכלואים בבריית־המועצות, כאשר רק"ח נוקטת עמדות סבירות לגבי בעיית־הבעיות שלנו — הסיכסוך הישראלי־פלסטיני?

האומנם?

רק"ח לא הגיעה לעמדות האלה לבדה. היא הגיעה אליהן רק אחרי שבריית־המועצות נקטה אותן.

במשך קרוב לשנתיים — ממילחמת ששת־הימים ועד 1969 — הייתי הח"כ היחידי בכנסת שהרים את קולו למען הקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, במיסגרת הסכם־שלום ישראלי־פלסטיני.

כפי שמעידים „דברי הכנסת", הותקפתי אז בחמת־זעם משני הצדדים: מצד אנשי אריך־ישראל השלמה ומצד רק"ח, שתבעה להחזיר את השטחים האלה לממלכה ההאשמית. כי כך רצתה אז מוסקווה.

מכיוון שכל עמדותיה אינן אלא הד לעמדות מוסקווה, אין טעם לברוק את עמדות רק"ח. יש לברוק את עמדות מוסקווה. מה הן?

לכאורה, עמדות סבירות. מזה כמה שנים דבקה מוסקווה בעקרונות שפורטו ב„תוכנית ברז'נייב": הבטחת קיומה וביטחונה של ישראל (בשמה המפורש) ותמיכה בזכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית ולמדינה משלו בשטחים שנכבשו ב־1967. בכך הצטרפה מוסקווה, באיחור רב, לעמדות שייצגתי אותן מאז 1948, בעוד שארצות־הברית עדיין מתנגדת להן.

אך מה קורה בפועל? מה ניתן ללמוד מהתנהגות מוסקווה בשטח?

לא מכבר ערך המישטר הסורי התקפת־מחץ על אש"ף בעיר טריפולי. בעזרת סוכניהם הפלסטיניים, ניסו הסורים להרוג את „הבוגד" יאסר ערפאת ולהשמיד את כוחותיו, מפני שהוא תומך בקו של שלום עם ישראל על בסיס תוכנית־ברז'נייב. הדבר נאמר בפה מלא בדרדי דמשק, בשעה שהכוחות הסוריים ובעלי־בריתם הפעילו את הנשק הסובייטי המתוחכם בהתקפה רצחנית על כוחות אש"ף.

מה עשתה בריית־המועצות?

היא לא הגישה לערפאת הנצור בטריפולי קורטוב של עזרה, כפי שלא נקפה אצבע למענו במצור בביירות. היא לא שלחה לטריפולי (ולא לביירות) אוניית־בית־חולים, שלא לדבר כלל על אוניות־קרב. היא לא שלחה אף סירת־דייג. ערפאת פונה באוניות צרפתיות.

מוסקווה שילמה מס־שפתיים לערפאת, בשעה שנשק סובייטי הופעל על־ידי בעלי־בריתה של מוסקווה בניסיון לרצחו.

האם יש למישהו ספק קל שבקלים בכך שאילו הצליח האסט' אל־אסד במזימתו, ואש"ף העצמאי היה מושמד בטריפולי, היתה מוסקווה מעלה על נס את בנוסיית־הסוכנים, אבו־מוסא, אבו־צאלח (שהיה לפני־כן ראש הסיעה הסרי־סובייטית בסת"ח), אחמד ג'בריל ודומיהם?

עובדה היא שכיום, בה בשעה שרק"ח רוכבת על שמו של ערפאת, המיפלגה הקומוניסטית הפלסטינית היא אחד משלושת האירגונים באש"ף (יחד עם האירגונים של ג'ורג' חבש ונאיף

(המשך בעמוד 18)

חשבון שעשו, יידרשו להם 15 אלף דולארים לחודש, כדי לקיים את הנשים והילדים של העצורים. מובן שגם עורכי־הדין, מן היקרים בארץ, לוקחים נתח נכבד בשלל זה. כדי לממן את כל אלה עושים קרובי המישפחה וחברים הכל. הם הציעו השבוע לכמה עיתונים בארץ ובחו"ל ראיונות בל־עדיים עם הנאשמים.

ומן העבר השני, מן המישטרה, מגיעות שמועות שונות על יחס מיוחד שבו ממשיכים לזכות הנאשמים להב־ריל מהאסירים הפליליים ה"רגילים". המצב מרחיק לכת עד כדי כך, טוענות שמועות עקשניות, שבעת ביקורי ה־מישפחות, ניתנת אפשרות התייחדות לבני־זוג. הנאשמים מוחזקים במעצר בבית־המעצר במיגרש־הרוסים בירוש־לים, אך אין הם יושבים יחד עם יתר העצורים, הם מוחזקים בתאים מיוחדים שם התנאים משר־פרים ביחס לתאים האחרים, וכך הם יכולים להתייחד באין מפריע עם נשותיהם.

זו הסיבה, כך נטען השבוע, שניתנה ופורסמה רשות לאודי אדיב, האסיר הביטחוני המפורסם, להתחתן מחוץ לכלא ולזכות בהתייחדות עם אשתו, כדי שלא יטענו שנאשמי אירגון הטרור זוכים ביחס מיוחד.

אך בבית־המישפט עצמו נראה כאילו היחס משתנה לאט לאט. האולם המיוחד ששופץ לצורך מישפט יוצא־דופן זה, מבודד את הנאשמים מבני מישפחתם. השופטים לא התירו השבוע לבני המישפחות להוציא מן האולם את עורך־הדין דרוויש נאצר, היושב כמש־קיף מטעם שני ראשי־העיריות, כרים חאלף ואיברהים טאוויל.

השופט ישראל ויינר, שהתיר ה־שבוע את פירסם שמותיהם של כל חברי אירגון הטרור, סגר את הדלת על פרק החגיגות.

מישפחות הנאשמים מציעות את זיכרונותיהם תמורת רבבות דולארים לעיתוני הארץ והעולם. ונעשו סידורים מיוחדים כדי לאפשר לנאשמים ולנשותיהם

התייחדות בבלא

מעל **ספסל־הנאשמים** קם חגי סגל (27) ובאופן טיבעי לגמרי צעד לכיוון דלת היציאה מן האולם. שוטר זריז, שישב חבוי בתוך הקהל הרב, הזדרז לצאת אחריו. עורך־דינו, דן אבי־יצחק, עמד מול השופט וטען בשטף. לפתע הרים השופט, ישראל ויינר, את עיניו העיף מבט זועף לכיוון ספסל־הנאשמים, ושאל בכעס: "מישהו מן הנאשמים עזב את האולם?" הנאשמים האחרים הינהנו בראשיהם. "אני מבקש שאיש לא יעזוב את האולם בלי רשות ממני" המשיך השופט בחומרה. חגי סגל, רזה, מקריח וכביפה ירוקה לראשו, חזר בזריזות אל אולם־המשפטים.

"אדוני," שאל השופט, "מדוע עזבת את האולם בלי רשות?"

"ביקשתי רשות." ענה סגל.

"ממי?" שאל השופט.

"מהשוטר," ענה סגל בארישות והתיישב במקומו ליד חבריו.

"אתה לא במישטרה ואתה לא תבקש אישור מן השוטר, אתה תבקש רשות ממני."

השופט זעם, אך הנאשמים לא נראו מבויישים במיוחד.

ליד דלת האולם עמדה בחורה צעירה. היא לבשה שימלה פירחונית ארוכה, שהבליטה בטן קטנה של חודשי הריון ראשונים. לראשה היתה מיטפחת סגולה ולאוזניה זוג עגילים־בסגול, תואמים את המיטפחת. היה לה אף סולד קטן ועיניה הכחולות ה־גדולות רצו במהירות על פני שורות צפופות של כמה ניירות מיכתבים שהועברו אליה מבעלה, אבינועם כתריאלי, שישב באותו הזמן על ספסל־הנאשמים והביט בה.

היא קראה את המיכתב, כשהיא מצניעה אותו מעיניהם של העומדים סביבה. מדי פעם הסמיקה, חייכה, או שלחה לעבר בעלה מבט אוהב. כש־סיימה לקרוא דיברו השניים ביניהם בתנועות שפתיים.

כתריאלי ישב באפס־מעשה על ספסל־הנאשמים. הוא היה הנאשם הרביעי באירגון הטרור, שחתם על עיסקת טיעון עם הפרקליטות, ומיש־פטו הופרד משל האחרים. הוא יודה באשמות ודינו ייגזר בקרוב.

זמן קצר אחרי שסיימה לקרוא את מיכתבה, נכנס לאולם חבר־הכנסת לשעבר חנן פורת. הוא נעמד ליד הדלת. האולם הקטן של בית־המישפט המחוזי בירושלים היה מלא עד אפס מקום ולפורת לא נותר מקום לשבת. הוא הסתכל לעבר הנאשמים שישבו על הספסל, ניסה לחייך אליהם, אך אלה החזירו לו מבט קר. הוא בכל זאת המשיך לעמוד ולהקשיב לדברים ה־נאמרים באולם. בידו אחז את כתב־האישום ועקב בעניין אחרי הנעשה.

התמיכה בחברי אירגון הטרור, שהתיישבו השבוע על הספסל בבית־המישפט כנאשמים, נמשכת במלוא העוז. האירגון שהוקם למען העצורים (הנאשמים) ממשיך במרץ לאסוף כספים למען מישפחותיהם של הנאש־מים, המבורכות בילדים רבים. לפי חשבון שעשו, יידרשו להם 15 אלף דולארים לחודש, כדי לקיים את הנשים והילדים של העצורים. מובן שגם עורכי־הדין, מן היקרים בארץ, לוקחים נתח נכבד בשלל זה. כדי לממן את כל אלה עושים קרובי המישפחה וחברים הכל. הם הציעו השבוע לכמה עיתונים בארץ ובחו"ל ראיונות בל־עדיים עם הנאשמים.

ומן העבר השני, מן המישטרה, מגיעות שמועות שונות על יחס מיוחד שבו ממשיכים לזכות הנאשמים להב־ריל מהאסירים הפליליים ה"רגילים". המצב מרחיק לכת עד כדי כך, טוענות שמועות עקשניות, שבעת ביקורי ה־מישפחות, ניתנת אפשרות התייחדות לבני־זוג. הנאשמים מוחזקים במעצר בבית־המעצר במיגרש־הרוסים בירוש־לים, אך אין הם יושבים יחד עם יתר העצורים, הם מוחזקים בתאים מיוחדים שם התנאים משר־פרים ביחס לתאים האחרים, וכך הם יכולים להתייחד באין מפריע עם נשותיהם.

זו הסיבה, כך נטען השבוע, שניתנה ופורסמה רשות לאודי אדיב, האסיר הביטחוני המפורסם, להתחתן מחוץ לכלא ולזכות בהתייחדות עם אשתו, כדי שלא יטענו שנאשמי אירגון הטרור זוכים ביחס מיוחד.

אך בבית־המישפט עצמו נראה כאילו היחס משתנה לאט לאט. האולם המיוחד ששופץ לצורך מישפט יוצא־דופן זה, מבודד את הנאשמים מבני מישפחתם. השופטים לא התירו השבוע לבני המישפחות להוציא מן האולם את עורך־הדין דרוויש נאצר, היושב כמש־קיף מטעם שני ראשי־העיריות, כרים חאלף ואיברהים טאוויל.

השופט ישראל ויינר, שהתיר ה־שבוע את פירסם שמותיהם של כל חברי אירגון הטרור, סגר את הדלת על פרק החגיגות.

סיפרי תפילה השבוע היתה הפעם הראשונה שנאשמי אירגון הטרור הובאו לבית־המישפט במשאית, ולא באוטובוס מישטרתי מרווח. רובם החזיקו בידיהם סיפרי־תפילה בגדלים שונים, ששימשו אותם לקריאת פירקי־תהילים בזמן שהתנהלו הדיונים. אחרי שהתיישבו כולם במשאית, בדרכם חזרה לבית־המעצר, הם פצחו בנגינה חסידי חרישי.

הטרוריסטים

מנחם נייברגר

נתן נתנזון

דן בארי

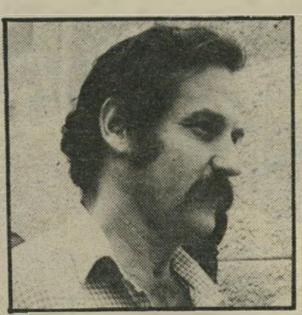

זאב פרידמן

נועם ינון

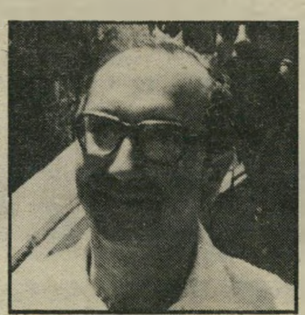

בועז הנמן

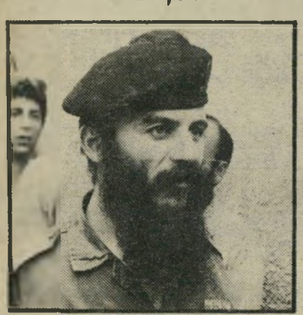

אבינועם כתריאלי

עוזי שרבף

אורי מאיר

יוסף צוריה

שלמה לויתן

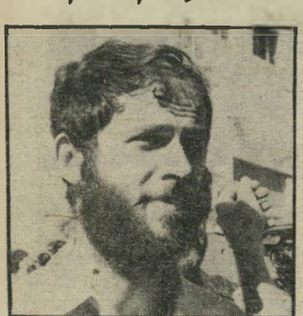

ישועה בן־שושן

משה זר

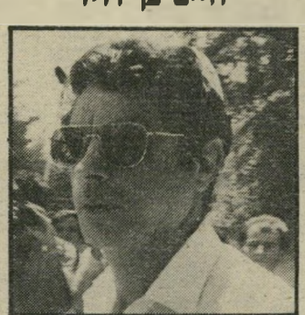

חיים בן־דויד

יצחק גנירם

יוסף אדרי

חגי סגל

יעקב הנמן

אהרון („רוני") גילה

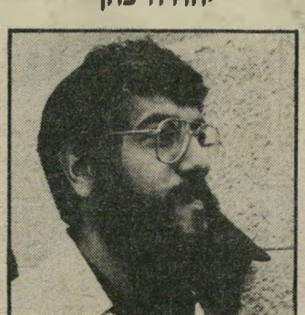

יהודה כהן

גילעד פלאי

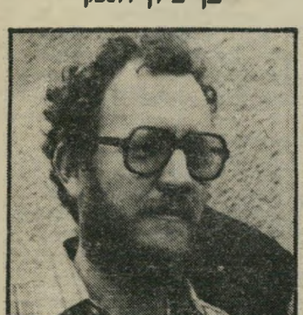

בן־ציון הנמן

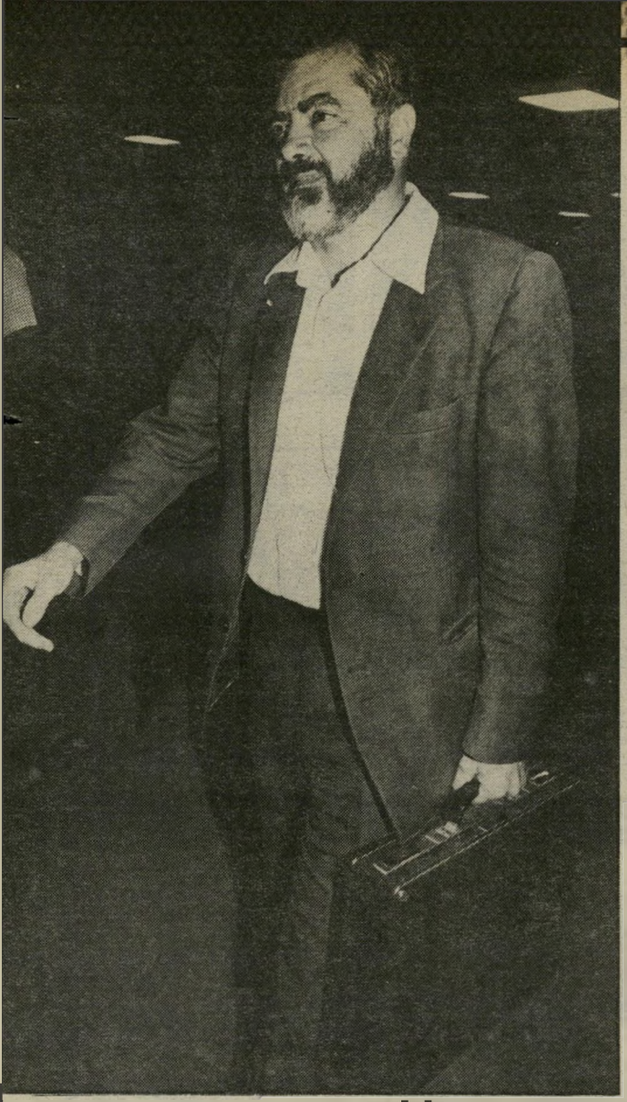

יצחק נוביק

שאול ניר

ברק ניר

מנחם ליבני

יהודה עציון

„חומר חסוי" מתחת לשני דיגלי המדינה מעלעל השופט גבריאל בך בתצהיר שהגיש האלוף אביגדור בן־גל לפני ארבע שנים, ושהובא כטענה נגד המועמד הראשון. משמאל נציגי הרשימה. בישיבה דובר הרבה על חומר „חסוי" של השב"כ, שאיש מחברי הוועדה לא ראה אותו.

מכת המוות לדמוקרטיה

החזרה הכללית

הרב מאיר כהנא, שרשימתו נפסלה יום לפני פסילת הרשימה המתקדמת. היה ברור לכל כי פסילת כהנא נועדה רק לשמש תירוץ לפסילה השניה.

יום שני בחצות, ה־17 ביוני 1984, בוצעה הפיכה נגד הרמוקרטיה הישראלית.

לא הופעלו בה טנקים. לא נתפסו מישרדי־השילטון ותחנות־השידור בידי הקולונלים. לא הוכרז בה רישמית על דיקטטורה.

במדינת־ישראל נעשים הדברים בצורה יותר מתוחכמת. אחרי שעות ארוכות של צעקות, נאומים דמגוגיים והשמצות פרועות, הורמו הידיים בהצבעה.

אך התוצאה היתה אותו הדבר. הדמוקרטיה הפרלמנטרית נפגה מהלומת־מוות. כפי שניבא הפרופסור ישעיהו ליבוביץ לפני תריסר שנים, השתלט השב"כ על המדינה.

● ועדה של אינטרסנטים

את האקט המעשי ביצעה חברת עסקנים מסוג ג', מתחתית החבית של העסקונה המיפלגתית, המהווה את מה שקרוי „ועדת הבחירות המרכזית".

במקורה זוהי ועדה טכנית, המורכבת על פי המפתח המיפלגתי של הכנסת, ושאליה שולחות המיפלגות בדרך־כלל אנשים שאין להם תעסוקה אחרת (מלבד כמה יוצאים מן הכלל). מבין 36 חבריה, ספק אם הציבור שמע אי־פעם את שמותיהם של 30. הרמה היא מתחת לכל ביקורת — אף בהשוואה לכנסת.

זוהי, כמובן, ועדה של אינטרסנטים. הם מיועדים על דעת מיפלגותיהם. מקבלים הוראות מהנהלות המיפלגות ומרעלים בהתאם לכך. ההכרעות הן על כדרת האינטרס המיפלגתי של כל אחד.

בדרך־כלל, אין בכך כל רע. כי ועדת־הבחירות מופקדת על עניינים קטנים — בדיקת הפרטים הטכניים של רשימות־הבחירות, חלוקת האר־תיות לרשימות, הסדרת זמני־השידור לתעמולה ברדיו ובטלוויזיה, שמיעת תלונות הדדיות.

רק פעם אחת היה חריג: ב־1965 כפה השב"כ על הוועדה לפסול רשימה שלא מצאה חן בעיניה מטעמים פוליטיים. היתה זאת רשימת אל־ארד („הרשימה הסוציאליסטית"), שלטענת השב"כ כפרה בקיום המדינה ובגבולותיה. הוועדה פסלה אותה, ובית־המישפט העליון, שהוא מוסד של עירעור, אישר פסילה זו.

מאז עברו קרוב ל־20 שנה, המישטר במדינה השתנה — כך היה נדמה — לטובה. איש לא העלה על דעתו שוועדה מיפלגתית זו תעז לפסול רשימות פוליטיות, הדוגלות במטרות לגיטימיות, בלתי־פופולאריות ככל שתהיינה.

עד השבוע.

השבוע התחוללה הפיכה. ועדת־הבחירות המרכזית — אותה חבורה של עסקנים — פסלה ברוב של 17 נגד 12 את הרשימה המתקדמת לשלום, הרשימה היהודית־הערבית העצמאית הראשונה בתולדות המדינה, שיש לה מצע חד־משמעי החותר לשלום בין מדינת־ישראל העצמאית וה־ריבונית, בגבולותיה הישנים, ובין מדינה פלסטינית שתקום לצידה, על בסיס של שלום מלא והכרה הדדית.

הרשימה דוגלת גם בשיווין מוחלט בין יהודים וערבים במדינה (וגם בין אשכנזים וספרדים, גברים ונשים, חילוניים ודתיים.

● חצהיר של גנרל

לא פחות חמור מן המעשה עצמו היה האופן שבו בוצע.

כנימוק העיקרי בכל הדיון הארוך והסוער, שנמשך שלושה שעות רצופות באולם האסיפות שבמרתף הכנסת, היה „חומר חסוי".

אנשי התחיה והליכוד, שוחרי המחתרת הטרוריסטית הימנית, טענו כי בידי השב"כ מצוי חומר „חסוי", המלמד

כבוד השופט השופט גבריאל בך, יושב־ראש הוועדה והחבר היחידי בה שאינו שליח מיפלגה, משוחח עם הרב כהנא, לפני הישיבה שבה נפסלה רשימתו. בתמונה משמאל: השופט בך לוחץ את ידו של האלוף (מיל') מתי פלד, כשבאמצע מחייך יעקב ארנון. בך הצביע בעד פסילת הרשימה של כהנא והתבטא בחריפות נגדה, אך הוא נמנע מההצבעה על פסילת הרשימה המתקדמת.

ההצגה גאולה כהן, נציגת הימין הקיצוני, חברת רשימה המצ־ דיקה בגלוי מעשים של אירגון־הטרור היהודי, הופיעה בישיבה כנושאת־הדגל של השב"כ וכדוברת הראשית של הרוב בוועדה.

שיש ברשיה המתקדמת „יסודות חת־ רניים", אויבי המדינה, חסידי אש"ף. הדברים נאמרו על פי מיטב סיגנונו של ג'ו מק־קארתי, תוך ניפנוף בניירות חסרי־חשיבות והשמעת האשמות פרו־ עות, שלא הובא להם שמץ של הוכחה.

עשרות פעמים הוזכר החומר „החסוי" — אך איש מבין כל חברי הוועדה, ובכללם השופט העליון גברי־ אל בך, היושב־ראש (והחבר היחידי בוועדה שאינו שליח מיפלגתו) — לא ראה את החומר.

הוא נשאר חסוי לפני חברי־הוועדה, כולם ללא יוצא־מן־הכלל.

על סמך החומר ה„חסוי" הזה — חומר אלמוני, שחובר על־ ידי אלמונים, הבולל האשמות אלמוניות נגד אנשים אלמו־ ניים — נפסלה הרשימה.

פירוש הדבר: במדינת־ישראל של 1984 — נוצר המישטר של 1984, על פי אורוול.

מנגנון־החושך חולש על התהליך הדמוקרטי של הבחירות.

השב"כ — העמית הישראלי של הק.ג.ב הסובייטי ושל המי־ שטרה החשאית של אל־ סלוודור וגוואטמאלה — קבע מי יישב בכנסת הבאה, ומי לא.

כאסמכתא גלויה יחידה ובלעדית הובא לוועדה תצהיר שמסר האלוף אביגדור בן־גל נגד עורך־הדין מוחמד מיעארי, מס' 1 ברשימה. תצהיר זה נמסר ב־1980, בקשר עם שביתות „יום־האדמה", כדי להצדיק צו־ריתוק — אחד מני רבים שהופעלו אז נגד ערבים. תצהיר זה לא הובא מעולם לדיון בבית־המישפט, מפני שהשב"כ ויתר אז על הארכת תוקף צו־הריתוק, כדי להתחמק מדיון מישפטי. התצהיר הנגדי של מיעארי לא הובא לוועדה.

אביגדור („יאנוש") בן־גל הוא האיש שהכריז, באותם הימים עצמם, כי האזרחים הערביים הם „סרטן בגוף המדינה". אחר־כך טען כי לא הובן כראוי. הוא גם אחד מאדריכלי מיל־ חמת־הלבנון (ואיש שספג בסולטאן־ יעקוב את התבוסה הגדולה ביותר בתולדות צה"ל).

על סמך תצהיר זה של גנרל בושל וגזעני, שנמסר למטרה אחרת ובהקשר אחר, נפסלה הוועדה את הרשימה, על 120 מועמדיה.

באותו היום עצמו הודיעה ממשלת־ הקלגסים של אורוגואי שהיא אסרה את ראש האופוזיציה במדינתה, שהת־ כונן להציג את מועמדותו בבחירות לנשיא־המדינה, ומאשימה אותו בשורה ארוכה של פשעים נגד ביטחון המדינה.

קלגסי אורוגואי עשו את מלאכתם בגלוי. בישראל נעשה השבוע אותו הדבר עצמו, בשיטה אחרת, אך לא הרבה יותר מתוחכמת. תצהיר של גנרל, שלא הכיל שום חומר עובדתי רציני, יחד עם חומר „חסוי" של המישטרה החשאית, הובאו כאסמכתא יחידה כדי למנוע מרשימת־שלום את ההשתתפות בבחירות.

הקנוניה האילמת

למעשה היה הדבר תוצאה של קנוניה, שנשאה כבר את החותמת של „הקואליציה הגדולה" של המערך והליכוד, שתקום אחרי הבחירות.

היה זה הסכם אילם (ואולי גם לא אילם) בין המערך והליכוד.

המערך חשש מפני הרשימה המת־ קדמת, שלפי הערכותיו היתה אמורה „לגזול" ממנו בין שניים עד ארבעה מנדאטים. הוא היה מעוניין למנוע את הופעתה. אך לא היה נעים לו לפעול בגלוי בכיוון זה.

הליכוד והתחיה פחדו מפני הרשימה של „הרב" מאיר כהנא, שהיתה עשויה לגזול מהם מנדאט אחד או שניים. אך הימין הקיצוני לא היה מסוגל לפעול בגלוי נגד הניאו־פאשיסטים.

אויבי המדינה נציגי הרשימה המתק־ דמת, בשעה שטענו נגד הפסילה. מימין: יעקב ארנון, מי שהיה מנכ"ל האוצר; עורך־הדין מוחמד מיעארי; עורך־הדין כמאל דאהר מנצרת; אורי אבנרי, עורך־הדין יוסי ברד, היועץ המישפטי של הרשימה; והאלוף (מיל) מתי פלד.

וכך צמחה העיסקה המז־ הירה: המערך וגרוריו יפעלו לפסילת רשימתו של כהנא, בהקדמה ובהכשרת הקרקע לפסילת הרשימה המתקדמת על־ידי הימין.

צורת־הביצוע היתה שקופה לגמרי, ובאולם־האסיפות של הכנסת היא היתה גלויה לעין. העסקנים דיברו עליה בגלוי בשיחות פרטיות, גם באוזני הקורבנות המיועדים.

ביום הראשון נערך הדיון על כהנא. אין ספק שכהנא דוגל במצע גזעני גלוי, והוא משתמש בסיסמות פאשיס־ טיות, ואף בחוקי־נירנברג הנאציים ב־ מהדורה ישראלית. אך אין הבדל מהותי בינו ובין תנועת־התחיה, וגם בינו ובין האגף הימני־קיצוני של הליכוד.

ביום הראשון השבוע נערכה הצגה גדולה. בעת ההצבעה נמנעו כמה מאנשי הליכוד מן ההצבעה, וברא־שם רוני מילוא, המאבער של כל העבודות המזוהמות של מיפלגתו. קולות המערך והשמאל, בעזרת ההימנעות של כמה מאנשי הליכוד, אישפרו את פסילת כהנא.

היה ברור שזוהי רק חזרה כללית לקראת ההצגה העי־ קרית, למחרת היום.

ואכן, ביום השני, בעת הדיון על הרשימה המתקדמת, הופיע הימין במלוא אונו וכוחו, אך שניים מאנשי המערך נעדרו במתכוון, וגם לא שלחו מחליפים (דבר שקל לעשותו בוועדת־ הבחירות). שלושה אחרים מאנשי המערך נמנעו מהצבעה. אחד מנציגי המפד"ל, שהכריז בקולי־קולות שהוא מתנגד אישית לפסילה, נעלם באמצע הישיבה ולא חזר.

כך נוצר רוב גדול — 17 אנשי הימין בעד הפסילה, 12 אנשי המערך והשמאל נגד (וביניהם אחדים שהת־ כוונו לכך ברצינות ובלהט). שלושה אנשי־המערך נמנעו, שניים נעדרו. גם השופט בך נמנע מהצבעה.

העיסקה הצליחה. נוצר „איזון". פסילת כהנא שירתה את מטרתה האמיתית היחידה: להעניק מימד אפסתי יותר לפסילת הרשימה המתקדמת.

רק"ח, שהתקיפה בימים האחרונים את הרשימה המתקדמת בשפת־השוק (ראה: הנדון) הצביעה, כמובן, נגד הפסילה. לפני כן זכתה לשבחים מפי גאולה כהן. היא הודיעה שאינה פועלת נגד רק"ח, מפני שזו „מקבלת הוראות ממוסקווה, ועל כן אינה מסוכנת."

קו־ההגנה האחרון

ותר עדיין קו־ההגנה האחרון של הדמוקרטיה הישראלית: בית־ המישפט העליון.

לפי החוק, מהווה בית־המישפט העליון מוסד של עירעור על החלטה כזאת של ועדת־הבחירות. לפניה יובא העניין בעוד כמה ימים.

בבית־המישפט יהיה תלוי אם ניתן להציל שארית כלשהי של הדמוקרטיה הישראלית מידי מהרסיה, מחוללי ההסיכה ה„ביטחונית", או שנחרץ דינה

קליפה ריקה האולם הריק שבו ערכה ועדת־הבחירות את ישי־ בותיה, המסמל את הקליפה הריקה של הדמוקרטיה הישראלית. אחרי שחברי־הוועדה רוקנו אותה מתוכנה. בהודעת הרשימה, אחרי ההצבעה, נאמר: „הונחתה מכת־מוות על הדמוקרטיה הישראלית..."

הברדק חוגג במערך

במטה־הבחירות של המערך מסכימים רבים להגדרת המצב הבאה: ככל שמתקרב יום־הבחירות, כך מתרחק שימעון פרס מתפקידו כראש־הממשלה הבא של מדינת ישראל. אילו ניתן היה לתרגם זאת לסיסמת בחירות, היא היתה בוודאי כזו: בחירות עכשיו. היום.

מי שמבקר בבניין מיפלגת העבודה ברחוב הירקון 110, שם שוכן המטה, ומשוחח עם פעילים לא־משוחדים, שואל את עצמו:

מדוע „מטוס הבחירות" של ראש מטה הבחירות, מוטה גור, אינו ממריא? מדוע נדמה שראשי העבודה והפעילים נפלו לתרדמה עמוקה? האם הרמטכ"ל־לשעבר מכין „מארב בחירות" לליכוד, או שמא הוא ויתר מראש על מיתקפה במילחמה על השילטון?

התשובה לשאלות אלה מתחלקת לשלושה: קונספציה, צוות ומיבצעים. כאשר כל חלק נובע מקודמו.

אבי־אבות מחדל מילחמת יום־הכיפורים של ממשלת המערך היה המושג קונספציה. לעיתים נדמה, שד־גורל רודף את ראשי המערך, שכן גם היום הם שבויים בשבי הקונספציה, שעלולה להיות מוטעית.

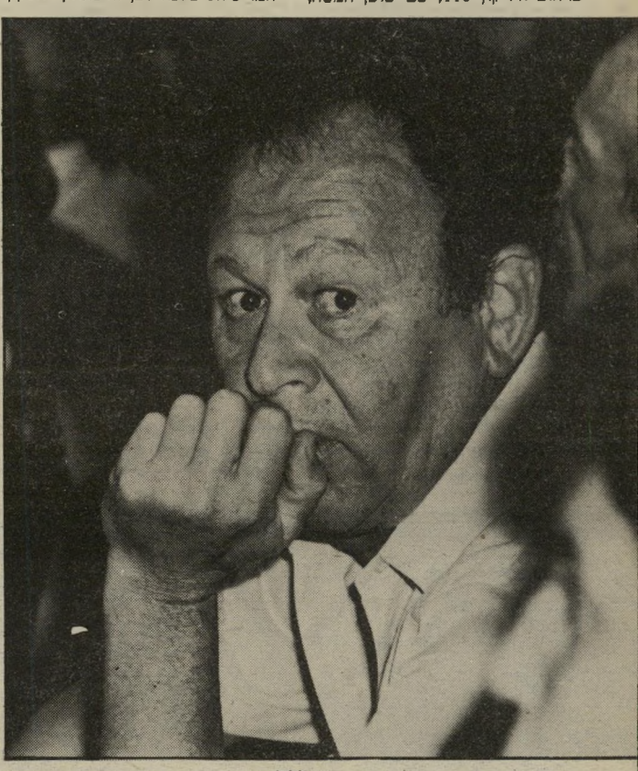
התפיסה היא: להרדים. לא לעורר עד ערב הבחירות.

כאשר החל מסע התעמולה של המערך בעיתונות, שסימל למעשה קו זה, היו שתלו את האשם ב...פירסומאי־הבחירות של המערך.

מה לא נאמר על אנשי קשר בראל, שמישרדם הזמני נמצא במלון שרתון, לצד בניין המיפלגה. פעיל מרכזי במטה־הבחירות אמר: „איך אפשר להאשים אותם. הם המבצעים של המדיניות שלנו. לכן זה מגוחך לתקוף אותם. הבעיה היא בתוכנו. אנו לא יודעים למי אנו פונים ומהו המסר שלנו."

ואכן, מי שמנסה להבין מהי האל־טרנטיבה שמציע היום המערך לממ־שלת הליכוד, ימצא את עצמו מבולבל ותוהה. כאשר מרדימים, לא מדברים על נושאים מעוררים, לא על מלחמת־הלבנון, לא על השטחים, לא על פיתרונות־אמת למצוקה החברתית ולמשבר־הכלכלי. „אנחנו עובדים על אנשי ליכוד צפים," הסביר אחד מחברי המטות. „בבחירות הנוכחיות לא יפנה יוסי שריד למחנה השלום בקריאה לתמוך במערך. אנו פונים לקהל מצביעים שונה לגמרי."

אחר מח"כי המערך, היוניים דווקא, ענה על דברים אלה: „אם כך, מדוע שהם יצביעו בעד החיקוי. הם יעדיפו את המקור, גם אם הוא מזייף מעט."

גור
חסר ניסיון

ומשוחח עם פעילים לא־משוחדים, שואל את עצמו:

מדוע „מטוס הבחירות" של ראש מטה הבחירות, מוטה גור, אינו ממריא? מדוע נדמה שראשי העבודה והפעילים נפלו לתרדמה עמוקה? האם הרמטכ"ל־לשעבר מכין „מארב בחירות" לליכוד, או שמא הוא ויתר מראש על מיתקפה במילחמה על השילטון?

התשובה לשאלות אלה מתחלקת לשלושה: קונספציה, צוות ומיבצעים. כאשר כל חלק נובע מקודמו.

אבי־אבות מחדל מילחמת יום־הכיפורים של ממשלת המערך היה המושג קונספציה. לעיתים נדמה, שד־גורל רודף את ראשי המערך, שכן גם היום הם שבויים בשבי הקונספציה, שעלולה להיות מוטעית.

התפיסה היא: להרדים. לא לעורר עד ערב הבחירות.

פרס
עלילות ומעשיות

יתכן שהגורם בהא הידיעה לתפיסה זו, הן של תרדמה והן של פניה למצביעי הימין דווקא, מקורו בסקרים הרבים שמגיעים מדי יום למטה־הבחירות של המיפלגה. האחראי ל־קבלת החומר הוא הד"ר יוסי ביילין, דובר המיפלגה, שעובד עתה, אד־הוק, לצידו של גור.

הסקרים מנתחים שני נתונים: מיספר המנדטים הצפוי ובמה מתענייר־נים המצביעים. בעניין זה פסקו המומחים, שהעלאת נושאים בעייתים תרגיז את המצביעים והם עלולים להצביע... ליכוד.

ביילין, הוא שביקש לטפל בתחום רגיש זה. הסקרים המגיעים אליו באחרונה מעודדים ביותר. למערך צפויים 52 מנדטים ויותר, בבחירות עתה. גם הוא אינו יודע אם מיספר מנדטים כזה יהיה מנת חלקו של המערך ביום הבחירות עצמו, בעוד מעט יותר מחודש.

משמעות הסקרים, כפי שהסביר מומחה לעניין זה בבניין המיפלגה, היא שלמערך יש פוטנציאל ליותר מ־50 מנדטים. „השאלה הגדולה היא איך מביאים אותם לקלפי וממשים את תוצאות הסקרים," הוא אומר, ותולה את הקולר להצלחה או לכישלון, באירגון.

אין אינטרסים

האירגון הוא חלק מעניין צוות מטה־הבחירות של המערך. אילו ניתן היה לקלף את הקיר החיצוני של בניין המיפלגה, יכול היה המתבונן מן הצד לראות דברים משונים מאוד. בתוך הבניין, בניגוד גמור לנעשה בחזיתו, ישנה המולה רבה. פנים מוכרים, ורבים יותר, פנים שאינם מוכרים, עטוקים כל הזמן כדבורים בכוורת. מחייגים בטלפון, משוחחים במיסדרונות, יושבים בישיבות־בוקר צהריים, אחר־צהריים ולילה. הלא־מוכרים מתחככים בגדולים. כוחם של הגדולים הוא ביחס ישיר למטות שלהם ולמיספר האנשים שמאיישים אותם.

החליטו לא לחזור על כך ולהסתפק בחדרים ובעובדי בניין המיפלגה. כרגיל, המטה גדל וטפח, וכך גם מיספר עובדיו. עובדים ותיקים בבניין המיפ־לגה, כמו אגפים שונים במטה, כבר עקרו לבניינים סמוכים, מלון אסטור שמול בניין המיפלגה, והיר עוד נטויה.

הגידול הביא כמובן לקבלת עובדים חדשים, רובם ללא שכר, לעבודה עד הבחירות.

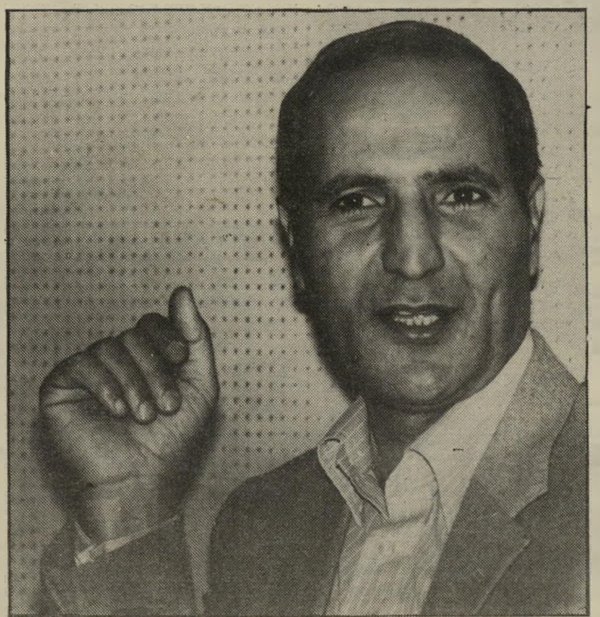
העובדים החדשים, שהצטרפו ל־וותיקי עובדי המיפלגה ולנערי פרס, מחולקים כיום, כמו מרבית העוסקים בענייני הבחירות, למטות שונים.

סביב מינוח זה כבר קמו מתנגדים לא מעטים במיפלגה. היו שאמרו שיש לדבר על צוותות, לא על מטות. היו שאמרו שיש לדבר רק על עוזרים רבות (ראה מיסגרת).

אבל מטה פרס אינו היחיד בבניין. הגדול שבין המטות הוא מטה הבחירות בראשות גור, שהוא למעשה האחראי על שיטות העבודה של המיפלגה עד הבחירות, ובעיקר ביום הקובע, ה־23 ביולי.

גור זוקף לעצמו הצלחה כראש מטה־הבחירות המוניציפליות, שהת־קיימו בסוף שנת 83'. אבל בחירות למועצות עירוניות אינן דומות כלל לבחירות ארציות לכנסת. מביני עניין טוענים, שניהול מערכת בחירות זוהי תורה שלמה, ושמושה לא מכיר אפילו את חלקה. „מוטה הוא איש אירגון טוב. יש לו כאריזמה. הוא יכול ומסוגל, אם הוא רוצה, לנטרל אפילו חלק מהחלטות מוטעות של פרס, אבל הוא בין המטות, הקומות והחדרים, מסתובב כל הזמן ח"כ רפי אדרי, סגנו של גור, שהוא המתאם בין המטות.

במערכת־הבחירות הקודמת התמקם מטה המערך בבניין מלון דבורה, בקרן הרחובות בן־יהודה וגורדון. הפעם

אדרי
עסוק בפגישות

ראשי המערך החליטו לא לחגם את מערכת־הבחירות להם לא להרגיז את הציבור. הם מעריכים ב־52 מנדטים, אבל אוזלת־יד אירגונית עלולה לשבש

אישיים. כך או כך, הוויכוח אינו סמנטי בלבד. הוא מבטא משבר רציני יותר, הנעוץ בהרכב המטות.

החשוב שביניהם, לאו דווקא הגדול ביותר, הוא מטהו של פרס. אין פלא שסביבו נרקמות עלילות ומעשיות חסר־ניסיון ואין לו הכרה בשטח," הסביר איש־מיפלגה שניתח בצער את מטה־הבחירות.

מטהו של גור טופח בהתמדה. אבל גם בו חוזרים על שגיאות שאין לעשר־תן. מומחה לתיקשורת יעץ למיפלגה לפנות למיזרחיים ולמסורתיים. כך־מטה קסם נמצא דובר למטה, שעונה על שתי דרישות אלה. הכובר הוא צעיר סימפטי בן 26, שמואל אלגרבלי, סטודנט לתיקשורת באוניברסיטת בר־אילן. הוא עדיין לא הסתכסך עם איש, דבר שאינו שכיח בהירקון 110, אבל הוא עדיין „רוק" בתפקיד ובנעשה במיפלגה.

נחלה פרטית

סגנו של גור, אדרי, הצליח לקבל את התפקיד המכובר בזכות היותו חבר בחוג יחדיו של אליהו שפייזר, שבקושי עבר את מחסום 60 האחוז למי שכיהן יותר משתי קאדנציות וביקש להיבחר לשלישית. מסתבר כי שפייזר לא נחלש. מלבד הצלחתו במינוי אדרי, יש בבניין הרואים במינוי עמירם ניר לתפקיד מנהל מסע־הבחירות של פרס הצלחה של שפייזר, משום שניר מקורב אף הוא לחוג זה.

אדרי, שנאחז בציפורניו בחברת שיכון עובדים ההסתדרותית ושינה את תפקידו ממנכ"ל ליושב־ראש, רק כדי לדלג על מחסום כפל־התפקידים ולהישאר בכנסת, אינו אהוב כלל במיפלגה. מאחורי גבו מתלחשים שמוצאו, ממארוקו, הוא שאיפשר לו

חמרורים

הוענק ♦ אות ההבנה הבינ־לאומית על שם ג'והרלאל נהרו, מי שהיה ראש־הממשלה הראשון של הודו העצמאית (1947—1964) ואבי ראש־הממשלה הנוכחית, **לברונו קרייסקי**, קאנצלר אוסטריה לשעבר ו**ליאוסולד סנגהור**, נשיא סנגל לשעבר. האות איננו אות־הוקרה בלבד. הוא מלווה פרס כספי של 25 אלף דולר לכל זוכה.

הוענקה ♦ 14 שנים אחרי מותו, דרגת מרשל של צרפת, הדרגה הגבוהה בצבא צרפת, **לגנרל מרי־פייר קיניג**, מי שהיה המפקד העליון של תנועת ההתנגדות הצרפתית בשלהי מילחמת־העולם. קיניג, שר־ביטחון לשעבר, שנפטר בגיל 77, היה ראש־המטה של צבא צרפת החופשית של שארל דה־גול, ונודע במיוחד בהגנת־הגבורה על נאת־המידבר הלר־בית בי־רחים, נגד כוחות גרמניים עדיפים, ובתשובתו הקצרה („שקו ליז") להצעת־כניעה גרמנית.

נחוג ♦ יום־הולדתה ה־45 של **גילה אלמגור**, שחקנית התיאטרון והקולנוע, ילידת פתח־תיקווה ויתומה מלידה (אביה נהרג מיריית ערבי), המכבת מגיל 17 ואשר, לפי הסטטיסטיקה, הופיעה ביותר סרטים (32 עד כה) ומחזות מכל שחקנית ישראלית אחרת. אלמוג, בעלת המודעות הפוליטית (היא נעלה את רשימת של"י בבחירות לכנסת התשיעית) נשואה בשניה, ליעקב אגמון, מנהל תיאטרונים, אמרגן ומראיין. בעלה הראשון, שלו נישאה בגיל 18, היה השחקן אילי גורליצקי.

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־55 של **סנחם שדה**, משורר (משא דומה) וסופר (החיים כמשל), יליד פולין ובנו של פועל־בניין תל־אביבי, אשר פירסם את שירו הראשון (נאום כלב מת) בגיל 17, כאשר עבד לפרנסתו כנער־שליח. שדה, בעל פילוסופיית־חיים מושכת תשומת־לב (במיוחד בנושאי נשים וקיום), לא נחבא מעולם אל הכלים, שלח בגיל צעיר את אחד משיריו, מלווה תרגום לאנגלית, לחתן פרס־נובל, המשורר האמריקאי תומאס סטיירנס אליוט, שביקש את סליחתו של שדה על שאינו יכול להביע ריעה על שירו, מכיוון שאין הוא רגיל להסתפק בתרגום, ושפת המקור — העברית — אינה נהירה לו.

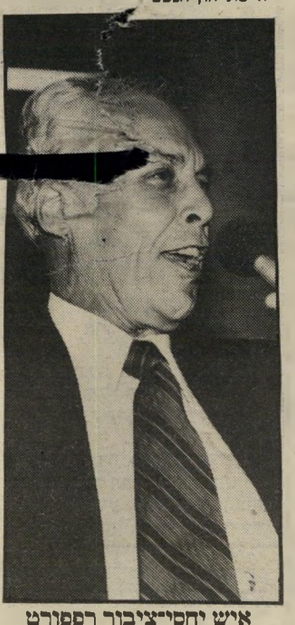
נחוג ♦ יום־הולדתו ה־60 של **עזר וייצמן**, כיום איש־עסקים (בעיקר: יבוא מכוניות) וראש רשימת יחד לכנסת ה־11. וייצמן הוא בנו של אגרונום ואחיינו של נשיא המדינה הראשון, חיים וייצמן. הוא קרוי על שם סבו, עוזר, אביו של חיים וייצמן, שהיה סוחר־עצים במיזרח פולין. בגיל 18 הוא התגייס לחיל־האוויר הבריטי, למד טיסה ברודסיה (זימבאבווה של היום) ושירת בחזית הודו (מול היפאנים). בגיל 24 היה אחד הטייסים הראשונים של חיל־האוויר הישראלי (הוא הצניח אספקה לגוש ציון בראשית מילחמת־העצמאות) ובגיל 34 מפקד החיל. הוא היה שר־תחבורה בממשלת הליכוד הלאומי של גולדה מאיר, ונחשב לאדריכל נצחון המהפך הליכודי של 1977. הוא היה שר־הביטחון הראשון של הליכוד (מיבצע ליטאני) ופרש ממשלת בגין על רקע אי־הסכמה ביניהם בדבר ישום הסכם־השלום עם מצריים, שוייצמן טרח למענו רבות, ושעליו דיווח בסיפרו הקרב על השלום.

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־60 של **עזריה רספורט**, שחקן, עיתונאי ושדרן, המנהל כיום את אגף יחסי־הציבור של ההסתדרות הרפואית הדסה. רספורט, שנודע כמנהה באירועים ממלכתיים, היה במשך שנים רבות המבקר הקולנועי של מעריב. ולאחר מכן נספח העיתונות בשגרירות ישראל בושינגטון. מיקצוע העיתונות נשאר במישפחה, ובתו, טלי (ולינגר), היא הכתבת הצבאית המואמנת היחידה (מטעם היומון דבר).

נחוג ♦ בירושלים יום־הולדתו ה־88 של ד"ר **ישראל גולדשטיין**, לשעבר נשיא ההסתדרות הציונית של אמריקה, אשר הגשים את מיצוות העליה ארצה לפני 24 שנים, בהשאירו מאחוריו את שני ילדיו, שניהם פרופסורים באוניברסיטות אמריקאיות (הבן — לרוקחות, הבת — לפסיכולוגיה). גולדשטיין, יליד פילדלפיה ובנו של שמש בבית־כנסת מקומי, היה רב במיקצוע, אך התפרסם במיוחד באוניברסיטה היהודית של־שם ברנדייס, שאותה הקים ב־1946 בבוסטון. גולדשטיין עדיין עוסק בענייני־ציבור. במיוחד בחוות־הנוער הנקראות על שמו, וגם מסיים כעת את כתיבת סיפרו ה־11.

נחוג ♦ בבית־אבות בסוונסי ווילס, יום־הולדתה ה־111 של **אנה וויל־יאמס**, הנחשבת, לפי ספר־השיאים של גינס, האדם הקשיש ביותר באיים הבריטיים. בין המשתתפים בחגיגת יום־ההולדת, שבה הוגשו עוגות ושרי, היה גם תושב אחר של אותו בית־אבות, הכורה־לשעבר ג'וז אונס, 106, הנחשב לגבר הקשיש ביותר באיים הבריטיים.

נפטר ♦ בפלורידה, בגיל 18, **מוסקאטיר**, אחרון 150 הכלבים האסופיים, שלהם ציווה לפני 16 שנה יורשת הוד־הנפט האמי קאית אילנור

איש יחסי־ציבור רספורט
המיקצוע נשאר במישפחה

ריצ'י את 12 מיליון הדולר שלה, בצוואה שבה נקבע כי בסופו של דבר יגיע כל הכסף לידי בית־הספר לרפואה וטרינארית של אלבמה, אבל אך ורק בתנאי שלא ימשוך סנט אחד מן הירושה, כל עוד אחרון הכלבים חיים ועד אותו יום יוקדש מירב הכסף לרווחתם, סיעודם והחזקתם.

נפטר ♦ בגיל 62, משטף־דם במוח, בעת נשיאת נאום בחירות (לפר־למנט האירופי), **אנריקו ברלינ־גואר**, מנהיג המיפלגה הקומוניסטית האיטלקית, הגדולה במיפלגות הקומו־ניסטיות במערב. ברלינגואר, בנו של בעל־אחוזות מסרדיניה, שימש מזכיר המיפלגה משך 12 השנים האחרונות, נחשב לאדריכל האירו־קומוניזם (הגוון המערב־אירופי המתון).

נפטר ♦ בנוטינגהאם, אנגליה, בגיל 93, **הארולד קוסאם**, מי שהיה אלחוטאי ימי על סיפון אניית־הנוסעים הבריטית קרפאתיה ואשר קלט ראשון, באפריל 1912, את קריאת האס־או־אס (ראשי־התיבות של המלים האנגליות הציילו את נפשותינו) ששודרה מאניית־הפאר טיטאניק, אשר עלתה על קרחון בעת מסע־הבתולין שלה באוקיינוס האטלנ־טי. הודות לאזעקתו המיידית של קוסאם חשו לעזרת הטיטאניק, ששטה במרחק כ־100 קילומטר מהקרפתיה, והצליחו להציל 711 מ־2,224 נוסעיה.

השובבים לשלטון

מפלגה חדשה יצאה השבוע למפגש ראשון עם ציבור הבוחרים. חברי מפלגת „השובבים לשלטון" בחסות „טרופית", שרובם ילדים, העמידו דוכן החתמה ברחוב דיזנגוף בתל־אביב וקראו לאזרחים לחתום על המצע, בו הם דורשים בין השאר הצמדת „דמי הכיס למדד" ו„קש לכל אזרח".

הדרך היפה להגן על עץ קסילדקור

BAYER
SOLVAY

להשיג בכל בו שלום
במחלקת „עשה זאת בעצמך"

קסילדקור
מעניק הגנה
מושלמת מפני
תולעים
וריקבון,
דוחה
מים ורטיבות,
אינו מתקלף
וחידושו אינו
מהווה בעיה כלל.
לרשותכם 12
גוונים לשימוש
בפנים ומחוץ
לבית.
קסילדקור
עומד בתקן
הבניה הגרמני.
להשיג:
בהמשביר
המרכזי,
המשביר
לצרכן
ובחנויות
המובחרות לצבעים
ולחומרי בניה.
הפצה: נשר מברשת
03-825286 ,824057 ,831094

שלי דפנה

בצוותא, בבנייני האומה

ביום השני שעבר התקיימו להם בצוותא שני כנסים: זה היותר מפורסם של הליכוד, וזה של תמ"י.

ההסכר לאחוות־הרעים הזו נעוץ בשלומיאליות לשמה.

באגף האידגון של הליכוד, בראשותו של **מיכה רייסר**, לא שמו לב לעובדה, שהאולם הקטן בבנייני האומה הוזמן לכינוס של תמ"י בדיוק באותן השעות שבהן הוזמן האולם הגדול לכינוס־הכינוסים.

ביום החמישי, שקדם לכינוס, עלה לחץ הדם במצודת זאב. **אבנר סירסי**, עוזרו של סגן ראש־הממשלה **דוד לוי**, צילצל בהיסטריה למנהיג תמ"י, **אהרון אבו־חצירא**, וביקשו להעביר את הכנס של תמ"י למקום אחר או לשעה אחרת. אבו־חצירא היפנה אותו לממונה על איחוד ירושלים בתמ"י, **דני עזריאל**, והלה הבהיר לסירוסי ש"מאוחר מדי לשנות."

מדוע נלחצו בליכוד? "תתארי לך שראש־הממשלה, **יצחק שמיר**, ואהרון אבו־חצירא ייכנסו יחדיו לבנייני־האומה. צילום כזה בעיתונות ו..." סוף דבר 297 אנשי ה"כוח העולה" (בתמ"י — לא היה קשה במיוחד לספור את הנוכחים) נטמעו בין נחשולי ה"מחנה הלאומי". פה ושם היו טעויות, שכמעט עלו לבעליהן ביוקר — זוג־זקנים שענדו בגאווה את הכרזות הכתומות "תמ"י — הכוח העולה" כימעט ונמחצ' מהסתערות "הלאומיים" בכחול־לבן (צבע כרזות הליכוד). והכי חשוב: מנהיג תמ"י הגיע בהיחבא לבניין, בזמן ששרי־הליכוד וראש־ממשלתם כבר ישבו על הבמה, והקריאות (לסירוגין) "בגין, דויד, אריק" הידהדו בשני האולמות, ולא נעמו במיוחד למס' 1 בליכוד, ולא למס' 1 בתמ"י.

"זו היתה פשלה של בעלי האולמ" מאשימים בשתי המיפלגות. אלא מה חשבתם — של מיכה רייסר?

צדק, צדק תרדוף — (לאט)

ממש־ממש, ב"שניה ה־60 של הדקה ה־90", הובא "חזק אבו־חצירא" למליאת הכנסת, והורד מסדר־היום אחרי נאום חוצב־להבות של חבר־הכנסת **שבח וייס**. זוהי הצעתו של חבר־הכנסת **מרדכי וירשובסקי**, שעל פיה לא יוכל אדם שהורשע בעבירה שיש עימה קלון, לכהן בממשלה, אלא אחרי תקופת־הקפאה בת חמש שנים.

לפני כשלושה שבועות, כשהועבר החוק בקול תרועה רמה בקריאה טרומית, הסתובב אהרון אבו־חצירא נרגש, אך נרגע עד מהרה: "כדאי לך להתייחס לנושא רק בעוד שלושה שבועות," הוא הציע לי. הסיבה שעמדה מאחורי העצה: היכרותו עם קצב עבודתה של ועדת החוקה־החוק־ומישפט בכנסת, ותכליותה. אין זה סוד שבוועדה, שבה מכהנים **משה שחל, שבח וייס, שולמית אלוני** שולטות הסחבת והדברת. אין שום הפתעות — חוקי־המישחק ידועים מראש.

הסיפור הבא ממחיש את הנעשה בוועדה:

ישוב־ראש הוועדה **אלי קולאס** (ליכוד), הבטיח (או בעצם — איים) שהחצבעה על נושא מסויים תיערך בריוק ב־09.00 בבוקר. בדרך לחדר־הוועדה תפס אותו חבר־הכנסת שבח וייס: "אני זקוק לכמה דקות בתחילת הישיבה." קולאס ניסה להתנגד, אולם וייס שלף נימוק ראשון במעלה: "כבר הורעתי לעיתונאים." בחדר־הוועדה גילה הישוב־ראש ההחלטתי לתדהמתו את חברי ה־אופוזיציה בילבד. הוא ניהל כמה שיחות טלפוניות "החופות", והצליח לגנוב בכך דקות מעטות בלבד. מכיוון שכך החליט להיעתר לבקשת חבר־הכנסת וייס לפתוח את הדיון

וירשובסקי
אחרי הקפאה

לפני ההצבעה. ברגע זה קפץ חברו של וייס לסיעה ולעיר (חיפה), משה שחל, ודרש שתיערך הצבעה מיידית. וייס, שנפגע עמוקות, החזיר לו מילחמה שערה, והוויכוח שהתפתח ביניהם נמשך דקות יקרות. בינתיים התחילו להגיע חברי הקואליציה, שנטל השילטון מסביר את היעד־רויותיהם ואיחוריהם המרובים. ברגע שצברה הקואליציה רוב, נטל ה־ישוב־ראש את רשות־הדיבור והציע להכריע: הצבעה או רשות־דיבור לשבח וייס?

"זה כבר לא משנה," הגיב שחל המאוכזב. וזו, בכך תמה מחצית מישיבת ועדת־חוק־ומישפט.

עכשיו אתם מבינים מדוע לקח להם שלושה שבועות בכדי להחזיר את החוק למליאה, אחרי שכבר עבר קריאה טרומית?

"כמעט שר־אוצר"

הרבה לפני ה־24 ביולי, היום שבו ייוודעו תוצאות הבחירות, כבר החל מישחק הכיסאות המוסיקליים: לא רק במערך, כי אם גם בליכוד. מלישכת ה"מועמד הכי מועמד" בממשלה, השר **יצחק מודעי**, החלו דולפות שמועות בקשר לכישוריו של מודעי למלא את מקומו של **יגאל כהן־אורגד** באוצר.

מודעי כבר היה פעמיים "כימעט שר־אוצר". "הלכתי לישון כשר־אוצר, קמתי בבוקר, וזה נלקח ממני," אמר בהנהלת הליברלים, בהתייחסו לבוקר ה־17 באוקטובר (הבוקר שבו נודע על מינויו של כהן־אורגד לתפקיד).

כיצד "זה נלקח" ממנו? האיש האחראי לכך יותר מכל הוא שר־המיסחר־והתעשיה, **גידעון פת. אברהם שריר**, יריבו המושבע של מודעי, שהה לשם שינוי בחו"ל, ולכן עבר הפיקוד לפת.

באחד הימים הקריטיים שבין התפטרותו של **יורם ארידור** לבין מינויו של כהן־אורגד כשר־האוצר (13—17 באוקטובר 1983) —

כהן־אורגד
אחרי הפגישה

התקיימה פגישה חשאית, שעליה לא דווח עד כה, בהשתתפות השרים פת, **אהרון אוזן** וחבר־הכנסת **אהרון אבו־חצירא**. הפגישה נערכה בשעות אחר־הצהריים בלישכתו של אוזן. מקורות יודעי־דבר מספרים שפת ביקש את עזרתה של תמ"י בהדיפת מודעי. ידוע שפת נפגש עם ראש־הממשלה, **יצחק שמיר**, בהקשר זה (ב־16 באוקטובר) ויש להניח שביקש את תמיכתה של תמ"י בעמדתו, כדי לחזק את טיעוניו.

בתמ"י מאשרים שאכן נערכה פגישה בפורום זה, אולם בתאריכים אחרים: בין התפטרותו של **מנחם בגין** לבין בחירתו של שמיר לתפקיד ראש־הממשלה.

מה נידון בפגישה? על־פי גירסת תמ"י, ביקש גדעון פת את תמיכתה בממשלה בראשות שמיר. "מדוע דווקא פת?" אני שואלת. בתמ"י — מסתבכים בנסיון למצוא תשובה הגיונית.

הפגישה שלא היתה

הבלגן השורר במישרד־האוצר הפך לשיחת היום. הכוונה היא לבלגן ולבילבול המאפיינים את שיטת עבודתו של השר, **יגאל כהן־אורגד**: "הוא קובע פגישות עם חמישה־שישה אנשים בו־זמנית ומאחר שעה־שעתיים לחלקן. לשאר — הוא פשוט לא מגיע!" מתלוננים הבאים עימו במגע. התלונות באות מבית ומחוץ: מפקידים באוצר, משרים ומחברי־כנסת, שנפגעו מכך.

ביום השלישי החולף, בשעות אחר־הצהריים, הגיע שר־העבודה־הרווחה־והקליטה **אהרון אוזן**, ל־כנסת בלוויית פמליה שכללה את סגנו, **בן־ציון רובין** ופקידים בכירים מישרדו. פני הפמליה היו מועדות לפגישה עם שר־האוצר.

אלא מאי? זה פשוט לא הגיע. צמרת מישרד־העבודה־והרווחה חיכתה ל־שר־האוצר עד בוש, עד שהגיעה ההודעה הגואלת בדבר ביטול הפגי־שה. אין פלא שהתגובות במישרד־העבודה־והרווחה היו כעס ועלבון: "אני לא מופתע! זה אופייני!" אמר לי איש המשרד.

יגאל כהן־אורגד הוא אדם העובד 18 (שמונה־עשרה!) שעות מסביב לשעון: שמונה־עשרה שעות של בלגן חוגג. הפגישה־שלא־היתה אמורה היתה לעסוק בחוק־הסיעוד.

"מדוע בוטלה הפגישה ברגע האחרון?" אני שואלת את כהן־אורגד, ומחכה להסבר טכני גרידא.

"מכיוון שלא היינו מוכנים אליה!" הוא מפתיע. נו בטח, עם כל הצרות שנחתו (או פרשו?) עליו לאחרונה — אין לו ראש לחשוב על הנזק הטמון בתשובותיו!

האבסורד הוא, שדווקא פגישה זו עשוייה היתה להביא קולות נוספים לליכוד. חוק־הסיעוד נועד לשחרר כספים מהביטוח הלאומי לטובת אוכלוסיות הקשישים, צעד שהיה מגביר את הפופולריות של הליכוד בקרב אוכלוסיה זו. לזה בדיוק קוראים — קלקלת בחירות.

כל כוכבי המחנה הלאומי

מהו הנשק הסודי של הליכוד בתעמולת־הבחירות? צפור קטנה לחשה לי שהזרקורים יתמקדו ב"זמר המחנה הלאומי", **מאיר שיטרית**, ובשר־הביטחון, **משה ארנס**, שפרשיות כגון רצח שני חוטפי־האוטובוס והנסיון להוציא את הרשימה המתקדמת לשלום אל מחוץ לחוק לא הצליחו להעיב על תדמיתו הנינוחה.

"שניהם עוברים טוב במסך" אומרים לי במצודת זאב. שיטרית מתבסס גם על הפופולריות שלו. אם הכיוון בתקיפת "התיקווה היחידה" הוא סימפטיה והליכות נעימות — מה עם סגן־שר־השיכון **משה קצב**?

"אני לא נרתף," — עונה לי קצב.

"זו גם אחת האפשרויות שנשקלת," מגיב חבר־הכנסת **רוני מילוא** ממטה ההסברה של הליכוד. בקיצור, זה מה שצפוי לנו בשבועות הקרובים: ערבי שירה וסימפטיה.

צדק, צדק תרדוף — (לאט)

ממש־ממש, ב"שניה ה־60 של הדקה ה־90", הובא "חזק אבו־חצירא" למליאת הכנסת, והורד מסדר־היום אחרי נאום חוצב־להבות של חבר־הכנסת **שבח וייס**. זוהי הצעתו של חבר־הכנסת **מרדכי וירשובסקי**, שעל פיה לא יוכל אדם שהורשע בעבירה שיש עימה קלון, לכהן בממשלה, אלא אחרי תקופת־הקפאה בת חמש שנים.

לפני כשלושה שבועות, כשהועבר החוק בקול תרועה רמה בקריאה טרומית, הסתובב אהרון אבו־חצירא נרגש, אך נרגע עד מהרה: "כדאי לך להתייחס לנושא רק בעוד שלושה שבועות," הוא הציע לי. הסיבה שעמדה מאחורי העצה: היכרותו עם קצב עבודתה של ועדת החוקה־החוק־ומישפט בכנסת, ותכליותה. אין זה סוד שבוועדה, שבה מכהנים **משה שחל, שבח וייס, שולמית אלוני** שולטות הסחבת והדברת. אין שום הפתעות — חוקי־המישחק ידועים מראש.

הסיפור הבא ממחיש את הנעשה בוועדה:

ישוב־ראש הוועדה **אלי קולאס** (ליכוד), הבטיח (או בעצם — איים) שההצבעה על נושא מסויים תיערך בריוק ב־09.00 בבוקר. בדרך לחדר־הוועדה תפס אותו חבר־הכנסת שבח וייס: "אני זקוק לכמה דקות בתחילת הישיבה." קולאס ניסה להתנגד, אולם וייס שלף נימוק ראשון במעלה: "כבר הורעתי לעיתונאים." בחדר־הוועדה גילה הישוב־ראש ההחלטתי לתדהמתו את חברי ה־אופוזיציה בילבד. הוא ניהל כמה שיחות טלפוניות "החופות", והצליח לגנוב בכך דקות מעטות בלבד. מכיוון שכך החליט להיעתר לבקשת חבר־הכנסת וייס לפתוח את הדיון

וירשובסקי
אחרי הקפאה

לפני ההצבעה. ברגע זה קפץ חברו של וייס לסיעה ולעיר (חיפה), משה שחל, ודרש שתיערך הצבעה מיידית. וייס, שנפגע עמוקות, החזיר לו מילחמה שערה, והוויכוח שהתפתח ביניהם נמשך דקות יקרות. בינתיים התחילו להגיע חברי הקואליציה, שנטל השילטון מסביר את היעד־רויותיהם ואיחוריהם המרובים. ברגע שצברה הקואליציה רוב, נטל ה־ישוב־ראש את רשות־הדיבור והציע להכריע: הצבעה או רשות־דיבור לשבח וייס?

"זה כבר לא משנה," הגיב שחל המאוכזב. וזו, בכך תמה מחצית מישיבת ועדת־חוק־ומישפט.

עכשיו אתם מבינים מדוע לקח להם שלושה שבועות בכדי להחזיר את החוק למליאה, אחרי שכבר עבר קריאה טרומית?

הנדון

(המשך מעמוד 9)

חוותמה) החותרים תחת הנהגת ערפאת והמונעים את כינוס מושב המועצה הלאומית הפלסטינית, שנועד לתת תמיכה מאסיבית למדיניות־השלום של ראשי־אש"ף.

איש פרגמאטי יאמר: כל זה נכון. אבל עובדה היא שרק"ח תומכת כרגע בקו הנכון. יהיו הגורמים לכך פסולים ככל שיהיו — השתעבדותה המוחלטת לאינטרסים של מוסקווה — הרי התוצאה הצוויה. באופן פרגמטי צריך מחנה־השלום הישראלי לשתף עימה פעולה.

יתכן. אינני שולל קו זה. יש מקום למעשים פרגמטיים, כגון הופעה בהפגנה משותפת נגד מילחמת־הלבנון. בתנאי שיהיה ברור שיש גבול, תרתי משמע.

רק"ח היא רק"ח היא רק"ח. אין היא משתנה. באשר ישתנה הקו של מוסקווה, רק"ח תשנה גם את הקו שלה.

אחרי ה"בים," יבוא ה"באם־בום."

■ ■ ■

ב רגע זה אחוזה רק"ח בפא־ניקה, המשבשת כל חושיה ומח־שבותיה. כל גלגון של היומון הערבי שלה מעיד על כך. מול הופעת רשימת־השלום הייהודית־ערבית העצמאית, אחוזה רק"ח בתבהלה נוראה.

היא רואה ברשימה החדשה סכנה לעצם קיומה. מדוע?

במשך 36 שנה הופיעה רק"ח כנציגת האזרחים הערביים בישראל שנאבקו למען זכויותיהם הלאומיות והאנושיות. היא הפכה מזמן למיסד

צ'רלי ביטון
מועמד להדחה

ברחוב הערבי. בנצרת ובעשרות עיירות וכפרים רק"ח היא השילטון, ומעמדה שם הוא כמעמד שהיה למערך עד 1977 ברחוב היהודי. בכל מקום, שיטותיהן הן רודניות וברוטאליות, שיטות של אלימות מילולית ואף גופנית.

יש השוכחים איך הגיעה רק"ח למעמדה.

התשובה הפשוטה היא: בעזרת השב"כ.

במשך 36 שנה הפעיל השב"כ את מלוא עוצמתו האדירה כדי למנוע כל אפשרות של גיבוש כוח פוליטי עצמאי של הציבור הערבי בישראל. בעזרת המימשל הצבאי, היועץ־לענייני־ערבים ומוסדות־דיכוי אחרים הוחנק כל ניסיון כזה באיבו. פרשת אל־ארד היתה רק המיקרה הבולט ביותר. לפניה ואחריה היו נסיונות אחרים, וכולם דוכאו באכזריות, באמצעות מאסרים, הגליות, הפקעה, הפחדה ושוחד.

מאמץ זה הוא שהעניק לרק"ח את המונופול.

השב"כ אינו אוהב את רק"ח. אך הוא רואה בה את הרע במיעוטו: כלוב שבו כלואים הערבים בישראל, יחד עם כל מאווייהם הלאומיים והאישיים, כשהם משועבדים לאידיאולוגיה זרה ולאינטרסים של מעצמה זרה. השילטון אינו חושש מפני רק"ח ביודעו שמיפלגה זו, המנוכרת מן המציאות הישראלית, תישאר תמיד חסרת השפעה ממשית.

עכשיו קם דור חדש של אזרחים ערביים בישראל. מנוי וגמור עימו לפרוץ מן הכלוב, לפעול ככני־חורין ולהושיט את ידו לבעלי־ברית היהודיים הנראים לו.

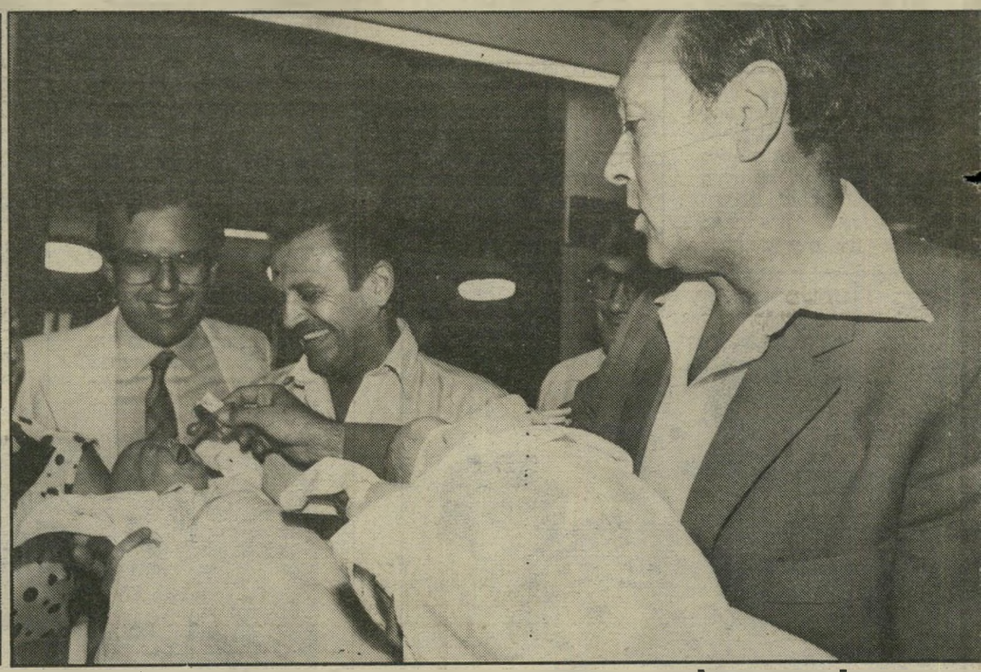
עובדה זו יצרה את המאניקה ברק"ח. ועל כן גועשת המירקחת המוזרה בדוודיה.

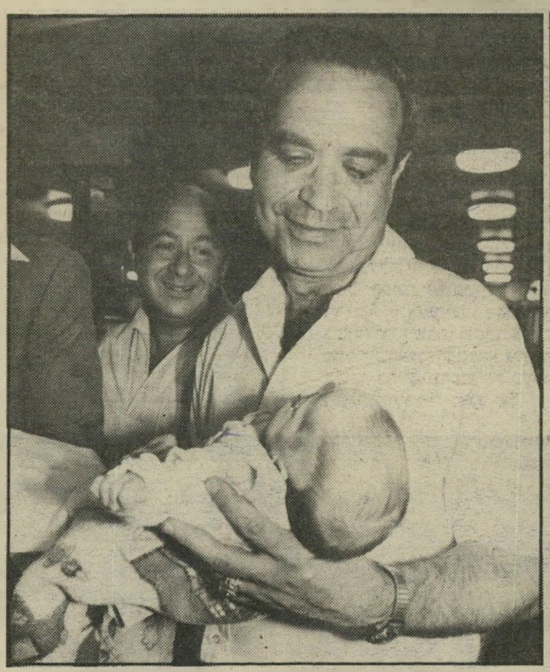
אנשים

מדוע ברח רעיונאי הליכוד מצלם הטלוויזיה ומדוע

ישבה מזכירתו של שריר מחוץ לחדר השר

■ יום השישי האחרון היה הקשה ביותר שעבר על שר־התאורה לצורך הצילומים, החלו הנוכחים מדברים גבוהה־גבוהה, בשלילה והאשה בחיוב. אז הציעו לה השניים להצטלם עבור פיר־סומי־המערך, תמורת תשלום. אליעזרוב הסכימה, צילומה פורסם, אך היא מתלוננת שאת כספה היא טרם קיבלה.

בני ליאור ואלינור ברק השלישייה שנולדה לחבר מרכז המימ־שיניים ומאסטראנט למדעי־המדינה ולאשתו רונית, מוחזקת בידי צמרת המיפלגה הליברלית בטקס ברית־המילה, שנערך לשני הזכרים שבשלישיה, ביום השישי שעבר בתל־אביב. השרים, יצחק מודעי ואברהם („אברש׳ה") שריר, החזיקו בבני ובליאור, הבנים, בעוד גידעון פת התכבד בהחזקת הבת אלינור שלא צפתה בטקס. ליד שריר עומד האב המאושר ומאחורי פת (משמאל) ח״כ פינחס גולדשטיין. כאשר הרך הנולד, שהיה בזרועות שריר התחיל לבכות, מיהר מודעי לדחוף מוצץ לפיו. שריר בא לטקס ישר מאילת.

האוצר, **יגאל כהן־אורגר**. משעת בוקר מוקדמת הוא היה עסוק בענייני המשא־ומתן עם ההסתדרות ועם העובדים השוב־תים במשק. בצהריים הוא קיבל דיווח על המדד הגבוה ובקשות של עיתונאים שיתייחס לכך. אחר־הצהריים הוא טיפל גם בענייני מיפלגה ובערב בילה באולפן הטלוויזיה, שבו הוא התעמת עם מזכ״ל ההסתדרות, **ישראל קיסר**, בהשבוע־יומן אירועים. מייד אחרי־כן הוא מיהר למלון דיפלומט בתל־אביב, שם הוא היה אמור להתראיין בשעה 11 בלילה. כאשר בא למלון המראיין, **איתן דנציג**, 20 דקות לפני תחילת האירוע, הוא פגש בכהן־אורגר כלובי, כשאשתו **שרה** לצידו. כהן־אורגר התעניין לדעת מתי הוא ירואיין. כשהתברר שיש לו רבע שעה פנאי, ביקש מדנציג שיעיר אותו סמוך לתחילת הראיון. אשתו שרה הסבירה, שהוא יכול להירדם בתוך דקה, ובעלה הוסיף: „רבע שעה בשבילי זה הרבה." כהן־אורגר עלה לחדר שניתן לו, וכאשר צילצל הטלפון בחדרו הוא היה נתון בתרדמה חזקה. אחרי שהתעורר, שטף היטב את פניו, ירד לאולם ועלה לבימה.

■ בזמן הראיון שאל אותו מישהו מהקהל: „מתי יהיה הפיחות הבא?" אולי בגלל עייפותו השיב לו השר בשאלה דווקא: „מתי הרבצת בפעם האחרונה לאשתך?"

■ במטה־הבחירות של הדור הצעיר בליכוד התנהלה הישיבה כסידרה. הנוכחים עצקו זה על זה, ניירות עפו באוויר, שום דובר לא הצליח לסיים את דברו בלא שהופרע כל הזמן. לפתע נכנס לחדר כתב הטלוויזיה **מנשה רז**, ושאל אם הוא יכול לצלם את עבודת־המטה, הפועל במצודת זאב. הנוכחים הסכימו. החדר נוקה, כולם הסתרקו, וכאשר הדליק תאורן הטלוויזיה את אף העפילו עד לגיבובים פילוסופיים. ח״כ חרות **מיכאל קליינר** וחברו לתנועה **גידעון סיטרמן** התחרו בדיברי נועם ובמליצות באנשי הליברלים, **אמנון מנדה וחיים סרלוק**. אחרי זמן־מה פקעה סבלנותו של רז. הוא ביקש לראיין בצד את קליינר. כאשר נראה ששאר הנוכחים בחדר אינם מרוצים, הוא הפליט לעברם: „חבר׳ה, די, די. שיחקתם אותה יפה. עכשיו אני צריך גם לעבוד."

■ כאשר החלו הצילומים, ביקש אחד הנוכחים בחדר לצאת, כדי שפרצופו לא יופיע בסרט הטלוויזיה. היה זה **יונתן שם־אור**, הרעיונאי־בשכר של המטה, שביקש שלא יונצח עם שאר הנוכחים בחדר.

■ הפירסומאי **דויד אדמון**, שהוא גם המישנה למנכ״ל רשות־השידור לא יכול היה לעכל את הרעיון ששלושה ימים הוא ישאר ללא טלוויזיה. ביום השישי בבוקר התקינו טכנאים על גג דירת־הגג שלו בצפון תל־אביב אנטנה גדולה, שקלטה במשך השבת גם את השידורים מירדן וגם את אלה המשודרים מדרום לבנון.

■ במטה ההסברה של הליכוד התעכבו החתימות על הצ׳קים שהוצאו לספקים השונים. **מיקי צוקר**, נציג הליברלים, שהוא בעל זכות חתימה על הצ׳קים, הוא גם עוזר ליושב־ראש מועצת־המנהלים של בזק. בגלל סיכסוכי־העבודה בחברה, הוא מעט לבקר במטה־ההסברה והירבה לשהות במישרדי הנהלת חברת התיקשורת.

■ **שוש אליעזרוב**, בעלת אולפני הקלטות, ישבה עם בעלה **יעקב**, שהוא מנהיג תיד מורת השגרירים. בבית־קפה ברחוב דיזנגוף. ניגשו אליהם שני צעירים ושאלו אם הם תומכים במערך. הבעל השיב בשלילה והאשה בחיוב. אז הציעו לה השניים להצטלם עבור פיר־סומי־המערך, תמורת תשלום. אליעזרוב הסכימה, צילומה פורסם, אך היא מתלוננת שאת כספה היא טרם קיבלה.

מיכאלה ברקן היא צעירת הדוגמניות. היא סת 14 בסך־הכל וכבר הספיקה לדגמן בתצוגת בגדי־ים במועדון היוקרתי קלאב A שבצפון תל־אביב. הצופים בתצוגה התקשו להאמין שבעלת השיער הגולש והגוף החטוב, צעירה כל־כך. מי שמבקש, יכול לקבל תעודת־לידה.

■ האסטרולוגית **מרים תי־מיר** אינה מודאגת ממה שיקרה אחרי הבחירות. לדעתה, שגוב־שה אחרי בחינת הכוכבים המתאימים, לא יהיה מיתון כלכלי, ומכיוון שיתגלה נפט. היא מציעה להחזיק במניות של חברות־נפט.

■ מעשי שרי הליברלים במטה הבחירות של הליכוד במצודת זאב מעוררים גיחוך. שר־התיירות, **אברהם** („אבר־שה") **שריר**, ממלא־מקום יושב־ראש המטה, דרש לקבל חדר. מבוקשתו ניתן לו אחרי שדובר חרות, **יוסי ברון**, הועבר מחדרו שבקומה ה־12 במצודה. שריר, עוזרו, **חנוך** („נוקי") **שגב**, ומזכירה בשכר, **אורית שמלצר**, התמקמו בו, אך לא לזמן רב. כעבור כמה ימים נראתה המזכירה יושבת במיסדרון, ליד שולחן קטן. החדר היה נעול והיא הסבירה לשואלים שזהו חדר השר, ולא מקובל שהיא תשב שם. השר עצמו לא היה באותו היום בבניין.

■ לינרלים אחרים לא נמ־צאים אף הם בבניין. שר־המישפטים, **משה ניסים**, מבלה את יומו בחדר שהוקצה לו במישרד־הפירסום **טל ארויו**, משם הוא מנהל את מטה־ההסברה ואת מישרד־המישפ־טים. שר המיסחר והתעשיה, **גידעון פת**, יושב במישרדו ואינו מגיע כלל למצודת־זאב.

■ נרקיס בא עם יושב־ראש ההסתדרות הציונית, **אריה דולצין**, לפתיחת מלון באילת, שלחברת הכשרת הישוב יש בה חלק מרכזי. דולצין בא ללא אשתו, **אנט**, ואולי מסיבה זו לא זיהו אותו מנהלי המלון.

■ גם שר־התיירות, שריר בילה שם את השבת. הוא בא עם הדוברת שלו, **דבורה גנני**. שריר בילה באילת גם מסיבה נוספת. לעיר באה שיירת הלי־כוד, אותה ליווה שם השר.

פינחס גולדשטיין עורך תעמולת בחירות במרכזיית 14, גאולה כהן אוהבת רמטכ"לים לשעבר והבימאי עומרי ניצן זכה בכינוי "וילי"

■ בראש שיירת הליכוד לעיר הדרומית עמד ראש עיריית הרצליה, **אלי לנדאו**. הוא ופעילים שלו חילקו כרוזים למתרחצים בחופי־העיר, ובין השאר גם לנופשים בכפר של **רפי נלסון**. אנשי הליכוד הרגיזו את אורחי נלסון, אשר דרשו מבעל המקום שיסלק אותם. נלסון הסביר שהוא מרשה לכל מי שרוצה, לחלק שם כרוזים. אבל לבסוף נאות לבקשות, וביקש מאנשי הליכוד שיחלקו את תומר־ההסברה שלהם במקום אחר.

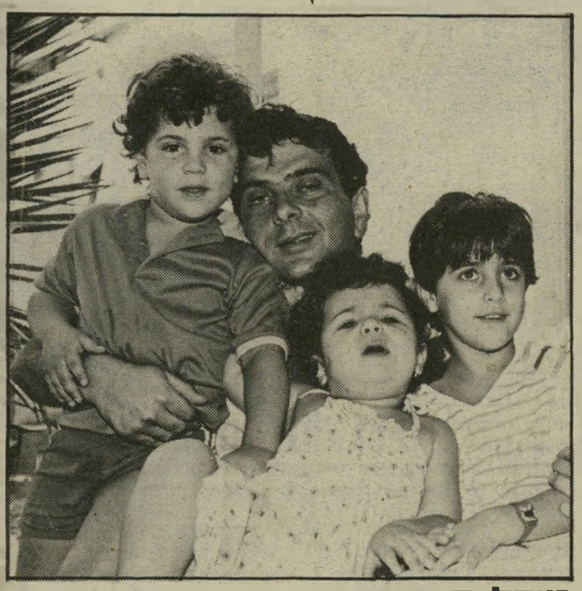
■ כתב הפלילים של הרדיו, **מייק הולר**, כבר מכיר את תופעת חיתוך הפנים בסכיני־גילוח בבתי־הסוהר. מה שעניין אותו היה כיצד מצליחים האסירים להכניס סכיני־גילוח לתוך הכלא. באחרונה, באחד מביקוריו התכופים מאחרי־הסורגים, הוא פגש באסיר אחד ושאל אותו שאלה זו. האסיר, תחת להשיב לו, היכה קלות בגרונו ואז קפץ לפיו סכין גילוח שהוחבא במעמקי הגרון. הולר לא שאל שום שאלה נוספת.

■ אחת הפונות הבלתי־שיגרתיות לעיריית תל־אביב היתה הרבנית **ציפיה גורן**. היא טילפנה לאגף האירועים של העירייה וביקשה שספר־שירים של בעלה, הרב **שלמה גורן**, יימכר בפינת הסופרים והמשוררים הצעירים. הנמצאת בשולי יריד שבוע הספר בכיכר מלכי־ישראל. הבקשה נענתה, כמובן, בחיוב, וסיפרו של בעלה, משיב מילחמה, נמכר שם.

■ כאשר ביקר יושב־ראש מיפלגת־העבודה **שימעון פרס**, ביריד, העניק לו הסופר והעיתונאי **יגאל גלאי** את סיפרו האחרון דברים בגליה. בחיוך הוא אמר לפרס: „משמיצים אותך שאתה קורא רק את הכריכות. אני מאמין שזה לא נכון."

■ ביריד נמכרת חוברת ובה כתב־חידה שכתבו הטייס **דן חמיצר** ואיש־הרדיו **זאב ענר**, בשיתוף עם רשת סופרמרקטים ידועה. שם המיבצע גיזת הזהב, ופותר החידה יקבל את מטמון הזהב, שהוחבא במקום מיסתור. המטמון מוערך ב־11 אלף דולר. בערב הפתיחה של שבוע־הספר, ביקרו ליד דוכן המכירה שני יוצאי פלמ"ח. רחבעם („גנדי") זאבי, מנהל מוסיאון הארץ, לא רכש את החוברת, אבל **שאול ביבר**, לשעבר ראש ענף הווי־ובידור בצה"ל, רכש אותו ללא היסוס.

■ ח"כ התחיה **גאולה כהן**, שידה השמאלית מגובסת, נראתה כשהיא נתמכת על־ידי ח"כ העבודה **מרדכי** („מוטה") **גור**, באחד ממוצאי צה"ל בגיזרה המיזרחית בלבנון, בעת סיור של ועדת המישנה של ועדת־חוץ־וביטחון לענייני קוננות. ח"כ הליברלים **בני שליטא**, העיר

מיכל דותן בתו בת ה־6 של הבדרן דודו דותן (מימין לשמאל), נילי בת השנתיים ויוני בן ה־3 באו עם אביהם למסיבה שערכה סוזי מילר, לרגל צאת תקליטה החדש. מרבית המוזמנים באו למסיבה עם ילדיהם. למילר שלושה ילדים, שאותם החזיקה בין ידיה (מימין) ולידה הזמרת שולה חן.

גבי גזית שדר הרדיו מושיט את כף ידו לעבר עדשת המצלמה (למעלה). המסיבה שערך המיסעדן רימון בן־יקר במירפסת בדירת־הגג שלו בצפון תל־אביב, לרגל בוא הקיץ. מביט בו, משתאה, איש גלי־צה"ל, רב־סרן יצחק טוניק, האחראי על התוכניות הצבאיות בתחנה. למסיבה באו אנשי תיקשורת רבים, פירסומאים וחברים אישיים של בן־יקר, כמו בועז אפלבאום, ראש לישכתו של שימעון פרס (למטה משמאל). לכבוד המסיבה הוא הצית סיגר ועישן אותו בהנאה רבה. גם בן־יקר ביקש סיגר.

מוסיאון הארץ, לא רכש את החוברת, אבל **שאול ביבר**, לשעבר ראש ענף הווי־ובידור בצה"ל, רכש אותו ללא היסוס.

■ ח"כ התחיה **גאולה כהן**, שידה השמאלית מגובסת, נראתה כשהיא נתמכת על־ידי ח"כ העבודה **מרדכי** („מוטה") **גור**, באחד ממוצאי צה"ל בגיזרה המיזרחית בלבנון, בעת סיור של ועדת המישנה של ועדת־חוץ־וביטחון לענייני קוננות. ח"כ הליברלים **בני שליטא**, העיר לשניים: „אני מבין שאתם ממשיכים לצעוד כך הישר לקואליציה משותפת." ענתה כהן: „אין ביניכם כימיה קואליציונית. אני פשוט אוהבת רמטכ"לים לשעבר."

■ במלאת שנה וחודשיים למותה בתאונת־דרכים של השחקנית כיברת־המישקל, **דבורה בקון**, ערכו לה שניים מחבריה הטובים, **יעקב** („יענקל'ה") **טל** והזמר **יזהר כהן** מסיבת זיכרון במיסבאה שטל הוא אחד מבעליה. לאירוע הוזמנה אמה של בקון, פולה, שלא יכלה לעצור את דימעותיה. הנוכחים העלו מעשיות וזיכרונות מהיכרותם עם בקון. הדוגמנית **סנינה רוזנבלום** סיפרה שבאחת השיחות שלה עם בקון התריסה נגדה מי שהיתה אף שומרת־סף: „לא רק לך יש בחורים יפים. גם אני יוצאת עם בחורים יפים." אחד מהם, השחקן **עמוס לביא**, סיפר שפעם הוא אף ישן במיטתה, ושבגלל מימדיה נשאר לו מעט מאוד מקום במיטה הגדולה.

■ השרכן **אלי שלוש** רכש במכירה הפומבית האחרונה של הוועד למען החייל כומתה אדומה של הרמטכ"ל **משה לוי**, שאף חתם על־גבי הביטנה שלה. שלוש, ששילם עבור הכומתה 50 אלף שקל, מציע אותה עתה למכירה מחדש, באמצעות יושב־ראש הוועד למען החייל **נתן** („נתקה") **ניר**, והוא מקווה שבסוף מעגל המוכרים והקונים, הוא יוכל לכנס את כל מי שהכומתה עברה בידיו, למיפגש־היכרות.

■ בימאי תיאטרון חיפה, **עמרי ניצן** צירף עתה לשמו כינוי, „וילי" שדבק בו מאז עשה תיאטרון חיפה שבוע באצבע־הגליל ויש לכך סיבה. השחקנים **יונה אליאן** ו**זאב** („זאביק") **רווח** ערכו בקיריית־שמונה מסע קידום מכירות להצגה של התיאטרון, מהומה רבה על לא מאומה. הם הציגו לפני תל־מידים את דיוקנו של המחבר **ויליאם שקספיר**. אחר־כך כאשר ראו הילדים את ניצן, לצד צמד השחקנים, הם החליטו שבהופעתו הוא רומה למחזאי האנגלי והדביקו לו את הכינוי.

■ הפסנתרן־האורח **ריצ'ארד קליידרמן** סיים את הופעתו בהיכל התרבות. הוא חיפש פתק קטן, שעליו הופיעו שמות אלה שהוא ביקש לברכם. בעודו מחפש בדש מיקטורנו צדה עינו את התווית שהיתה בכיס הימני. „אני רוצה להודות למנצח **גידעון אוברזון** על הניצוח," אמר קליידרמן לקהל המשתומם.

■ הרמטכ"ל לשעבר, **רפאל** („רפול") **איתן**, אינו דתי אבל יש לו יחס מיוחד לחיילים דתיים. מכל המכוברים שהוזמנו הגיע רק הוא לטקס הכנסת ספר תורה לזכר תלמידי ישיבת ההסדר בקיריית־שמונה, שנפלו במילחמת לבנון. רחב הקיריה, שהוא גם רבה של הישיבה, **צפניה דרורי**, התרגש מאוד מבואו של רפול ואף כינה אותו: „ידיד־אמת של ישיבות ההסדר."

■ ח"כ שינוי **מרדכי ויץ־שובספקי**, מצא שם חדש לליקר טיאה מאריה. „כדאי שנקרא לו תחיה מאריה לכבוד עצורי המחתרת."

■ **פינחס** („פיני") **גולדשטיין** נוהג להציג את עצמו ואת תוארו, ח"כ הליכוד, אפילו בשיחת טלפון למודיעין 14. השבוע הוא טילפן וביקש מהמרכזן שיאתר לו כמה וכמה מיספרי טלפון. לקראת סוף השיחה הוא לא התאפק ושאל את הקול שמעבר לקו: „האם אתה מצביע ליכוד?"

אנשים

■ העיתונאי הצפוני ביותר בארץ הוא **מנחם הורביץ** חובש הכיפה, המתגורר בקיר־יית־שמונה. אולי מסיבה זו הוא נותן את שירותיו לרבים. הוא כותב להארץ, חדשות, ג'רוזלם פוסט, מדווח לגלי צה"ל ומדי פעם אפילו לעיתון־הרתי הצופה.

■ ליד שולחן אחד במיסעדה מיזרחית בבניין הבורסה הקטנה בתל־אביב סעדו רובר אגד, **גידעון טלמור**, ואיש חרות, מוסיאון תל־אביב.

■ בעת בקשה להארכת מע־צר של נאשם־באונס, טען עורך־הדין **צבי לידסקי**, סניגורו של הנאשם, שהוא לא בא כלל לפגישה עם המתלוננת, משום שהוא נשוי. השופט, **אברהם מלול**, הביט אל עבר קהל־הצעירים שישבו באולם ושאל את לידסקי איזו רוגמה זו לנוער, שבעל עוזב את אשתו וקובע פגישות עם נשים אחרות. „זה מישפט אונס אדוני," ענה לו לידסקי. „והנוער יכול להיות בטוח, שהבחור יקבל את החשבון מאשתו עוד שנים רבות!"

דויד („דודו") **מור**, שמוצב במקום לא־דיאלי ברשימת ה־ליכוד לכנסת הבאה. מור, איש־עסקים, שיש לו מישרדים באותו הבניין, ניצל את ההזדמנות לנהל שיחה פוליטית עם טלמור, שאינו נמנה עם תומכי תנועתו של מור.

■ איש הרדיו **דויד מרי־גלית** התראיין בערב ראיונות וחשף לפני הקהל חלק מהר־גשתו. הוא סיפר, שבניגוד לאולפן — שבו הוא שוחה כדג במים — יש לו פיק בירכיים כשהוא עמוד מול קהל ומדבר.

■ הד"ר ז'ק **אשריב**, מנהל מחלקת המיזון בבית־החולים וולפסון חולון, הידוע גם כרופא הכדורגלנים, האמנים והפולי־טיקאים, מצא אוזן קשבת אצל אחד מאדמו"רי אגודת־ישראל. היחסים ביניהם הם כל־כך הדוקים, עד שכאשר נזקק קרוב מישפחה של אשרוב לניתוח מסובך, הוא פנה לרבי וביקש את עצתו. הרב נתן לו קמיע.

■ **נעמי גיבעון**, בעלת הגלריה לאמנות עכשווית, חו־גגת בימים אלה. שני אמני־בית שלה, הפסלים **צבי גולד־שטיין** ו**נחום טבת**, זכו ב־פרסים ישראלים יוקרתיים. ה־ראשון זכה בפרס מטעם מו־סיאון ישראל, והשני מטעם

פסוקי השבוע

● **סגן יושב ראש הכנ־סת, מאיר כהן אבידוב:** „אני קורם כל סוציאלי ולא סוציאליסט, שדואג לשכבות מסויימות. לעשירים."

● **הנ"ל**, על מינהגי־דת שונים: „נטילת ידיים למשל, זה מעשה כל־כך הגיוני, ואני מצטער לספר שראיתי במו־עיניי חברי־כנסת ופילו שרים, יוצאים מהשירותים ולא רוחצים את הידיים."

● **הרב מאיר כהנא:** „אני מוכן לפוצץ את שני המיסגדים של הר־הבית ולבנות במקומם בית־כנסת."

● **העיתונאי מאיר עו־זיאל:** „דמותנו המוסרית נהרסת. עוד מעט נהיה דומים לבני־אדם."

● **שר השיכון והבינוי לשעבר מרדכי בנטוב:** אני שייך לאלה שיודעים שקצב התפתחות היסטורי איננו חופף את השעון הביולוגי."

● **המשורר יב"ל:** „הנאמ־נות הקנאית של יובל נאמן אינה מבטיחה יובל לקיומנו."

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

עצורי אירגון הטרור היהודי בבית־המישפט בירושלים

עיתונות

שמן על המדורה

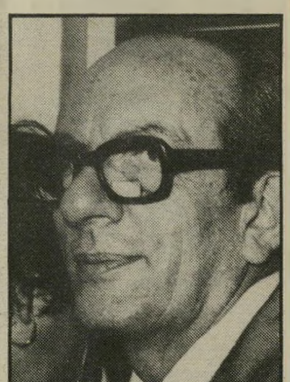
מה חושב הבתב על העורך שלו

קוראי מדור־הבחירות של הצהרון מעריב מצאו בשבוע שעבר בין השיטין ידיעה תמוהה ביותר: „מנחם גולן נוטש את עבודתו במערכת מעריב לחודשיים, החל מ־1 ביוני, על מנת לעבוד בהתנדבות בשביל אחת המיפלגות עד לאחר הבחירות."

גולן (27), המתמחה בכתבות־צבע, יצא לחופשה כדי להירתם למטה־הבחירות של המערך. אחרי פירסום הידיעה שלח מיכתב. לעורך העיתון, שמואל שניצר.

כתב גולן לשניצר: „כיוון שאתה הוא מחברו של הנוסח המופלא הזה, שהורד לדפוס בכתב־ידך (לא חתמת עליו בשמך, מן הסתם, רק מטעמים של צניעות וענווה) אני מתכבד לשתף אותך בהשגות וברירישות הבאות..." ההשגות והדרישות השתרעו על־פני עמוד וחצי של טקסט צפוף במכונת־כתיבה, והתרכזו במידה רבה במשמעות המונח „נטישה":

„נטישה פירושה בריחה, חוסר־אחריות, הפקרת־חברים ושאר רעות אנושיות חולות. נטישה, כמושג שאינו טבוע בחותם שלילי, זכורה לי רק מתיאורים סיפרותיים אודות גיבורים הנוטשים ספינות טובעות כדי למלט את נפשותיהם. אני שמח להודיעך כי מעריב לגביי אינו ספינה טובעת, ועל כן אינני נוטש אותו. אבל אם עלה, חלילה, הירהור כזה ברעתך, בשעה שכתבת מה שכתבת, הרשה לי להזכירך מיהו רב־החובל של הספינה הזאת."

עורך שניצר
מי הוא רב־החובל?

המשיך גולן: „האם גם יוסי אחי־מאיר, שיצא לחופשה ארוכה כדי לשרת את ראש הממשלה החביבה עליך, נטש את עבודתו?" (אחימאיר, אחיו הצעיר של איש הטלוויזיה יעקב אחימאיר, הוא עוזר ליועץ לענייני תיקשורת של יצחק שמיר).

זעם או בושה. בהודעתו זאת ערך גולן גם חשבון כולל עם שניצר: „הידיעה שפירסמת היא המשך טיבעי למסכת מיכתבי־האושים שאתה מש־גר אליי במשך שנים, ממרום כהונתך, תוך ניצול מביש של מעמדך וסמ־כויותיך לעריכת חשבונות אישיים.

„כשאני בוחן את עירמת המיכתבים ששיגרת אליי ואל עוברים אחרים במערכת במהלך שנות כהונתך, אינני יודע להחליט מהי התחושה העיקרית שלי: זעם או בושה.

גולן דרש התנצלות בתוך 72 שעות — התנצלות אישית, ולאו־דווקא מעל דפי העיתון. עד עתה היא לא הגיעה אליו. ובמעריב, שבע־הקרבנות בין העורכים לבין עצמם וביניהם לבין העיתונאים, הפך מיכתבו של גולן לשמן על מדורת־המאבק על ירושת שניצר בן ה־66.

רבין פונה לימין, פרס לאנשי המיפלגה ונבון לציבור המיזרחי

ימין זה ימין!

תחילת השבוע רטנו ראשי מפ"ם בגלוי על קיפוחם הבולט במערכת הבחירות לכנסת ה־11. לא רק הסכמים רישמיים, כמו איזכור שם המיפלגות המשתתפות במערך (עבו־דה־מפ"ם־ל"ע), זכו להתעלמות שיט־תית. גם תוכן תעמולת־הבחירות, איש הנואמים המרכזיים, הקצאת דקות־הופעה נכספת בטלוויזיה — כל אלה נגרע, ועוד ייגרע באורח יותר קיצוני, חלקה של מפ"ם.

„מצידי, שייסתגרו בקיבוצים שלהם עד יום הבחירות," אמר להעולם הזה ח"כ ניצי ידוע־שם, „יש להם שישה ח"כים על בטוח, ואם נעבור קשה — בלעדיהם — אולי נכניס להם גם את גדי יציב (מקום 46 ברשימה)."

חברו, דווקא יונה צחורה, החרה־החזיק אחריו: „לא איכ־פת לי שבוחרי מפ"ם יצביעו עבור ר"ץ, כמחאה על ניציות המערך. רוב מועמדי מפ"ם כולם בעצם, הם בטוחים לח־לוטין. מדוע שלא ייכנסו עוד יונים. אולי אפילו המועמד השני של הרשימה המתקדמת לשלום, בקולות בוחרי הקיבוץ הארצי?"

ואכן, לא מדובר כאן במגמה „סטיכית", שהשתרבבה איכשהו ל־מטה־הבחירות של המערך, ויוצרת עוברות בשטח, כמעט בלי־יודעין. ההיפך הוא הנכון. ההחלטה „ללכת על הקולות הצפים. המצויים אך ורק מימין למערך," היא רישמית. פרי דיונים ממושכים שקיימה „בנופיית־האר־בעה", חברי־הכנסת שימעון פרס, יצחק רבין וחיים בר־לב, וכן יצחק נבון. גם הח"כים מוטה גור ומשה שחל שותפים מלאים להחלטה נחרצת זאת.

רבין — „אחד משלנו!"

בסיס ההחלטה עומד חשבון לחלוטין. ראשי מיפלגת־העבודה רוצים לחזק את המחנה, שאינו מוכן לשתף פעולה עם הליכוד באורח עצמאי. מצד שני, הם שואפים להעביר לפחות שיבעה מנדטים באורח ישיר ממחנה הקואליציה הנוכחית לרשימת המערך.

הם רואים בכך משימה אס־שרית בהחלט, בתנאי שחוד־החנית במערכה הזאת יהיה יצחק רבין. רבין הוא כבר עתה הדמות הבולטת ביותר של המערך במערכת־הבחירות. ר' תהליך זה יילך ויגבר, ככל שיתקרב ה־23 ביולי.

רבין איננו בריזק שחקרת־יאטרון מיומן, ואי־אפשר להלביש עליו תפקידים שאינם הולמים את אישיותו ודיעותיו. הוא פשוט התבקש „לשחק את רבין", ולשחרר את המעצורים המפורסמים שלו. רבין הנץ הוא נכס אלקטורלי, ואם בגללו יברחו יונים לרשימות אחרות, אין בכך אסון.

החשבון: קולות שיברחו מן המערך לר"ץ, לשינוי או לרשי־מה המתקדמת לשלום יהיו אוטומטית נגד ממשלת־ליכוד, במישבצת של ממשלת־מערך.

רבין קלט את המסר, הופיע בציבור בהצהרות קיצוניות, שביטאו עד הסוף את עמדותיו האמיתיות. הוא הביע בגלוי את הבוז הכן שהוא רוחש לליכוד על פינוי כל סיני ומסירת הישובים במיסגרת הסכמי־השלום עם מצריים.

גם הופעתו של רבין בפרשת רצח שני החוטפים של האוטו־בוס בקו 300 על־ידי בוחות־הביטחון לא היתה מיקרית.

חרף עילגות לשונו המסורתית, הוא ביטא את הסנטימנט האמיתי של הנץ הישראלי ב־1984 באורח הרבה יותר ממצה ומשכנע מאשר חלק מראשי הליכוד. הוא הוקיע את מערכת־הביטחון, מכיוון שהירשתה לעיתונאים להתקרב לאוטובוס החטוף.

הימין הקיצוני הגיב באהדה רבה. קשה לדעת מה הם רצונותיו הטמירים של רבין, אבל יש לו עניין ברור שכך יתקבל הדבר בציבור. רבין הוא „אחד משלנו", אבל יותר „יעיל". הוא לא יניח לצלמים לקלקל לנו את הלינץ', ולא יוותר על ישובים לערבים. **שימעון פרס איננו מרוצה מהסידור הזה, שנכפה עליו על־ידי חבריו. יו"ר מיפלגת־העבודה חושש, שאם המערך לא יצליח בבחירות באורח דרמאתי, הוא ייאלץ להידחק ממרכז הבימה, גם אם רשימות אחרות, התומכות במערך, יזכו לחיזוק משמעותי.**

כישלון, אפילו חלקי, של הרשימה שהוא עומד בראשה, ייזקף לחובתו. הוא חושש, כמידה בלתי־מבוטלת של צדק, שאת החשבון הזה עושים גם „ידידיו", נבון ורבין. בנוסף לכך חרד פרס למעמדו בתנועת־העבודה ה־אירופית, שאותו רכש בעמל רב. המיפלגות הסוציאל־דמוקרטיות באי־רופה רגישות ביותר לרעשים ניציים מצד מיפלגת־העבודה, והתבטאויותיו של רבין פוגעות באמינותו של פרס באינטרנציונל הסוציאליסטי. הוא מקווה שוב להפיס את רעתם בעזרת נבון ואבא אבן.

התרגיל הזה מצליח ברוך כלל, מכיוון שידידי מיפלגת־העבודה באירופה ממש רעבים לכל דיבור מתון.

אבל הפעם הרגישות גדולה יותר. שבע שנות הליכוד יצרו ערגה בעולם לממשלה ישראלית אחרת.

פרס גם מגלה סימני עצ־בנות, מכיוון שכמה מאנשיו לשעבר מגלים התלהבות גלו־יה מרבין, מהאהדה בלפיו בציבור וגם מעמדותיו המדי־ניות.

האהבה החדשה הואת לרבין, איש שאינו מקרין סימפטיה באופן מיוחד, נובעת גם מהמסקנה המחודשת אודות „בוגדנותו" של יו"ר המיפלגה. דווקא אנשיו של פרס, ח"כים כמו מיכאל בר־זוהר, יהודה חשאי, יעקב גיל ורענן נעים, הוזעו לאחור ברשימה וקופחו. אחדים מהם טוענים ש„רומו" על־ידי פרס.

לעומת זאת היטיב רבין לדאוג לאנשיו, שקודמו ברשימה. הוא עשה כל מאמץ, ובדרך־כלל הצליח, לקיים את הבטחותיו לאנשים כמו אורה נמיר, ז'אק אמיר ויחיאל לקט. קיים פוטנציאל אדיר של כעס נגד פרס במיפלגת־העבודה, והוא יודע היטב שכל כישלון בבחירות יכשר את סופו.

עם זאת, אין להתעלם מ־העובדה שבחוגים חשובים במיפלגה, שאינם מצויים באו־רח יומיומי בתוך הקלחת ה־עסקנית, האדירה יוקרתו של פרס. הצלחתו בליכוד, לפחות חיצונית, של ההנהגה למעני ה־בחירות, ה„שולם" עם רבין ורתימת נבון למערכת־הב־חירות נזקפים לזכותו.

ידיים שמאליות לימין

בוצרה, אם כן, חלוקה ברורה בין ראשי הרשימה. רבין מסתער על הקולות הצפים בטיעונים ניציים, תוך ניפנוף ברור (לגיטימי, אגב) ברקורד הביטחוני שלו ושל רבים מחבריו.

פרס פונה יותר לציבור הנאמן למיפלגה, רותם אותו למאבק נגד הליכוד, ומבליט את עברו „בציבור מערכת־הביטחון", אבל גם בבניית „תנועת העבודה", מאז המפלה המוחצת בשנת 1977.

יצחק נבון, לעומת זאת, ממשיך לשחק את תפקיד הנשיא־לשעבר. נאומיו מימיים, מלאים במליצות על „אחדות העם", ואפילו „מיזוג גלויות".

אין הוא מחזר אחרי הבוחר הלאומני כמו רבין, אלא מנסה — ובהצלחה מסויימת — לשבות את ליבם של יהודים מיזרחיים, שהצביעו עבור מנחם בגין ממניעים בעיקר עדתיים.

מומחים במערך סבורים, שהוא יקח לפחות מגדל אחד מתמ"ר, ושלושה ישירות מהליכוד. שלל זה היה הרבה יותר משמעותי, לדעתם, אילו היה עומד בראש הרשימה.

אשר למזכ"ל מפ"ם, ויקטור שם־טוב, הוא תוקף את הליכוד בחריפות החביבה, המאפיינת אותו, וגולש להל־צות מהסוג של „ממשלה ימנית עם שתי ידיים שמאליות".

חיים ברעם ■

פרופסור רותי גביזון יושבת־ראש „האגודה לזכויות האזרח בישראל", מספרת על נסיונות האגודה לבטל צווי־הגבלה המוטלים על אזרחים ערבים, נסיונות האגודה לבדוק באילו נסיבות השתמשו בגז בבתי־סוהר ועל ההפלייה לטובת עצורי המחתרת היהודית

„הדימיון בתהליכים של עלית הנאצים לשלטון בגרמניה ובין מה שקורה בארץ הוא רב, מסוכן ומפחיד"

„ורטהיימר כועס עלינו, הסוהרים מאיימים בהתפטרות, אבל יש לי תחושה שצריך לחקור השימוש בגז"

„אני לא יכולה לחשוב שאשב במצב כזה ולא אעשה כלום. זו הדרך שלי לחיות בחברה הנמצאת במצב קשה"

„ההסבר ליחס הנפלא שמקבלים עצורי־המחתרת, הוא עניין לפסיכולוג חברתי"

„אריק שרון מטורף, ויובל נאמן מטורף, ועוד מעט גם רפול יהיה בכנסת, והוא נראה לי מהמטורפים שבחבורה"

„רואים בעיתון את נועם יתן, שנה וחצי על העברת 50 מוקשים, והבדואי, שנה על מכה, והעיניים יוצאות!"

ראיינה שרית ישי

„המחתרת שינתה את פני המדינה!"

פרופסור רות גביזון, מרצה למישפטים באוניברסיטה העברית, היא יושבת־ראש „האגודה לזכויות האזרח". פעם בשנה מפרסמת האגודה את הדוח שלה. בדוח השנה יש פרטים מרתקים על עיוות־הדין ועל הפרת זכויות־אזרח, בעיקר בשטחים הכבושים ובעיקר כלפי תושבים ערביים. אך בהחלט גם לגבי אזרחים ישראלים.

הרעש הגדול שעורר הדוח נוגע דווקא לשימוש בגזים בבתי־הסוהר. גזים, שהופעלו בעיקר נגד אסירים ערביים, אך יש בדוח הזה פרטים מזעזעים רבים והישגים לא מעטים של האגודה.

כך, למשל, הצליחה האגודה להשאיר בצבא קצין שעזב את אשתו למען חברו, והאשה נקמה בו בכך שהלשינה למפקדיו שהוא הומוסכסואל. הצבא ביקש לסלק את הקצין. האגודה הצליחה להגיע להסדר עם הצבא, שגילה, לדבריה של גביזון, פתיחות ואהדה לנושא זה. וכך, למשל, הצליחה האגודה למנוע פיטוריהם של מורים, שפוטרו בגלל דיעות פוליטיות; הצליחה לבטל צווי־הגבלה; הצליחה למנוע את העמדתו לדין של סופר ערבי בשל ספר שכתב, וכן הלאה וכן הלאה.

האגודה טיפלה בעשרות תלונות, שחלקן הופרכו וחלקן נותרו ללא מענה. אנשים עושים, רובם ככולם, את עבודתם בהתנדבות. רותי גביזון מספרת כי מיספר חברי האגודה גדל בצורה משמעותית. האגודה הפכה כתובת לכל מי שמרגיש דפוק במדינה זו, כשהיא משתפת פעולה עם

(המשך מעמוד 23)

„אמנסטי אינטרנשיונל", אם כי לא אחת היא חולקת על הדיעות של אירגון זה.

בין הישגי האגודה: העובדה כי הצליחה למנוע מהמישטרה רישום של מישמרות־המחאה מול ביתו של ראש־הממשלה, יצחק שמיר. האגודה הגיעה להסדר עם המישטרה כי שמות המשתתפים יישמרו במישרדיה, ורק אם יהיה סיכון ביטחוני יימסרו השמות. האגודה הצליחה במיקרהו של סרבן־השירות יעקב שיין. אומנם, לא נפתרה בעייתו עקרונית, אך הוא לא חזר לקבל צו־מילואים. „האגודה לשמירת זכויות־האזרח" מצליחה „לגרד פינות", כמו שאומרת רותי גביזון, אך זוהי אגודה חשובה מאין כמוה, העומדת על המשמר כשידה על הדופק, והמודעת למיגבלות הקיימות במדינת־ישראל, שבה קבוצת אזרחים שלמה מופלית לרעה.

לכן, עבודתם של רות גביזון וחבריה היא עבודת־קודש, ובחרדת־קודש הם אומנם מתייחסים אליה, עושים עבודתם יומם ולילה ללא שכר, ובלבד שיישמר צלם־אנוש למדינה זו.

■ ■ ■

● העניין שעורר את הרעש הגדול ביותר בתוצאה מהדוח השנתי אדם שנזקק לאישפוז כתוצאה מהשימוש בגז. זה סותר את הטענות שיש בידינו.

● התלוננתם אצל נציב בתי־הסוהר על כל מיקרה לגופו?

לא קיבלנו תשובות על תלונות אישיות שהגשנו, בטענה כי לא מסרנו שמות. לא מסרנו שמות, כדי לא לפגוע במתלוננים. בסופו של דבר, היו אנשים שהסכימו שנמסור את שמותיהם ועדיין לא קיבלנו תשובות על כל תלונה.

● כמה אנשים התלוננו?

בערך עשרה אנשים.

● יהודים וערבים?

בעיקר יהודים. רק באירוע נווה תרצה הגיעו תלונות מאסירות ביטחוניות.

● יש תוצאות מעשיות לפגישתכם עם נציב בתי־הסוהר?

זו היתה פגישה מנומסת ותרבותית. הנציב אמר שלדעתו בתי־הסוהר מבוקרים מספיק באורח חיצוני, והוא לא מוצא לנכון להקים ועדת־פיקוח חיצונית. למעשה, איננו נוהגים לחשוף את עבודתנו. אלא עם פירסום הדוח השנתי, אלא שלמסיבת העיתונאים שערכנו עם פירסום הדוח, הגיעו המתלוננים ונתנו לעיתונאים חומר שאנחנו שומרים על חסינו. אני חושבת שנציג בתי־הסוהר התרגז מהחשיפה של העניין. מכל מקום, באותה ישיבה הובטח לנו שישלחו לנו את הנוהלים של בתי־הסוהר לגבי בוחרים במקומות מגוריהם, כי אם בצבא.

נכון, יש חריגים, כמו חיילים וכמו ימאים, אך אסירים ועצירים או חולים בבתי־חולים לא רשאים לבחור. אלא שבניגוד לאחרים, כמו כאלו הנמצאים בחו"ל למשל, האסירים לא בוחרים, כי חופש התנועה שלהם מוגבל. מאחר שהעונש המוטל עליהם אינו כולל שלילת זכות הבחירה

„הצבא גילה רגישות ופתיחות בבעיות הקצין ההומו־סכסואל"

שלהם, אנחנו פועלים כדי שיאפשרו לאסירים לבחור בבתי־הסוהר. עד כה אין תוצאות בנושא.

● אתם מטפלים בכל תלונה המגיעה אליכם, או שאתם עורכים מיון?

יש הרבה תלונות של אנשים במצוקה, שלא קשורות לזכויות־האזרח. אנשים שאין להם כסף ומקומות־מגורים. המון תלונות של חולי־נפש, שאנחנו לא יכולים לעזור להם, מיקרים של מוכי־גורל. אנחנו משתדלים להפנות אותם

הפגנה נגד מילחמת־הלבנון

עדנה הר־זז על קבר אמה, תרזה אנגלוביץ
כאשר לא נוח למדינה, היא מרוקנת את המישפט מתוכנו

כאן מקום לדבר על סחיטה. ואז הם אמרו כי העובדה שהוא הומו־סכסואל פוגמת בתדמית המפקד. אמרנו — הבחור מוכר לאנשים, איך יתכן שפיתאום תיפגם דמות המפקד שלו. אני מוכנה לציין כי הפרקליט הצבאי הראשי הקודם, דב שפי, היה אוהד לבעיה. בכלל, מצאנו בצבא רגישות עצומה לנושא והתייחסות רצינית. בסופו של עניין, הגענו להסדר עם הצבא, שהקצין יעבור את הקידום שהובטח לו, יעבור עוד שנתיים־שלוש. ויפרוש.

מבחינתנו, זה היה הישג גדול של עמדה מאוד עקרונית. בכוונה לא טיפלנו בנושא באופן ציבורי. בכלל, אנחנו לא אנשי יחסי־ציבור גדולים. מכל מקום, אני חייבת לציין כי מצאנו את הצבא מאוד לא עויין, מאוד לא עיקש. בנושא הזה הם ממש הלכו לקראתנו.

● מה אתם עושים במיקרה שאדם בא אליכם ומתלונן, כי הוא סובל בגלל דיעותיו הפוליטיות, הרי קשה מאוד להוכיח זאת.

הגיע אלינו מורה יהודי שפוטר, לדבריו, בגלל דיעותיו הפוליטיות השמאליות. הוא לימד מדעי־הטבע בבית־ספר תיכון ובחטיבת־הביניים בבית־שמש.

● ביצד הוכחתם, כי סוטר בגלל דיעה פוליטית?

מכיוון שנגר האיש לא היו תלונות בעבודה. להיפך, המנהל רצה אותו. קשה מאוד למצוא היום מורה טוב למתמטיקה ופיסיקה. הדוחות המיקצועיים על האיש היו בסדר גמור. התכתבנו עם מישרד־החינוך ובסופו של דבר, האיש הוחזר לעבודה וקביעות בלי להגיב ישירות לכך שטענו כי היה כאן עניין של חופש הדיעה. האינו גם בכך הישג לא מבוטל.

● בשני המקרים האחרונים הגעתם להסדרים, לא בדאי היה ללכת לבית־המישפט, עם המקרים האלה, כדי לקבל סנקציה עקרונית?

למדינה יש טכניקה. כשהיא מרגישה

„ברגע שאתה מתחיל לתת לגיטימציה לפסילת תנועה ולהוצאתה אל מחוץ לחוק, יהיה קשה להתגבר על הדינמיקה של הפסילה"

שהטיעון שלה חלש, היא לא נותנת לבית־המישפט להחליט. היא פותרת את הבעיות לגופו של עניין עוד לפני שזה מגיע לבית־המישפט, ואחר־כך אין לנו כל סיבה ללכת לבית־המישפט.

תקפנו אפליה במתן עזרה בשיכון בעיירות־פיתוח. החוק אומר שמי שלא משרת בצבא, לא זכאי בשיכון.

● מדובר בערבים?

כן. ערבי מדימונה וערבי מקריית־שמונה. הערבי מדימונה עובד במכון נחלים לעבודה סוציאלית, המעניק שירות ליהודים. למרות זאת, מנהליו במקום עבודתו לא תמכו בזכותו לקבלת סיוע לשיכון. כשפנינו למדינה, המדינה אמרה אין בעיה, ונתנה לאיש כל מה שרצה. כאשר לא נוח לה, המדינה מרוקנת את המישפט מתוכנו.

● מה בנוגע לצווי ההגבלה?

צווי ההגלבה מופעלים לפי תקנות הגנה מנדאטוריות ובאו להחליף את המעצר המינהלי, שמאז 1979 כמעט אין משתמשים בו. תחת זאת מטילים צו־הגבלה עם ריתוק.

● על כמה אנשים חלים כיום במדינת ישראל צווי הגבלה?

על 12 אנשים כולם ערבים מצפון הארץ.

● ובשטחים?

עשרות אנשים. נדמה לי שבין 60 ל־80.

● אתם מנסים לבטל צווי הגבלה?

לא תמיד אנחנו הולכים לבג"ץ. קודם אנחנו מנסים באופן מינהלי, ואז המדינה משיבה שאם נוותר על העתירה, לא יאריכו את הצו.

● המדינה מונעת מסכ־דין עקרוני?

בדיוק כך. יש לי תחושה שהמדינה יודעת שהיא לא יכולה להגן על הטיעון שלה לצו ההגבלה, ואז היא מבטלת אותו ויוצאת מהעניין בלי לקבל פסק־דין עקרוני.

● טיפלתם גם במיקרה של אבו־עלי שאהין?

האיש היה תחת צו־הגבלה חמור ביותר. אסור שימוש בגזים. שלוש פעמים פנינו מאז, ועדיין לא קיבלנו את הנוהלים. אם לא נקבל את הנוהלים נפתח בתביעה ציבורית להקמת ועדת־חקירה ציבורית.

● נציבות בתי־הסוהר מעניישה אתכם בגלל חשיפת עניין הגזים מאמן שהיו במשא ומתן אתכם?

ורטהיימר כועס עלינו והסוהרים מאיימים בהתפטרות. אני באמת מצטערת על הפגיעה בסוהרים. אני בטוחה שלא כל הסוהרים משתמשים בגז, אבל יש לי תחושה שהתלונות מצביעות על משהו שצריך לחקור.

● אתם מבקרים בבתי־סוהר?

אנחנו מבקשים במשך שנים לקבל מעמד מבקר ציבורי. הנציב הקודם, חיים לוי, סירב לתת לנו מעמד כזה. חזרנו וביקשנו מוורטהיימר שיאפשר לנו לערוך בדיקות עצמאיות. לא קיבלנו עדיין תשובה.

● אתם סועלים כמדומני בנושא זכותם של אסירים ועצירים להשתתף בבחירות האם הצלחתם להזיז משהו בנושא?

בחוק נקבע שכל אדם יבחר בקלפי שבמקום מגוריו ולכן לא מאפשרים לאסירים או לעצירים להשתתף בבחירות.

● יש חריגים. חילים, למשל, לא

למוסדות המתאימים. אם מגיעה תלונה על בעיה שיש בה אספקט של זכויות אזרח, בודקים כל דבר לגופו ומטפלים.

● אחד ההישגים שלכם, שהוצגו ברוח, הוא ההצלחה למנוע סיטוריו וסילוקו של קצין שהתגלה כהומו־סכסואל מהצבא את יכולה לספר על המקרה.

הבחור שירת בצבא־קבע כקצין, והיתה לו תוכנית־עבודה שכללה תוכנית קידום. הוא עזב את אשתו ועבר לגור עם חבר. אשתו פנתה למפקדיו והלשינה שהוא הומו־סכסואל. בטענה שהוא מהווה סיכון ביטחוני, הוא התבקש לעזוב את השירות. בתחילה נטה לעשות כרצונם, כי הרגיש לא נוח. אחר־כך אמר — לא, אין כל פגם בי או בכישורי. עד עכשיו הייתי בסדר גמור מבחינתכם, אין כל סיבה שכעת, כשאתם יודעים את העדפתי המינית, אני לא בסדר. הצבא התעקש שיעזוב, ואז התפרסמה ידיעה קטנה בעיתון בנושא.

חלק מעבודתנו הוא לעקוב אחר פירסומים של הפרת זכויות־אזרח בעיתונים. איתרנו את הבחור דרך הכתבה שפירסם את הידיעה ופנינו לשלטונות הצבא. הצבא חזר וטען כי האיש מהווה סיכון ביטחוני. אמרנו — לא! האיש חשוף. אין

היה לו לדבר עם אנשים, והסיבה לכך היתה שהשילטונות רואים בו מנהיג מתסיס ולא רוצים לחשוף אנשים אליו.

● ולכן אסרו עליכם להיסגש איתו?

כן.

● מה עשיתם אז?

רצינו להגיש בג"ץ על צו־ההגבלה, אבל זה

„בעיני, אנשי המחתרת היהודית הרבה פחות סימפטים מאנשי הרב כהנא"

לא הספיק להיות רלוונטי, כי המדינה ביטלה את צו־ההגבלה והוציאה נגדו צו־גירוש.

■ ■ ■

● עורכי־הדין שעובדים בשירותכם עושים זאת בהתנדבות?

לא בהכרח. ברגע שאנחנו משרכים עותר עם עורך־דין, זה תלוי כבר בעורך־הדין. אם עורך־הדין בוחר לעשות את עבודתו בהתנדבות, אנחנו מבקשים מהעותרים לתרום לאגודה.

● בין חברי הנהלת האגודה לשמירת זכויות האזרח ישנה עורכת־דין השנויה במחלוקת, ליאורית דניאל, הפרקליטה של תנועת „בך".

אנחנו מאמינים בזכותו של אדם לסניגור. אני לא חושבת שליאורית זקוקה להגנה. זה שהיא מגנה על אנשי כהנא, לא צריך לעשות אותה שנויה במחלוקת. פגשנו את ליאורית כשהגנה על יואל לרנר וההפתעה היתה לשני הצדדים. לרנר התפלא שהתעניינו במעצרו המינהלי ואנחנו התפלאנו כשמצאנו שגם ליאורית מתעניינת בנושא המישפטי, ולא דווקא מתרכות באספקט הפוליטי של כהנא עצמו. אני מוצאת כי צירופה של ליאורית להנהלה מאוד יעיל. היא אחראית לטיעונים בנושא ההתדיינות בנושא צווי־ההגבלה.

● אינך מוצאת שזה מוזר כי אדם המגן על תנועה שרוצה לגרש את הערבים מהמדינה, נלחם מן הצד השני נגד צווי־ההגבלה המוטלים על ערבים?

אתה מייצג אדם כדי להגן על זכויותיו, לא מכיוון שאתה מאמין בדיעותיו. אם אני מתנגדת לכך שיוציאו את כהנא מחוץ לחוק, זה לא אומר שאני מסכימה לדיעותיו.

● באופן אישי את מסכימה לתביעתה של האגודה שלא להוציא את תנועתו של כהנא אל מחוץ לחוק?

המיקרה של כהנא מאוד בעייתי. אישית, אני חושבת שמותר לדמוקרטיה, באופן בסיסי, להוציא תכנים מסויימים מחוץ לחוק. החשש שלי הוא, שברגע שאתה מתחיל לתת לגיטימציה לפסילה של תנועה ולהוציאה מחוץ לחוק, יהיה לך קשה להתגבר על הדינמיקה של הפסילה.

אם יורשה לי לחזור לעניין ליאורית דניאל, לדעתי היא לא מסכימה עם דיעותיו של כהנא. הנקודה היא שהיא מגנה על זכותו לבטא את דיעותיו, ופה לדעתי ההבדל בין ליאורית ובין פליציה לנגר ולאה צמל. כשפליציה לנגר טוענת נגד גירוש; היא טוענת גם נגד הכיבוש. אצלה העניין הוא אידיאולוגי. אותו דבר לאה צמל. היא מנהלת מישפטים ומזדהה איתם אידיאולוגית. לא כל המישפטים שליאורית מנהלת מבוססים על אידיאולוגיה, אלא על טיעונים מישפטיים בלבד. כשהיא אינה מתייחסת לעניין שבטיפולה באופן פוליטי.

קחי, למשל את נושא המחתרת היהודית. האם את פוסלת על הסף את יעקב הגלר? האם עורכי־הדין המגינים על עצורי המחתרת מזדהים איתם? לאו דווקא. ובעיניי, אנשי המחתרת הרבה פחות סימפטיים מאנשי כך. אנשי כך רק מדברים, אנשי המחתרת היהודית גם עושים.

● אם מדברים על עצורי המחתרת היהודית, האם אין כאן מקום להתערבות של האגודה, איך יתכן שאדם שהעביר 50 מוקשים מקבל שנה וחצי מאסר ואדם שסטר לילד חוטף שנה. רק מסני שהוא בדווי?

מה אפשר לעשות, את רואה על דף אחד בעיתון את נועם ינון ואת הבדווי והעיניים יוצאות. בעניין של הבדווי מה אנחנו יכולים לעשות? אין פה בעיה של זכויות־אזרח, השופט פעל בהתאם לחוק.

■ ■ ■

● מי מממן אתכם?

בעיקר תורמים מחו"ל. לא מזמן הצלחתי לגייס הרבה מאוד כספים לטובת האגודה. הייתי מעדיפה שהכספים יבואו מהארץ, אך לצערי זה לא הולך. חוץ מזה, החברים משלמים דמי חברות באגודה.

● האגודה מטפלת רק במיקרים ספציפיים, או שהיא עורכת מחקרים?

הזמנו מחקר בנושא העונשים על עבירות מס־הכנסה, שהם הרבה יותר חמורים במגזר הערבי, מאשר במגזר היהודי, אך לצערנו לא הצלחנו להשיג לעניין תקציב.

● מהי מערכת־היחסים שלכם עם „אמנסטי אינטרנשיונל"?

המצב אצלנו לא טוב. אבל הוא הרבה יותר טוב מאשר במקומות אחרים בעולם, שאמנסטי עובדת בהם. יש מקומות שבהם מה שקורה אצלנו בנושא זכויות־האזרח זה מישחק ילדים, יש מקומות שבהם אנשים נעלמים, אצלנו זה לא יכול לקרות, זו ארץ קטנה ואי־אפשר לעשות בה תרגילים כאלה. לכן מאוד חשוב לא לאבד פרופורציה.

● ידוע לי כי אתם חולקים לא אחת על הדוחות של „אמנסטי".

חלק מהדוחות על הגדה המערבית מצאנו מאוד לא מאוזנים, הדוחות מסתמכים על תלונות לא ברורות, ומעצם טיבם יש בהן הרבה פנטזיה, ולכן הם מאבדים פרופורציה. כשהם באמנסטי משווים את־מה שקורה פה עם מה שקורה למשל באירלנד, אז אנחנו מוצגים בצורה די טובה. חקירה במישטרה זו חקירה במישטרה ולא פינקניק, ומרביצים בכל העולם, לא רק פה. בכל בית־סוהר בעולם יש אלימות ואונסים והומו־סכסואלים. זה רע, אבל זה חלק מהמערכות. כשאתה מכיר את המערכות קורה לך מה שקורה לרופאים שמתים להם אנשים בידיים. אתה לא מתרגש.

לנו אין בעיה עם אמנסטי. אנחנו איתם ביחסים אישיים מצויינים. יחסים של כבוד הדדי. אנחנו בהחלט לא שותפים לתחושה הציבורית שאמנסטי היא אוייב המדינה.

● האגודה מטפלת בהרבה מאוד עניות של אזרחים ערבים בארץ ובשטחים שזכויותיהם מופרות. האזרח הישראלי אדיש לחלוטין למתרחש. מה דעתך על האטימות ועל קהות החושים בנושא זה?

אני לא חושבת שיש אטימות. אני חושבת שאנשים פשוט לא מתרגשים לעשיה, אבל לעומת זאת אווירת התיסוכלים בסאלון, בערב ליל שישי, היא מאוד גבוהה. כועסים, אבל זה לא עובר מהשלב של הכעס לשלב של עשיה.

● את אומרת שאין אטימות, אבל מיקרה הריגת חוטפי האוטובוס מוכיח כי יש אטימות. אנשים לא התקוממו במעט על כך שהרגו את שני החוטפים

„עמדנו להגיש בג"ץ נגד צו־ההגבלה של אבו־עלי שאהין. המדינה אמרה שאם נוותר על הבג"ץ, תבטל את צו־ההגבלה. עשינו זאת, והמדינה הוציאה צו־גירוש"

מבלי להביא אותם למישפט. רוב האנשים גם אם חשבו שלא צריך היה להרוג אותם, חשבו שלא צריך היה לעשות רעש סביב העניין.

בישראל קיימת בעיה של התנכרות לקונפליקט. אתה עושה אותו לא אנושי. אתה הופך את הערבים למשהו לא אנושי, בסיגנון של: להורים של המחבלים לא איכפת שהרגו אותם, יש להם הרבה ילדים. זוהי דה־הומאניזציה, האופיינית לחברה החיה במילחמה והחייבת להתגונן.

● בתיאטרון חיפה מועלה בעת קבארט בשם „סטריות הרעל", שיש בו קטעים משל ברכט ואחרים, שנבתבו ערב עליית הנאצים לשילטון בגרמניה. הקטעים האלה נראים מובדים, רק שבמקום מוישה, קוראים שם לגיבור היינץ, ובמקום שושנה קוראים לגיבורה גרטרוד.

הדמיון בתהליכים רב, מסוכן ומפחיד. מצד שני, יש לי רגישות לעובדה שההשוואה קשה להרבה אנשים. נדמה לי שזה לא משיג מטרה חיובית, להשוות את מה שקורה במדינת ישראל עם עליית הנאציזם. גם אנשים הנמצאים במצב שבו הם מוכנים להקשיב ולקבל ביקורת. נאטמים כשהם שומעים את המלה נאצי. זה כאילו שאתה מנפנף מיטפחת אדומה לנגד עיניהם, והם לא מוכנים לשמוע אותך יותר. הם נעלבים ממך וברגע שהם נעלבים, הם נסגרים. זה מה שעושה המלה נאצי.

■ ■ ■

● מה דעתך על היחס לעצורי המחתרת היהודית?

החגיגות, עסקות־הטיעון והלגיטימיזציה שהם מקבלים — מפחידות אותי. אנחנו לא נהיה מה שהיינו, אחרי המחתרת היהודית, במידה מסויימת אני נזכרת בכפר קאסם. אני זוכרת את ההזדעזעות והתחושה הקשה והחזקה במערכת השיפוטית, נגד המעשה.

● יש לך הסבר ליחס הנסלא שמקבלים אסירי המחתרת, הן מצד המערכת השיפוטית והן מצד המערכת המישטרתית?

אני מישפטנית ואת ההסבר צריך לחפש אצל פסיכולוג חברתי. לא אצל מישפטן.

● העבודה שאת עושה חשובה, אך את מצליחה לאתר רק טיפות בים, זה לא מתסכל?

מאוד. מה בעצם אנחנו עושים — מגרדים פינות, לי באופן אישי, חשוב להגיע לנוער, בגלל העבודה יש לי קצת גישה לנוער, שכמה שמפחיד מה שקורה לו, עדיין אפשר לדבר איתו. נכון שהנוער מוקצן לכיוון לאומי, יותר מאשר לכיוון של ערכים אוניברסליים, אבל זהו נוער טוב ולדעתי אפשר לדבר איתו. אני חברה באגודה בעיקר בגלל התחושה שאני, באופן אישי, לא יכולה לחשוב שאשב במצב כזה ולא אעשה כלום. זו הדרך שלי לחיות בחברה הנמצאת במצב קשה ולהרגיש שאני לא מתנערת מהמשמעות של להשתייך לחברה כזו. זה בהחלט לא קל ובהחלט מתסכל, ותמיד יש המתח בין המישור העקרוני המוסרי ובין המישור המעשי.

● למה הבוונה?

אני למשל מאמינה, שזה לא מוסרי לפוצץ בתים, אך מניין לי הביטחון שזה לא מעשי? ובכלל, תראי איפה אנחנו חיים, תשמעי איך מדבר יובל נאמן, שר במדינת ישראל.

● יובל נאמן מדבר דיברי טירוף.

אריק שרון מטורף ויובל נאמן מטורף ועוד מעט גם רפול יהיה בכנסת. והוא, כך נראה לי, מהמטורפים שבחבורה. כך נראית הכנסת.

● אלה האנשים שנבחרו לכנסת באורח דמוקרטי.

ועל כך אנחנו מגינים. על זכותו של אדם להעמיד את עצמו באורח דמוקרטי לבחירות לכנסת. ומצד שני, התיסכול הנוראי, שאנחנו מגינים על זכויותיהם של אנשים שלא היינו רוצים אותם בכנסת.

● במגעיכם עם שר־הביטחון, משה ארנס, האם נתקלתם בבעיות?

ארנס נראה לי כאיש שיש לו רגישות לזכויות־האדם, אך הדברים לא בידו. הם נמצאים בתוך דינמיקה חברתית.

● עם שרון היה קשה יותר?

בתקופת שרון היה מצב הרבה יותר קשה. בגדה היתה מדיניות של טיהורים ויד קשה.

„ההבדל בין ליאורית דניאל ובין לאה צמל ופליציה לנגר הוא שהן טוענות אידיאולוגית, ואילו היא טוענת מישפטית"

ואנשים רבים נהרגו בהפגנות. באפריל 1982 סערה הגדה. אני לא יודעת אם לייחס זאת לשרון, או לתקופה, מכל מקום אני לא חשה בהבדל גדול בין שרון ובין ארנס. אחרי הכל, רק השרים התחלפו. המנגנון לא התחלף.

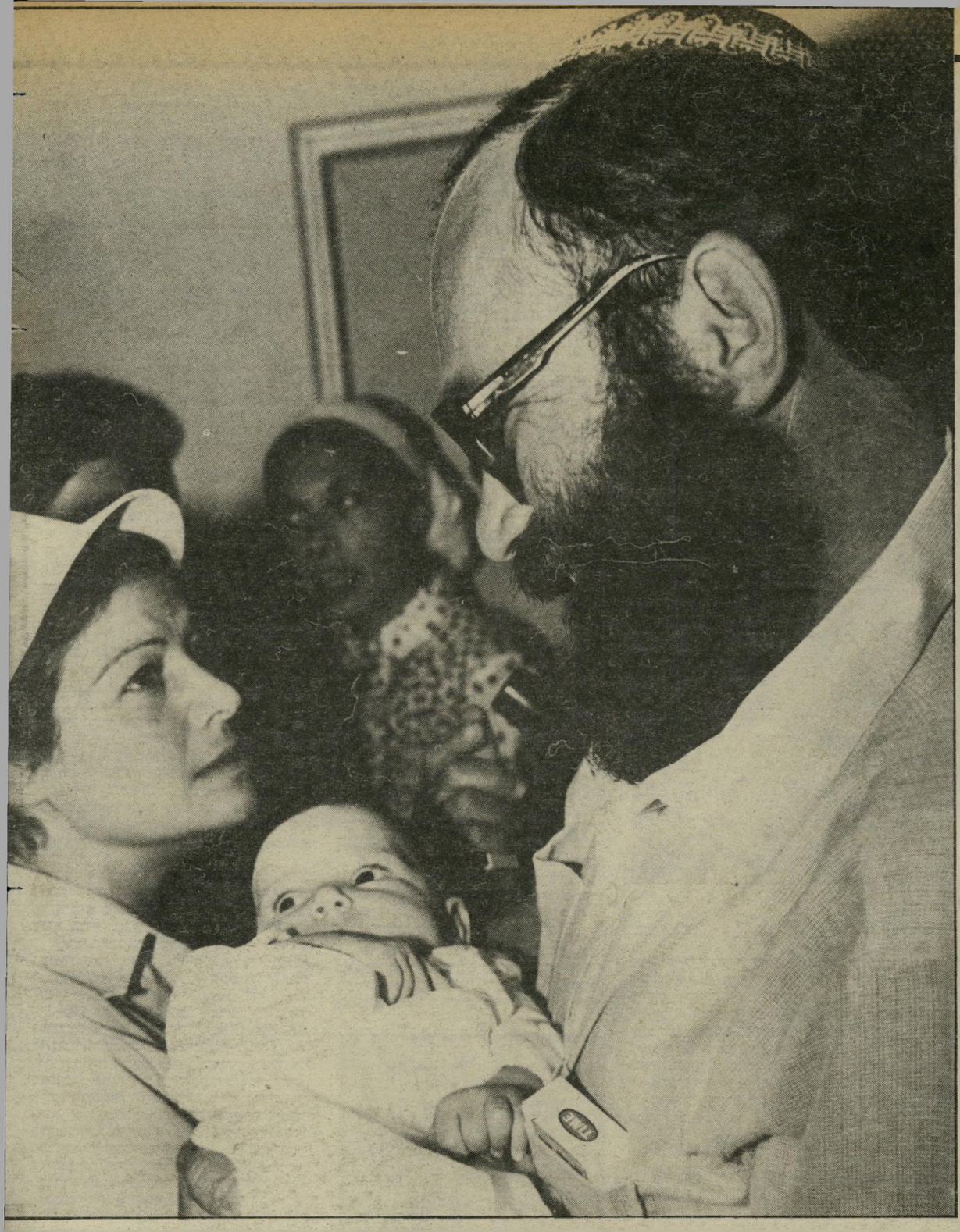
הפגנה נגד גירוש אבו־עלי שאהין

„החגיגות ועיסקות־הטיעון של עצורי־המחתרת – זה מפחיד!"

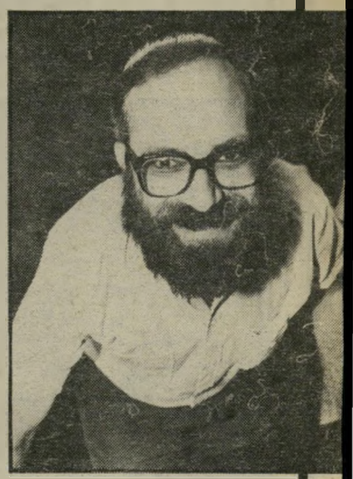

סרבן־שירות שיין

„אני זוכרת את הזדעזעותי אחרי כפר־קאסם!"

„למה אתה חוקר אותי כל־כך הרבה — זה יחזיר לי את הבת?" שאל האב את הסניגור כספי

נאשם יוסף הרנוי נראה מאושש ביותר במה־לך המישפט. הוא כופר באשמות.

ידידה הקהל מראה עניין וידידות רבה לנא־שמים. הגברים והנשים מחייכים.

נאשם אפרים סיגל, הנראה צעיר מגילו. הוא נא־שם שסייע להרנוי אחרי הרצח.

בחיוך עדין ליטף יוסף הרנוי את בתו התינוקת באולם בית־המישפט — שעה קלה לפני שנפתח המישפט שבו הוא מואשם ברצח הילדה בת ה־8 בשכם

„את חשבון־הנפש שלי עשיתי ביום ביום שבו יהודי נכנס למאפיה בשכם והרג ילדה בשם עיישה, שישבה ליד אבא שלה", כך אמר יוסף („טומי") לפיד, בראיון שנתן לשדרית ישי (העולם הזה 13.6.84).

מישפטו של יוסף הרנוי, הנאשם ברצח הילדה עיישה אל־בחש משכם, החל השבוע בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. יחד איתו נאשמים אפרים סיגל מאלון־מורה, הנאשם בכך שסייע לו לאחר מעשה. שיבש הליכי־מישפט וניסה להפחיד עדים. הנאשם השלישי נקלע לעניין במיקרה. פנחס מחראבי, שאיננו תושב אלון־מורה, נאשם בכך שעזר להחליף את החלקים בכלי־הרצח, לאחר מעשה.

שלושת הנאשמים אינם מורים באשמתם ומנהלים מישפט יסודי. בבית־המישפט בתל־אביב מתייחסים לנאשמים כאל כל נאשם ברצח. מרשים להם לשוחח עם בני־מישפחה, אפשר להביא להם אוכל בשעות ההפסקה, והשוטרות הממונות על ליווי העצורים התירו לאשתו של הרנוי להביא אליו את בתם התינוקת.

אילו היה מעשה דומה נעשה על־ידי ערבי, שהיה מתפרץ לעיר יהודית, יורה לכל עבר והורג ילדה — ספק גדול הוא אם היה נשפט בבית־מישפט אזרחי, כתנאים של נאשם פלילי רגיל. הוא היה בוודאי עומד לדין לפני בית־מישפט צבאי, והיה צפוי לעונש־מוות.

עורך־הדין מיכה כספי, המייצג את יוסף הרנוי, ביקש השבוע מהשופטים, אורי שטרוזמן, צבי הכהן וחיים אדר, לדחות את המישפט בגלל קירבת הזמן למישפטם של אנשי מחתרת־הטרור היהודית. הוא חשש כי הפירסומים הרבים שהיו עליהם ועל מניעיהם ומעשיהם ישפיעו על בית־המישפט. לכן ביקש לדחות את מישפטם של הרנוי וסיגל עד לסיום מישפט המחתרת. בית־המישפט לא נעתר לבקשתו.

התובעת עדנה ארבל מו־יעה במישפט יחד עם התובעת נורית שניט.

רצח בין קניות והרצאה

ומנם, אם כי מבחינה פורמלית אין כל קשר בין רצח הילדה בת השמונה במאפיה בשכם ובין הפיגוע בראשי־הערים והנסיונות לפיצוץ הר־

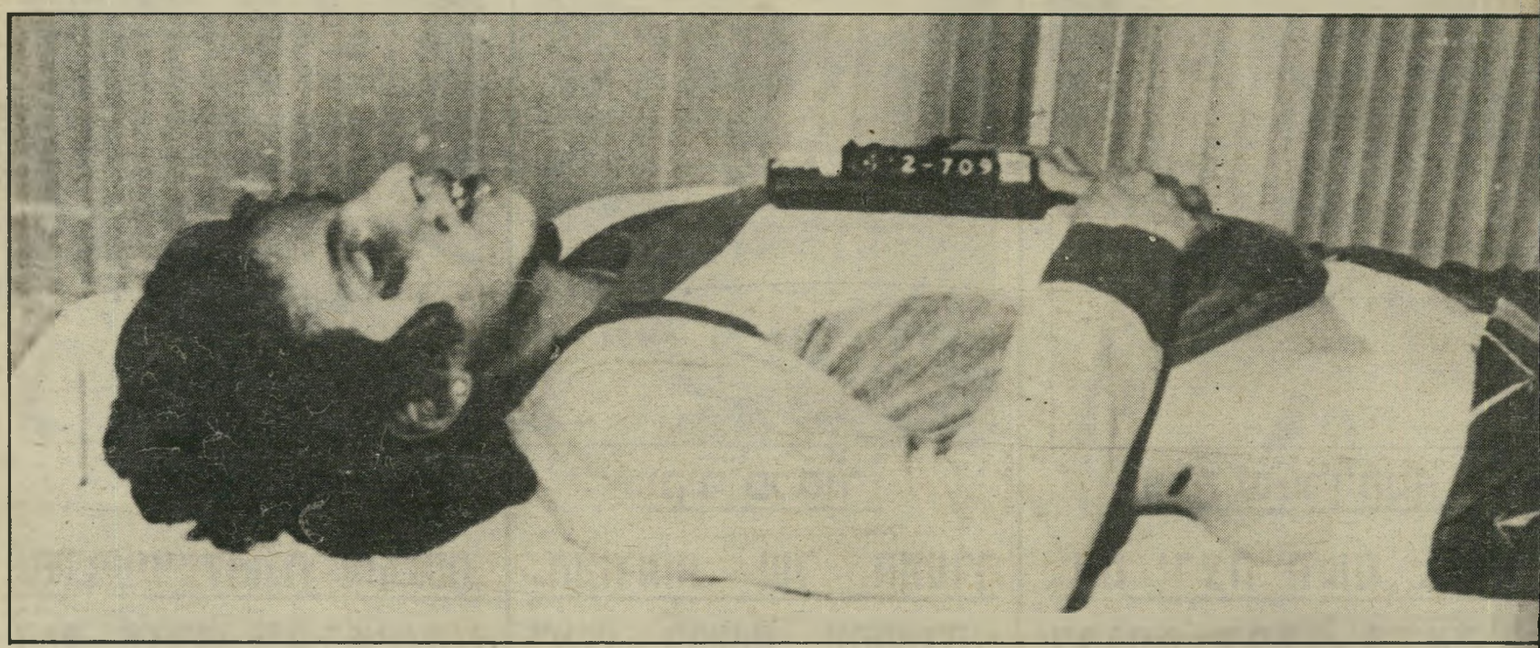
דמעות וציחקוקים

הבית, אין ספק כי הם נובעים מאותם מקורות עצמם. סיגל והרנוי הם אנשי אלון־מורה, ובכתב־האישום נאמר, כי עשו את המיוחס להם מכיוון שבאותו יום יידו עליהם אבנים, והם יצאו לעיר יחד עם בנו, כדי לקנות צורכי־תפירה לאשתו. הוא נכנס לשוק כדי לקנות כפתורים ורוכסן, אולם שוטרים שהיו במקום הזהירו אותו מהפגנות מתקרבות וביקשו ממנו אולם ביום המיקרה, למרות שלא היה לו רשיון, נשא גם סיגל נשק.

בלב העיר הערבית נפגעו מכוניתם של השניים מאבנים שהשליכו עליהם ילדים. השניים קפצו מן המכונית, ואמר לו: „למה אתה שואל אותי? תשאל אותו, הוא יודע יותר טוב." הוא הצביע על הרנוי, שישב על ספסל־הנאשמים. בין סיגל ומחאבי: „למה אתה חוקר אותי כל־כך הרבה?" שאל האב את הסניגור." זה יחזיר לי את הבת שלי?"

תצלום גופתה הצנומה של עיישה הוגש לבית־המישפט, ואין אדם שליבו

(המשך בעמוד 57)

גופתה של עיישה אל־באחש בת ה־8, כפי שצולמה על־ידי המישטרה אחרי הרצח

מהמכונית כדי להרתיע את המיידים.

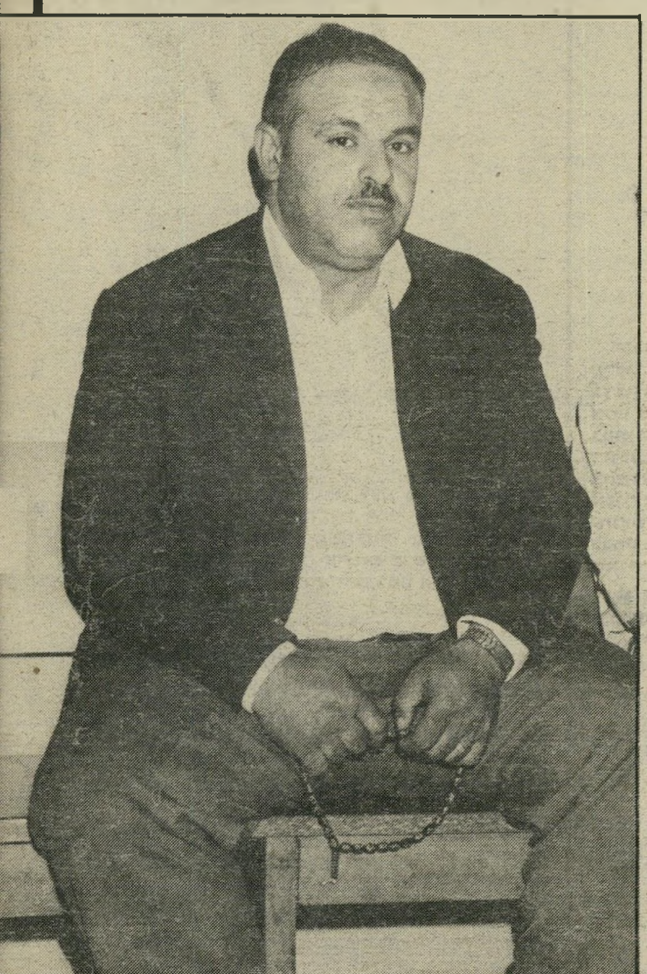
קשה מאוד להאמין כי הגבר המזוקן, אב לילדים צעירים, היה מסוגל לכוון את נישקו אל ילדה ערביה קטנה, שישבה בתוך המאפיה של אביה ולירות בה למוות, ואחר כך לחזור בשקט אל המכונית, שבה חיכו לו בנו הקטן, ידידו סיגל וילדתו, ולחזור לאלון־מורה בלי נקיפות מצפון.

כאשר הגיעו לאלון־מורה, פנה הרנוי למנחם אילן, רכז־הביטחון של הישוב, ואמר לו: „נרמה לי שפגעתי בילדה."

סיפור העובדות הוא פשוט. זה קרה באחד הימים החמים בשכם, עיר מועדת לפורענות. באותו בוקר הגיע הרנוי להסתלק מהמקום.

הרנוי נסע לקבר־יוסף, בפאתי־שכם, כדי לשמוע הרצאה על הגיאוגרפיה של האיזור. בתום ההרצאה הצטרף הרנוי יחד עם בנו, לשכנו סיגל, שהיה עם בתו, והשניים נסעו שוב לשכם. האווירה בעיר היתה כבר הרבה יותר סוערת. צמיגים הוצתו וילדים יידו אבנים במכוניות.

לסיגל והרנוי היה נשק, המוחזק בדרך־כלל בידי המתנחלים ברשיון. אולם מכיוון שבחודש אוגוסט 1983 נורתה נערה בשכם למוות, וסיגל, שהיה באותו יום בעיר, היה חשוד במעורבות בעניין, נלקח ממנו נשקו.

שלפו את כלי־הנשק וירו באויר.

הילדים הקטנים, שנותרו לבדם במכונית, נבהלו למישמע היריות והצעקות, והחלו בוכים בקול רם. סיגל חזר למכונית ונשאר עם הילדים. הרנוי המשיך לרדוף אחרי הבורחים, אל תוך הסימטות המפותלות.

על פי כתב־האישום, הגיע הרנוי למאפיה של מישפחת אל־בחש, במרתף באחת הסימטות. הוא ירד מדרגה או שתיים, כיוון את נשקו וירה. מהיריות נהרגה עיישה בת השמונה. אחותה, בת העשר, נפצעה מרסיס בפיה. האב, ערנאן, שהתפלל באותו רגע, ושני ילדים אחרים בני־המישפחה, לא נפגעו.

אחרי שחזרו הרנוי וסיגל לאלון־מורה, ורכז־הביטחון החליף את הקנה והסדן של נישקם, היו חוקרי־מישטרה במבוי סתום. הם מצאו בסימטות תרמילים וקליעים למכביר, וגם מגופה של הילדה הנרצחת הוצא קליע אחד. אולם קליעים אלה לא תאמו אף לאחד מכלי־הנשק שנתפסו באלון־מורה.

בבית־המעצר העיר סיגל על חלקו במעשה, ואף שיחזר את המיקרה לעיני מצלמות הווידאו. הרנוי שמר על שתיקה מוחלטת.

החלפת קנה וסדן

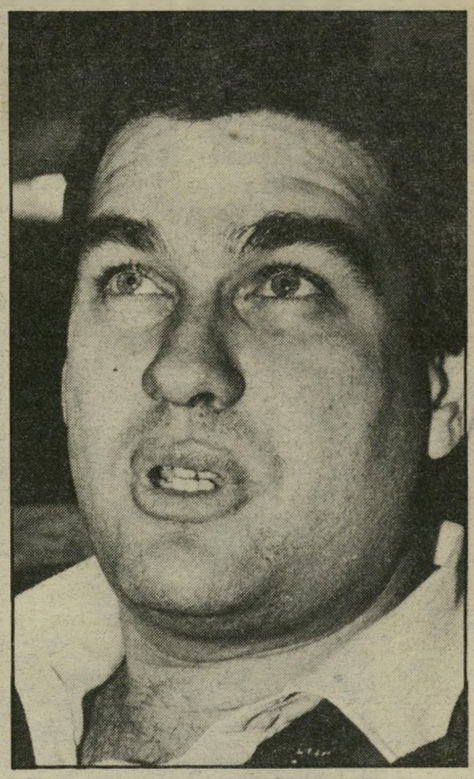
המישטרה עשתה כמה מיסדרי־זיהוי לנאשמים. אולם איש מהערבים, שהיו עדי־ראיה למיקרה, לא הצליח לזהותם. אביה של הילדה המתה לא נתבקש מעולם להשתתף במיסדר־זיהוי, אבל הוא הרכיב קלסטרון, הדומה למדי לדמותו של הרנוי.

השבוע, בבית־המישפט, גרם האב הפתעה לכולם. כאשר עמד על רוכן־העדים ונחקר על המיקרה, לא יכול היה להתאפק. אחרי שאלות מייגעות של עורך־הדין מיכה כספי, המייצג את הרנוי, התפרץ לפתע האב

עידוד לנאשם בני קצובר הגיע עם אשתו, כדי לעודד את הנאשמים. הוא ישב באולם והקשיב לדיונים ובהפסקה הלך ללחוץ את ידיהם של הנאשמים ברצח הילדה.

אבי הנרצחת ערנאן אל־באחש, העיד בבית־המישפט ונחקר ארוכות על מה שקרה ביום הרצח. האב היה עסוק בתפילה. כאשר שמע את היריות. הוא זיהה את הנאשם.

חיים רמון:

„הופתעתי לטובה מהכנסת, היא טובה מתדמיתה!"

הכנסת התפזרה ויצאה לפגרה. לפני כשנה הצטרף אל שורותיה חיים רמון, צעיר הח"כים, רמון הוכיח, כי בניגוד לסברה הרווחת, העבודה משתלמת. עובדה: סיעתו, המערך, סיווגה אותו במקום מרשים ברשימת מועמדיה לכנסת. כתום שנה שאלתי את חיים רמון איך הוא מסכם את שנת עבודתו בכנסת.

בשתי מילים, היה טוב.

● וביותר משתי מלים?

מבחינתי, זו היתה שנה מעניינת. נוכחתי לדעת שחבר־כנסת המתמסר לעבודתו בהחלט יכול להשפיע. בוועדות שבהן הייתי חבר טיפלתי בלא מעט חוקים שהטבעתי עליהם חותם.

● האם הכנסת שלמדת להכיר במשך שנת עבודתך בה, היא הכנסת שחשבת שהכרת קודם לכן?

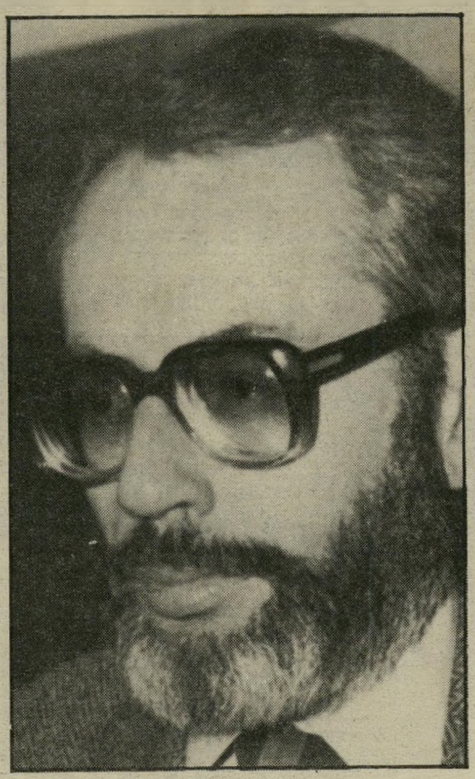
באתי עם הרבה פחות ציפיות ולכן יחסית הופתעתי לטובה. למרות התרמית הגרועה שיש לכנסת, יש בה לא מעט אנשים טובים. הכנסת טובה מתדמיתה.

● מה אתה מתכוון לעשות בחופש?

איזה חופש? העבודה בכנסת נראית כמו בית־הבראה לעומת מה שמצפה לי עד הבחירות. אני עושה מינימום שתיים־שלוש הצעות.

● ואחרי הבחירות?

אלוהים גדול. אולי נתפוס איזו נסיעה לחו"ל, תלוי בתוצאות.

יקיר פלסנר:

„המודעות של המערך כאילו לקוחות מחסמבה!"

הרבה אנשים טובים עשו כסף בבחירות הקודמות מהעובדה שהמיפלגות השונות השתמשו ללא רשות בדברים שכתבו. דידי מנוסי תבע את הליכוד וזכה בכמה אלפי דולארים טובים. יואל מרקוס תבע את המערך וזכה בהתנצלות בולטת ויש אומרים בסכום לא מבוטל של דולרים (גם מרכוס וגם המערך מסרבים להגיד כמה) קובי אושרת ושימרת אור (ראה בעמוד זה) תבעו את המערך וזכו ב־2000 דולר כל אחד. אדם נוסף שהמערך עושה שימוש בדברים, שכתב במיסגרת מסע התעמולה שלו לבחירות, הוא המשנה לנגיד בנק ישראל, יקיר פלסנר. שאלתי אותו:

● מה דעתך של השמוש שעושה המערך בדברים שכתבת במודעות הבחירות שלו?

המודעות האלה כאילו לקוחות מחסמבה. עם פחות יושר ממה שיש בחסמבה.

● למה אתה מתכוון?

המודעה בנויה מדברים שיצאו מהקשרם, או שהסעיף המסכם הוא: ניתן להבין. עם המילים האלה „ניתן להבין" אפשר להגיע רחוק, ואביא דוגמה, שהיא לא יותר מדי מטורפת: מזה שמוישה זוכמיר נכנס לבנק, ניתן להבין שהוא רצה לשדוד אותו.

● אתה מתכוון לתבוע את המערך על הוצאת דבריך מהקשרם או על ניצול דבריך שכתבת לטובת עניינו?

לא. אין סיכוי שאצליח לזכות נגד מיפלגה פוליטית. אבל הגשתי תלונה ליו"ר ועדת הבחירות, השופט גבריאל בך.

● אתה לא ידוע כאיש ליכוד. מה איפכת לך שהמערך עושה שימוש בדבריך לתועלתו?

אני לא איש ליכוד, אבל אני גם לא איש מערך. אני איש לא מיפלגתי.

שרה שטרן־קטן:

„אם ירצה השם, נהיה בכנסת בפעם הבאה!"

תנועת „אמונה" של האשה הדתית לאומית, ויתרה. היא תחזור לעיסוקיה עם מעונות־היום ואירגוני הצדקה שיאה לנשים לעסוק בהם. היא בכנסת לא תשב. שאלתי את הגברת שרה שטרן קטן, יושבת־הראש של „אמונה"!

● האם אינך סבורה כי עצם העובדה שסרשתם מהמרוץ מהווה נסיגה במעמד האשה הדתית לאומית?

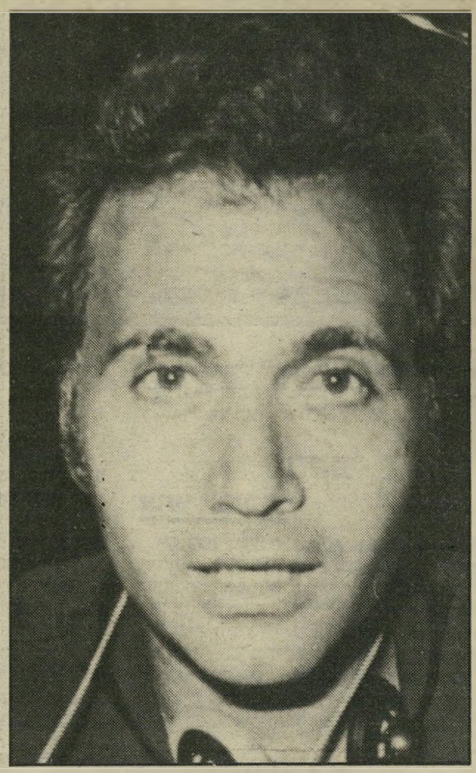
לא! לא! הרי יכולנו להישאר ברשימה של המפד"ל. אני חושבת שהעובדה כי פרשנו מוכיחה על צעד אמיץ, הרי ויתרנו על מקום בכנסת.

● המקום שהוצע לכן לא היה בליבך ריאלי.

אני לא יודעת מה ריאלי ומה לא ריאלי. דיברו איתנו על המקום החמישי־שישי. מי אמר לך שהם לא ריאלים?

● האם אינך רואה בעצם הסרישה מהמרוץ כישלון?

לא כישלון, אני רואה את זה כצעד מאוד אחראי, בוגר ואמיץ. ואם ירצה השם, נהיה בכנסת בפעם הבאה.

קובי אושרת:

„וייצמן קנה ממני את הזכות להשתמש בשיר!"

מערכת־הבחירות החלה, ולמרות ששידורי־ישראל עדיין לא החלו בתשדירי־הבחירות, אצל אייבי נתן ב„קול השלום" אין הגבלה ומיפלגתו של עזר וייצמן מפגיזה את גלי־האתר עם תשדיר פירסומת שאינו אלא שיר ידוע שכתב קובי אושרת.

● קובי, לפני ארבע שנים השתמש המערך בתשדירי־הבחירות שלו באותו שיר ממש. אתה והתמלילנית שימרית אור תבעתם את המערך בעניין זה.

נכון. לפני ארבע שנים השתמש המערך ללא רשות בשיר יחד. תבענו אותו למישפט וזכינו שימרית ואני, כל אחד ב־2000 דולר.

● מיסלגתו של וייצמן ביקשה רשות?

כן. וייצמן ומישרד הפירסום שלו קנו ממני את הזכות להשתמש בשיר, בכסף מלא.

● בכמה כסף?

לא יכול לענות לך על זה, לא רוצה לדבר על כסף, למה צריך להוציא את הדברים האלה החוצה?

● העובדה שמכרת לוייצמן ולמיסלגתו את הזכות להשתמש בשיר מעידה על כך שאתה מזדהה עם המיסלגה?

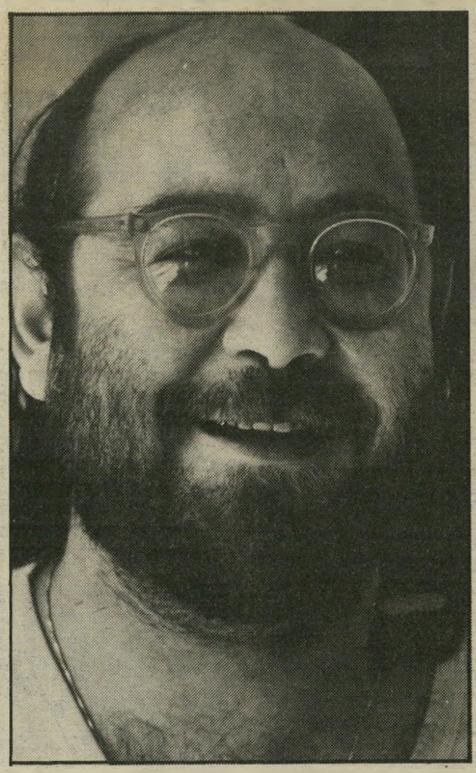
לא. בשום פנים ואופן לא: אני בהחלט מעריך את וייצמן האיש, אבל את השיר מכרתי לו כבעל־מיקצוע, לא כתומך נלהב.

● איפה אתה נמצא על המפה הפוליטית?

באמצע, עם נטיה לכיוון המערך.

● אם הליכוד היה מבקש ממך את הזכות להשתמש בשיר, היית מוכר לו?

אני חושב שלא. את יודעת מה, במחשבה שניה אולי כן, אחרי הכל אני איש מיקצוע. מובן שהייתי שמח יותר אילו היו פונים מהמערך, אבל אם הליכוד היה פונה, לא הייתי פוסל את האפשרות על הסף.

יובל מסקין:

„להעביר את הפסטיבל מירושלים לתל־אביב!"

יובל מסקין, בנו של השחקן הנודע אהרון מסקין ואחיו של השחקן הנודע אמנון מסקין, הוא עורך תוכניות מוסיקה ואמנות ב„קול ישראל". לדעתי, הוא המומחה מס' 1 לכל מה שהתרחש בפסטיבל ישראל. האיש אכל, ישן, שתה ודיבר פסטיבל 24 שעות ביממה. הוא הקים אולפן שידור מיוחד במלון שבו התאכסנו האמנים והעביר בשידור חי ראיונות, קוריוזים והכל בנושא הפסטיבל. ומכיוון שיובל הוא המומחה בעיניי, מצאתי לנכון לשאול אותו כמה שאלות בנושא, עם סיום הפסטיבל.

● לדעתך, הפסטיבל היה טוב או רע?

טוב: עובדה שהרוב המוחלט, יותר מ־80 אחוז קנו כרטיסים, וזה מדד ראשון להצלחה לכל דבר.

● מה היה לדעתך המופע הטוב ביותר?

לינדסי קמפ. מהמם ממש! מהמם: תיאטרון שיש בו הכל: החל מז'אנה ועד שקספיר, מקאברט קיטשי עד הסוף ועד מין גברי ונשי והטרוסכסואלי והומוסכסואלי עד הסוף, הכל עד הסוף, עם יופי פיסי ובימתי נדיר.

● והמופע הרע ביותר?

הסקאלה ממילאנו. זה היה כל־כך רע, כל־כך סתמי, התיזמורת לא היתה תיזמורת, הזמרים עוד פחות, לא היה זמר שיפוצץ את השכל והכי גרוע היה הבימוי — משהו בסיגנון אדיש דה־פיליפ.

● לאיזה מסקנות הגעת בעיקבות הפסטיבל?

שצריך להעביר אותו לתל־אביב: לא יעזור כלום, רוב הקהל הוא תל־אביבי ואנחנו ארץ קטנה ושלא יגידו לי שבניו־יורק נוסעים 40 דקות לעבודה, פה זה לא ניו־יורק. הנסיעות לירושלים היו עינוי, והרבה חברים שלי אמרו לי שבשנה הבאה יקנו פחות כרטיסים רק בגלל הנסיעות.

● אבל את יוסייה של ירושלים אי־אפשר להעתיק לתל־אביב.

אין ספק שירושלים היא עיר עם קסם. אבל כמעט שלא נעשה שימוש בחלליה או במקומותיה המיוחדים, ואם מחפשים קימורים וקשתות אז לנו יש יפו. נכון, הכותל אין לנו, אבל בכותל ממילא לא עשו הצגות.

תמי פלד:

„מציד' יכולה השביתה להימשך עד החופש הגדול!"

מי שלא ראה את תלמידי בתי־הספר היסודיים ביום שביתת המורים בשבוע שעבר, לא ראה שימחה מימיו. בים אי־אפשר היה להכניס סיכה, בריכות השחיה היו מוצפות ואצלנו בשכונה נסעו הילדים באופניים והיו מרוצים מן החיים. שאלתי את תמי פלד, תלמידת כיתה ה־2' בבית־ספר „אלונים" ברמת־אביב:

● תמי את יודעת בכלל למה התקיימה שביתת המורים?

מפני שלפי דעתם, המורים לא מקבלים מספיק שכר.

● ולפי דעתך הם מקבלים מספיק שכר?

לפי דעתי, הם מקבלים יותר מדי.

● למה יותר מדי?

לא יודעת, ככה יש לי רושם שהם עובדים מעט שעות בשביל הרבה כסף.

● הצטערת כשהשביתה הסתיימה רק אחרי יום?

בטח שהצטערתי, מצידי שהשביתה היתה ממשיכה עד החופש הגדול.

צל"ג

סתימת חורי שידור

● למנהל מחלקת התוכניות של הטלוויזיה **צבי** („צביקה") **שפירא**, על הקרנת הסרט הבכיר. הסרט בהפקת האוניברסיטה המשודרת, מבוסס על סיפור בשם זה מאת אהרון מגד ובהגשת המבקרת יהודית אוריין. הסרטון, שהוצג כפרק נוסף בסידרת דיוקן שהטלוויזיה הקרינה לפני קרוב לשנה, היה סרט לימודי־עיוני, שנועד לתלמידי האוניברסיטה הפתוחה, המשודרת בטלוויזיה הלימודית בשעות הצהריים. בעוד שתלמידי האוניברסיטה המשודרת צופים בסירטי לימודיהם כשטכסטים תואמים בידיהם, הרי שצופי הטלוויזיה הכללית חסרים טכסטים אלה, וההגשה הדידאקטית של הבכי לא הבהירה להם מאומה מערפילי יצירתו של אהרון מגד. הקרנת הבכי מבליטה את חוריי־השידור שנוצרו בלוח תיכנון מישדרי־הטלוויזיה בתקופת **צביקה שפירא**, ושפירא וסער מעריפים לסתום חורים אלה בשידורים חינוכיים, חסרי עניין לצופים ששילמו אגרת־טלוויזיה, כדי ליהנות מהפקות הטלוויזיה הישראלית ומישדרי איכות קנויים. הטכסט של הבכי גובל באינפנטיליות. שמלתה שעסקה באנשי עין־שמר, הראתה שהתנועה הקיבוצית, למרות שעברה אף היא מטמורפוזה, מייצגת עדיין ארץ־ישראל אחרת.

מאחורי המירקע

צנזורה מוזרה מאוד

עד לזמן האחרון פעלה חטיבת־החדשות של הטלוויזיה הישראלית, בדומה לכל כלי־תיקשורת אחר, בהתאם להנחיות הצנזורה הצבאית, ולא בהתאם ללחצים פוליטיים של הצנזורה הצבאית.

בשבוע שעבר תם כנראה עידן זה בטלוויזיה הישראלית.

עורך מבט, **מיכאל קרפין**, שיגר בבוקרו של יום צוות־טלוויזיה לסקר נושא מסוים, בדומה לכתבי הטלוויזיות הזרות בישראל ונציגי העיתו־נות המודפסת. הכתב חזר למערכת אחר־הצהריים כשבידו החומר המצולם. בדיקה הראתה שהוא התאים לקריטריונים הדיווחיים של מבט.

כאשר ראה את הסרט נציג הצנזורה הצבאית במערכת מבט, הוא המליץ לעורך מבט שלא לשדרו. זה שאל את הצנזור אם הוא ממליץ או מחייב שלא לשדר. הצנזור אמר „ממליץ".

קרפין, שהוא בעל הסמכות העריכתית, הבהיר לנציג הצנזורה הצבאית שיש בכוונתו להקרין את הכתבה, במהדורת הערב של מבט.

כאן החל מחול־שדים טלפוני. נציג הצנזורה התקשר לצנזור־הצבאי הראשי, שהתקשר אל מנכ"ל רשות־השידור **אורי סורת** ו„המליץ" שלא לשדר את הכתבה. כאשר פנה פורת לקרפין, עמד קרפין על שיקוליו. פורת התקשר עם נציג מערכת הביטחון הנוגע לדבר. הלה עמד מלכתחילה מאחורי „המלצת" הצנזורה הצבאית כדי להסתיר מחדלים מסויימים.

אחרי שיחתו שוכנע פורת למנוע את פירסום הכתבה, והורה לקרפין שלא לשדרה. אלא שקרפין סירב תחילה, ואף איים להשביע בשל כך את מהדורת מבט. ברגע האחרון ממש שוכנע קרפין על־ידי כמה מכתבי מבט לוותר, והכתבה לא שודרה.

השאלה שנותרה פתוחה נוגעת לניצול ה־פוליטי של הצנזורה הצבאית, כפי שקרה במיקרה זה.

חד־גדיא

מנכ"ל רשות־השידור גילה בישיבה האחרונה של הוועד־המנהל את אחת מתגליותיו המר־הימות.

התגלית מתייחסת לתביעותיהם של המפיקים להגביר את מיספרם של עוזרי־ההפקה שלהם. פורת גילה כי יש בטלוויזיה יותר מפיקים מכפי שיש תוכניות, ובין המפיקים מצויין רבים שאינם מפיקים כל תוכנית מזה זמן רב. פורת גילה גם שחלק מהמפיקים והמפיקות הם מי שהיו עוזרי־הפקה, שקודמו מסיבות של ותק לעמדת מפיקים, מבלי שנמסרו לידיהם הפקות כלשהן. מינוי עוזרות־ההפקה כמפיקות צימצם את מאגר עוזרות־ההפקה. התוצאה: המפיקים מקיי־מים סנקציות כנגד ההנהלה.

טלר חוזר

למרות התנגדותם העקשנית של מנהל חטיבת־החדשות **יאיר שטרן**, ועורך מבט, **מיכאל קרפין**, הם עשויים להיכנע לוועד כתבי־החדשות ולהחזיר לעבודה את הכתב המודח, **עופר טלר**.

מסתבר כי הוועד, בראשות **רפיק חלבי**, שהוא גם עורך־המישנה של מבט, הצליח להשיג החלטה עקרונית על החזרת טלר לעבודה.

במיסגרת ההסדר, העומד להיות מסוכם בימים הקרובים, ייצא טלר לעבודה בתקופה הראשונה לחזרתו בליווי כתב ותיק, עד שיימצא כשיר לשוב ולעמוד ככתב ברשות עצמו.

מאחורי המיקרופון

לשון רעה מאוד

אחת לכמה חודשים רועשת תחנת גלי צה"ל. במשך כמה ימים, בגלל שמועה על הסתלקותו מתפקידו של מפקד־התחנה, **רון בן־ישי**.

לפני חצי שנה אמרה השמועה שהוא עומד להתמנות כרובר־צה"ל.

השמועה האחרונה רווחה בשבוע שעבר, היא תיארה את בן־ישי כמי שהוזמן מתפקידו בידי הרמטכ"ל, רב־אלוף **משה לוי**, המתכוון להציב במקומו את סגניתו הלא־פעילה, סגן־אלוף (ייצוגי) **עדנה פאר**.

כאשר פנה העולם הזה לבן־ישי לאימות השמועה, השיב זה בצחוק עליז והבהיר כי לשון רעה ובעלת־תק נוהגת להפיץ מן הסתם שמועות כאלה, בעוד שלו לא ידוע על כך דבר.

פסקול

אוזני המנכ"ל

העורכת־לשעבר של השבועון יומן אירועים, **יעל חן**, עומדת לשוב בקרוב לעבודה בחטיבת־החדשות של הטלוויזיה, ועשוייה לעורר אצל מנהל־החטיבה, **יאיר שטרן**, שאלה חמורה של שיבוץ 0 0 על התנהגותו של מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, בסערת השביתות הפוקדת את הטלוויזיה, אמר אחד מבכירי העובדים: „סער אינו עושה פאשלות, מי שאינו עושה כלום, אינו יכול גם לפשל" 0 0 מנכ"ל רשות־השידור, **אורי סורת**, ויועצו לענייני טלוויזיה, **יאיר אלוני**, ממשיכים לנהל בצוותא את הטלוויזיה, למרות שבחדר מנהל־הטלוויזיה עדיין יושב **טוביה סער**, שממנו נלקחו כמעט כל מרכיבי תפקידו 0 0 כישיבת הוועד־המנהל של רשות־השידור, כאשר נציג־המערך, ד"ר **ישראל פלג**, רצה לעורר את תשומת ליבו של מנכ"ל הרשות, ששוחח עם מישהו באותו רגע, אמר: „אני רוצה את אותני המנכ"ל."

לגמור בחוץ

ככל שמתקרבות הבחירות יורדת רמת הדיון בישיבות הוועד־המנהל של רשות־השידור לרמת התרבות של הכיכרות והשוק.

בישיבה האחרונה הציג נציג הליכוד, הפירסומאי **דויד אדרמן**, עמדה של הזדהות עם עובדי הרשות, שלדבריו „אינם גומרים את החודש במשכורותיהם..."

בנקודה זו שיסע מנכ"ל רשות־השידור, **אורי סורת**, את ריבוי אדמון והוסיף: „הם גומרים – אבל בחוץ..." תוך שהוא מתכוון לתלטורות של עובדי הרשות בכליית־תיקשורת אחרים.

למשמע שיחה זו אמר נציג אחר של הליכוד, העיתונאי **נתן ברון**: „השיחה הזאת נישגבה מבינתי."

השביתה הגדולה

עידן השביתות בטלוויזיה רק החל. השביתות עומדות לגבוד לקראת תחילת שידור תעמולת־הבחירות לכנסת, העומדת להיפתח ביום ראשון הקרוב.

בראש השובתים יעמדו כתבי־החדשות, התובעים להשוות את משכורותיהם למשכורות כתבי העיתונות המודפסת – ובכוונתם להשבית את תשדירי־התעמולה.

לצורך זה התקשרו עובדי הטלוויזיה הכללית עם עובדי הטלוויזיה הלימודית, כדי למנוע אפשרות ששידורי־התעמולה לבחירות ייעשו באמצעות מיתקני הטלוויזיה הלימודית.

הנהלת רשות־השידור הכינה את עצמה למצב זה, והבהירה שיש בכוונתה להפעיל צוות־ריתוק. נציגי העובדים והכתבים בחנו את ההיבטים המישפטיים, והגיעו למסקנה כי הפעלת צוות־ריתוק לא תעמוד במיקרה זה במיבחן של בית־המישפט.

אם בכל זאת יקבלו בתי־המישפט את טענת רשות־השידור, מפני שהפעלת צוות־הריתוק נועדה להגן על הדמוקרטיה והבחירות – ימשיכו העובדים וישביתו את הטלוויזיה במהלך ימי האולימפיאדה. זו, לדבריהם, אינה מגינה על הדמוקרטיה בישראל.

מנחה שגריר
ארץ־ישראל אחרת

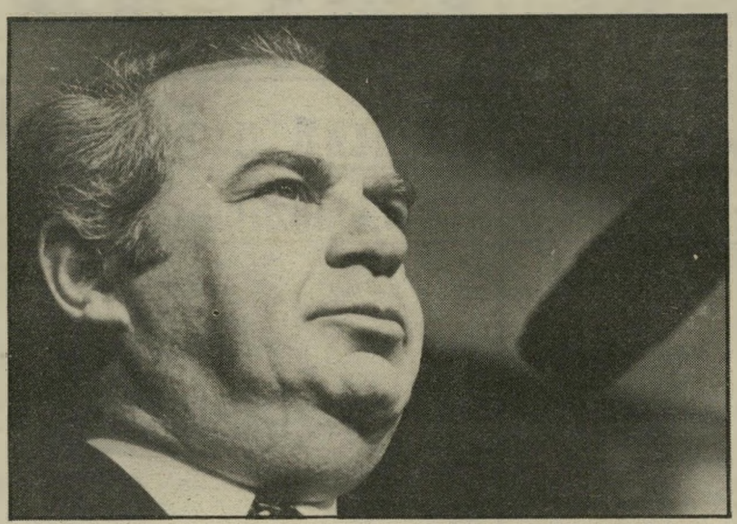
סגנית פאר
שמועה אחרונה

השקופה למחצה של אוריין היתה הדבר המרתק ביותר בסרט. ואילו הטלוויזיה נשארה בנגדי־המלך־החדשים שלה.

צל"ש

הילוך חוזר

● למגיש **מיכה שגריר** ולמפיק **ישראל ויגר** על תוכניתם הילוך חוזר, שפרשה לפני הצופים מעט מעולמם של שלושה דורות בקיבוץ עין־שמר. תוכנית זו, בדומה לשאר התוכניות בסידרה, הם בכחינת מסע־חוזר לסידרת טלוויזיה שמיכה שגרירי הפיק לפני כ־16 שנה, בימי־הראשית של הטלוויזיה הישראלית. ניתן לבחון באמצעות המשתתפים בסידרה הרבה מהפרטים והמיפגעים שעברו על החברה הישראלית מאז ועד עתה. התוכנית

פרקליט תמיר

תוכניות מועדפות

יום רביעי

20.6

● **סרט הנפשה: הדר דסים (5.30 — מדבר עברית).** דרדסבא נתקף ב־

אמיצים וקשוחים
יום רביעי, שעה 9.30

שי בסידרה, המספר על גירושיה השלישיים של השחקנית הנוד־עת וכיצד הקדישה את חייה להגנה על בעלי־החיים, ולמיל־חמה לכבוד החיים באשר הם חיים.

● **סידרה: שוגון (10.30 — מדבר אנגלית).** פרק שמיני בסידרה, המעובדת ל־טלוויזיה על־פי סיפרו של ג'יימס קלאוול. בפרק זה גדלה אהבתו של בלקתורן למריקו, בעוד מריקו מבקשת להפסיק אהבה זו.

● **קומדיה: עשירים ומושחתים (11.15 — מדבר אנגלית).** בפרק מועדון הספורט נחרדים מרשל וקרלוטה מכוונתו של סטנלי לממן את חברותם של הזוג ווסטצ'ר במועדון־הספורט שהם חברים בו, ונערכים למנוע זאת.

יום שישי

22.6

● **בידור: תוכניתו של סנדי גאלין (9.15 — מדבר ומזמר אנגלית).** חלק שני בתוכנית שהוקלטה באולם רדיו סיטי בניו־יורק. סנדי גאלין, מפיק ידוע בהוליווד ובברודוויי, מופיע בראשונה ב־שלוש התוכניות האלה, בתור מנחה של ערבי־בידור. הפעם הוא מארח את הקומיקאי הנודע מילטון בארל, את בלט ג'ופרי ועוד בדרנים.

בינזמין: מה קרה לשילה?
יום שישי, שעה 9.50

אלרגיה בגלל התפרצות הר־הדרדס. הדרדסים חושדים בבר־מוח שהוא משתף פעולה עם גרגמל. אך לבסוף הם נוכחים לדעת שאין להאשים בלא הוכ־חות.

● **סרטבע: הלוטרה (8.02 — מדבר אנגלית).**

● **סרט קולנוע: אמיצים וקשוחים (9.30 — מדבר אנגלית).** עלילת הסרט מת־רחשת בימי המשבר הכלכלי של שנות השלושים בארצות־הברית.

● **סרט קולנוע: מה קרה לשילה? (9.50 — מדבר אנגלית).** סרט מתח שנעשה בסיגנון המותחנים של אגאתה כריסטי.

יום חמישי

21.6

● **סידרה תיעודית: בריג'יט בארדו (9.30 — מדבר צרפתית).** פרק שלי־

שבת

23.6

● **קומדיה: שלושה ב־דירה אחת (9.30 — מדבר אנגלית).** הפרק הפתעה ליום השנה בו מכין בעל־הבית, רופר, הפתעה לאשתו, לרגל יום־השנה לנישואיהם. אך דומה ששלושת הדיירים מקלקלים לו את הכל.

● **דראמת טלוויזיה: אילוף הקטן (10.30 — מדבר אנגלית).** מחזה ב־שלוש מערכות מאת הנריק איבסן. המחזה עוסק בזעזועים שעוברת משפחה, כאשר פוגע בה אסון כבד, עם מות בנה היחיד.

דראמה: אילוף הקטן
מוצאי שבת, שעה 10.30

יום ראשון

24.6

● **סידרה: דאלאס (10.00 — מדבר אנג־לית).** הפרק אחרי הכלולות מספר על היום שלמחרת נישו־איהם החוזרים של ג'יי־אר וסו־אלז.

יום שני

25.6

● **סידרה: תהילה (8.02 — מדבר ומזמר אנגלית).** הפרק סודות ממשיך בסיפור חוויותיהם של תלמידי בית־ספר לאמנויות בניו־יורק.

● **מותחן — סידרה חדשה: קאלאן (10.50 — מדבר אנגלית).**

יום שלישי

26.6

● **קומדיה: מישהו מט־פל בך? (8.02 — מדבר אנגלית).** הפרק בעלים

מישדרי הבחירות לכנסת ה־11

החל מיום ראשון (24.6) ישודרו מדי ערב, בשעה 9.30 בערב, מישדרי התעמולה של המיפלגות השונות, במיסגרת מערכת הבחירות לכנסת ה־11.

חדשים מביא את סיפורם המצחיק עד דמעות של עובדי חנות לונדונית גדולה.

● **מותחן: קסלר (10.00 — מדבר אנגלית).** פרק אחרון בסידרה הבריטית המעו־לה. המתארת כמו בסיפור מתח את התעוררותו של הפאשיזם וה־נאציזם באירופה בשנים האחרו־נות.

● **סידרת־מלל: בהילוך חוזר (10.50 — מדבר עברית).** תוכנית בהגשת מיכה שגריר, המבוססת על סידרת סרטים ששגריר ערך עם דמויות שונות לפני 16 שנה.

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 20.6.84

● **לילדים: מישחקי ילדים (4.55 — עריץ 3 — 25 דקות — מדבר ערבית).** תוכנית לילדים בגיל הרך, בהפקה ירדנית. המוגשת על־ידי צמד שחקנים המסתייע בבובות. כדי לחבב את התוכנית על הילדים הרכים. בתוכנית משולבים אמצעי המחשה רבים: שירה, ריקוד, מישחק, סרטים.

● **סידרת הרפתקות: בית־מלון עריץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** זוהר, דראמה והתרגשות נחשפים במלון האלגנטי ביותר בסן־פרנציסקו, סט גריגורי, שאורחיו הם בני חצרות־המלוכה, מבלי־ירח־דבש, אמנים וענקי־תעשיה. הסידרה עוקבת אחרי חייו של הצוות ותגובותיו להתרחשויות השונות בכל פרק.

יום חמישי 21.6.84

● **בידור: מצרפת באהבה (7.00 — עריץ 6 — 60 דקות — מזמר צרפתית).** מופע הבידור המרכזי של השידור הצרפתי בטלוויזיה הירדנית. התוכנית מציגה זמרים וקומיקאים צרפתים בהופעה לפני קהל, עם מיבחר שירים חדשים וגם ישנים.

● **סידרה דרמאתית: התלוי (10.10 — עריץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה אנגלית דרמאתית על איש עתיר נכסים, שנעשו כמה נסיונות לקפד את חייו (השחקן קולין בלקלי). כאשר נעשתה חבלה במכוניתו והיא נפלה מהגשר למים, נוצר הרושם שהוא טבע, דבר שסייע לו לאמץ זהות חדשה. אז הוא התחיל לחקור מי רוצה במותו ומדוע.

יום שישי 22.6.84

● **פולקלור: חג' מאזן מארח (4.55 — עריץ 3 — 30 דקות — ערבית).** סיפורים מחיי היום־יום בירדן, משובצים באגדות ומעשיות בדוויות. על דרך המשל והסיפור מנסה התוכנית לפתור את בעיות השעה.

● **סידרה קומית: הרופרים (9.30 — עריץ 6 — 25 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה משעשעת זו, שכבר הוקרנה על מסכי הטלוויזיה הירדנית לפני כמה שנים, מוקדשת לבני־הזוג רופר (אודרה לידלי ונורמן פיל), המוכרים לנו מהסידרה שלושה בדירה אחת. בסידרה זו מחלקים מר רופר ואשתו קוטג' דו־דירתי עם מתווך אריסטוקרט ואשתו היפהפיה. ניגודי־האופי בין שני הזוגות, החיים דלת ליד דלת, יוצרים את רוב המעמדים המשעשעים בסידרה, בנוסף למעמדים המוכ־רים לכולנו, שבין מר רופר ואשתו.

יום שני 25.6.84

● **סידרה דרמאתית: סייגון (10.10 — עריץ 6 — 50 דקות — אנגלית).** אחרי הסכמי פאריס, שנחתמו ב־1974, נסוגו האמריקאים מוייט־נאם, השאירו אחריהם רק קומץ אנשים במטרה לסייע לוייאט־נאם. אך וייט־נאם היתה עדיין מפולגת, והמילחמה נמשכה במלא עוזה בין הקומוניסטים בצפון לבין צבאות הדרום. בירת הדרום היתה סייגון, שבה מתרחשת הסידרה שלפנינו. הסידרה עוקבת אחרי אורח־חייהם ומעשיהם של בני אותו מיעוט זר, שנשארו בסייגון, ואת השפעות המילחמה וקורותיה עליהם.

יום שבת 23.6.84

● **סידרה קומית: ג'ניפר ישנה כאן (9.30 — עריץ 6 — 25 דקות — מדבר אנגלית).** ג'ואי הוא בן עשרה ניו־יורקי טיפוסי, שעבר זה מקרוב להוליווד עם מישפחתו. ביתם החדש היה ביתה של כוכבת נערצת ורבת־תהילה, ג'ניפר פרל. צרותיו של ג'ואי מתחילות עם הופעתה של „רוח הרפאים" של ג'ניפר, המסרבת לעזוב את הבית.

יום ראשון 24.6.84

● **סידרת מתח: בוח מחץ (10.10 —עריץ 6 — 25 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה אמריקאית חדשה, על חוליית שוטרי־חרש הכוללת ארבעה גברים ואשה, שאינם נרתעים מכל משימה שהיא. הם פותרים בעיות הנחשבות מסובכות ביותר, בדרכים לא שיגרתיות. מככבים בסידרה השחקן רוברט סטאק — בתור מרפי, ראש החוליה; האשה בחבורה היא רוזי, השחקנית טרישה נובל; וכן השחקנים דוריאן הירווד, ריצ'רד רומנוס והרברט ארלמן.

יום שני 25.6.84

● **סידרה לילדים: כפר מעל לעננים (7.00 — עריץ 6 — 25 דקות — מדבר צרפתית).** סידרה לילדים בגיל הרך, בהפקת הטלוויזיה הצרפתית, ששחקניה הם בובות.

● **תוכנית דיון: דיון לתוך הלילה (10.45 — עריץ 3 — 40 דקות — מדבר ערבית).** תוכנית מיפגש עם אישים בעלי עמדה בתחום הפוליטי והחברתי.

יום שלישי 26.6.84

● **סידרת־מתח: הארט ואשתו (10.10 — עריץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרת־מתח משעשעת וקצת דכילית, עם רוברט וגנר וסטפני פאורס בתפקידים הראשיים.

תחנת המיזרח התיכון (לבנון)
תוכניות לימים א—ה (אחרי הצהריים)

1.00	חדשות	4.00	מערבון
1.30	סידרה	7.00	סידרה
3.00	סרט	9.00	סידרה

מזה 47 שנים עומד ששון ליד העץ — ולפני כן עשה זאת אביו

משקפיים על העץ

המישקפיים ביד. כאן, הוא מצביע על צומת הרחובות אלנבי קינג ג'ורג', ליד השוק, היתה כיכר, כיכר מגן דויד. היה אי־תנועה ושוטרים.

ממול, בנחלת־בנימין, היתה חנות נעלי פיל. לפני כן, היה שם המישרד של הבריגדה (החטיבה היהודית הלוחמת של הצבא הבריטי). כאן, ממש לידו, שכנה כבר אז חנות הגלידות של ויטמן.

„אבי," אומר ששון, „מכר מישקפיים ברחוב לילינבלום פינת אלנבי. גם הוא הסתובב עם מישקפיים ביד. אז היו המישקפיים מתוצרת אמריקה ויפאן, ומחירם היה שני מיל."

המוכר מבוכארה. היום, ה־מישקפיים שמוכר ששון הם מתוצ־רת־חוץ: טייוואן, איטליה וצרפת. „אני לא יבואן," אומר ששון בן ה־67, יליד העיר סמרקנד בבוכארה (היום אוז־בקיסתאן הסובייטית). „אני קונה אותם אצל יבואנים."

רוב המישקפיים, כשמונים אחוז, עשויים פלסטיק, אבל יש גם מזכוכית.

הוא מחזיק פירמות ידועות, כמו ריי־באן. אמריקאן אופטיק. שזכ־כיותיהן מלוטשות, במחיר 9,000 שקל, וגם חיקוי של קארירה מטייוואן.

„מישקפי־האנתיקה חוזרות לאופ־נה," מסביר המומחה הסימפאתי והחייכן. „אלה מישקפיים צרפתיים, מלפני 30 שנה," הוא אומר ומצביע על זוג שמיסגרתו שחורה וזכוכיתו ירוקה — 900 שקל בלבד.

הכי זול בעיר. והמישקפיים האירופיים, האופנתיים, מחירם נע בין 900 ל־1,400 שקל, כשהמיסגרות שחורות, לבנות, אדומות, כחולות

אופנתיים וצבעוניים וזולים הם המישקפיים שאפשר להשיג אצל ששון, על העץ, ב־רחוב אלנבי 53 בתל־אביב. אם מבקשים יפה, מקבלים לפעמים גם הנחה.

רוצים משקפיים אופנתיים, יפים, צבעוניים וזולים? גשו אל ששון, על העץ, באלנבי. לששון בן־אליעזר אין חנות מפוארת. אין לו חלון־ראווה מהודר, יש לו בסך הכל גזע עבות, שעליו הוא תולה את מרכולתו העשירה — עשרות זוגות מישקפיים, מכל המינים והסיגנונות, לו ולה.

מישקפיים בשני מיל. ששון נמצא במקום הזה בלב תל־אביב, כבר 47 שנה. אז, לפני עשרות שנים, הוא נזכר, לא היה עומד ליד העץ. הוא היה מסתובב עם תרמיל ומחזיק את

אנתיקה צרפתית מיבחר עצום של מישקפיים עגו־לים בני 30 שנה (למעלה): מיסגרת שחורה, זכוכית ירוקה, אבל – רק 900 שקל. בתצלום מימין: ששון בן־אליעזר בכבודו ובעצמו עם לקוחה צעירה ה־מודדת מישקפיים פאנקיסטיים. בצבע אדום ולבן.

מישקפי סבתא תלויים על חולצתה של מיכל נטניו, השׂ־מיניסטית. היא מודדת מישקפיים המז־כירים את סיגנון גרייס קלי. „לא ידעתי על המקום, חברה הביאה אותי."

קארירה מיסגרת שחורה עם פס לבן, חיקוי איטלקי לפירמה „קארירה" הידועה. המודדת היא מירב, תלמידת תי־כון. „הרבה דוגמניות קונות אצלי מזה שנים." מדווח ששון בגאווה.

וחומות. מיבחר צבעים מספיק.

ומי קונה אצל ששון? „כולם: נערות, בחורות, אמהות וגם הרבה דוגמניות," הוא אומר בגאווה גלויה:

„יש אמהות שהן לקוחות קבועות שלי משנים, השולחות את בנותיהן הצעירות אליי. הן יודעות שאצלי הן תמצאנה מישקפיים יפים, אופנתיים וזולים."

יש לששון גם משקפיים צבעוניים, בסיגנון פאנקיסטי, במחיר 650 שקל. אלה מישקפיים עגולים, בסיגנון יוקו אונו, עשויים מיסגרת־מתכת.

שמו של ששון עובר מפה לאוזן, מחברה לחברה ומדוגמנית לדוגמנית, שברוך כלל אינן מסתפקות בקניית זוג אחד.

ששון מגיע בכל בוקר בשעה תשע לרחוב אלנבי 53, אל העץ שלו, שמח וטוב־לב. הוא מנגב ומצחצח את משקפיו ותולה אותם על העץ, לפי סיגנון וצבע. „אני הכי זול בעיר," הוא אומר, „אין לי לא חנות, לא טלפון ולא מיסים, רק עץ עבות ונאמן."

שוקי לוי עיצב עבור חברת „ניבה" מערכת תלת־חלקית (למעלה, משמאל) מאריג כותנה, בהדפס התזות בבז', עם חזיית סטרפלס תואמת. השימלה מימין: שילוב של סריג רשת מכותנה.

חתונים וחזיה ואת לא אופנת־הרחוב. אבל חזיה ומיכנסיים, או חצאית, או שורטס, זה בהחלט הולך. אין הכוונה לחזיה הקונבנציונלית. הכוונה היא לחולצה בסיגנון זה, חול־צונת קטנטונת, קיצית ביותר, עשויה מכל חומר אפשרי — בר, עור ואפילו פלסטיק לבייש.

גדולתה של חזיית־חולצה זו היא שמזה כמה שנים לא נס ליחה. אם יש לך אחת כזאת, שילפי אותה מן המגירה, ואם לא — תוכלי לקנותה אצל טובי מעצבי־האופנה, הכוללים אותה בקולקציה שלהם גם לקיץ זה.

חזיות לקיץ

יתרון החזה הקטן. עודד גרא, מעצב־האופנה, תיכנן מערכת לערב, כשהחולצה היא מאורגנזה שחורה שקופה והפיתרון לשקיפות היא חול־צת סטרפלס במקום חזיית סטרפלס או קומבינזון.

גם שוקי לוי, מחברת ניבה, עיצב מערכת תלת־חלקית מאריג־כותנה בהדפס התזות בצבעי בז' ולבן, כשחזיה תואמת משמשת כחולצונת מתחת למעיל הקיץ הארוך. נכון שצריך חזה לא גדול מדי ולא שופע מדי כדי ללבוש דגם שכזה, ואת ההוכחה שגם לחזה קטן יש יתרונות.

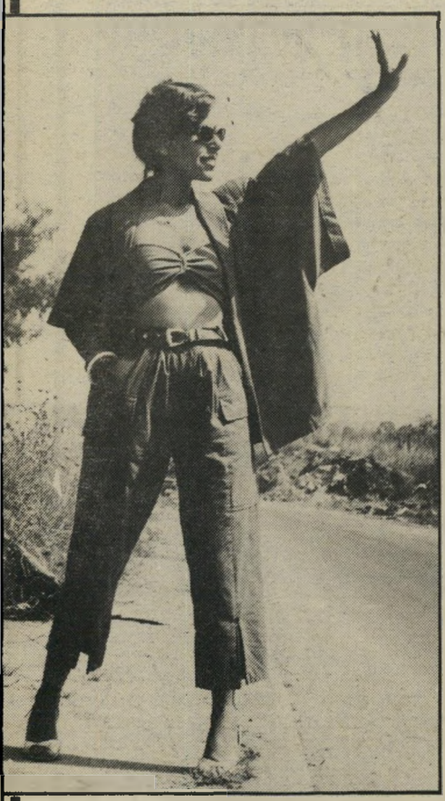
יציאה מירחון־אופנה. המעצ־בת נורה פרידלנדר נותנת לקהל לקו־חותיה דוגמה אישית, והיא מצטלמת בחליפה־כותנה ספורטיבית, אלגנטית ונשית (בתצלום משמאל, למטה) וחולצת־חזיה מושכת תשומת־לב.

המעוניינת לעשות נסיון אישי תוכל לעשות זאת במו ידיה: קחי צעיף צר וארוך, או פיסת־בד ברוחב של 30 סנטימטר, ובאורך של היקף החזה פלוס. כווצי במרכז, או פשוט קישרי קשר במרכז הבד וסיגרי מאחור על־ידי קרסים, לולאות או גומי.

בתוספת אביזרים כמו כובע, שרשרת, חגורה וצמידים תיראי כאילו יצאת מירחון־אופנה צרפתי.

עודד גרא עיצב מערכת לערב, של מיכנסיים שחורים וחולצת אורגנזה שקופה. אפשר עם חזיית־חולצה סטרפלגס קטנה, בשחור.

נורה פרידלנדר מדגימה ומע־צבת חליפת־כותנה בצבע אדמה. החזיה היא רק תוספת.

בחריין: הנפט "גמר ב־1996

המילחמה העיראקית־איראנית, שמשקיפים רבים רואים בה את המילחמה האימפריאליסטית המובהקת ביותר מאז 1918, מיקדה את תשומת־ליבם של כלי־התיקשורת העולמיים במיפרץ הפרסי.* רבים טרחו גם לאזכר את בחריין הקטנה, הרואה את עצמה כחלק מהמדינות השמרניות מפיקות־הנפט באיזור, והמאויימת במפורש על־ידי איראן, ובעקיפין גם על־ידי האח הגדול, עיראק.

אלא ששליטי בחריין הם הראשונים מכל מלכי ונסיכי המיפרץ העומדים לפני מצב דברים חדש: הנפט שלהם הולך ומתמעט, ויאזל כליל בעוד 12 שנים בריוק. מעניין שדווקא אילוץ לא־סימפאטי זה דירבן את האי הזעיר לתהליך תיעוש מרשים, שיוציא את בחריין, לדעת רוב המומחים, מתלותה בהפקת הנפט ויציעיד אותה לעצמאות כלכלית ואף לשיגשוג של ממש.

רווחי אלומיניום. בחריין מפיקה עתה 42 אלף חביות־נפט ליום, וכמות צנועה זאת יורדת ב־5 אחוז בכל שנה. היר־חון השמרני סאות. המתמחה בעולם השלישי, מדווח שבחריין פיתחה את תעשיות האלומיניום שלה, והפכה אחת המדינות המובילות בעולם בשטח זה.

כבר ב־1981 יזמה בחריין את הקמת מועצת שיתוף־הפעולה במיפרץ, והסתייעה בה למשיכת הון רב, בעיקר סעודי, לתעשיות החדשות באי. בעיקר המתמחה בחריין באלומיניום, והיא אחת המדינות המובילות בעולם בייצור מתכת זאת, ומוצרי לוואי שלה.

חברת האלומיניום הענקית של בחריין, אלבא, נוסדה ב־1970. הממשלה מחזיקה ב־58 אחוז מכלל המניות, ויתרן נמכר לחברות פרטיות בארצות־הברית, מערב־גרמניה וסעודיה. אחרי שנה קשה ב־1982, שבה ירדו מחירי האלומיניום בשוקי אירופה וצפון־אמריקה, החלה תקופת שיגשוג חדשה. ב־1983 ייצרה אלבא 170 אלף טון אלומיניום, ונהנתה מהשימוש המוגבר במתכת זאת בענף הבניה והמכוניות במערב וביפאן, ורווחיה גאו ב־47 אחוזים לעומת השנה הקודמת. המלאי במחסנים העצומים של החברה כמעט שנגמר, ומומחים מערביים סבורים שהיא תוכל להגביר את הייצור ב־17 אחוזים בחמש השנים הבאות.

הידוק החגורה. הצלחת אלבא גרמה תגובת שרשרת והשקעות עצומות בעיקר במוצרי־לוואי של אלומיניום. חברות בריטיות, צרפתיות, ואפילו אוסטראליות נכנסו לשותפויות מכניסות מאוד עם ממשלת בחריין. עד כה נוסדו באי 20 מיפעלים שונים לאלומיניום, שהכניסו לממשלת בחריין סכומי־עתק במטבע זר. דוברי הממשלה מטעימים, שכסף זה ישרת את תושבי האי, משתגיע שנת 1996.

בינתיים זכתה חברת הפלדה היפאנית קובה בחוזה שמן, 100 מיליון דולר, לבניית מיפעל אלומיניום חדש, גדול מכל קודמיו, עבור חברת גארמקו, שהיא משותפת למדינות המיפרץ, בחריין, עיראק (שותפות משמעותית ביותר מבחינה פוליטית), עומאן, כוויית, קאטר וסעודיה.

בחריין, כמו שאר מדינות המיפרץ המאוגדות במועצה לשיתוף־פעולה, הטילה מס קבוע של 4 אחוז על יבוא סחורות מבחוץ. אבל הסחר בתוך מדינות המיפרץ הוא מוגבל, מדובר באוכלוסיה של 12 מיליון בני אדם (חוץ מעיראק).

סביר להניח שמדינה זעירה כמו בחריין תאלץ להדק את החגורה, ולשאת בתוצאות מסויימות, כתוצאה מהידלדלות מקורות הנפט. עם זאת, אין ספק שממשלת בחריין נערכת היטב, ובעוד מועד, לקראת המצב החדש. מומחים בריטיים סבורים, שעתידה של בחריין מובטח, אלא אם כן ייהפך האיזור כולו לעיי־חורבות, כתוצאה מהתלקחות אפשרית, ביוזמה עיראקית או איראנית.

ניקראגווה: חצי מיליון לומדים קרוא וכתוב

העובדה שממשלת ניקראגווה החליטה להשתתף באולימפי־אדת לוס־אנג'לס, בניגוד לחרם (המוצדק דווקא) שהכריז עליו הגוש הסובייטי,למעט רומניה, הפתיעה רק את מי שנוטה להאמין לתעמולת־הזוועה נגד המישטר הסאנדיניסטי.

ממשלת ניקראגווה נוקטת בקו ניטראליסטי, עצמאי, במדיניות־החוץ שלה. בכל המיקרים היא מצביעה יחד עם ממשלות הגוש הבלתי־מזדהה. ב־90 אחוז מכלל ההצבעות באו"ם הצביעה ניקראגווה יחד עם מכסיקו, קניה וניגריה, שאיש לא האשים אותן שהן גרורות סובייטיות. בנושאים רבים הצביעה ניקראגווה בניגוד לעמדה הסובייטית, כמו בשאלת אפגאניסתאן והניסויים הגרעיניים.

בשתי הזדמנויות מפורסמות הצביע ניקראגווה עם ארצות־הברית נגד ברית־המועצות: בנושא ההתערבות בצ'אד ובוכחות האו"ם בקניה.

סועלי־תבריאה מתנדבים. גם סיוע־החוץ לניקראגווה הוא מאוזן. 43 אחוז מכלל סיוע החוץ מגיע מהמערב (בעיקר אירופה), 37 אחוז מארגונים בינלאומיים (בדרך־כלל בחסות האו"ם) ורק 23 אחוז ממדינות הגוש המיזרחי. אין להתעלם, כמובן, מהעובדה שמדינות הגוש הסובייטי מעניקות תמיכה פוליטית עיקבית לניקראגווה, בעוד ארצות־הברית של רונאלד רגן מנסה להשמיד את הדמוקרטיה האמיתית היחידה בכל החלק הדרומי והמרכזי של יבשת אמריקה.

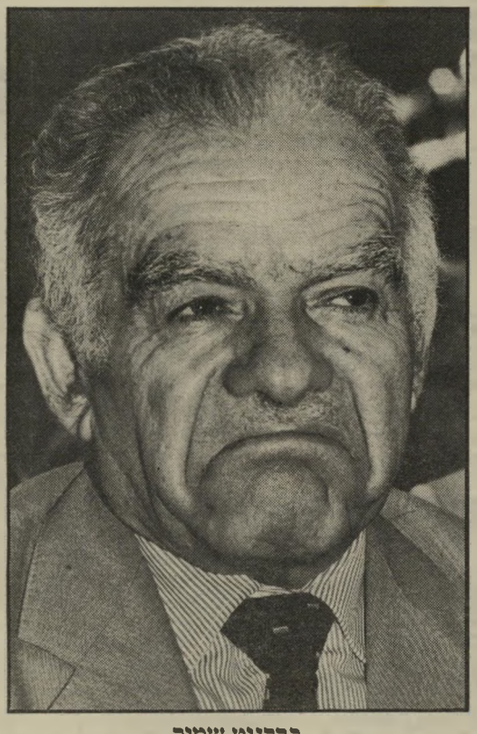
סיוע־החוץ תועל ברובו המכריע לקידום חברתי של התושבים. בין השאר חוסנה כל האוכלוסיה נגד מחלות מדבקות, תמותת התינוקות ירדה באורח דראמתי, שיעור האנאלפבתיות ירד בתוך שלוש שנים מ־50 ל־15 אחוז והוא מוסיף לרדת בהתמדה. חצי מיליון בני־אדם לומדים עתה קרוא וכתוב במיסגרת תוכנית מאסיבית של חינוך־מבוגרים.

80 אלף בריגאדיסתא (גדנ"עים) פועלים כעובדי־תברואה מתנדבים. המישטר הקים, מאז המהפכה ב־1979, 225 מרכזי־בריאות חדשים. כל זאת, בתנאים של דמוקרטיה, התארגנות אופוזיציונית חופשית, ביקורת בעיתונות השמרנית, חתירה מתמדת של סי־אי־איי, וניהול מילחמת־הגנה בגבולות המדינה.

מכירות נשק: גאווה לראשי הליכוד

בשנים האחרונים התריעו רבים נגד מכירת־נשק וקשירת יחסים מיוחדים עם דרום־אפריקה ועם מדינות בדרום ובמרכז אמריקה, שבהן יש מישטרי דיכוי. גם העולם הזה הקדיש יריעה רחבה מאוד לנושא זה. הטוענים נגד מדיניות־החוץ הזאת טרחו להדגיש שני היבטים עיקריים. האחד הוא ההיבט המוסרי: רוב המדינות האלה משתמשות בסיוע, וגם בנשק, כדי להנציח את שילטונו של מיעוט קטן על הרוב. במיקרים לא מעטים נוצל ציוד ישראלי למעשי־טבח, השמדת אוייבים פוליטיים ושבטים אתניים „בעייתיים". לא ייתכן שעם שסכל מגוונות נאצית ישתף פעולה באורח כל־כך נלהב עם מדינת אפרטהייד כמו דרום־אפריקה, שמנהיגיה תמכו בנאצים, ואף ישבו בשל כך במעצר במשך שנים ארוכות.

ההיבט המדיני: לטווח ארוך קיימת סבירות רבה שמישטרי

קברניט שמיר
אין בושה

הדיכוי ייעלמו, בדרך של מהפכה, לחץ בינלאומי או שילוב של שני המרכיבים, כפי שקרה בניקראגווה ובזימבאבווה (רודזיה). המישטרים החדשים, שיישענו על תמיכה עממית, ינטרו לישראל על הקשר האמיץ עם המדכאים שהודחו. לטווח ארוך מסכנים הקשרים האלה את עתידה של ישראל בזירה הבינלאומית, פוגעים בשאריות שמה הטוב, דוחים את ידידי ישראל בקרב הציבור הנאור באירופה ובחלקים אחרים של העולם, מקוממים אף יהודים נאורים נגד המדינה.

רוב המבקרים את המדיניות הזאת סברו, שהיא נובעת מהחטא הקדמון, המדיניות כלפי הפלסטינים. חוסר־הנכונות לוותר על השטחים תמורת שלום, והמילחמה הממושכת עם אש"ף, הנתפס בכל רחבי העולם השלישי כתנועת שיחרור לאומי, יצרו ניכור, ואף איבה, בין ישראל ובין רוב המדינות הבלתי־מזדהות, מחוץ לכמה דיקטטורות ימניות. בשני המיקרים, ביחס לפלסטינים וביחס לעולם השלישי — הגישה היא פאטליסטית. האיבה כלפי ישראל היא נתון, שיש לחיות עימו ולעצב את הסביבה הפוליטית לאורו.

כמו ביוונית עתיקה. היו אנשים ששאבו עידוד מהצנזורה הכבדה על פירסומים שעסקו בעיסקות מפוקפקות עם מישטרי הזדון. עד לפני שנתיים אפשר היה לפרסם בנושא זה רק ידיעות שכבר הופיעו בכלי־תיקשורת בחוץ־לארץ.

מצב דברים זה השתנה במידה רבה בעת האחרונה. המדיניות הזאת נעשתה יותר גלויה, והביקורת הציבורית עליה עדיין מצויה בחזקתם הבלעדית של אותם עיתונאים ספורים.

השבוע הסתבר לכל המפקפקים שממשלת הליכוד לא רק שאיננה מתביישת במדיניות בלתי־מוסרית ובלתי־נבונה זאת, של אוריינטציה על מישטרי־דיכוי מושחתים. אלא גאה בכך ורואה בצעדיה נכס במערכת־הבחירות. בפירסום בחירות מהודר, הקרוי ארבעת דיגלי הליכוד, כותבים המחברים במפורש: „גם ביבשות אחרות שיפרה ישראל ללא הכר את מעמדה הבינלאומי, וקשרה קשרים חדשים ואמיצים עם מדינות בדרום־אמריקה ובאפריקה (לא את הכל ניתן לפרסם)."

ביוונית עתיקה משתמשים באותה המילה למונחים „בושה" ו„מוסר". לקברניטי מדיניות־החוץ של ישראל, ויצחק שמיר בראשם, אין בושה. ייתכן שהם צודקים בהשערתם, שציבור הבוחרים שלהם יתייחס למכירות־הנשק (שאותן „לא ניתן לפרסם") בהתלהבות וברצון.

מכירות־נשק: שאלה לראשי המערך

האם מתכוון המערך להכריז, במצע־הבחירות שלו, על הפסקת מכירות־הנשק לדיקטטורות באסיה, אפריקה ובעיקר באמריקה המרכזית והדרומית? האם מכריז

מצחיר יעקובי
אין סעיף

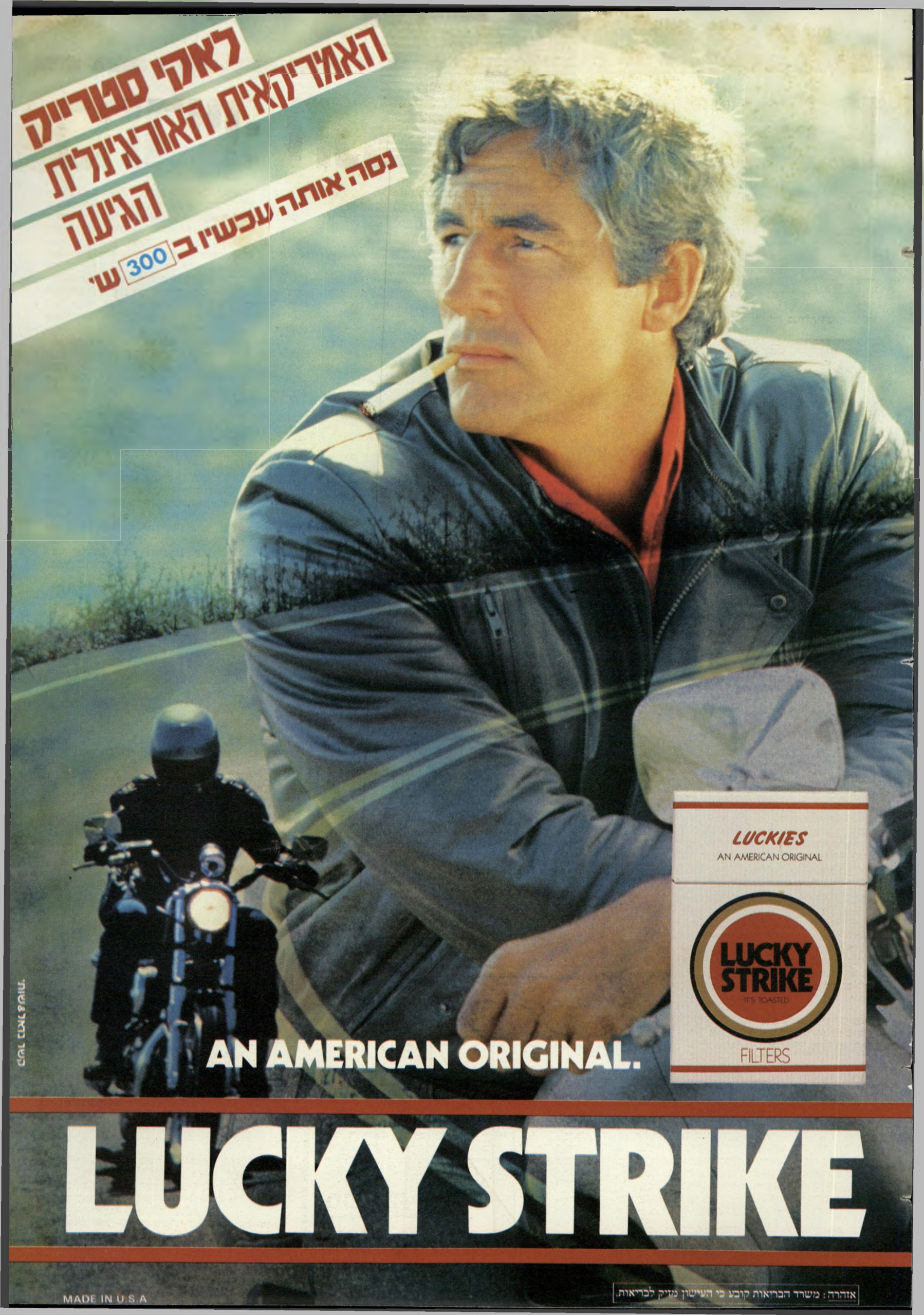
המערך שאם יעלה לשילטון ייפסקו היחסים המיוחדים עם דרום־אפריקה, ובעיקר יופסק שיתוף־הפעולה הצבאי? האם לוחץ השמאל במיפלגה להכטחת סעיפים כאלה במצע, או שהוא מסתפק בהצהרות גד יעקובי על „הגברת הייצוא הביטחוני" (למיז)

האם ידוע לראשי מיפלגת־העבודה, שאם תמשיך במדיניות כזאת (המבוצעת כבר על־ידי הסתדרות) היא מסתכנת בגירושה מהאינטרנציונאל הסוציאליסטי, גם בחיותה בשילטון?

* כך הוא קרוי באיראנית. כמובן. בערבית הוא קרוי המיפרץ הערבי.

לאקי סטרייק
האמריקאית האוריגינלית
הגישה

נסה אותה עכשיו ב 300 ש'

MADE IN U.S.A

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות.

AMIC

נערת לוגיה - ירדן לוינסון:
אני מרגישה דינמיק...
בכל הגוף

פרנקו את דן

DYNA
לודזיה
DYNAMIC®
לודזיה דינמיק - כבר הרגשת?

סנוב

כבר ניסית?

"סנוב"-הוא אל-סבון חדש:
ריחני יותר, חסכוני יותר
ונעים הרבה יותר.
אל-סבון "סנוב" אינו משאיר
כל משקע על עור הגוף
בזכות נוסחת PH 7
ומצטיין בתכונות אידיאליות
לריענון ברחצה.

"סנוב" לבחירתך
ב-3 בשמים, ובנוסף
"בייבי סנוב" לתינוק.

"סנוב", אין הרגשה טובה יותר.

שיווק: נורית-בלמון

קולנוע

ישראל

סוגרים את החנות

לקראת סוף שנת התקציב הקודמת, פשטה שמועה במישרד המיסחר והתעשיה שבכוונת השר גדעון פת, לבטל את התקציב לעידוד הסרט הישראלי שניתן במשרד שלו, בצורה של תמיכה לפי מכירה של כרטיסים. פשוט, לא היה סעיף כזה בתקציב.

כל מיני גורמים, הקשורים לתעשיית הקולנוע, נרעשו מאוד. ביקשו פגישה עם השר, ובאותה הפגישה נאמר להם שאין שום כוונה לעשות דבר שכזה. הכל הוא רק בגדר שמועה משוקצת. חוץ מזה, הוסיף השר, את מה שהוא חושב על הקולנוע הישראלי, מוטב שלא יפרסמו.

חלפו כמה חודשים, התפרסם תקציב המיסחר והתעשיה ומסתבר שאכן הסעיף לא נעלם, אבל הוא הפך בדייחה עצובה ומגוחכת. כל מה שניתן לקולנוע במיסגרת המכובדת הוא סכום של 20 מיליון שקל, בשלושה מליון פחות מן השנה שעברה. חשבון פשוט מראה שמדובר בקיצוץ שכ־60 אחוז מסכום שהיה עלוב מלכתחילה.

במלים אחרות, לרשות הסרטים שיופקו בישראל בשנה הקרובה, וההערכה היא שיהיו לפחות 15 סרטים, יחלקו בסך־הכל סכום של פחות מ־100,000 דולר, כלומר כ־6500 דולר לסרט. בעצם, אפילו זה לא, כי הרי מדובר בתקציב שקלי, כלומר מי שיקבל את הכסף בסוף השנה, יזכה בערך ריאלי עוד הרבה יותר זעום, אולי מחצית הסכום בלבד. כלומר בדיוק כמה שצריך כדי לקנות גרעינים לאנשי צוות ההסרטה, שלא ימותו מרעב במשך שבוע.

זה מרוקן מכל תוכן את פעולת מרכז הסרט הישראלי, הפועל במיסגרת מישרד התעשיה והמיסחר. האומנם כראי שכל־כך הרבה אנשים, שיושבים שם במישרות שונות, יבזבזו את זמנם על חלוקת נדבות מעליבה שכזאת?

אבל, כמו שאמר השר פת באותה הפגישה המפורסמת, שבה הבטיח שלא יפגע בתקציב: „אם אינכם מרוצים, אין לי התנגדות שכל נושא הקולנוע יעבור למישרד החינוך והתרבות." והמבין יבין.

לא שבמישרד החינוך והתרבות המצב טוב יותר. המנהל האמנותי של המכון לקולנוע, ברוך דינר, התפטר ועוזב בימים אלה את עבודתו. הסיבה: תקציב המכון מספיק בדיוק לשלם את המשכורות של מעט העובדים המועסקים שם (מרי שנה הולך הצוות ומתכווץ) ואת שכר הדירה ואין אפילו פרוטה שחוקה אחת כדי ליזום פעולה כלשהי מטעם המכון עצמו. במצב כזה, אפשר לטחון מים. ולשם כך, סבור דינר, אין צורך בעזרתו האישית.

מוסד־אחר, קולנוע לנוער שטיפל בהנחלת

שר פת
מספיק לקניית גרעינים

יסודות קולנוע במיסגרת מועדוני נוער ובתי־ספר תיכוניים, גווע גם הוא. זה נעשה אמנם בהדרגה. תחילה נבלע קולנוע לנוער בתוך המכון לקולנוע, אחר־כך איחדו את התקציבים לתקציב אחד יותר גדול, אחר־כך הורידו את התוספות ואמרו שאין עוד כסף לקולנוע לנוער ועתה פיטרו מן העבודה את המדריך האחרון שעוד עבד במשכורת מלאה במיסגרת הזאת.

מה נשאר במכון? שאלה טובה. מנהלת אדמיניסטרטיבית, סיפריה שיש בה ספרון מיקצועי ופקידה שעוזרת לו, ועוד שתי מזכירות. מה פעולתו העיקרית של המכון? הוא משמש בית לקרן הישראלית לעידוד סרטי איכות (פירוש הדבר, המכון מטפל בניירת של הקרן) ויש בו סיפריה ענפה על נושאי קולנוע. האם זה אומר שאין צורך במכון לקולנוע? לאו דווקא, אבל יש צורך במכון מסוג אחר.

הסוף יהיה שמנחם גולן עוד יאמץ את כולם וישלח את הפקידים הביתה.

היה היה פעם בטוניס

אדמה חמה (קלאס ורנואר. תל־אביב, ישראל) – **סירטו הראשון של סרז' אנקרי הוא סרט ישראלי לכל דבר. למרות העובדה שהוא מדבר צרפתית ועלילתו מתרחשת כולה בטוניס. הסרט צולם בארץ, עם שחקנים ישראלים, והנושא נוגע מאוד לכל מה שמתרחש היום במדינה.**

סיפורו של אנקרי על מישפחת יהודים טוניסאים שמתפוררת מבפנים, כאשר הבנים מסרבים להמשיך את מסורת עבודת האדמה של אבות אבותיהם, ומבחוץ, כאשר תנועות השיחרור הערביות מחליטות להיפטר ובעת ובעונה אחת מכל הזרים שבארצם, צרפתים ויהודים גם יחד, מבוסס על זכרונות אישיים. ואמנם, הכל מסופר מבעד לעיניו של ילד קטן, המתבונן. מצד אחד בסבו, שמרגיש עצמו חלק בלתי נפרד מן הארץ שבה הוא חי ומן האוכלוסיה שבתוכה, אינו יכול לתפוס כלל אפשרות של קיום במקום אחר, ויחד עם זאת שומר על זהותו היהודית בקנאות רבה. מצד שני הוא מתבונן באבין ובדודיו, שמתרחקים במהירות מן הזהות היהודית ובאותה המידה הם רחוקים גם מן הזיקה לאדמה אשר נתנה לישיש את שורשיו העמוקים, המוסריים והנפשיים גם יחד.

תהליך ההתפוררות הכפול הזה מתואר על־ידי אנקרי בפשטות ובטבעיות רבה. בלי שום ניסיון להצטעצע, תוך אהבה רבה לדמויות. בעיקר לדמות הסב, שהוא מעין פאטריארך

אלכסיס דיפון – אדמה חמה. נשמה חמה

אשר מעטים כמוהו היום. גם אם יש ביקורת עקיפה על הבנים, אין הסרט מתכחש לעובדה שהם קוראים נכון את התפתחות האירועים, אלא שבכך מודגשת עוד יותר הטראגיות של המצב שבו נתונה המישפחה.

כבכל סרט חדש, יש גם כאן עדיין חלקים חודקים, מישחק מאולץ, עריכה הססנית או חוסר מיומנות. אך עם זאת, אין ספק שזו התחלה נאה לסרז' אנקרי.

אלטע זאכן חדש

כנגד כל הסיכויים (מוגרבי. תל־אביב, ארצות־הברית) – **אפילו טיילור האקפורד, שהצליח להפיח חיים גם ברומנים שדופים ולהפוך אותם לחוויה המרתקת את הקהל הרחב, כמו קצין וג'נטלמן, לא יכול להציל את המעשיה הזאת מרדידותה.**

מעשה בשחקן כדורגל שפוטר מקבוצתו, ואז בדיוק הוא מתבקש על־ידי ידיד מפוקפק לחפש עבורו את אהובתו שברחה. אשר במיקרה היא גם בתה של בעלת הקבוצה. זה עוד לא הכל, יש עוד כל מיני מיקרים וסיבוכים לרוב, וכדי שזה ייראה גם מפתה לעין, מתרחש חלק מן העלילה, שעיקרה מנוסת השחקן והנערה על רקע מכסיקו בחלקיה האכזוטיים יותר.

כל זה נראה מיושן ועייף להחריד, וזה לא מיקרה, כי העלילה מבוססת על סרט שנעשה לפני 37 שנים בשם מן העבר. אלא שאז הסיפור היה פשוט יותר. מובן יותר, מגובש וקצבי יותר, הבימאי היה ז'אק טורנר, שהתמחה בסירטי פעולה. השחקנים היו רוברט מיצ'ם, קירק דאגלס וג'יין גריר (שמשחקת גם בגירסה החדשה בתפקיד האם התורנת) ולא היה שום ניסיון יומרני להפיח משמים חשובים על שיחיות החברה.

האקפורד נלכד כנראה במלכודת של עצמו. מאיט את הקצב כדי להגביר תחושת החשיבות של כל העניין, נאחז בנופים ובתפאורות כדי למלא חללים, ובסופו של דבר, כורע הסרט

ג'ף ברידג'ס ואלכסיס קאראס: חבל עליהם

כולו תחת המעמסה שהטילו עליו. ואשר אין העלילה מסוגלת לשאת. ג'ף ברידג'ס, רייצ'ל וורד וג'יימס וודס הוכיחו בהזדמנויות שונות שיש להם כישרון. כאן הם נאלצים לעמוד במעמדים מביכים מדי מכדי שיתגברו על האתגר.

עם זאת, צריך לומר שסיפורי אהבה לוהטת מן הסוג הזה זוכים בדרך כלל להצלחה גדולה בארץ, ויתכן מאוד שנפתולי הגברת וורד והאדון ברידג'ס יביאו תוצאות דומות.

ביום קודר קשה לראות

ביום בהיר אפשר לראות את דמשק (בית לסין. תל־אביב. ישראל) – **אין עוררין על חשיבות הנושא כאן. מה היא הדרך הנכונה למצוא שפה משותפת עם שכנינו, מה הוא היחס לאלה אשר נוקטים יוזמות פרטיות משלהם, ולאו דווקא חוקיות, לקדם מציאת שפה כזו. המשבר שבו נתונים אנשי רוח רבים שאינם יודעים לאן לפנות.**

הצרה היא שאין בסרט שום דבר מעבר לציון העובדה שבעיות כאלה קיימות, ונקיטת עמדה אוהדת, לא מבוססת במיוחד, לטובת אחד הצדדים, במיקרה זה, לטובת אלה שמנסים ליצור קשר עם עמי הסביבה בכל מחיר.

פרשת אודי אדיב מאוזכרת בבירור ובאור חיובי בהחלט, והעלילה צריכה להתמקד, מצד אחד, בידיד של אדיב (שנקרא בסרט שרון), מלחין אשר מתרכז בשילוב מוסיקה מזרחית ומערבית ואינו מעז לחרוג מעבר לזה, ומצד שני, על יהודי בריטי צעיר, שמעמיד פנים כי הוא חבר ורע של החונגים המתקדמים והפרוגרסיביים הללו, אבל למעשה אינו אלא סוכן שתול של השב"כ.

מעבר לעובדה שמבחינה אידיאולוגית הסרט שיטחי לחלוטין, גם הדרמה רדודה עד כדי כך, שאינה קיימת. התמשכות ההפקה על פני קרוב לשלוש שנים מורגשת היטב בסרט, התפרים בולטים לעין, והרצון של הבימאי ערן ריקליס,

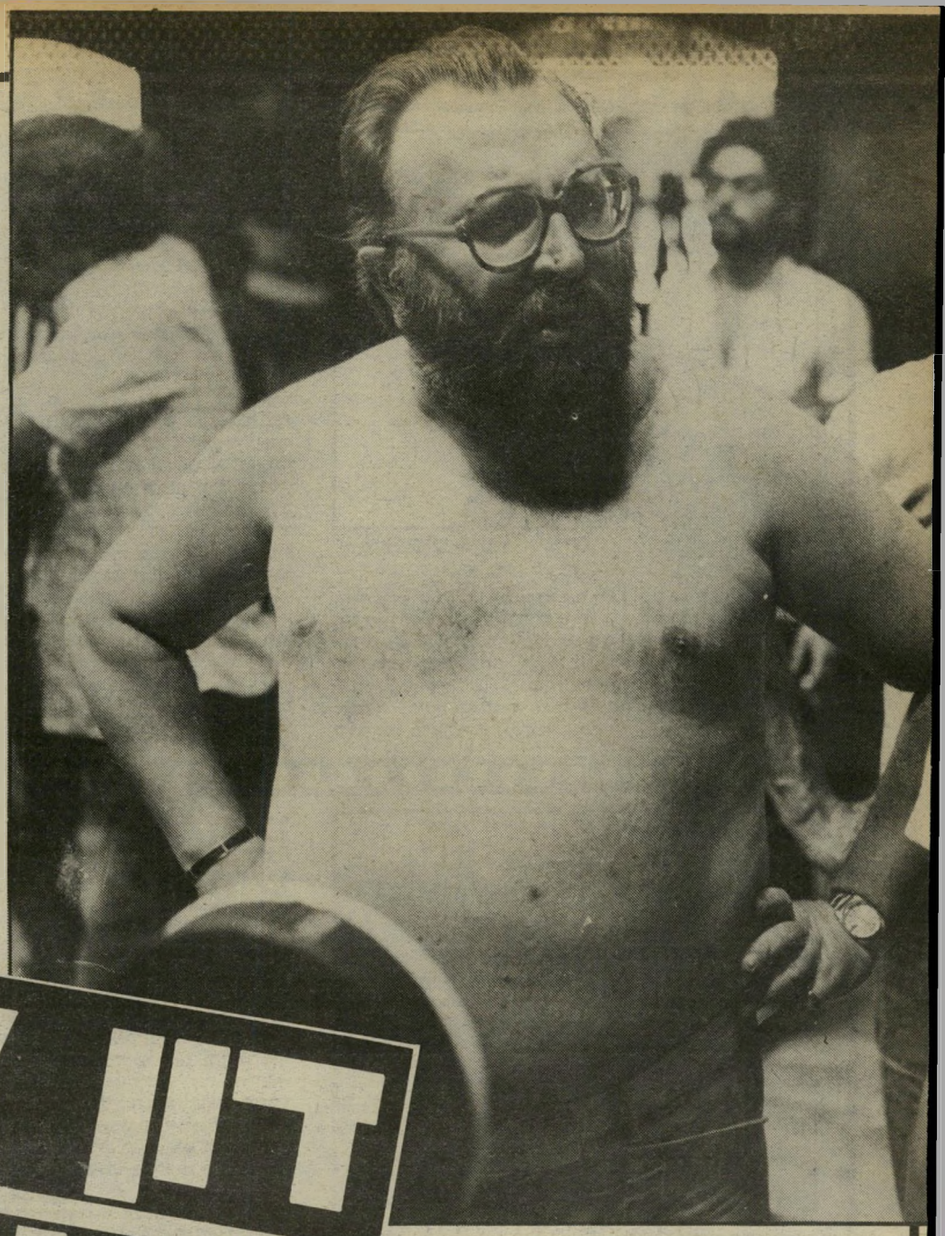

מוחמד באכרי ואלי דנקר – שיטחי וכפוי

להצמיח מחומר דרמאתי שמספיק בקושי לסרט קצר. סיפור שנמשך שעה וחצי, אינו נושא שום פרי. הדמויות כפויות, הבימאי אכן רומז לעובדה שמדובר בעבודת גמר של סטודנטים, חלק מן הטיפוסים בסרט, בעיקר בתפקידים הנשיים, מיותרים בהחלט, חלק מן הסצינות מתחילות או נגמרות כאילו באמצע. בקיצור, חבל שנושא כזה מוחמץ על־ידי עבודה שיטחית.

דון סרג'ין קורליאונה

עדנה פיינרו מראיינת את הבימאי סרג'ו ליאונה שסירטו „היה היה פעם באמריקה" נעל את פסטיבל הסרטים בירושלים

מלחמת הגאנגסטרים אחד השיחזורים המדהימים והאלימים ביותר בסירטו של ליאונה: גאנגסטרים יורים זה על זה במילחמה עקובה מדם.

חוץ מזה, הוא מתעקש להשיב לשאלות באיטלקית בלבד, ומי שאינו דובר איטלקית, ממילא בצרות. למרות הכל, הצלחנו להגיע אליו ובעזרתו האדיבה של מבקר־הקולנוע, שותפי, דן פיינרו שהפך המתורגמן־סייען. באנו לחדרו למחרת הצגת־הבכורה העולמית של הסרט. הבימאי כבר הגוף היה שקוע בכורסה, כשהוא עטוף בגלביה עשויה ממשי ומראהו מראה של סנדק אמיתי: שיער זהב, צמיד זהב והבעה של נחת למראה הכותרות הענקיות שבעיתונים. השיחה לא יכלה להתחיל אלא בשאלה שבה רן הפסטיבל כולו — מה הוא אורכו האמיתי של הסרט ומה האמת מאחרי הדרישה שהיפנו אליך המפיצים לקצצו?

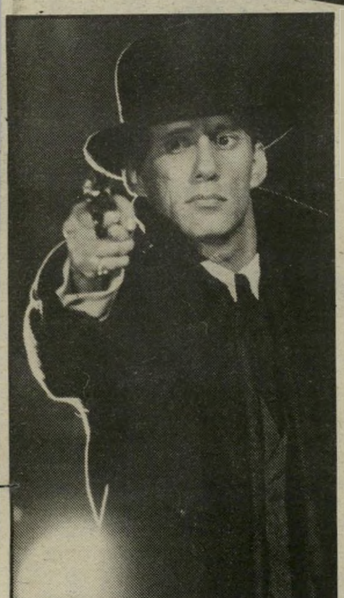
אני חייב לומר, שכל מה שידוע לי על מילחמות הקיצוץ של הסרט, זה מתוך שמועות וקריאה בעיתונים. אני אישית קשור בחוזה עם ארנון מילצ'ן, כך שגם אם ארצה להתווכח עם המפיצים האמריקאים שלי, אצטרך לפנות לארנון ולבקש ממנו שינהל את המילחמה בשמי. בארצות שאינן דוברות אנגלית, יש לי זכות עריכה סופית ושם ברור לי שהאורך הנכון של הסרט יהיה שלוש שעות ו־50 דקות. לדעתי, אם האמריקאים יתעקשו לחתוך שעה מן הסרט ולשנות את עריכתו, כך שהעלילה תוצג בסדר כרונולוגי ולא כפי שהיא היום, תוך מעברים בזמן בין תקופות שונות בחיי הגיבורים, זה יכול רק להביא נזק לתוצר הסופי. חבל לי על הכסף שלהם, הם הרי השקיעו כל־כך הרבה בסרט, וזה במידה מסויימת, בעיניי, מעין מדיניות מאוכזבת מצידם.

● אם כבר מדברים על נושאים השנויים במחלוקת. כמה באמת היה תקציב הסרט הזה? יש

המפואר, שבעיר אנטיב, מרחק נסיעה של כמחצית השעה מקאן.

מנוחת הלוחמים אחד מרגעי ההרפייה המעטים של הסרט, הקיצבי והסוער, סצינה בלי דם ויריות. הכוכב רוברט דה־נירו בתפקיד „נודלס" וג'יימס וודס, כשותפו מאקס, מבלים על חוף־הים עם בנות זוגם, דרליין פליגל (עם דה־נירו) וטיוזדי וולד (עם וודס).

כוכב שדרך ג'יימס וודס מרשים אפילו ליד רוברט דה־נירו.

מאחר שהיה היה פעם באמריקה היה הסנסציה של פסטיבל קאן השנה, ברור שהאיש המבוקש ביותר לראיונות, היה הבימאי סרג'ו ליאונה. התור של העיתונאים שרצו לפגוש אותו היה ארוך מאוד והיה ברור מן הרגע הראשון שרק מעטים יזכו בכבוד. המצב היה קשה עוד יותר, משום שליאונה לקה בהתקף־לב שלושה שבועות בלבד לפני הפסטיבל, ועל כן ביקש לקצץ את הזמן שהוא מקריש לראיונות עד למינימום, ודרש שכל אלה המעוניינים בראיון יבואו אליו למלון די קאפ

רחוב היהודים

בתיפאורת־שיחזור מסובכת ועם מאות ניצ־ בים שוחזר הגטו היהודי בניו־יורק, על הרוכלים, החנויות, הקבצנים והילדים השורצים בו בכל שעות היום.

המדברים על 45 – 50 מיליון דולר.

בסך הכל, הסרט עלה פחות מ־21 מיליון דולר. מדוע הם מדברים על סכומים הרבה יותר גבוהים? משום שברור זו הם רוצים להעלות את עלות המוצר, לדרוש יותר כסף וכך, אם הסרט, לטענתם, עולה 40 מיליון, הם מקווים להרוויח 50 מיליון, הרי אי־אפשר לצפות מהם שימכרו אותו בפחות מזה.

● האם לא חששת, לפני תחילת הצילומים, שעלולות להתעורר בעיות עם הצגת סרט בקנה־מידה כזה. ובאורך שכזה?

לא הייתה שום סיבה לחשוד באפשרות של בעיות, משום שהמפי־ צים קיבלו לידיהם תסריט מפורט של הסרט, ואני. נשארתי נאמן לכל אות בתסריט. עוד יותר מזה, היות שהרגשתי שהסרט עשוי להיות ארוך מדי, החלטתי בעצמי להוציא תריסר סצינות החוצה, ואז הייתי צריך לבקש את רשותם, כי לפי החוזה, חייב הייתי לצלם את הכל. האמת היא אחרת: הם

קורבן המיספרים

אחת הסיבות שגרמו לשינוי שנשרו מן הז־ סה הסופית של ליאונה עצמו. אליזבת מק־גאוורן, המגלמת את האשה שגיבור הסרט העריץ כל חייו וההופכת לשחקנית ידועה, נראית כאן כשהיא משחקת על בימת תיאטרון את תפקיד קליאופטרה.

קיוו שאפשר יהיה להפיץ את הסרט בשני חלקים, אבל בשלב המיבנה שלו, הסתבר בסופו של דבר, כי אין זה אפשרי.

● האם יתכן שגודש הסצינות האלימות וסצינות המין בסרט הפחידו את המפיצים האמריקאים, שקיוו לסרט אשר יגיע לקהל רחב ביותר. וזה כולל גם קהל פוריטני יותר שמסתייג מסצינות כאלה?

הייתי רוצה פעם אחת ולתמיד להבהיר את הנקודה הזאת ששמה אלימות. אני זוכר שאחרי הצגת בעד חופן דולארים בארצות־הברית, בא אליי עיתונאי לראיין אותי. שעה שהוא הרכיב את מכשיר ההקלטה שלו, אני הצצתי בעיתון שלו, מאותו היום, שנשא בכיסו. בעיתון היתה־סידרה של צילומים שנקלטו על־ידי צלם חובב תוך כדי ההתפרעויות שהתרחשו באותו הזמן, בגטאות הכושים בארצות־ הברית. ראו שם שני צעירים כושים יוצאים מחנות פרוצה, אחרי שבזזו אותה, ראו מכונית מישטרה מתקרבת, שוטר מוציא את אקדחו מבעד לחלון המכונית, יורה בשני הנערים הנמלטים והורג אחד מהם. בסופה של הסידרה הצטלם השוטר ליד גופת הנער, בפוזה שמזכירה צייד בג'ונגל, המצטלם על טרפו. בינתיים, הספיק העיתונאי להרכיב את מכשיר ההקלטה שלו, ושאלתו הראשונה היתה: „מר ליאונה, מדוע סרטיך אלימים כל־כך?" ומה יכולתי להשיב לו, אם לא: „האם ראית את העיתון שלך היום?" לדעתי, הקולנוע משקף את האלימות שבחיים, ולא ההיפך.

● מה הניע אותך, כאיטלקי, לעשות את הסרט הזה, שהוא כל־כך אמריקאי באופיו?

הסופרים שעליהם גדלתי ואשר עיצבו את אישיותי הם אנשים כמו האמט, צ'אנדלר, דוס פאסוס, פיצ'ג'־ ראלד או ג'ק לונדון (באחת הסצינות בסרט רואים את הגיבור קורא את מרטין אידן). מדוע דווקא סופרים אמריקאים? משום שאלה היו אסורים באיטליה הפאשיסטית וככל הדברים האסורים, היה להם קסם מיוחד.

לצד הספרות הזאת, היו גם הסרטים של אותה התקופה, אשר עוד הוסיפו את תרומתם להשפעה האמריקאית עליי. מכאן, ברור שאמריקה ריתקה אותי מאז ומתמיד, ואני חייב לומר שמאז הכרתי אותה, אני מרגיש שאמריקה היא בעצם התגלמות העולם כולו. בעיניי, אין שום אפשרות למצוא אמריקאי באמריקה. יש אמריקאי שהוא אירי, או פורטו־ריקאי, אנגלי, גרמני, צרפתי או איטלקי, והניגודים הללו שבין האמריקאים השונים הם שמעניינים אותי. זה שונה לגמרי מן היבשת הישנה. באיטליה יש רק מציאות איטלקית, בצרפת רק מציאות צרפתית.

● האם זה אומר שאין לך עניין לעשות סרט שהרקע שלו הוא אירופה? (המשך בעמוד 49)

סנדקים צעירים

רוברט דה־נירו ו־ ג'יימס וודס כבר־ יונים יהודים צעירים, הסוחרים במשקאות אסורים.

סנדקים עייפים

אחרי 35 שנים נפגשים השותפים. שניהם עיי־ פים, שרידים של עולם אשר כל כלליו השתנו משך הזמן.

מי הוא האיש שכולם רוצים לקצץ את הסרט שלו

ב עולם הסרטים, שמו של סרג'יו לאונה הוא אגדה בפני עצמה. האיש אשר בסרטיו הראשונים הסתתר מאחרי שמות בדויים, וכך חתם תחילה על סרטים היסטוריים מן הסוג של אורסוס ומאצ'יסטה ואחר־כך על המערבונים הראשונים שלו תוצרת איטליה, זכאי לראות את עצמו כאבי סגנון קולנועי מסויים, המכונה כיום „מערבוני ספאגטי".

תחילה, היה זה כינוי מזלזל לכל הנסיונות שעשו האיטלקים להשתמש במרחבי ספרד, כדי לשחזר את המערב הפרוע של אמריקה, תוך ביטול המרכיב המוסרי והנוסטאלגי של המערבון הקלאסי, לטובת מנות אדירות של אלימות מרוכזת. כדי לאחז את עיני הצופים, נשאו השחקנים והבימאים שמות אמריקאים ברוויים, ולפעמים הובא שחקן אמריקאי, לא כל כך מפורסם, כדי לככב בהפקות האיטלקיות, שנעשו בתקציבים זעומים.

ליאונה הפך את הסגנון הבזוי הזה להצלחה אדירה. תחילה, בסרט כשם בעד חופן דולארים, שבו השתמש בעלילה של סרט יפאני (יוג'ימבו של אקירה קורוסאווה), ובשחקן אמריקאי שהיה מוכר אך בקושי מסדרות טלוויזיה, בשם קלינט איסטווד. ההמשך היה להיסטוריה. בעד חופן דולארים היה אחד הלהיטים הגדולים ביותר של הקולנוע האיטלקי בשנות ה־60, דמותו של הפרש השתקן, זריז השליפה, הפכה לסימן ההיכר של קלינט איסטווד, והובילה אותו למעמד של הכוכב היקר והעשיר ביותר של הקולנוע האמריקאי כיום, ואילו ליאונה עצמו היה עד מהרה לדמות נערצת. בעיקבות ההצלחה הראשונה יכול היה להרשות לעצמו שילוב של מוטיבים נוספים, בעיקר פוליטיים, בסרטיו האלימים.

עד מהרה, בסירטי המשך שהמפורסם־ביניהם היה הטוב הרע והמכוער הפכו סרטיו לסאטירות ארסיות על איוולת המין האנושי ועל חוסר התוחלת של מילחמות, מהפיכות, מאבקים על אידיאלים והעמדת פנים צדקנית, שמאחריהם מסתתרים תמיד יצר השליטה ותאוות הבצע.

ואז, קרה משהו מוזר. בשיא הצלחתו — כאשר שיטת הצילום והעריכה שלו, המאופיינת בהרבה תקריבים של פרטים שונים, הפכה כמעט קלאסיקה — חדל ליאונה, לפתע, לעשות סרטים. אחרי בעד חופן דינמיט (שיוצג בקרוב בטלוויזיה) הוא חתם חוזה לעשות את היה היה פעם באמריקה, וכל עוד לא ניתן לו להגשים תוכנית זו, הוא פשוט דחה כל סרט אחר.

אומנם במשך הזמן הוא הפיק כמה סרטים (למשל קוראים לי אף אחד) שבהם, כך סיפרו, ביים יותר מן הבימאי החתום על הסרט, אבל רישמית הוא שמר על שתיקה קולנועית מוחלטת.

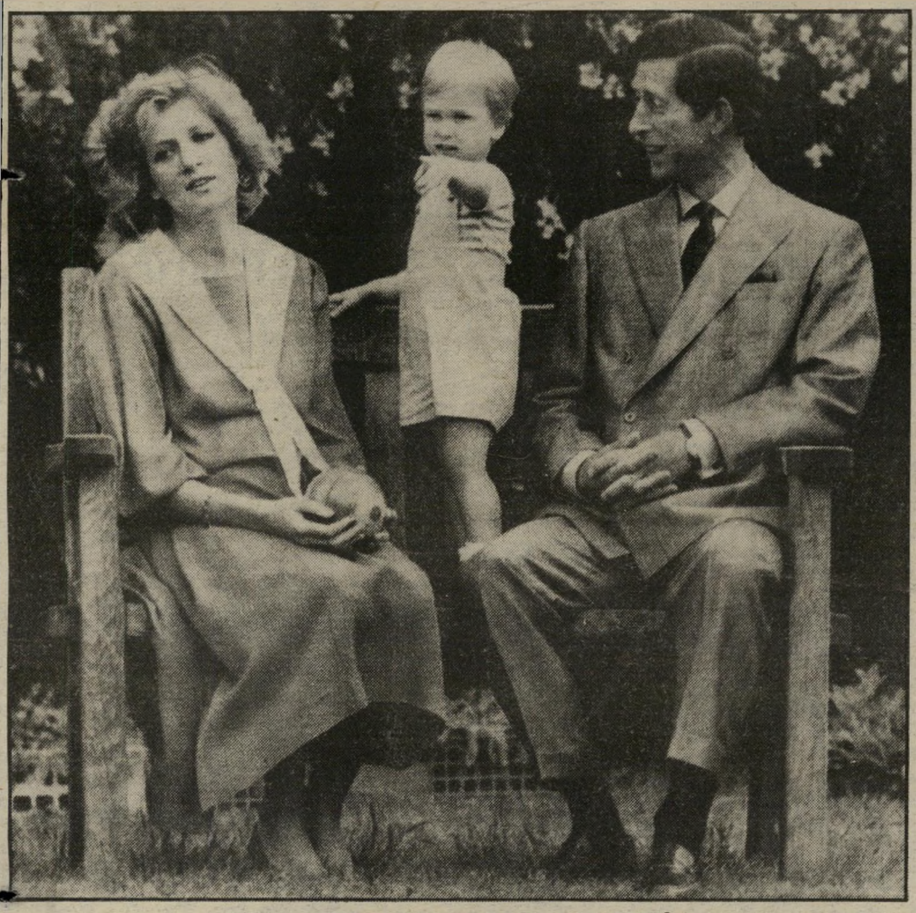
שמועות, וגם רכילויות. הוא היה לאבי אסכולה קולנועית שלמה, גם אם לא הכל מעריכים את הישגיה, ומשום כך ציפו חובבי האמנות השביעית בקוצר רוח, בפסטיבל הסרטים של קאן, השנה, לתוצר שהוא בישל במשך זמן רב כל־כך, ואותו הביא בסופו של דבר אל הבד בעזרת המפיק הישראלי ארנון מילצ'ן.

היה היה פעם באמריקה הוא בהחלט מוצר ראוי לתהילה של ליאונה. במידה מסויימת, אפשר לראות בו גירסה שונה של הסנדק, כאשר הגנגסטרים הפעם הם יהודים, ולא איטלקים.

העלילה מתפרשת על פני 35 שנים, היא מתחילה בכנופיית ילדים הלומדת איך להטיל התיתה על הרחוב היהודי בניו־יורק, מתפתחת בתקופת איסור המשקאות החריפים, ומסתיימת בשנות ה־60 כאשר שרידי הכנופיה שהתפרקה מזמן, נפגשים שוב. הסרט הוא סיפור הידידות בין שני גנגסטרים. התפקיד הראשי נועד לרוברט דה־ניירו ומולו מופיע ג'יימס וודס. ומעל לכל, זהו שיחזור של תקופה אשר נעשה בקפדנות ובראווה, שיחזור מרהיב במלוא מובן המילה שכמוהו יכול לעשות רק הקולנוע.

לקאן הגיע הסרט כשהוא מלווה מערכת שמועות ורכילויות שונות. האמריקאים רוצים לקצץ את הסרט לשעתיים ושלושה רבעים, ליאונה רוצה באורך המקורי (ארבע שעות ועשרים דקות), באירופה יציגו ארבע שעות פחות רבע. הפסטיבל היה אמור להיות אבן־בוחן. לכן, כך סברו המציגים, צריך לבחור את הקהל בקפדנות ולסלק עיתונאים שיעדיפו אמנות על מיסחר. בסופו של דבר, תחת לחץ, ראו את הסרט כולם. ומן התגובה, נראה שמחוץ לאמריקה, הגירסה המקובלת תהיה שלוש שעות ו־50 דקות.

אנשים בעולם

ל"ד ד': הנסיך הקטן גונב את ההצגה

בתיקשורת הבריטית יש כוכב חדש. זה עתה מלאו לו שנתיים והוא נמצא בכל מקום. בינתיים בליווי הוריו, אבל לפי ההתמצאות שלו בשטח והביטחון העצמי שהוא כבר מפתח, עוד מעט יתחיל לפעול בעצמאות מוחלטת. הכוונה היא כמובן ל**ויליאם**, בנם של הנסיך **צ'ארלס** והנסיכה **דיאנה**, כנראה הזוג המצולם ביותר היום ברחבי הקיסרות כולה. בתמונה למעלה אפשר להעריך את תושייתו, שעה שהוא ניצב בין אבא ואמא, כאשר השלושה מפקירים את עצמם למצלמות העיתונות לפי הזמנה, בגני קנסינגטון בלונדון, במעין חזרה כללית לקראת חגיגת יום־ההולדת השני של ויליאם, ב־21 ביוני. בתמונה מימין למטה, אפשר להבחין כיצד הנסיך הצעיר עושה כבר את צעדיו הראשונים כמנהג בתוכנית טלוויזיה, או אולי ככתב, והתיקווה היחידה של בית המלוכה היא שלא ישתמש בכשרונותיו כדי לדווח על בני ביתו, שהם כבר ממילא חשופים יתר על המידה. ולבסוף, בתמונה מימין, למעלה, הוא נדחק לתוך התמונה, שעה שאבא ואמא מארחים את המלכים של ממלכה אחרת, שבאו לבקר אצלם בלונדון. המלכים הם שני בימאי קולנוע, שמו של אחד **סטיבן שפילברג** ושל השני **ג'ורג' לוקאס**. שפילברג, הממושקף, מציג בהצגה חגיגית את סירטו החדש אינדיאנה ג'ונס, שהוא המשך של שודדי התיבה האבודה וכבר שובר, בקודמו, שיאי קופה. לוקאס, מזוקן אבל בלי מישקפיים, כתב את התסריטים לשני ההמשכים ואף הפיק אותם, ובנוסף לכך, הוא הרי הוגה כל מילחמות הכוכבים למיניהם.

רק החזיות יחסרו במוסיאון ★ תואר אחרי 20 שנה ★ הרברט פון קאריאן משתולל ★ על מה הואשמה פאלומה פיקאסו?

●●● הפיאות הבלונדיות המתעופפות של הזמרת **דולי פארטון** והגיטארה שבעזרתה הלחינה את ה"קאנטרי" שלה עומדים להיות מוצגים מוסיאוניים בתערוכת קבע שתיערך בעיר נאשוויל, שהיא כידוע בירת מוסיקת ה"קאנטרי". זאת הפעם הראשונה שהמוסיאון — מוסד שקיים כבר 17 שנים ומנציח אירועים בולטים בעולם המוסיקה המיוחדת הזאת — יקריש תצוגת קבע ממושכת כל־כך לאמן אחד, והדבר נחשב כאות הוקרה וכבוד מיוחד במינו. מה שייחסר בין המוצגים בתערוכה הזאת, אלה הם האביזרים המפורסמים ביותר לעיצוב אישיותה של פארטון, הלא הן החזיות שבהן נחה החזית האדירה שלה ●●● **מאריו מאוויו**, מי שהיה המנהיג הראשון של הסטודנטים בתוף המערבי של ארצות־הברית, אשר החל את תנועות המחאה בשנות ה־60 — כאשר הוביל את חבריו באוניברסיטת ברקלי, ליד סאן פראנציסקו, במאבק גלוי נגד המישטרה — הצליח סוף כל סוף לסיים את חוק לימודיו ולזכות בתואר אקדמי. כשהוא כבר בן יותר מ־40 ושערותיו מאפירות קיבל סאוויו השנה תואר בי־איי, אבל לא מאוניברסיטת ברקלי, אלא דווקא מאוניברסיטת סאן פראנציסקו, שבעיר הסמוכה ●●● השחקן הוותיק **ברג'ם מרדית'**, שהתבקש לשאת נאום לפני בוגרי מחזור בקולג' קטן במרינת ורמונט, הדהים את כל הנוכחים, הורים ותלמידים גם יחד, בנאומו הקצר: "פרו ורבו," הוא המליץ לצעירים. "לשם כך אנו חיים על האדמה הזאת" ●●● מי שסבור שמוסיקה.קלאסית הוא עסק לאנשים רציניים שאינם יודעים מה פירוש שביתות, קנוניות וסכסוכים, אינו אלא טועה. **הרברט פון קאריאן**, מגדולי המנצחים של דורנו, מנהל מילחמת־עצבים כבר שנה שלמה נגד התיזמורת שהוא בעצם מנהלה הרישמי, התזמורת הפילהרמונית מברלין. לאחרונה הוא צריך היה לנצח עליהם בקונצרט חגיגי בעיר זאלצבורג והוא ביטל אותו ברגע האחרון. לא סתם ביטל, אלא קבע באותו הזמן להופיע באותו המקום עם התיזמורת המתחרה, הלא היא הפילהרמונית מווינה. כל זאת, משום שלפני שנה ניסה קאריאן להכניס לתיזמורת הברלינאית נגן קלרניט צעיר, שהוא רצה מאוד ביקרו, ואילו הנגנים עצמם התנגדו להפרת הפרוצדורות המוסכמות לקבלת נגנים בתזמורת. לא איש כמו קאריאן ימחל על חוצפה שכזאת ●●● שחקנית הקולנוע לשעבר **פולט גודאר**, שהיתה רעייתו של **צ'ארלי צ'אפלין**, החליטה לאחרונה להשתחרר מכמה אוצרות אמנות שהעיקו עליה. היא הוציאה למכירה שני ציורים של הצייר המכסיקאי **דייגו ריוורה**, והמכירה שברה את כל השיאים של מחירים אשר הושגו א־פעם עבור ציור דרום־אמריקאי. על תמונה אחת שולם סכום של 429,000 דולר, ואילו על אחרת 242,000 דולר. גודאר, בת 71, החליטה לשמור לעצמה תמונה נוספת של ריוורה, פורטרט שלה בצעירותה, אשר תלוי בביתה, בשוויץ ●●● **פאלומה פיקאסו**, בתו של הצייר הספרדי הדגול, בצרות. אחרי שתיכננה סידרה של יהלומים יוקרתיים עבור חנות התכשיטים היוקרתית של ניו־יורק, טיפאני'ס, נאלצה להודות באחרונה שההשראה לאחד התכשיטים, דג הזהב, באה לה מספר שבו עיינה קודם לכן. הוויתור הזה בא אחרי שמחבר הספר קישוטים ועיטורים חדשים, אמן בשם **ארתור בייקר**, תבע את הגברת פיקאסו לדין על פלגיאט, והאשים אותה שגנבה ממנו את העיצוב. פאלומה הודתה שהיא אכן ראתה את הספר לפני שהיא עיצבה את התכשיט, אולם מנהל טיפאני'ס פטר את כל הפרשה במחי יד: "שטויות," הוא אמר. "זו אולי השראה אמנותית, ותו לא." ●●● דוקטור **קריסטיאן בארנארד**, חלוץ השתלות הלב, עומד להיות שכן שלנו. הרופא הדרום־אפריקאי המפורסם, שנאלץ להניח לסכין המנתחים בשל מחלת הארתריטים, שאותה לא הצליח לרפא אפילו בעזרת תרופות טבעוניות וצמחים למיניהם, הודיע על כוונתו להתיישב באי היווני קוס ולהתחיל בקאריירה חדשה, כרופא פשוט מן השורה. ●●● בתי־המישפט האמריקאיים סירבו להוציא צו נגד פירסום סיפרו של **בוב וודוארד** (העיתונאי המפורסם מפרשת ווטרגייט) בשם החיים הקצרים והמטורפים של גון בלושי. המבקשת היתה אלמנתו של השחקן, ג'ודי, שנאחזה בטענה המישפטית שוודוארד השתמש בצילומים שאין לו עליהם זכויות. למעשה, טוענת האלמנה שהספר המתאר את הידידרותו של הקומיקאי להתמכרות מוחלטת לסמים, מזיק לזיכרו, מעלה את דמותו בצורה מסולפת ומעוות את האמת. עתה, היא מתכוונת לכתוב ספר, שבו תציג את האמת לאמיתה.

נאנסי ורונאלד רגן: מי מנשק את מי ולמה?

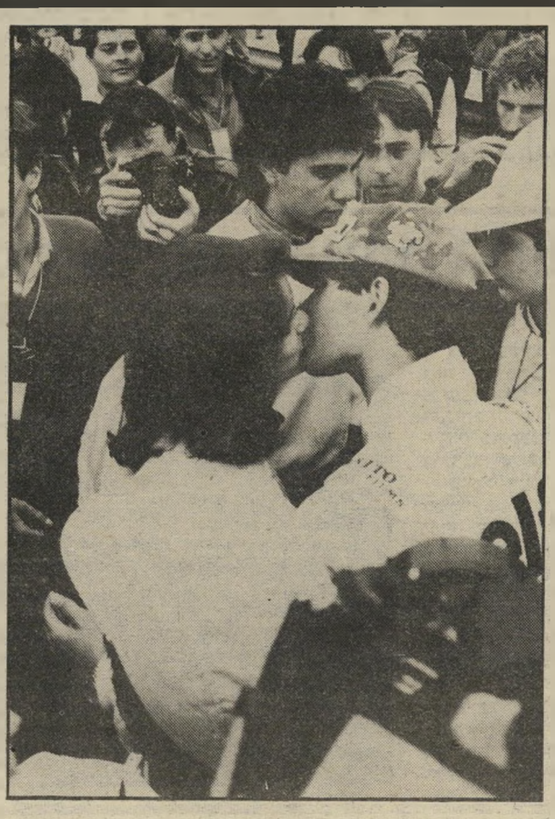
אין פלא שהתמונה הזאת נראית כאילו נלקחה ממלודראמה הוליוודית ישנה. שניים מן המצולמים הם אכן כוכבים הוליוודיים מאותה התקופה, שבינתיים החליפו מיקצוע, ולקחו את תפקידם, כמישפחה הראשונה של אמריקה, ברצינות הגמורה ביותר, עד כדי כך שהם רוצים להמשיך בה ארבע שנים נוספות. בתמונה למעלה הם נפרדים, בנמל־התעופה של לונדון, מן השגריר האמריקאי באנגליה, **צ'ארלס פריים** ומרעייתו. היה זה בתום ביקור של מישפחת **רגן** באירלנד (ארץ המוצא של אבות אבותיו ושל רבים מן הבוחרים הפוטנציאליים שלו), סיור בחופי נורמאנדי, במלאות 40 שנה לפלישת בנות־הברית לאירופה, ומדיונים כוועדה הכלכלית.

קארולין ממונאקו: לא חוקי, לא נסיך!

השימחה צריכה לשרור בנסיכות מונאקו ולא בכדי. הנסיכה **קארולין**, שידעה לא מעט מרורים בחייה הפרטיים, סוף כל סוף הביאה יורש לעולם, במזל טוב. שמו **אנדריאס־אלברט** והוא נולד, במזל טוב, ב־9 ביוני. ואומנם, כלפי חוץ, הכל מחייכים מאוזן לאוזן. אבל הבעיות רחוקות מלבוא על פתרונן. ראשית, הכנסיה הקאתולית עוד לא הכירה בעובדה שהנסיכה התגרשה מבעלה הראשון, **פיליפ זינו**, וכל עוד לא הכירה בכך, הרי נישואיה השניים, **לסטפאנו קאזיראגי**, אינם תופסים. זאת אומרת שאנדריאס־אלברט הוא נסיך לא חוקי, רחמנא ליצלן. וזה עוד לא הכל. מסתבר שלפי חוקי מונאקו הוא אפילו אינו נסיך, כי אביו אינו בן אצילים כלל וכלל. אז מה יהיה?

פול בלמונדו הבן: נשיקה למנצח במירוץ המתאבדים

מישפחת **בלמונדו**, או לפחות שני הדורות האחרונים, החליטו שהתחביב שלהם הוא מישחקים מסוכנים. הסבא היה פסל מכובד ובעל מוניטין, אבל האב, שחקן הקולנוע **ז'אן־פול**, הוא מקור לא־אכזב לסיוטיהן של חברות ביטוח, משום שהוא מתעקש בהתמדה לבצע את כל התעלולים המסוכנים ביותר בסרטים שבהם הוא משתתף, במקום להניח אותם לכפילים שחייהם זולים יותר משלו. בנו של השחקן, **פול**, הולך עתה בעיקבותיו, כשהוא בוחר לעצמו כ־עיסוק עיקרי — נהיגת מכוניות מירוץ. לא זו בלבד, אלא שהוא מפתח לעצמו סיגנון אופייני למתאבדים מיקצועיים, הוא פשוט עושה את כל הדברים שלא כדאי לעשות, מתמיד כהם עד הסוף, ולהפתעת הכל, מצליח ברוב המיקרים. מי שסובלת במיוחד מן המיקצוע שהוא בחר, היא חברתו הנוכחית של הצעיר, הנסיכה **סטפאני לבית גרימאלדי**, הלא היא מישפחת המלוכה של מונאקו. בתמונה המצ־רפת היא נושקת לפול אחרי שהשתתף במירוץ מכוניות מסוג פורמולה 3.

ויקי הודג': המלכה הסמיקה

אנדריו, הנסיך השובב של בית המלוכה הבריטי, ממשיך להיות מקור לא אכזב לחדשות פיקאנטיות, לדאבון ליבה של אמו החסודה. לאחרונה פירסם השבועון הבריטי רב התפוצה ניוז אוף דה וורלד סיפור מפולפל מאוד, שמספרת דוגמנית בשם **ויקי הודג'**, אשר בילתה עם הנסיך חמישה ימים להוטים מאוד באיי בארבאדוס. „במשך כל החופשה שלו כאן, לא נפרדנו לרגע, בילינו את כל הלילות יחדיו בחצר הווילה שבה התגורר," מספרת ויקי בגאווה רבה. תמורת החשיפה הזאת, כך מספרים, קיבלה הבלונדית החטובה 60,000 דולר מן העיתון, אבל זה עוד לא מספיק לה. „עכשיו אכתוב ספר שבו אגלה את כל האמת," היא מבטיחה. מעריציה מקווים שזה יהיה ספר עם תמונות.

נמר של עיר

תעלומת „ערבי טוב" ופיענוחה החלקי ★ מישרד תרבות הכפיה הדתית ★ תיאור המילחמה כטינופת

מחליאה ★ משורר עדין מהשוליים ★ פיתגמים תנ"כיים

מקור

ערבי מת

את עולם הספרות הישראלי הפגיז, בחודש האחרון, ספר תחת הכותרת החלקנית ערבי טוב.* מאת מחבר אלמוני כביכול, ששמו **יוסף שראירה**.

ערבי טוב, הוא סיפור בגוף ראשון של ערבי־יהודי, פרי אהבתם של אב ערבי ואם יהודיה ממוצא גרמני, שהגיח לאוויר העולם בשנת 1950.

הגיבור־המספר פותח בהרפתקותיו בקפה כסית, בכגרותו, וחוזר בתיאוריו לאחור, עד

מחבר קניוק
מלבן אדום במיבר

מילחמת־העולם הראשונה, שבה הוא פוגש **בסרניץ רוזנצווייג**,** סבו של הגיבור־המספר.

---

* יוסף שראירה – ***ערבי טוב; הוצאת כנרת; 152 עמודים (כריכה קשה).***

** *שגה מעט מחבר **ערבי טוב**, במתכוון או שלא במתכוון. כאשר העניק לסב את השם פרנץ רוזנצווייג, אחד מגדולי הוגי־הדיעות של יהדות גרמניה בראשית המאה ה־20, מחבר הספר **כוכב הגאולה** ומתרגם התנ"ך לגרמנית בתרגום מודרני בשותפות עם פרופ' מרטין בובר.*

המרכיב הערבי של הגיבור־המספר, **עזורי שראירה**, נושא לאשה את בתו של פרנץ רוזנצווייג, והשניים מביאים, כאמור, לאוויר העולם את יוסף שראירה, שאהבתו נחלקת בין **דינה** היהודיה ובין **ליילה** הערביה. הוא מתמקם בכסית, עובר עבור המוסד ודוחף את אהובתו דינה להינשא **לרמי** מכסית. יוסף נמלט מישראל, מנסה לפעול במיסגרת אחד מהאירגונים הפלסטינים, נמלט מהם ומגיע לפאריס, משם הוא שולח את כתב־היד של סיפרו לישראל.

עם הופעת ערבי טוב בדפוס, החל מסע־הניחושים אודות זהותו האמיתית של המחבר, כאשר רוב המבקרים קראו את דבריו של המשורר הערבי **אנטון שמאס**, שכתב: „אם את הספר כתב ערבי, אני מוכן לאכול את התרבוש שלי."

המבקר **בני ציפר** ערך ספקולציה כפולה בהארץ. כשהעריך כי מחבר ערבי טוב הוא המשורר־הגולה **מקסים גיזן**, או הסופר **סמי מיכאל**. הגדיל לעשות מדור סקירת־הספרים בקול ישראל, שידע לקרוא קצת יותר טוב בין השורות, ולאתר את סיגנון כתיבתו של **יורם קניוק**, ולראות בו את מחבר ערבי טוב. קניוק לא הכחיש זאת, ומאוחר יותר אף אישר זאת.

אין ספק, שמחבר ערבי טוב חתר להירואות, בעיני הקורא הישראלי, בגירסה מקומית של הסופר היהודי־צרפתי **רומיין גארי**, שפירסם במשך כמה שנים ספרים תחת שם־העט **אמיל אז'אר**, או להסתתר תחת תעלומה גדולה, ידועה ואיכותית יותר בעולם הספרות העולמי, תעלומת **ב. טראון**, שנודע בסיפרו אוניית המתים.

מהמרים אחרים חשבו שערבי טוב הוא אחד מילדיו של **ג'ברא ניקולא**, ערבי מראשי מצפן, שהיה נשוי ליהודיה ויוסף שראירה תפור בדמות אחד הילדים הללו. אחרים הימרו על אחד מילדיו של האינטלקטואל ועסקן רק"ח **סאליבא חאמים ואורנה מר**.

בערבי טוב מצויה עוד תעלומה, והיא שם הספר, שדומה כי היה צריך להיות תחת הכותרת הסארקאסטית ערבי טוב, ערבי מת, ודומה שהיה מי שראג לכך שהערבי מת ייעלם מכותרת הספר.

באשר לאיכויות הספרותיות של ערבי טוב דומה שערכו העיקרי הוא בעצם הניסיון להכליא גיבור ערבי־יהודי במציאות הישראלית, מעשה, שמאז סיפרו של **מידד שיף**, שמעון צהמרא***, לא נעשה עוד כדוגמתו בסיפורת הישראלית (על עולם חצוי זה אמר אחד מגיבוריו של שיף, בסיום של שמעון צהמרא: **אם לאדם כזה אין מקום פה, אין זאת, כי המדינה אינה יכולה לצפות לעתיד. כי שמעון הוא העתיד. הנה, משום כך ברור לי כי המקום ישתנה, כדי שיהיה מותאם לשמעונים).**

אם להתעלם מהקטעים הקניוקים המוארכים ובלתי מופסקים של ערבי טוב, לוקה רומן זה בחוסר־אמינות כרונולוגית, שבתיאורים שונים מעיד על כך, שמחברו הוא יליד שנות ה־30, ולא שנות ה־50, כפי שהמחבר חתר להציג עצמו.

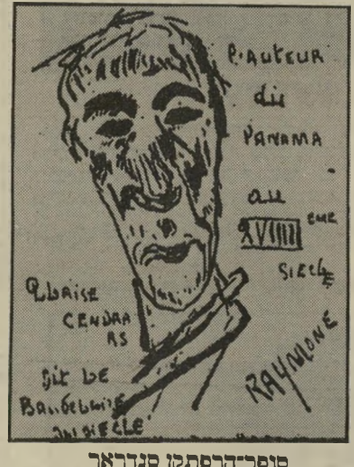
אחד מהקטעים המרתקים בערבי טוב הוא קטע המתייחס לשיבתו של תושב ערבי לישראל, והמלכודת שהוא מכין למוכסים הביטחוניים בגבולות: **אחרי חמישה ימים לקחתי שתי מזוודות, מלאתי אותן במה שיותר חפצים חשרי־ערך שקניתי, רציתי לראות את המוכסים מתלבלבים. מעבתי מיץ־תפוזים, על הקומי־ניזונים הישנים, על ספרים זולים ביוונית, הכנסתי לכלוך מסחי־האשפה וחזרתי ארצה ב־אולימפיק. כשיצאתי מן המטוס חיבבתה לי מבונית של משמרי־הגבול. לעיני כולם, היחיד מכל באי הג'מבו הענק, הובלתי למבונית רשומר שאל אותי מניין אני בא. אמרתי לו. הוא קרב אליי, בקלילות הבנים לי מרסק לצלעות ישאל, פגשת את מוראד? את אבו־זיידן? אמרתי, לא פגשתי אף אחד. הם לקחו אותי לאמצע האולם. לעיני כל החזרים הובילו אותי באילו הייתי הסיכון הגדול שכולם חיבו לו, עיניים רבות ננעצו בי, רבים הורידו את העיניים, אחרים הביטו בי בעניין, הובלתי לחדר קטן וחקרו אותי שלוש שעות. פתחו את המזוודות, קיללו, התלכלכו בכל החרא שהבאתי, עברו עלי..." קטע, ידוע למדי, מפולקלור התושבים הערביים השבים ארצה, שמתיחת המוכסים הביטחוניים היא אחת מהנאותיהם היחידות והמוצדקות.**

לקראת סיום ערבי טוב מצוי, בעצם, הקטע הספרותי האיכותי ביותר בספר, והוא הניסיון של המחבר־המספר יוסף שראירה, לצבוע מלבן אדום במידבר, כפסל מושגי, על כל ההשלכות והסמלים שבכך.

לסיכום: ערבי טוב הוא עוד מיסמך, שהקורא עשוי לקרוא בין שורותיו על הכאב הכרוך בלהיות ערבי ישראלי, כאב, שכל עוד לא תינקה

*** מידד שיף – ***שמעון צהמרא**, הוצאת נ. טברסקי; 1951; 334 עמודים (כריכה קשה).*

ממנו החברה הישראלית, יהיה אות־קלון לחברה כולה. מבחינה ספרותית זה ספר בינוני ומטה,

סופר־הרסתקן סנדראר
כיסופים של כינים

כאשר הבינוניות אינה פוגמת בעצב היהודי־ערבי המשוך על כל עמודיו.

תרגום

היד הקטועה

הסופר הצרפתי **בלייז סנדראר** (1887־1961) הוא אחד המופלאים שבסופרי צרפת במאה העשרים. הוא מאותם סופרים מחדשים, שתיאוריהם זורמים במפלי מילים, שאינם מותירים את הקורא ביצירותיהם אדיש לכתוב. סנדראר אנארכיסט שהפך למאמין, אב שלא הכיר כמעט את ילדיו, ידידם של **גיום אפולינר, ז'ק קוקטו, הנרי מילר**.

סנדראר, שנולד תחת השם **פדריק סוסא**, היה אלמוני, עד לאחרונה, לקורא העברי. סיפרו היד הקטועה* שראה־אור בתרגום לעברית,

---

* **בלייז סנדראר – *היד הקטועה; עברית: אביטל ענבר; סידרת אדם בקו האש; הוצאת זמורה ביתן; 211 עמודים (כריכה קשה).***

מי מריבה

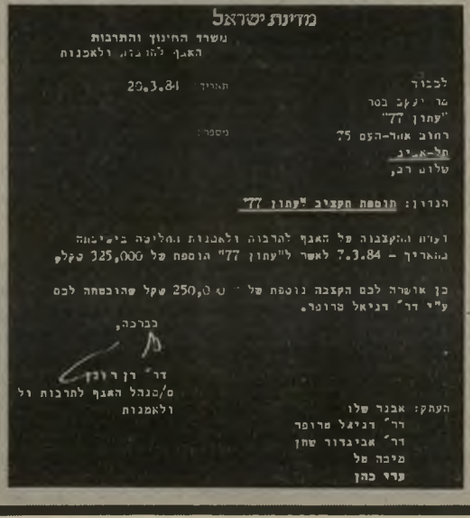
קומיסר טרופר מעמיק התודעה היהודית

שוחרי הספרות הישראלית, אשר עילעלו בגיליון האחרון של הירחון הספרותי עתון 77 (אפריל־מאי 1984), זקפו מן הסתם את גבותיהם, כאשר תחת הכותרת מסה, פורסם מאמר שכותרתו היחס אל העבודה והמלאכה בספרות התלמודית, מאת מחבר בשם **מאיר איילי**. בתחתית העמוד הראשון של המסת דווח לקוראים, כי רשימה זו פורסמה שנתיים קודם לכן בחוברת מחקרי ירושלים במחשבת ישראל, חוברת ד' (תשמ"ב).

כמו לכל חידה ספרותית, גם לחידת המסת של מאיר איילי קיים פיתרון, אשר אינו עשוי להוסיף כבוד לעורכי עיתון 77, שבעבר הלא רחוק הוכיחו את עצמם באומץ ציבורי רב, כאשר פירסמו את שירה של **יונה וולך**, שבו הניחה תפילין בערוותה.

מסתבר, כי המישרד שעליו מופקדת סגנית־שר־החינוך והתרבות ח"כ **מרים גלזר־תעסה**, שהכריזה מילחמה על שירה של הגב' וולך, ושירים של **יצחק לאור** ועוד רבים וטובים, מעניק פרסים לכיתבי־העת הספרותיים, תמורת פירסום של מאמרים מגמתיים, כמאמרו של אותו מאיר איילי, ששום סיכה ספרותית אינה מצדיקה את פירסומם בכתבי־עת ספרותיים, למטרות שטיפת־מוח תרבותית.

מסתבר, כי במישרד־החינוך ובאגף לתרבות ולאמנות שעליו מופקד תת־אלוף (מיל') **אבנר שליו**, מצוי לכלר ז'דאנוביץ', ד"ר **דניאל טרופר**, שתפקידו לדאוג לסיבסודם של כיתבי־עת

מדינת ישראל
משרד החינוך והתרבות
האגף לתרבות ולאמנות

לכבוד
מר יעקב בסר
"עתון 77"
רחוב אחד־העם 75
תל־אביב
עלון רב,

הנדון: תוספת תקציב "עתון 77"

דעת־הקהל של האגף לתרבות ולאמנות ומליבה בישיבתה בתאריך – 7.3.84 לאשר ל"עתון 77" תוספת של 325,000 שקל

כן אושרה לכם הקצבה נוספת של 250,000 שקל שהובטחה לכם ע"י דר' דניאל פרופר.

בברכה,

דר' רן רונן
מ/כנהל האגף לתרבות ול ולאמנות

העתק: אבנר שלו
דר' דניאל פרופר
דר' אביגדור שחן
מיכה פל
ערי כהן

ספרותיים, תמורת פירסום מאמרים מגמתיים, שהם הטפה ושטיפת־מוח רתית ולא ספרותית.

אחד מפקידי מישרד־החינוך־והתרבות העביר לידי העולם הזה עותק ממיכתבו של ד"ר דן רונן, סגן מנהל האגף לתרבות ולאמנות, לידי **יעקב בסר** עורך עתון 77. מיכתב, שפיסקתו השניה מתייחסת לסכום של 250,000 שקל, שהד"ר דניאל טרופר העניק כ„הקצבה נוספת" לעיתון 77 עבור פירסום רשימות כרשימתו של אותו מאיר איילי.

שיקול דעתו של הד"ר דניאל טרופר, המוכן להעניק סכומי־עתק תמורת פירסום חומר תעמולה תורני (בתנאי שלא יצויין בתחתית חומר תעמולה זה שהוא חומר תעמולתי, שהרי עליו להיראות כחומר מערכתי), הופך ד"ר זה, המופקד על מיליונים רבים של שקלים, קומיסר, העשוי לשבש את מעמדם של עורכי כיתבי־העת הספרותיים בישראל כעורכים.

תרגיל ד"ר דניאל טרופר (שמיכתבו רצ"ב) מעיד על הרוח המאפיינת את המוצעה לתרבות ולאמנות בעידן **זבולון המר** וח"כ גלזר־תעסה והמוציא לפועל שלהם, תת־אלוף (מיל') אבנר שליו.

שוחרי הספרות הישראלית, שיראו בעתיד רשימות אחרות של מאיר איילי ורזמיו בכיתבי־העת הספרותיים, מוזמנים לאתר בהם את תיסמונת הקומיסר ד"ר דניאל טרופר, מעמיק התודעה היהודית על חשבון משלם המיסים החילוני.

מייצג את כתיבתו הייחודית, כשהוא פורש מאימיה של מילחמת־העולם הראשונה, וכל מילחמה אחרת.

היד הקטועה נמנה עם הקלסיקה של ספרות המילחמה, לא פחות מבמערב אין כל חדש, מאת **אריך מריה ריימארק**, או הערומים והמתים של **נורמן מאיילר**. הספר נפתח במספרים **שהמסקנה הראשית שולחת רכבות לנוע מאתרי הקווים, כדי להטעות את הבושים״ ממזל...** סנדראר מביא את סיפור מילחמת־העולם הראשונה מבעד לעיניו של סנדראר עצמו, רב־טוראי, וחבריו הלוחמים, את עצמו ואת חבריו הלוחמים הוא מתאר במילים:

בחושבי על אנשיי, הצנומים בחוריהם בגיזרת טיולואה, אנחנו מידמים בעיניי לכינים בראש. מה היו מעשינו שם? מתנו בשיעמום ונכספנו לנשים. היודעות כינים כיסופים מה הם? יצורים אנוכיים הן. אך מה ידוע לנו על הכינה? כשבוחנים אותה בזכוכית־מגדלת, כפי שרואה אני היום את חבריי, אישיש בשותתו. נראית כל כינה מגושמת וחסרת־תנועה. אחדות שקופות למחצה, ולהן צלב־ברזל על הגב — אלה הכינים הגרמניות.

סנדראר מתאר את דיוקן חבריו לנשק, אלה שרובם נהרגו במהלך המילחמה, את הזיותיהם על העולם שבעורף, עולם המין והתענוגות. עולם של מילחמת־חפירות נוראה ופטרולים אלימים, עולם של עגת־לוחמים, המשותף ללוחמי כל הצבאות וכל הדגלים:

היותי איש־מישטרה אינה מונעת אותי מלהיות מניני על, ערבי־סארים. אני מביר את כולכם, את אפולינר, מקס ז׳אקוב... קצין־מישטרה, המוריש לסנדראר את רכושו אחרי שהתאבד, בעוד סנדראר ידו נכרתת, באחד מימי המילחמה האחרונים.

היד הקטועה הוא אחד מהחשבונות ה־ריאליסטיים הנוקבים ביותר עם נושא המילחמה. רומן הפורש את זוועותיה בגבול שבין הריאליזם לסוריאליזם, וכל מי שעבר קרב של ממש יודע, כי ראייתו של בלייז סנדראר היא האמת אודות המילחמה.

לסיכום, היד הקטועה הוא מסיפרי המילחמה הנהדרים שראו־אור אי־פעם, ספר שאי־יומרתו לתאר אפוס, אלא סיפור השתקפות המילחמה בעיני יחיד, הוא גדולתו. גם תרגומו של **אביטל ענבר**, לעומת תרגומים קודמים שלו, אינו פוגם ביופי הספרותי של בלייז סנדראר.

היד הקטועה מומלץ לכל, בארץ שהמילחמה היא לחם חוקה.

שירה

זוסמן

משורר צנוע ונחבא אל הכלים בדורם של **נתן אלתרמן ואברהם שלונסקי**, היה המשורר **עזרא זוסמן**, משורר, שמעמדו בעולם השירה נפגם לא במעט בשל הילת משוררים אחרים, הילה, שלא תמיד עמדה במיבחן השירה לאורך הזמן.

שירתו של עזרא זוסמן היא שירה אישית, גבישית ובעלת ערך, העומדת במיבחן הזמן. בימים אלה, ראה־אור בהוצאת יחדיו עזרא זוסמן – יצקוט שירים״, ובו 38 שירים מפרי־עטו בצירוף הסברים, הערות וביביליוגרפיה.

בעוד המבוא, שחיבר **אברהם הגורני**, רדוד ונטול כל הבנת־אמת במשמעויות השירה, הרי ששירת עזרא זוסמן מרגשת וייחודית, כפי שהדבר בולט כבר בבית־הפתיחה של השיר ביום בו תיפגשנה האהבות: **יבוא יום וכל האהבות / ההולכות כאן למטה / תיפגשנה / איישם באספי השחק...** זוסמן הוא משורר מינורי, משורר של חוויית היחיד, המתאר תמונות בזיכוך שירי **שפתי השחר, שפתי השלג / נשקוני על בבת עיני...**

בשיריו של זוסמן קיים מימד קולנועי, שאחד משיאיו הוא השיר טבריה בגשם, שיר המביא תמונות־תמונות כמעט תעודיות, מלאות בכוח שירי תיאורי. מסע לניבכי נישמת המשורר מתאר זוסמן, בשירו הופעת המשורר: **חיבו לו בדאגה ומחך / מסאת חלוי. חורסי, כבר נשימתה / במעיל עבה, גרונו עטוף מיטפחת, / הפיע ועלה על הבמה...** או שיר של מסע אוטוביוגרפי, כמו מים של טריאסט לים של יפו, או שיר־אשכבה למות אביו של המשורר.

שיר מאפיין נוסף לשירת זוסמן הוא עם המלך העיוור. שיר של אגדה, שבו מספר המשורר: **מלך חוטא ורגום, / שלח טוויה ופגום. / נמסה בבבי החרב... או מדיך לקרעים קרעת, / בחלונות לאפלה...**

זוסמן, ששימש שנים כמבקר־תיאטרון, מבקר רציני, בונה ובוגר בעיתונות, מתייחס באחד משיריו גם לעולם הבמה, תחת הכותרת ליל התיאטרון, שבו הוא פותח **בעם רדת מסך ברזל על הבמה / עם שוך סערת מחיאות כפיים / נשמע קול השלג היורד. במה / תקוסות עברי מהצהריים. // נכנסנו אל מערת התיאטרון / השארנו אור סריך של החורף. / הכל השארנו מבחוץ לערבון...**

משורר זוסמן
קול השלג היורד

שירתו של עזרא זוסמן היא שירה צנועה, שירה שצניעותה מתגלה בשירו צוואה שבו הוא כותב בין השאר: **המילים היפות ההן / שמתי בגרונו עמו / האם עליהן לקנן / ולא על בעליו עצמו?...**

בסיפרון זה, עם מיבחר שירתו של עזרא זוסמן, מצויה תמצית שירתו, על איכויותיה, למרות שהיא נפגמת לא במעט, בדיברי פרשנותו של **אברהם הגורני**, וחבל שדיברי המבוא לא נמסרו ל**ברוך לינק**, שפירסם ספר חשוב ביותר בשירת זוסמן.

• *עזרא זוסמן – ילקוט שירים; ליקט והקדים מבוא אברהם הגורני; הוצאת יחדיו; 87 עמודים (כריכה רכה).*

אחרית־דבר

עוד לעניינו של תא״ל יוסי אלדר

קציין־חינוך אלדר
מימון חידון מחריד

בנמר של נייר (העולם הזה, 23.5.84) תחת הכותרת התרבות של תת־אלוף אלדר. פורסמה ביקורת להוראתו של קציין־תרבות־ראשי לצה״ל לעצור את פירסומה של סידרת סיפרוני תרמיל, שבעריכת המשורר **ישראל הר**, סידרה שהיתה לאחר מהאויזים התרבותיים היחידים של צה״ל, במשך שנות דור.

בתגובה לרשימה זו, קיבלתי טלפון מאת הקורא **שי**, איש קיבוץ נגבה, שסיפר לי כי אינו יכול לישון מאז שקרא רשימה זו, וכי עשיתי עוול לתא״ל **יום אלדר**. השבתי לו שתא״ל אלדר עושה עוול לחיילי צה״ל, כאשר הוא מבטל את סידרת תרמיל, ושאני איני ישן בלילות (לתיפארת המליצה) מפני שבנגבה, שהיתה פעם לסמל, מצוי שי, הרואה פסול בפירסום סידרת תרמיל בידי צה״ל.

לקראת סיום השיחה, הוסיף שי מגבה, והודה בחצי פה, שהוא קציין־חינוך בצה״ל, מה שהסביר לי את הגנתו הבהולה על מפקדו, תא״ל אלדר.

כדי לפייס את דעתו של שי מגבה, התברר לי בינתיים, כי חידון צה״ל, שהוקרן באחרונה בטלוויזיה והיה לאחד מגילויי המיליטריזם החזותי המחרידים ששודרו אי־פעם במירקע, נעשה במימון צה״ל וקציין־חינוך ראשי בסכום, שבו ניתן היה לפרסם, במשך שנה, מדי יום ביומו, סיפרון בהוצאת תרמיל.

נאדי־נפוח היה הסגן שהחליף את זה, שראאתי לסילוקי מתפקידו לאחר מגענו הראשון עימו בחפירות. הוא נראה כפי שמעיד עליו בינוי. אך סיתולי־מוחו עשויים היו, מן הסתם, נקניקדם טהור. נאדי־נפוח היה סגן במילואים... והלאה הוא מלגלג על הפיתגם הקנדי האומר **גנראלים מתים במיטותיהם**, בהוליכו את הקורא מבעד לאותה מילחמת־חפירות שדומה לא היתה לה.

סנדראר מגלה אמת נוספת, השווה לכל המילחמות, את האמת של **אלוהים נעדר משדות־הקרב**. הוא מציג קביעות של ראיית הצד האחר של שדה־הקרב, בהגדרות כמו **בתוך כל גרמני מנמנמת חיה...** ומלגלג על הגנרלים, המפרסמים אשגרים בנוסח של **הם לחמו כאריות**, ושאר תמלילים פטריוטיים, המאפיינים את כל הצבאות בכל המילחמות.

לקראת סיום מגלגל סנדראר עלילה מופלאה אודות קציין־מישטרה המגיע אליו מפאריס כדי לחקרו, קציין־מישטרה המעריץ משוררים, המגלה לו **אתה משורר דגול, אני מכיר אותך היטב... מדוע שלא אביר אותך?**

•• כינוי לגרמנים.

החוויה הישראלית

„עכשיו" × 25

עזרא מוקד
השמות של מחר

בימים אלה עומד לחגוג כתב־העת עכשיו את השנה ה־25 לקיומו, חגיגה שהיא אירוע חגיגי לסיפורת ולשירה הישראליים.

לפני 25 שנה, כאשר ראתה־אור החוברת הראשונה של עכשיו, כתב העיתונאי־סופר ועסקן דור הפלמ״ח **אהרון מגד** במשא את הדברים הבאים: **גודש בזה של סחי ומאום שעדיין לא ראה במוחו אור מעולם על דפי ביטאון ספרותי עברי בלשונו...**

במשך 25 שנה של יצירה ישראלית הלך ונשכח שמו של אהרון מגד, בעוד חוברת עכשיו הביאו לקורא הישראלי מיצירותיהם של **יהודה עמיחי, אהרון אפלפלד, דליה רביקוביץ, מאיר ויזלטיר, יאיר הורביץ, יונה וולך, דליה הרין, מנחם בן** ועוד עשרות משוררים וסופרים, שאלמלא חוברת עכשיו ספק אם היו מוצאים בימי המצור הספרותי של דור הפלמ״ח אפשרות לפרסם את יצירות הביכורים שלהם.

מאחרי כתב־העת עכשיו ניצבת דמותו של ד״ר **גבריאל מוקד**, שבמקום לעסוק בקידום הקאריירה האקדמית שלו, טורח, שנה אחרי שנה, לקרוא מאות ואלפי כתבי־יד של יוצרים צעירים, במטרה לגלות ביניהם את השמות של מחר בסיפורת ובשירה הישראלית.

במאזן של 25 שנה, לעיתים פירסם מוקד חוברת טובה יותר של עכשיו ולעיתים חוברת פחות טובה, אך מה שאיפיין את הקו המתמיד והבלתי נכנע של עכשיו, הוא הניסיון הבלתי־חדל לפרסם את השמות של מחר.

במאזן של 25 שנות עכשיו, אי־אפשר שלא להסיר את הכובע בפני גבריאל מוקד, העוסק בעריכת כתב־עת זה, באותו להט ומרץ, שהניעו אותו לפני 25 שנה.

תנך

פתגמי משלי

אחד מהאבסורדים של התרבות הישראלית הוא היות התנ״ך יצירת ספרות מונחת בידי ילידי הארץ, וזאת למרות שהוא טומן בחובו את שורשיה ועוצמותיה של השפה העברית, דימוייה ואפשרויות הביטוי שלה.

באחרונה ראה־אור סיפרון מאת **מאיר רוטנברג**, תחת הכותרת הפתגמים שבספר משלי – פירוש חדש לששים פתגמים״. ובו מעט מא:תם אוצרות־ספרות נשכחים למחצה.

רוטנברג פורש בסיפרו ניתוח לכללי התחביר הנעלמים בפתגמים קשים שבספר משלי, החל **מבן חכם ישמח אב, ובן כסיל תוגת אמו...** פתגם נודע אחר הוא **לא יועילו אוצרות רשע, וצדקה תציל ממוות.** פתגם שבו חבויות איכויות שיריות, העשויות להותיר משוררים בני־זמננו פעורי־פה.

שירה איכותית נוספת מצוייה בפיתגם קורץ **עין יתן עצבת, ואוויל שפתים ילבט או ביש מתעשר ואין כל, מתרושש והון רב ובלחכמלב יקרא נבון, ומתוק שפתיים יוסיף לקח וגם בדברי ניריגן כמתלהמים, והם ירדו חדרי בטן.**

ניתוחו־פירושו של מאיר רוטנברג ל־60 מפיתגמי משלי, מעידים על עוצמות השפה של ספר זה, ושאר סיפרי התנ״ך, עוצמות לשוניות העשויות להציג כל שפה אחרת על־אדמות בעניותה. פירושי הפיתגמים ניתנים בעברית עכשווית, עניינית ומשכנעת.

רוגמה לניתוחיו של רוטנברג הוא הניתוח לפיתגם **נפש עם קריית עזז, ומרוצים כבריח ארמון**, אותו הוא מפרש כ„נפש״ שהיא ורק היא השומרת על חיי העם, שהיא „קריית עוז״, בעוד שהקריה של אנשי המרון, מחבחרי המילחמה, היא כ„בריח ארמון״. את ניתוחו מסכם רוטנברג בגנות קלי **דעת המסבנים את חייו של העם**, מה שראוי ללימודם של כל אותם פריקים דתיים, שהפכו את התורה קרדום לחפור בו ונושאים באיוולת מעשיהם והתאגדויותיהם סכנה לעצם קיומנו בארץ. קרי: כל אותם בני גוש אמונים והמחתרות הדתיות־לאומניות, הנושאים את שם הדת לשווא.

סיפרו של רוטנברג מומלץ לעיון, לכל אלה החפצים למצוא אתנחתא קלה בשפריצים הדתיים הבלתי־חדלים של נושאי דגל הלאומנות הדתית בארץ.

• *מאיר רוטנברג – הפתגמים שבספר משלי; הוצאת רשפים; 119 עמודים (כריכה רכה).*

מאת דן טומר

50 זה רק ההתחלה

מנפרד כץ ראה אינדיאני ויקה, מילי ונהג־מירוצים, וכעת

פעם שקל 122 קילו, היום 40 פחות. פעם לא היתה לו פרוטה לפורטה, היום — מי סופר? היום הוא דואג לפוליסות־ביטוח. פעם היתה לו מיסעדה קטנה ועייפה בבאר־שבע, היום כמה עשרות בארץ ועשרות בחו"ל. פעם היה לו חיוך ביישני ומסמיק, גם היום. וזה קצת נדיר: גבר מצליח ומפורסם, המסמיק כנער: עיניים שובבות, קטנות, חמדניות, משקפות תיאבון ורעב.

זהו מנפרד כץ. רואים אותו מאחורי ההגה של מרצדס סגורה, או אחת עם גג פתוח. כשסיגר־הבאנה עבה תקוע בין שפתיו הבשרניות, כשהוא משייט בין נושאות־דיגלו, פיצריות רימיני, המפוזרות ברחבי הארץ, ובאוניית־הרגל ריצ'ו, לחוף תל־אביב. חיוך עבה או דק מרחף תמיד על שפתיו, עם ניצוץ ממזרי בקצות העיניים.

בעוד חודשיים ימלאו לו 50. אצל אחרים זוהי נקודת־מיפנה, נקודת־מנוחה והירהורים על עבר שחלף, על הווה עייף ועל עתיד אפור. אצלו אין לכך אותה המשמעות. אז מה אם הוא בן 50? אפילו למחצית תוחלת חייו לא הגיע:

לסעוד הוא אוהב לא רק במיסעדותיו. הוא אוהב לבדוק מקרוב את האוייב, כך שעל קרפלה, קניש, קצ'קה וקישקע במיסעדה יריבה ישבנו ופיטפטנו. הוא לועס בהתלהבות, נהנה מכל ביס. אך יותר מכל הוא נהנה לראות את אורחו נועץ את שיניו בהנאה אף הוא.

"מנפרד, עזוב רגע את הקישקע! ספר לי על השילוב של יקה ודרום־אמריקאי, תערובת של מוצצ'ו ופרנט אירופי?"

"הילדות היתה בגרמניה. נולדתי בעיירה קטנה, שבה גרה מישפחתי מזה מאות בשנים. עיסוקם של בני־המישפחה היה בענף העורות ובייצור נעליים. כשעמדה לפרוץ המילחמה, הוברחנו כולנו, אבי ואמי, אחי הבכור, אחי התאום ואני, על־ידי קרוב־מישפחה לתחנת־הרכבת בברלין."

"ואיך עזבתם את גרמניה?"

"לקחנו רכבת שיצאה מיזרחה, לרוסיה. זאת היתה הרכבת האחרונה לפני שפרצה המילחמה. עברנו את כל סיביר בנסיעה שארכה שישה ימים, והגענו למנצ'וריה, ומשם לקוריאה ויפאן. ביפאן עלינו על אוניה שנשאה שם מעניין — הירושימה — ומי חלם אז מה שיקרה לעיר הנושאת את אותו שם. באוניה הפלגנו לעבר הוואי, ומשם לסן־פרנציסקו, ומשם, אחרי תלאות של שלושה חודשים ארוכים, הגענו לאקוודור."

"מכל המקומות?"

"השילטונות שם הסכימו לתת לנו אשרת־כניסה, אך בתנאי שנעסוק בחקלאות ולא במיסחר. אבא, שהיה יקה ממרשמע, נשמע, כמובן, לתוראות השילטונות. כך שבהיותי בן שש, ועד היותי בן 12, ישבנו בעיירת־שדה, במרחק של 50 קילומטר מעיר־הבירה קיטו. 50 קילומטר אז היו כמו 500 היום. היינו מנותקים כמעט. לא למדתי כלום. גרנו ליד האינדיאנים, תושבי המקום, דיברתי בשפתם, הקטשוא, למדתי מהם לדוג, לצוד ולשחות נגד הזרם, וכמובן, לאכול את מאכליהם, כגון שורשים. התוצאה — עד היום לא ראיתי רופא, מלבד רופא־שיניים.

"הייתי טיפוס מרדני, נעלמתי לימים מהבית. זה לא היה פשוט. אני בן למישפחה־חרדית. אמי הולכת עד היום בשבת לבית־הכנסת, ואני הייתי מתפלל שם. אבל הייתי מוכרח לברוח. לא יכולתי יותר. הייתי אז נער בן 17, היתה לי באקוודור חברה שנפטרה מסרטן־הדם כשהייתה בת 16. הייתי חסר־נסיון, וכשהייתי מתאגרף הורו לי שלא לקיים יחסי־מין."

"מהליווי לביתה יצא שנשארתי שם כשנה, עד שנמאסו עליי כמעט חיי הדולצ'ה־ויטה, למרות שכסף כבר לא חסר לי. במקביל נמאסתי גם אני, כנראה, עליה. היא התחילה להעביר אותי לחברות שלה, אך שמתי סוף לרבר, ויום אחד עליתי על אוניה בדרכי ארצה. סוף־סוף."

"ישר למיסעדות?"

"מה פיתאום? חיפשתי קיבוץ של יוצאי דרום־אמריקה. הצטרפתי לקבוצה בגבעות־זייד. חרשתי את עמק בית־נטופה ועמק־יזרעאל. אחר־כך את אדמות צאלים, עין השלושה ורוחמה, כשאני יושב על הטרקטור עם סטן לאבטחה. היו ימים שבהם עבדתי על קומבין 22 שעות מדי יממה.

"מאוחר יותר התגייסתי לצה"ל, השתתפתי ברוב פעולות־התגמול, וזכיתי באחד הצל"שים הראשונים בין עם שייטל (פאה נוכרית). בבית הקפידו אפילו שלא לחתוך נייר־טואלט בשבת מהסליל, אלא להכינו חתוך מבעוד זמן. בשר לא בא לפינו במשך שנים רבות, כי לא יכולנו להשיג בשר משחיטה כשרה. אמא לא טיילה בשבתות בפארק של העיירה שמא תשבור ענפים של שיחים בטיולה."

"פשוט נקברתם בפינה אפלה."

"כן. אך כשמלאו לי 12 עברנו לקיטו הבירה.

"אמא התחילה לרקוח ריבות ולהכין איטריות מעשה־ידיה, ואילו אני התחלתי להתאגרף ולהביא כסף הביתה, כשכל פרוטה נשלחה לאחי הגדול, שנסע לארצות־הברית כדי ללמוד שם. היום הוא מדען־חלל מצטיין ביוסטון שבטכסאס."

"אחי השני גם הוא מדען. הוא התמחה בנושא כבלי־חשמל, וכיום הוא יועץ לכמה ממשלות, כגון ברית־המועצות, ספרד וישראל. יש לו מעבדה פרטית בניו־ג'רסי, בארצות־הברית."

מחסה אצל זונה

"כשנפעתי עם משלחת של ספורטאים לברלין המיזרחית, על האוניה נערכו הרצאות למישלחת, ונרהמתי מהגימה האנטי־שמית. בוקמוף החלטתי שאני נוסע ארצה, אך לא היתה לי פרוטה. כשירדתי מהאוניה, התחלתי לתפוס טרמפים עד שהגעתי לנמל גינואה שבאיטליה. כדי להרוויח קצת כסף, עבדתי בנמל. בלילות ישנתי מתחת לעגורנים ומכוניות־הגרר, עד שזונה, שהגיעה לשם מאקוודור, אספה אותי לביתה. אחד מהלקוחות שלה היה סוחר־עתיקות. הוא קיבל אותי לעבודה בחנותו. אחרי שלושה שבועות הגיעה אצילה איטלקית — קונטסה — לחנות, וקנתה מארונה יקרה מאוד. אני זוכר שהיא באה ברולס־רויס בצבע אפור־כסף. לפני שיצאה, ביקשה שאתלווה לביתה. הייתי אז נער בן 17, היתה לי באקוודור

איש המירוצים כשמגן־דויד מקשט את גבו, נוהג כץ ב־כירכרת־מירוץ דו־אופנית, המתקדמת במהירות, כשהסוס מפעיל רגל קדמית ימנית ורגל אחורית שמאלית.

"נאמנות לכל החיים" כשהיה מנפרד חבר־קיבוץ, הוא הכיר את אליזבט מרטינז, צעירה מצ'ילה. כשיצא מבית־הכלא בגרמניה, אחרי 22 חודשי־מאסר, היא חיכתה לו, למרות גירושיהם, כשפרחים בידה ודאגה יום־יום לכל מחסורו.

תהפוכות רבות בחייו — הוא היה ונר ואסיר, מחאגרף ומרגל, קיבוצניק הוא מחכונן לחלק העיקרי של חייו

מילחמת־העצמאות למיבצע־קדש. עוד בהיותי בקיבוץ הכרתי נערה מצ'ילי, שהגיעה בעליית־הנוער — אליזבט מרטינז. כשהשתחררתי, נישאנו. נישואינו נמשכו 15 שנים, וממנה יש לי שני ילדים, בת ובן."

"והקמתם ביחד מיסעדות?"

"איזה מיסעדות! כשהשתחררתי החלטתי, אומנם, לעסוק במיסעדות. ידעתי שנושא האוכל הולך תמיד טוב. ידעתי גם שאם אעבוד שמונה שעות ביום, אבזבז בתומן את הכל, כי לחיות טוב תמיד ידעתי. לעשות משהו בתל־אביב לא היה לי שום צ'אנס. לכן החלטתי לפתוח מיסעדה בבאר־שבע, המיסעדה, בשם צפרא. היתה בשוות־פות עם חברים. הגשנו אוכל איטלקי וצרפתי. הבאנו גם אמנים כמו יפה ירקוני, צדוק סביר ועליזה קאשי. המיסעדה לא תמיד הלכה טוב. במשך שנה נאלצתי לעבוד גם במפעלי ים־המלח כמסגר, כדי לתמוך בעסק, ולבסוף אומנם נחלצנו מהקשיים."

"והתחנה הבאה?"

"תחילה הייתי בשליחות המרינה באירופה, בשליחות שאותה סיימתי עם 60 דולר בכיס. פתחתי בהמבורג בעזרת 300 דולר, ששלח לי אחי. מיסעדה דרום־אמריקאית בשם לוס־אינדיוס. תוך כמה שנים עמד העסק על רגליו. אז גיליתי את הפיצות, ותוך זמן קצר הפכתי למלך של הפיצריות בגרמניה. מצבי השתנה, רכשתי סוסים, שהש־תתפו במירוצים, הרביתי להמר, וכמובן רכשתי עוד ועוד מיסעדות.

"וההצלחה האירה תמיד פנים?"

"לא. למדתי במשך הזמן שאחת מכל שלוש מיסעדות שאני פותח מצליחה מאוד, אחת רגילה ואחת מפסידה ממש, ושצריך להיפטר ממנה או לתת אותה במתנה. אי־אפשר לעשות מיסעדות טובות ומצליחות בלבד. אומנם, אם בעל ואשה מנהלים מיסעדה ביחד, לא יתכן שלא יצליחו, אך אני חייב לסמוך על מנהלים, וכ־60% מההצלחה תלויה בהם.

"מנהל טוב צריך להכיר את הקליינטים בשמם הפרטי. עליו להבין שבכל העולם, בכל המרינות יש מאה או אלף אנשים שהם השאור שבעיסה. בארץ קוראים להם בוהימה, בגרמניה קוראים להם 'שיקריה'. הם אינם מבקשים הנחות או משהו, כל מה שהם רוצים זה שיכבדו אותם, ולקבל תשומת־לב מיוחדת."

"הקמת רק פיצריות?"

"לא. ייתכן שהייתי מצליח יותר אילו הייתי ממשיך רק בסיגנון מסויים של מיסעדה. אך אותי זה שיעמם. אני אוהב לנסות דברים חדשים. זה חלק מהאתגר. לכן פתחתי עסקים בכל מיני כיוונים. אך עם ההצלחה החלו קשיים בחיי־הנישואין. אליזבט ביקשה גט. היו לה בעיות של קינאה, עשתה סצינות נוראות, עד שנאלצנו להיפרד."

"ואז התחלת להשתולל?"

"את רואה — על צווארי תלוי פיסלון־תליון, יצק אותו פסל צרפתי ידוע — ראואר — המלמד פיסול בסורבון. הוא יצק את התליון מכל המזכרות ומתנות־הזהב שקיבלתי מידידות. כך אני מרגיש וחש את כולן. על גופי.

"הייתי ידיד של כמה זמרות גרמניות, ביניהן דליה לביא. אף פעם לא חילקתי יהלומים, זה כאילו לתת אתנן לבחורה. כשרוצים לעשות רושם, מוטב לקחת אותה לטייל בדרום־אמריקה. לא איכפת לי לתת לבחורה כל דבר, אך אני שונא כשמשנוררים ממני. ככלל השתדלתי לא לאכזב נשים, כי אני בכלל אוהב כשאנשים ונשים סביבי מאושרים, ולא איכפת לי לתת להם, כדי שאומנם ירגישו כך. לעולם לא אדבר על נשים שאיתן ביליתי לילה או שבוע, ועם אלה שהייתי יותר, אשמור תמיד על קשר, אך לא אספר עליהן."

"איזה נשים העדפת?"

"אני אוהב נשים עצמאיות, נשים שמתאמצות כדי לחיות. לעומתן, נשים ששוכבות בקאן על החוף לא מעניינות אותי בכלל. כשאני עם אשה, אני הוא שמרגיש מנוצל, כי בסך־הכל אני מתאמץ מאוד מבחינה פיסית. חשוב לי מאוד שהאשה תיהנה. היכן, אם־כן, הניצול על־ידי הגבר?"

"מעניין!"

"ב־1976, כשכבר היו לי 52 מיס־עדות בהמבורג וסביבותיה, נעצרתי באחד הבקרים בטענה שלא כל הכספים במיסעדות עברו דרך הקופות. כשנעצרתי הייתי האדם הכי פופולרי בצפון גרמניה. עשו לי מישפט־ראווה כדי להפחיד אחרים.

"ישבתי בכלא 22 חודשים, בתנאים

(המשך בעמוד 54)

שני „מרצדסים"

אשתו השניה של מנפרד סילביה, הגיעה לחתונתם, שנערכה לפני ארבע שנים. במרצדס אדומה, כשמנפרד נוסע אחריה. במרצדס לבנה. אומר עליה בעלה מנפרד: „היא כמו נערת־כפר פשו־טה וביישנית מצרפת, וזה מה שאני אוהב אצלה."

דליה והאינדיאנים

דליה לביא ש־היתה ידידתו של מנפרד (מימין). היא הירבתה לנסוע עימו בעולם.

בתצלום למעלה: דליה לביא (בכריעה, מאחורי שורת הנשים והתינוקות) בכפר באקוודור, שם בילה מנפרד בילדותו שש שנים בחברתם של האינדיאנים.

בנים ונכדים

„החולשה שלי הם הילדים," אומר מנפרד. למעלה: בנו איתן, בן ה־24, עם אחיו הצעיר, שנולד מנישואיו השניים של מנפרד. למטה: בנו של מנפרד בחברת נכדו.

כל פעם אחרת

כך נראה תמיד בחברת נשים נאות (בתצלום, מימין, דליה לביא). ההעדפה של כך: „אני אוהב נשים עצמאיות!" חשוב לו מאוד שהאשה תיהנה.

אחרי שהסירה את המיטפחת, החולצה והחזיה, היתה מוכנה להוריד גם את הגרבונים, אבל הבימאי נבהל: „אם תורידי את הגרבונים, יורידו לי את הסרט!"

אותה שאומנם מדובר בסרט חדש, אבל הוא בהחלט לא מותח אותה, היא הסכימה.

תמורת כל פריט לבוש שהסירה — מעיל, מיטפחת, חולצה וחזיה — הוא הושיט לה, מול המצלמה הנסתרת, סכום כסף. לבסוף נותרה בגרבוני סטרץ' שחורים בלבד, ועם 1800 דולר ביד.

„יש לי עוד 1000 דולר מיותרים," הוריע לה ברקן, „מה את מוכנה לעשות למענם?" אנה אפילו לא טרחה לענות לו, והחלה מורידה את הגרבונים. יהודה מיהר לעצור בעדה. „לא, אל תעשי את זה!" קרא, „אם תורידי את הגרבונים, יורידו לי את הסרט!" הוא שאל אותה אם תהיה מוכנה, תמורת סכום כזה, לעבוד על אנשים. אחרי שהסכימה, הוא חיבר מיקרופון קטן למיטפחת שעל חזה החשוף, והיא ניגשה לעבודה.

לאנה פאנין לא היה צורך להתחשב באף אחד בעניין הזה היא לא דאגה מה יגידו ההורים, או מה יגיד בעלה, אלכס.

אנה נולה במוסקווה. אביה הוא היסטוריון ואמה מורה לצרפתית. למרות שהאב אינו יהודי, החליטו בני־הזוג, בזמן „פתיחת השערים" ב־1972, לעלות לישראל. „הם אהבו את ישראל, ורצו לעזוב את רוסיה בכל מיקרה," מספרת אנה. „לגבי אבי, אני חושבת שזו היתה הרפתקנות. לעלות לארץ. שנתיים לפני כן נסעתי עם אמי לפאריס. אז אישרו יציאה רק לחצאי

החזה של המדינה

שלושת **הזקנים** שישבו על ספסל בגן הציבורי נדהמו כאשר ניגשה אליהם צעירה בלונדית יפה, חשופת חזה, התיישבה לידם וביקשה את עזרתם בפתרון תשבץ. הם היו המומים, אך ניסו להתנהג כאילו לפניהם תופעה רגילה לגמרי. כאשר העירומה־למחצה הורתה להם והורתה לכיוון המצלמה הנסתרת שצילמה את הקטע, הם כעסו והודיעו שהם לא מוכנים להשתתף בסרט. לא נותר לצעירה אלא לחפש לעצמה קורבן אחר, להדהים גם אותו, ולזכות, בסופו של דבר, בשיתוף־פעולה מצידו.

הצעירה, אנה פאנין, ירושלמית בת 21, שיצאה מן העניין ברווח של 2800 דולר, אינה חושבת כי היא עשתה משהו מיוחד. הופעה בעירום היא מעין טבע שני עבורה.

„אני חושבת שהבעות פנים ועיניים הן יותר חשיפה מאשר להראות את החזה," היא אומרת. „מה זה חשוב איפה מתפשטים, בנועייבה או בתל־אביב. התפשטתי בעבר פעמים רבות בחוף נועייבה, יחד עם ידידים ועם אנשים זרים, שהתפשטו גם כן. הסתובבתי עירומה על החוף, וזה בכלל לא הפריע לי. הכל בסדר, כל זמן שהמישטרה לא עוצרת אותי."

מיקרופון במיטפחת

ראשון, **בינתיים**, שהציע לה כסף תמורת העירום הפוטוגני שלה היה השחקן־בימאי־מפיק יהודה ברקן, בזמן צילומי סירטו המתיחה הגדולה, המוצג בימים אלה על מסכי הקולנוע במקומות שונים בארץ.

אנה כהת־השיער, שהתקשטה אותו יום בפיאה בלונדית, הגיעה לתל־אביב כדי לבקר חברה. ברקן ניגש אליה ברחוב, הזדהה, וסיפר לה שהוא עושה מחקר על נכונות האשה הישראלית להתפשט בפומבי, תמורת כסף, בשטרות ירקרקים. תגובתה הראשונה של אנה: „לא רוצה, אתה בטח עובד עליי." היא ראתה את סרט־המתיחות הקודם של ברקן, והכירה את התרגילים שלו. אחרי שברקן שיכנע אותה שהוא מצלם לסרט חדש, ולא בהחלט לא מותח אותה, היא הסכימה.

תמורת כל פריט לבוש שהסירה — מעיל, מיטפחת, חולצה וחזיה — הוא הושיט לה, מול המצלמה הנסתרת, סכום כסף. לבסוף נותרה בגרבוני סטרץ' שחורים בלבד, ועם 1800 דולר ביד.

„יש לי עוד 1000 דולר מיותרים," הוריע לה ברקן, „מה את מוכנה לעשות למענם?" אנה אפילו לא טרחה לענות לו, והחלה מורידה את הגרבונים. יהודה מיהר לעצור בעדה. „לא, אל תעשי את זה!" קרא, „אם תורידי את הגרבונים, יורידו לי את הסרט!" הוא שאל אותה אם תהיה מוכנה, תמורת סכום כזה, לעבוד על אנשים. אחרי שהסכימה, הוא חיבר מיקרופון קטן למיטפחת שעל חזה החשוף, והיא ניגשה לעבודה.

לאנה פאנין לא היה צורך להתחשב באף אחד בעניין הזה היא לא דאגה מה יגידו ההורים, או מה יגיד בעלה, אלכס.

אנה נולה במוסקווה. אביה הוא היסטוריון ואמה מורה לצרפתית. למרות שהאב אינו יהודי, החליטו בני־הזוג, בזמן „פתיחת השערים" ב־1972, לעלות לישראל. „הם אהבו את ישראל, ורצו לעזוב את רוסיה בכל מיקרה," מספרת אנה. „לגבי אבי, אני חושבת שזו היתה הרפתקנות. לעלות לארץ. שנתיים לפני כן נסעתי עם אמי לפאריס. אז אישרו יציאה רק לחצאי מישפחות. לאבי לא נתנו אישור, מחשש שנברח ולא נחזור."

אנה השתלטה מהר על השפה העברית. בכלל, יש לה כישרון מיוחד לשפות, והיא שולטת מלבד ברוסית, גם באנגלית, בצרפתית ובאיטלקית. את האחרונה למדה תוך כדי שהות של שישה שבועות בלבד באיטליה.

בגיל 16, בהיותה תלמידה בבית־ספר תיכון ירושלמי, הכירה, בחברה שבה נהגה לבלות, את אלכס, בן־גילה. אחרי שניהלו רומן במשך חודשים אחדים, החליטו לגור ביחד. הוריה לא גילו כל התנגדות. „הם בכלל לא ליברלים באופיים," מסבירה אנה, „אבל בכל הקשור אליי, הם חושבים שאני צריכה לעשות מה שאני רוצה. חשוב להם רק שאהיה מאושרת."

כעבור שנה עברו לרחובות, שם מתגוררים הוריו של אלכס, ושכרו לעצמם חדר. „בעל־הבית היה שואל אותנו כל הזמן נו, מתי מתחתנים," מספרת אנה, „אני חושבת שהעוברה שלא היינו נשואים הפריעה לו."

נאמנות מרצון

מה שזירז את המחשבות על חתונה היה צו־הגיוס שקיבל אלכס. היה לו פרופיל גבוה, והם קיוו שעקב היותו נשוי, לא יישלח למקום מרוחק, והם יוכלו להמשיך לחיות יחד כמו קודם. הוריהם חתמו שהם מרשים להם להתחתן.

כאשר הגיעה לתיכון הרחובותי, כדי להירשם לכיתה השביעית, נאמר לה במזכירות שלא יכולים לקבל אותה, בגלל היותה נשואה. „אחרי הסירוב הזה נכנס המנהל, והזמין אותי לחדרו," מספרת אנה, „הוא דווקא הסכים לקבל אותי לבית־הספר. אמר שהחיים הפרטיים שלי לא משנים שום דבר בכל הקשור ללימודים. אבל אני כבר החלטתי לוותר על הרעיון, בגלל התגובה במזכירות. חוץ מזה, הוא דיבר איתי כאילו שהוא עושה לי טובה גדולה. מה הם פחדו כל־כך, שאקלקל להם את הבנות? ככה זה נשמע, כאשר מצהירים שנשים נשואות לא לומדות

על הים

שלא כמינהגה, בחוף אילת, למשל, התאפקה אנה ולא התפשטה על חוף ימה של תל־אביב (למעלה). היא רק ישבה, נהנתה, השתזפה. אפילו לא שיחקה במטקות. וכשעקב תנועה לא מחושבת נחשף שד, לא התרגשה. לעומת זאת, הקהל כן התרגש ועמד פעור פה ממולה.

בגימנסיה, הלכתי ישר לתיכון אחר, אקסטרני."

היא עשתה את בחינות־הבגרות, ובני־הזוג חזרו לירושלים, מפני ששם נמצאים כל חבריהם. אלכס הוא סטודנט למוסיקה, העובד בכל מיני עבודות מזדמנות, ואנה לומדת פילוסופיה של מדעי־הטבע באוניבר־סיטה.

בשעות הערב היא עוברת כמארחת במיסעדה של בית־מלון גדול. בשימלת־ערב שחורה אריכה ובנעלי־עקב היא ניצבת בפתח, מקדמת בחיוך את הבאים, לוקחת את מעיליהם, מושיבה אותם, מוזגת להם מים קרים ואומרת "תיהנו" ו"בתיאבון".

לפעמים הקליינטים מנסים להת־חיל איתה, מחמיאים לה ושואלים אם אפשר להזמינה לארוחת ערב. היא עונה להם "אני נשואה," וסוגרת עניין. נכון לעכשיו, היא נאמנה לבעלה.

האם בעלה קנאי? היא אינה יודעת.

איך הוא יגיב אם תספר לו שהכירה מישהו שמוצא־חן בעיניה ו...? "טוב," היא אומרת "אני מקווה שלא אהיה כל־כך טיפשה כדי לברר מה תהיה התגובה שלו. אני חושבת שהייתי שומרת את זה לעצמי. אם זה יקרה לו, אני מקווה שגם הוא ישמור זאת לעצמו. הוא חתיך, יפה־תואר, ובחורות מחזרות אחריו. אבל אני לא דואגת."

יש לה עיניים חומות, יפות, שפתיים מלאות, שאוהבים לתארן כ"חוש־ניות", גוף חטוב, גובה 1.65 מטר. שיערה שהיה עד לפני ימים אחדים ארוך ושופע, נהרס בידיו של ספר ירושלמי ידוע, שקצץ בו ללא רחמים מכל הכיוונים. אמרו לה עליו שהוא גאון, וזה מה שקרה. "מילא, השיער יגדל," היא אומרת ולא נשמעת עצובה מדי.

בלי מעצורים

אנה אוהבת מאוד ממתקים, בעי־קר שוקולד, ומרשה לעצמה כל מה שמתחשק לה, כולל שלוש כפיות סוכר בתה. בזכות האנרגיה הרבה שהיא מוציאה, בלימודי הבאלט הקלאסי ובכלל, אין היא משמינה. "אני מכורה לתה," היא מגלה, "לא יכולה בלי עשר כוסות ביום. לא מסוגלת ללמוד בלי זה." יש בה מתח פנימי, אבל היא יודעת להרגיע את עצמה. תוך כדי הנאה מהדברים הקטנים בחיים, כמו מוסיקה, אוויר צח ופרחים, היא גם מעשנת חפיסה ביום.

היא לא טרחה לשנות את שם־משפחתה עם נישואיה, ופאניין הוא שמה מהבית. "אני אוהבת את השם שלי," היא מסבירה, "ברוסיה, אשה נשואה לא חייבת להחליף את שמה. לאלכס זה לא מפריע. כשיהיו לנו ילדים, מתי־שהוא בשנים הקרובות, הם ייקראו, כמובן, על שמו."

בשבוע שעבר התקשר אליה יהודה ברקן והזמינה למישרדו. הוא אהב את הקטע שלה בהמתיחה הגדולה, ויש לו תפקיד עבורה גם בסירטו החדש, קומפוט נעליים, קומדיה בסיגנון־האמריקאי.

"גיליתי שלבחורה הזאת יש איכות מדהימה על המסך," אומר ברקן, "היא מצטלמת נפלא, ומבחינת חשיפה, אין לה בעיות. משוחררת אמיתית. היא רואה את הדברים נכון, ולא חושבת שיש לה סיבה להתבייש בגוף היפה שלה. זה מאוד נוח לעבוד עם שחקנית ללא מעצורים. אני זוכר את הבעיות שהיו בהסרטת מלכת הכביש, בסצינת העירום עם גילה אלמגור. לי, וגם לגילה, לקח לה שעה שלמה להירגע, עד שיכלו לצלם, לא לפני שסילקו מן החדר את כל אנשי הצוות, פרט לבימאי, התאורן והצלם."

ברקן אומר שאם אנה תצליח גם בסירטו השני, יש לה עתיד בסרטים. מי יודע, אולי הוא עוד יגלה שחקנית חדשה, כפי שגילה בזמנו את קרולין לנגפורד. אנה עצמה אינה יודעת, בינתיים, אם היא רוצה להיות שחקנית. "זאת אפשרות," היא אומרת, "אני עוד לא יודעת מה אני רוצה." בגילה מותר לה.

נעמי רון ■

על היבשה

אנה, בנעליים צבאיות, חול־צה צבאית, כובע צבאי וישבן חשוף, מתקנת ג'יפ בצילומי ניסיון לסירטו החדש של יהודה ברקן, קומפוט נעליים. ברקן מתפעל מהפתי־חות, חוסר־המעורים וטבעיותה של אנה. גם בסיר־טו של זאב רווח, ספר נשים, חשפה אנה את שדיה.

רון סרג'יו קורליאונה

(המשך מעמוד 41)

לא בהכרח. אבל אם אעשה פעם סרט באיטליה, לא אוכל לעשות היה היה פעם באיטליה, לכל היותר אעשה משהו כמו יהיה פעם באיטליה.

● בחירתו של רוברט דה־נירו לתפקיד של אדם, במיקרה זה גאנגסטר יהודי, שהאלימות פורצת אצלו בהפתעה ומגיעה לעצמה אדירה, מובנת למדי, כי הוא הרי הופיע כבר בתפקידים מן הסוג הזה. אבל מפתיע לראות אותו בשתי סצינות בעלות העזה מינית שכמותה לא ראו אי־פעם בסרטים בהם השתתף.

אני חייב לומר שאני מעריך מאוד את דה־נירו ואינני חושב שהוא פיקפק לפני שתי הסצינות הללו ושאל את עצמו האם יעשה אותן או לאו. לדעתי, הוא הבין שזה חלק בלתי נפרד מן הדמות שהוא מגלם וכך בדיוק היא היתה מתנהגת.

למען האמת, לא אני ולא דה־נירו ראינו בסצינות הללו משהו חריג ואסביר מדוע. בסצינה הראשונה, מדובר בנימפומנית, שהיא בעיניי הדמות היחידה שמצטיירת תחילה כדמות שלילית ובמשך הזמן הולכת ומתבגרת מבחינה נפשית עד שהיא הופכת תדמיתה לחיובית ונבונה. אני חייב להדגיש שמדובר כאן בחיוב ושלילה לא מנקודת־מבט מוסרית אבסולוטית, אלא מנקודת־ההשקפה של הסיפור עצמו. כאשר דה־נירו פוגש אותה בפעם הראשונה, הוא כבר גנגסטר שמאחוריו מעשי רצח ואלימות לרוב, הוא, יחד עם חבריו, בעיצומו של שוד שהיא עצמה אישרה, והדרך היחידה שאדם כמוהו יכול להשתמש בה כדי להשתיק את צעקותיה, הוא לספק לה בדיוק מה שהיא רוצה. בעיניי, סצינה כזאת היא פחות אלימה או חריגה מסצינה שבה דה־נירו רוצח, למשל.

אשר לסצינת האונס במכונית — מחשבותיו, כאשר היא מתגרה בו בנשיקה קטנה. ברגע זה הוא מאבד את השליטה על עצמו ומעל הכל, הוא תופס שזו ההזדמנות האחרונה שלו לזכות בדבר היקר לו בחיים, באשה זו, גם אם זה צריך להיעשות בכוח.

● במסיבת־העיתונאים שערכת, אחרי הצגת הסרט, קמה עיתונאית אמריקאית וטענה שסצינות אלה עשויות לעורר את חמתן של הפמיניסטיות בעולם. מה דעתך?

לדעתי, אותה העיתונאית עצמה אולי זועמת על הסצינות הללו משום שהיא נפגעה אישית, אבל אל לה להשליך את תגובותיה על קהל שלם. למען האמת, כאשר שמעתי את השאלה, כמעט התעורר בי החשק להכריז על עצמי כעל שוביניסט גברי, עד כדי כך נראתה לי שאלה זו מגמתית.

● לעומת טענת האמריקאים שהסרט שלך ארוך מדי, יש טענות נגדיות שהסרט אולי קצר מדי, וחלקים רבים, שהיו מספקים יותר ביסוס לדמויות שבסרט, נותרו על ריצפת חדר העריכה.

יש משהו מן האמת בגירסה הזאת. נכון שהעריכה הראשונית שלי היתה ארבע שעות וחצי, ואילו היו שואלים אותי, הייתי עדיין אומר שאני מעדיף את הגירסה הזאת. אבל אני עצמי קיצרתי את הסרט לאורכו הנוכחי, ואני שומר את החלקים שחתכתי, כדי לשלב אותם אחר־כך בתוך גירסה לטלוויזיה. בכל מיקרה, השמועות כאילו יש חומר ליותר משש שעות שידור בטלוויזיה, מוגזמות מאוד.

● האם אינך חושש שאורך כזה יבריח את הקהל מן הקולנוע חזרה למכשירי הטלוויזיה?

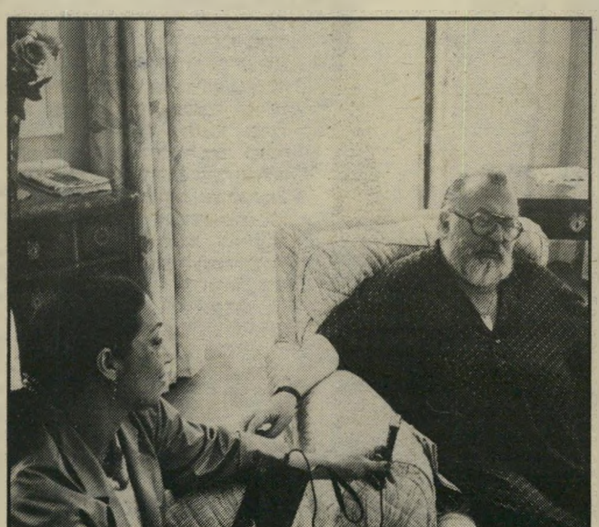
להיפך. הרושם שלי הוא שהצופים היום אוהבים סרטים ארוכים, שמהווים אירוע בזכות עצמו. בסופו של דבר, הטלוויזיה הרגילה אותם למנות קצר־בות וקצרות בנות שעה כל אחת. של בעיניי, אין זו סצינת אונס כלל. אם כבר, זו זעקת אהבה ויאוש. מדובר בגנגסטר קשוח שחשף את עצמו לראשונה, על כל חולשתו, בפני האשה שהוא אהב מאז ילדותו. הוא מתוודה בפניה לראשונה, בסצינת אהבה גרנ־דיוזית, שהיא הדבר היקר שלו בחיים. לכבודה הוא שוכר מיסעדת־פאר ענ־קית על חוף־הים, הוא ערוך לכבודה את כל השולחנות, ומדליק את כל האורות, מגייס את כל הצוות, מזמין תיזמורת שלמה. כל זה לשני אנשים בלבד, והוא מגלה לה את אהבתו בפעם הראשונה, וזה קשה לו מנשוא, בהתחשב באופיו הקשוח. ואז, לא זו בלבד שהוא נידחה, אלא שהאשה שהוא אוהב מודיעה לו שהיא עומדת לנסוע להוליווד ולנתק עימו את הקשרים, בשל המרחק הפיסי שיהיה ביניהם. הם נוסעים חזרה העירה במכונית (שנהגה, דרך־אגב, הוא המפיק ארנון מילצ'ן), הוא מכונס בתוך דברים סטנדארטיים, ולדעתי הקהל היום התבגר, מסוגל לקלוט יותר ומעוניין לקבל תיאורים מפורטים מכפי שהיו בעבר.

● מה בקשר לתוכנית שהיתה לך פעם לעשות גירסה משלך ל־כרמן"?

דחיתי את התוכנית משום שהייתי עסוק בסרט הזה. הרעיון המקורי שלי היה לעשות את הסרט כולו עם צוענים של ממש, כאשר זמרים מעולים שרים את התפקידים בפס־הקול, אבל ה־צוענים משחקים את התפקידים מול המצלמה, משהו שיכול אולי להזכיר את כרמן ג'ונס של פרמינג'ר. אבל בינתיים יש כבר מספיק גירסות של כרמן בשוק. תוכניות אחרות לעתיד לבוא עדיין אין לי.

● בן כמה אתה היום? השמו־עות מדברות על כל מיני גילים, וישנם הטוענים שעברת את גיל 60.

אני יליד 1929, כלומר אני בן 55.

בימאי ליאונה (עם כתבת סיינרו)
הצופים אוהבים סרטים ארוכים

„לנצח בשלום כמו במלחמה!"

„אני האחרון שיכולתי לזלזל בחשיבותו הצבאית של חצי האי סיני. עם זאת הייתי מוכן לשלם מחיר גבוה תמורת השלום - כי איך נוכל להביט בפני חיילינו ולשלוח אותם אל שדה הקרב אם לא נשכנע אותם קודם שמיצינו את כל הדרכים המדיניות שנפתחו בפנינו לאחר ביקור סאדאת בישראל?"
(עזר ויצמן „הקרב על השלום".)

ב־1978 נערך משא ומתן לשלום ולהסדרים צבאיים בין ישראל ומצרים. רבים לא תלו בכך תקות רבות. עזר ויצמן, שר הבטחון של מדינת ישראל, „הנץ הידוע" שהוכיח את עצמו כמפקד חיל האויר וכראש אג"ם, היה האיש שדחף ללא ליאות ואף קירב את הצדדים כדי להגיע להסכם שלום, מתוך אמונה שלמה כי „השלום הוא הבטחון הטוב ביותר למדינת ישראל!".

יחד

התנועה לאחדות לאומית

השופטות החדשות

„אם המינויים החדשים הם תוצאה של פרוטקציה ולחצים — אני בעד השיטה זאת!" אמרה בחיוך פרקליטה תל־אביבית. ואומנם, ש־לושת המינויים האחרונים מתוך הפרקליטות הם מינויים מוצלחים.

במיסדרון הזה, מתחככים איש ברעהו מדי יום ועובדים בתנאי־לחץ ועצבנות. קירבה פיסית זו מביאה לאווירה של קינאה, תחרות וצרות־עין. תככים ולחישות הם עניין של יום ביומו בפרקליטות.

שופטת־שלום ברלינר
אחד המישפטים המעניינים של השנה

מינויה של שרה סירוטה, פרקליטת מחוז־המרכז, כשופטת מחוזית, ומינויין של ד"ר דרורה פילפל ושל דבורה ברלינר לשופטות־שלום, נתקבלו ב־הסכמה ובשימחה בפרקליטות.

פרקליטות תל־אביב ופרקליטות־המרכז לענינים פליליים שוכנות במיסדרון ארוך אחד, בשורת חדרים קטנים, בקומה הרביעית מעל לבית־מישפט השלום. עשרות פרקליטות, פרקליטים ומתמחים מצטופפים אבל במועדים קבועים מתגברות הלחישות לקולות־רעם. במועדי בחי־רות ללישכת עורכי־הדין מגיעים התככים לשיאם, וכך גם קורה בכל עונת מינויים לשפיטה.

משאת־נפשם של כל פרקליט ופרקליטה הוא להגיע לשפיטה. מבחינה מסויימת, הצלחה בפרקליטות מביאה את הפרקליט למילכוד. פרק־ליט שעבד שנים ארוכות בפרקליטות, הצליח להגיע לדרגה ולמשכורת הגבוהה ביותר, ומופיע בתיקים חשר־בים ומעניינים, מיצה את עצמו. אין לו יותר לאן לשאוף ולאן להתקדם. בראש הפירמידה יש מקום אחד — פרקליט־מחוז. והתחרות על תפקיד זה היא נואשת.

אין כוח ואין סיכוי

רבים מהפרקליטות אל מישרד עורך־הדין הפרטי היא סיכון גדול, ואיננה קוצת לפרק־ליטים. הצורך להתמודד עם בעיות כלכליות, עם לקוחות ועם מזכירות ופקידים מפחיד מאוד פרקליט שהתרגל למנגנון האדיר של המדינה ולמשכורת החודשית בבנק. לכן יוצאים מהפרקליטות בדרך־כלל רק אנשים צעירים, שעור לא השקיעו שנים רבות בעבודה וטרם התקדמו לעמדה בכירה. מי שהצליח ועלה בדרגה, נשאר בפרקליטות ובמשך השנים מתחיל להיות מתוסכל.

„אני כבר לא יודע מה לעשות. מישרד פרטי אין לי כוח לפתוח, ללכת לעבוד אצל עורך־דין כשכיר לא נראה לי, ולהתמנות כפרקליט־מחוז — אין לי סיכוי. אז מה הפיתרון?" אומרים מדי פעם פרקליטות ופרקליטים שהגיעו לשיא יכולתם בפרקליטות. הדרך היחידה הפתוחה לפרקליטים, שהיא גם מכובדת, וגם מתאימה לכישוריהם, היא השפיטה. אולם הדרך לכס־המישפט רצופה קשיים רבים. התקן לשופטים הוא מוגבל, ועל המקומות הפנויים מתחרים עורכי־דין פרטיים ופרק־ליטים רבים.

„הגשתי את המועמדות שלי לפני כמה שנים. קראו לי לוועדת־ראיון, ומאז לא שמעתי כלום על כל העסק," אמרה לי פרקליטה ותיקה. אחרת התלוננה כי איננה מגישה כלל את מועמדותה, מכיוון שהיא יודעת שלמי שאין קשרים או גב של המיפלגה המתאימה אין כל סיכוי, והוא מבזבז את זמנו.

חלק גדול מוותיקי הפרקליטות באים היום לעבודתם בחוסר־רצון מוחלט. הם משועממים ועושים את עבודתם בשיגרה וללא כל חשק. חלק גדול מהם הגישו בקשה להתמנות כשופטים.

הפרקליטים היחידים אשר יכו־לים להיות כמעט בטוחים במינוי לשפיטה, הם פרקליטי־המחוז. הנוהג והמסורת מזה שנים הוא כי פרקליט־מחוז מתמנה לשופט־מחוזי אחרי שנות שירות רבות וטובות.

כך מונתה ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן כשופטת מחוזית, אחרי שכיהנה כפרקליטת מחוז־המרכז ופרקליטת מחוז תל־אביב. גם יעקב קדמי, שהיה פרקליט מחוז תל־אביב, מונה לשופט מחוזי.

על כן היה תמיד ברור שגם שרה סירוטה, פרקליטת מחוז־המרכז, תתמנה יום אחד לשופטת־מחוזית.

„תראו איך שופכים את דמה" אמרו פרקליטים שעבדו איתה, כאשר בעונת הבחירות האחרונה ללישכת עורכי־הדין הופצה שמועה, שהובטחה לסירוטה מישרת שופטת על תמיכתה ברשימתו של מנחם ברגר, סיעת המיקצוע החופשי. מאז, כמשך חודשים, הילכו שמועות עקשניות במיזגון בית־המשפט כי סירוטה מונתה כשופטת, השמועות הוכחשו על ידה תמיד, ופעם אפילו התלוננה ואמרה: „איך אפשר למנות אותי, אם מעולם לא הגשתי את מועמדותי לשופטת?"

שופטת־מחוזית סירוטה
„תראו איך שופכים את דמה"

שופטת־שלום סילפל
מספרד – ישר ללישכת הנשיא

אוזן קשבת וראש פתוח

אבל, כפי שהכל ידעו, זה רק עניין של זמן. סירוטה היא פרק־ליטת־מחוז מזה תשע שנים. בזמן זה הספיקה לעשות הרבה דברים חשובים. היא היתה חברה בוועדת איתן, שחקרה את אלימות אנשי־מישטרה, היא ניהלה בצורה ידידותית ויעילה את פרק־ליטות־המרכז, והופיעה בעצמה כ־הצלחה ניכרת בכמה מהמישפטים החשובים של השנים האחרונות.

שרה סירוטה, ילידת רומניה, מתקרבת לגיל חמישים, אך עדיין מסמיקה כנערה לשמע מחמאה. היא אשה נאה, בלונדית האוספת את שערה לקוקו מתפרע.

בנעוריה רצתה ללמוד רפואה, אך בגלל התנגדות הוריה הלכה ללמוד מישפטים באוניברסיטה בירושלים. היא היתה תלמידה ביישנית, דתית ושקטה.

אבל כישרונה ניכר כבר אז. מעולם לא עבדה בשום מקום אחר מלבד הפרקליטות, והופיעה במאות מיש־פטים. בשנת 1975 מונתה כפרקליטת־מחוז־המרכז.

סירוטה נשואה למנהל בית־ספר

(המשך בעמוד 54)

אם אלה „מינויים של פרוטקציה ולחץ" — כדאי שימשיכו בזה

של גון זה אוכל ויולד — לא פרייאר

עשיתם פעם חשבון כמה ארטיקים אוכלים הילדים שלכם ליום? לשבוע? לחודש?

תתיישבו עם נייר ועיפרון, תעשו את החשבון ותיכף תבינו למה אף פעם לא תגיעו

לדירה חדשה או לאוטו חדש. אגב, ארטיק ממוצע עולה כ־70 שקל. או תתחילו להכפיל.

אני עשיתי את החשבון ונחרדתי. ואז, כמובן, מייד חיפשתי סיבות טובות כדי לאסור את המשך קניית השלגונים למיניהם. ההמצאה הראשונה שעלתה לי בראש היא שזה בטח לא בריא. אבל הילד שלי לא פרייאר והוא ביקש הוכחות. החלטתי שזה רעיון נפלא לנסות ולגלות (בשבילי ובשבילכם) מה מכיל כל שלגון.

פניתי לטנא נוגה ומהם קיבלתי את הפרטים הבאים על השלגון החדש החתול שמיל (אבל המרכיבים הם דומים מאוד בכל השלגונים ורק הטעמים משתנים). ובכן, כל שלגון מכיל חלב משוחזר, סוכר, שמן צמחי, אבקת־חלב, גלוקוזה, מייצבים וחומרי טעם וריח. באבקת החלב יש ריכוז גבוה במיוחד של חלבון חלב ולכן יש בו הרבה קלציום ופוספט. השלגונים מועשרים בוויטמינים למיניהם ותכולת החלב בו היא כמו חצי כוס חלב.

שאלתי חבר רופא על כל המרכיבים של השלגון והוא אמר „יופי, שיאכלו כמה שהם רוצים."

עם האינפורמציה הזאת, לדירה חדשה אני כנראה לא אגיע. אבל אני לפחות יודעת שחוץ מההנאה שבליקוק הם מקבלים דברים חשובים. הרגעתי אתכם?

חשבון — בלי פוליטיקה בבקשה!

זוכרים איך התחלנו ללמוד חשבון? קודם למדנו ש־2+2=4, אחר כך עברנו ל־3×7=21. כשידענו את זה, הלכנו קדימה ולמדנו ש־246 כפול 132 הם 32.472. והמשכנו הלאה והלאה לתרגילים מסובכים מאוד. הבעיה היתה, כמובן, אם פיתאום התלמיד הטוב חלה. שבוע מחלה בכיתת היה מחרבן את כל ההבנה בחשבון. כי בחשבון אתה צריך ללכת צעד אחרי צעד, אחרת מפסיקים להבין הכל.

אותו הדבר קורה בפוליטיקה הישראלית. כל יום אני קוראת שלושה עיתונים: עיתון בוקר, עיתון צהריים ועיתון ערב (שאת שלושתם, אגב, אני קונה ב־8 וחצי בבוקר). שש פעמים ביום אני שומעת חדשות, וכמובן כל ערב אני מתייצבת מול הטלוויזיה וצופה במבט לחדשות. ובאמת, אני די מעודכנת במה שקורה כאן. ברור לי מה הולך במערך. אני עוקבת אחרי אבא אבן שפרס עשה לו שטוזה רצינית. אני יודעת שמי שחשב שיוסי ביילין יקבל מקום ריאלי ברשימה, אכל אותה. אני די בקיאה בקרבות ש' בש' (שמיר בשרון). עקבתי בדריכות אחרי משיכת החבל של מודעי מול השרירים של דוד לוי. עקבתי בחרדה אחרי פרשת גאולה־רפול, בעניין יתחתנו או לא יתחתנו, ואפילו יכולתי להבין את התסבוכת האיומה של המיפלגות הדתיות, כלומר אגודה שממנה יצאו ש"ס וחי ומצר שני המפר"ל בעלת שלוש הסיעות: למיפנה, צעירים, ליכוד ותמורה (וזה מבלי להזכיר את האשה הדתית).

טוב, לא אלאה אתכם בפרטים, רק רציתי שתדעו שבאמת שלטתי בחומר. ואז, יום אחד הגיע יום המחלה שלי בשעורי החשבון, ברמות זוג חברים מחו"ל. הם נחתו בארץ בשעות הבוקר המוקדמות ומכיוון שנסעתי לנמל־התעופה, לקחת אותם, לא קניתי את העיתונים. עבר כל היום והגיע הערב, ושוב בגללם הפסדתי את מבט לחדשות. למחרת, כאילו לא קרה כלום, ניסיתי להשתלב מחדש ברזי הפוליטיקה הישראלית. אבל היה כבר מאוחר מדי. העיתונים סיפרו דברים שהיו כבר שני מהלכים קדימה. כל הזמן אני מנסה להשיג את החומר החסר. אבל זה לגמרי לא פשוט. כל פעם שאני מנסה להגיד משהו, מסתכלים עלי בעין עקומה ושואלים „תגידי את לא קוראת עיתונים?" ועכשיו אני נוסעת לשבועיים לחו"ל ודווקא לארצות שבהן אי־אפשר להשיג עיתון ישראלי.

לכן, הנה הודעתי הסופית והאחרונה לכל ידידיי, חבריי והבאים איתי במגע חברתי. מהיום ועד ל־24.7.84 אני אדבר רק על בישול, וילונות, טאפטים, עד איזה גיל ילדים פולטים אוכל וכמה הבעל מרוויח. סטייל מטומטמת למופת. בן־אדם שהפסיד יום אחד של קריאת עיתונים מגיע לו שישלם את החשבון. אז להשתמע אחרי הבחירות.

קולגות — שימו לב!

לפני כמה שנים קיבלתי את תעודת העיתונאי שלי. כתוב עליה „מדינת ישראל" ויש תמונה שלי ויש חותמת ואפילו חתימה של ארון אחד מרדכי רולינסקי ויש גם סמל עם מגורה. תעודה אמיתית אשכרה.

מאוד שמחתי והראיתי את התעודה לבעלי. הוא אמר „יופי" ועשה פרצוף כאילו הראיתי לו תעודת מיסכן. הכנסתי את התעודה עמוק עמוק לתוך הארנק שלי ושכחתי מכל העניין. אמרו לי שהתעודה תעזור לי להיכנס למקומות שלאנשים נורמאלים לא נותנים להיכנס וגם אמרו לי שאפשר ללכת לבקר במוסיאונים בחינם.

מאותו היום שהכנסתי את התעודה לתוך הארנק לא היה לי צורך בה. לא קרה שלא רצו להכניס אותי לאיזה מקום (זה מפני שאני עושה רושם טוב מאוד בפגישה ראשונה) ובמוסיאון עוד לא יצא לי לבקר מאז, בישראל. פעם אחת, בלונדון, הלכתי למוסיאון עם חברה שלי ועשיתי תוכניות לשלוף את התעודה בכניסה ולחסוך לעצמי איזה שטרלינג או שניים. אבל הבריטים האלה אין להם שום כבוד לתעודה ישראלית ואף אחד לא ביקש ממני להראות אותה וגם לא ביקשו כסף, המנוולים.

למה אני מספרת לכם את כל זה? נו, שאלתם? יופי! אז בשבוע שעבר חברה שלי הלכה להירשם לאיזו בריכת שחיה (היא מאלה שאוהבים לשחות כל בוקר מרצונם החופשי). האיש שאל אותה מה שמה ומה מיקצועה. כשאמרה שהיא עיתונאית הוא אמר שמגיע לה 25% הנחה. היא קצת התעלפה, אמרה תודה ושילמה רק 75 אחוז.

תיראו איזה טוב לב יש לי. הקטע הזה נכתב ממש בשבילכם, בלי שום טובת־הנאה בשבילי. אותי גם ב־300 אחוז הנחה לא יכניסו למים הקרים של הבריכות. דרך אגב, אני מציעה גם לבעלי מיקצועות אחרים להגיד את המיקצוע לאיש שלוקח כסף. אולי זה יעבוד.

תיקוני עונש

אחד הדברים שתמיד אני מרגישה שחסר לי מהם — זה עונשים. כמה פעמים כבר אפשר להעניש ב„לא תיראה טלוויזיה," או „לא תקבל דמי כיס?" כמה פעמים אפשר לאסור הליכה לחברים (שזה עונש לאמהות) וכמה פעמים אפשר להגיד „תשכח מהג'מס בונד החדש?"

לכן אני תמיד בחיפוש אחרי עונש חדש, מעניין ומרתיע ככל האפשר. לפני כחודש מצאתי עונש ממש על רמה. בהתקף בלתי־רגיל של זעם הורדתי מקיר חדר־הילדים את כל התמונות של המיפלצות שהיו תלויות שם. דיוויד בואי, מייקל ג'קסון, רוד סטיוארט ואחרים, שכל אחד מהם היה מיוצג על הקיר בארבע־חמש פוזות מבחילות שונות.

מאז הקיר בחדר־הילדים לא רק ריק, אלא גם מאוד מכוער בגלל שאריות הסלוטייפ שבעבר החזיק את הגיבורים וקופים על הקיר. כל הזמן עשיתי תוכניות מה לעשות בקיר הזה, עד שפיתאום ראיתי רעיון נפלא שמישהו אחר המציא והנה הוא לפניכם.

כל מה שצריך זה חתיכת בד גדולה (אפילו סדין ישן) ועוד כמה חתיכות בד יותר קטנות אבל מכל סוג וצבע אפשריים. את חתיכות הבד הקטנות תופרים משלושה צדדים לחתיכת הבד הגדולה וככה נוצרים כיסים שאפשר לאחסן בהם החל מפיז'מה ועד למחברות, ספרים, צבעים, מיספריים, מישחקים ואפילו סודות.

עכשיו הסדין שלנו פרוש אחר כבוד על ריצפת הסאלון, ואנחנו כולנו נמצאים באמצע תהליך העבודה. תוך זמן קצר (בלי נדר) יהיה לנו בחדר־הילדים קיר יפה ושימושי.

הנה נתתי לכם גם הצעה לעונש וגם הצעה לתיקונו.

רוצו! רוצו! רוצו!

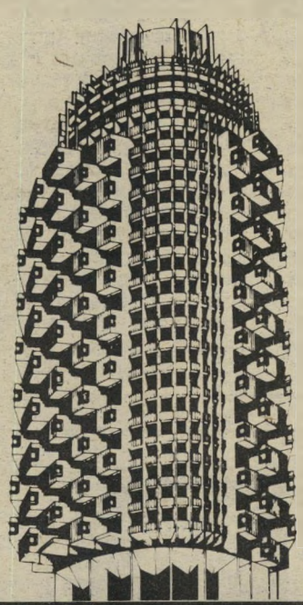
זה לא שיש לי הצתה מאוחרת. זה פשוט מפני שאין לי זמן לקרוא ספרים, מרוב שאני כל הזמן קוראת על שוסטק ועל מודעי ומה אמר ציץ' לשרה דורון. אז בגלל הבחירות והאירועים הסובבים אותן, רק עכשיו גמרתי לקרוא את המתופפת הקטנה. ספרו של ג'ון לה קארה.

כל מה שיש לי להגיד על הספר הזה מסתכם ב: רוצו ותקנו, או רוצו ותגנבו, או רוצו ותשאלו ממישהו.

אם אומר לכם שבזמן קריאת הספר לא איכפת בכלל שאין אוכל בבית, שהילדים מוזנחים, שהריצפה מלוכלכת ושהפוליטיקה הישראלית זה שיעמום אחד גדול — זה יספיק לכם.

"לגור בתל-אביב כמו שגרים במנהטן. זה מה שרציתי תמיד".

"אחרי שהילדים גדלו, והבית הפרטי הפך גדול מדי - הבנו, בעלי ואני, שהגיע הזמן לשנות את צורת המגורים. היתה זאת הזדמנות פז להגשים חלום ישן: לגור בתל-אביב כמו שגרים בניו-יורק

הדירה החדשה שלנו במגדל דיזנגוף נמצאת 29 קומות מעל לב דיזנגוף - ויש בה כל מה שצריך: שקט ובידוד מוחלט מהמולת הכרך, שטיחים מקיר לקיר, מיזוג אויר דירתי, מערכת טלויזיה במעגל סגור, ריצוף קרמיקה במטבח ובשירותים... בקיצור, הכל.

כל פרט בבנין תוכנן לנוחות מושלמת, בסגנון חוצלארץ: סולריום למנוחה ושיזוף, בריכת שחיה, אולם כניסה עם שומר וחניון לרכב...

וכדי להיות בלב העיר צריך רק לקחת אחת מ־4 המעליות המהירות אל מרכז הקניות המודרני בישראל.
מגדל דיזנגוף. תמיד רציתי לגור כך".

ארזל בע"מ
מקבוצת שיכון עובדים

הקבלן המבצע:
סולל בונה בע"מ

אזורים
חברת בנין עם יסוד איתן

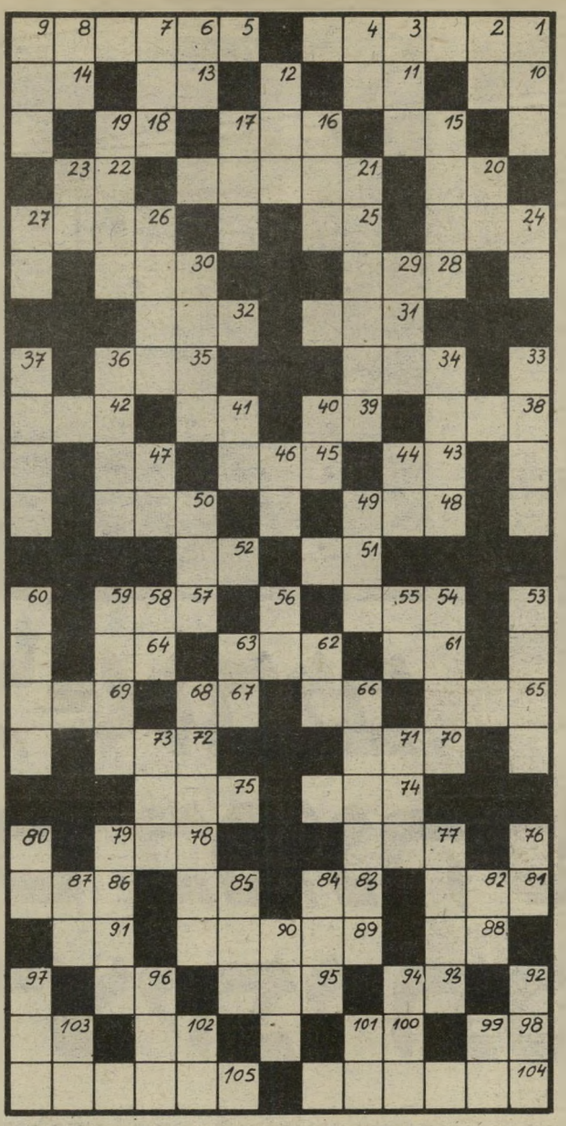
מגדל דיזנגוף

צלצל: 03-288830, 03-293960
03-287795

או פנה למשרדי המכירות ברח' דיזנגוף 50
דיזנגוף סנטר תל-אביב

...ושפר קרעוד.

מאת אביגיל ינאי

מאוזן:
1) ענק אגדי; 5) קבוץ בבקעת הירדן; 10) קידומת סקוטית; 11) מאכל שטעמו כחפצכם; 13) אמונה; 14) שניים; 15) קומפוזיטור פורה (20 צאצאים); 16) משוררת ישראלית; 18) לא לגמרי מבושל; 20) עש; 21) עץ „לחם הקוף"; 22) ניצוץ; 24) כר; 25) טרי, רענן; 26) מקום לידתה של אביגיל; 28) נמלטו; 30) יונה; 31) הוזן ממקומו; 32) ניקב; 34) צמח ביצות רב שנתי; 35) גם זו דרך לגבות כספים; 38) שאלתו של פיארברג; 39) כזה הוא התבור; 41) אישה של תמר; 42) חרפה; 43) אבי הגזע האפריקני; 45) דיבורים; 47) שיירת אניות; 48) שם כולל לפרקי תהלים קי"ג — קי"ח; 50) שער, כרך; 51) קולמוס; 52) בבואה; 54) רקוד קבוצתי אמנותי; 57) חיזורים; 61) מזון; 62) סוסים במדינות פרס ומדי; 64) בורא עולם; 65) מרדות; 66) אסקופה; 67) סופרת אמריקאית בסין (ש"מ); 69) אין רע בלעדיו; 70) חרם, איסור; 72) באתי (ראיתי, ניצחתי); 74) מרפאה; 75) בעל „היושבת בגנים"; 77) חלק מצנור העיכול; 78) שרף נוקשה; 81) כבד־פה; 83) פלא; 85) אות, סימן; 86) גרגרי תבואה; 88) התואר של שליט תוניס; 89) סופרת בריטית (ש"מ); 91) פרפרים ליליים קטנים; 93) תבלין; 95) עיר; 96) מידה, שיעור; 98) אמצע (בהשאלה); 100) חיק; 102) נהר באיטליה; 103) יום הסטורי בנובמבר; 104) קוצים, עוקצים (במדבר ל"ג נ"ה); 105) מחוזי גרמני (ש"פ).

מאונך:
1) מייסד תיאטרון „הבימה"; 2) פרי טיבטי; 3) ביגמיסט תנכ"י מוכר; 4) חצי גלון; 6) זכרון; 7) מחבר „שמחת עניים" (ש"פ); 8) כלי עינויים; 9) רעל; 12) בהם — בנוסח שירי; 15) כלי נשיפה; 16) היה היה מלך — באיראן; 17) כתם; 19) אבנט; 20) מורח; 21) הסגר; 23) בית; 24) מילת תנאי; 26) אחת ממשפחות „השומר"; 27) מפקד מחלקה; 29) חומר מינרלי; 30) מחבר האנציקלופדיה לחלוצי היישוב; 33) נגדע לפתע; 34) מתנה; 36) כפיר; 37) הסולם החזק במוסיקה; 40) גבוה; 41) כלי רתמה לבקר; 44) כרת ערלה; 46) בלל קמח במים; 47) נושא ביתו עימו; 49) בלע, אכל; 50) השמיד, כילה; 53) צפור שיר; 54) אבטיפוס של הבורגנות האמריקאית (ע"פ ספרו של לואיס סינקלר); 55) יום בספירת העומר; 56) תפר; 58) יהיר; 59) ים בצפונה של אירופה; 60) ארבה; 62) מדף; 63) חזר; 66) גויאנה ההולנדית הוא שם המקום בעבר; 68) רקוד רוסי; 71) להשיג הון בעושק; 73) תכשיט; 76) מתנועע; 77) מקצוע בשטח הדפוס; 79) חבל ארץ; 80) משפחה בחברון העתיקה; 82) מרכז; 84) עקרות, ריקנות; 85) עץ פרי; 87) נחלש; 90) קו; 92) הוציא מן הסכך (ח); 94) מנגינה; 96) מכשיר באתלטיקה; 97) שיח בר קוצני; 99) ילוד אשה; 101) מילת בקשה; 102) בקר זכר; 103) מדד.

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

★ **קורסים**
ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שיער בחשמל לצחיתות (אפילציה)

★ **סלון ומכון יופי**
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות (אפילציה) ובשעוה

★ **הכנת כלות**
* מחירים עממיים * שרות מעולה

דיאנה

1983

ת"א, דיזנגוף 190 (יודפת 4) 226066, 229388

השופטות החדשות

(המשך מעמוד 51)

עממי, ויש להם שלושה ילדים. עורכי־הדין יודעים כי אם יש להם טיעון אנושי או מישפטי עבור נאשם, הם תמיד ימצאו אוזן קשבת וראש פתוח אצל פרקליטת מחוז־המרכז. היא מעולם לא ניסתה למצות את ליטרת־הבשר עבור המדינה.

מאידך, כאשר היא מופיעה במישפט כתובעת, היא משוכנעת בצידקתה, ובעקשנות מביאה ל־הרשעה. כך היה כאשר הגישה כתב־אישום על שוחד נגד חברי־הכנסת שמואל רכטמן מרחובות. הוא הורשע ונידון למאסר.

ללא מרפקים, ללא חנופה

משך שנות עבודתה כ־תובעת יצא לה להופיע כמעט בכל מישפטי הרצח־מתוך־רחמים שהיו במדינה. היא סיגלה לעצמה טיעון מישפטי מיוחד למיקרים אלה. למרות שהבינה לנפשה המעונה של האם שרצחה את בנה המפגר או את ילדה חולה הסרטן, לא ויתרה על כך שייענשו גם על־ידי המדינה. אולם תמיד היה בטיעונה לעונש רחמים ורגישות לסיבלו של הנאשם.

כנהוג, מונתה סירוטה לתפקיד שופטת־מחוזית, תפקיד שאליו נכס־פים עורכי־דין רבים. פרקליטים שלא הגיעו לדרגת פרקליט־מחוז, נושאים את עיניהם למישרת שופט־שלום. סירוטה עצמה, אחרי שמונתה כשופטת, התחילה לפעול כדי לעזור לדבורה ברלינר, פרקליטה ממחוז אחר, להתמנות כשופטת־שלום.

דבורה ברלינר, ילידת־הארץ, בת אמצע שנות השלושים לחייה, היא אשה צנועה ונחבאת אל הכלים. היא אשה ללא מרפקים וללא חנופה. אין איש בפרקליטות שאיננו מחבב ומכבד אותה. לפני כחמש שנים הגישה בקשה למינוי כשופטת־שלום, זומנה לוועדה ומאז לא שמעה דבר על כך. היא לא פעלה ולא לחצה, והשלימה עם העובדה שבלי קשרים לא תתמנה.

פרקליטים המגישים בקשה ל־התמנות שופטים נוהגים לשמור זאת בסוד. איש איננו אוהב את מבטי הליגלוג והחמלה כאשר מתכנסת ועדת־מינויים אחת ועוד אחת ושמו איננו עולה. רק פרקליט צעיר ונמרץ אחד, שהגיש את מועמדותו לפני זמן לא רב פירסם את הדבר ברעש גדול. הוא היה כל־כך בטוח כי יומנה הפעם, שהזמין חברים לשתיה לכבוד מינויו.

כאשר התפרסמו, למחרת, שמות המומלצים, לא היה שמו ביניהם.

סירוטה, שהכירה את דבורה ברלינר וידעה על כישוריה, ריברה עם כמה אנשים והפעילה את השרולה הדרושה. תוך שלושה שבועות בחרה בה ועדת־המינויים.

ברלינר איננה פנויה עדיין לעבור לשפיטה, היא נמצאת בשלב ראשון של אחד המישפטים המעניינים ביותר של השנה. היא התובעת במישפטו של שימעון חרמון, עורך־הדין התל־אביבי הנאשם ברצח ידידתו, כרמלה בלאס. היא צריכה להמשיך את המישפט עד תומו, ורק אחר כך תוכל לעבור לכס־המישפט.

הראשונה שתעבור מהפרקליטות אל בית־המישפט היא ד"ר דרורה פילפל מפרקליטות־המרכז. דרורה, ילידת חיפה, עובדת רק שבע שנים בפרקליטות. קודם עבדה כמה שנים במישרד עורך־דין פרטי, ועשתה את הדוקטוראט במישפטים בגרמניה.

את פרידתה מהפרקליטות חגגה ד"ר פילפל בנסיעה לספרד וחזרה ארצה ישר למועד ההשבעה אצל נשיא־המדינה.

„אומרים ששמגר מטפל כעת בענייני המינויים לשופטים, וכבר רואים את ההבדל," אומרים מישפטנים יודעי־דבר. ואם נשיא בית־המשפט העליון, מאיר שמגר, מתעסק במינויים, אפשר לישון בשקט.

אילנה אלון ■

זה רק ההתחלה

(המשך מעמוד 47)

טובים מאוד. אוכל הובא במיוחד מבחוץ. היתה לי טלוויזיה וקראתי עיתונים, והאמת היא שהמשכתי לנהל את העסקים מהכלא. אחרי 14 חודשי־מעצר נערך המישפט, ופסקו לי ארבע שנות־מאסר, ונקנסתי ב־2.3 מיליון מרקים. אשתי־לשעבר עברה לגור ליד הכלא, ובאה לי יום־יום.

„אחרי 22 חודשים שוחררתי. יצאתי בשעה 2 אחרי־הצהריים. בחוץ חיכתה לי אשתי־לשעבר עם זר־פרחים, וכן המזכירה וצי של מכוניות עם עיתונאים. זה היה אחרי ששילמתי למעשה יותר ממיליון דולר, יותר ממה שהשופט פסק. המשכתי בעבודה כאילו לא קרה כלום."

„היחסים בינך לבין אשתך חרגו מהרגיל?"

„היחסים בין אשתי לשעבר וביני

מיסעדן בין
„אינני אוהב לישון לבד!"

הם יחסים של נאמנות לכל החיים, אומנם בלי אהבה שקיימת בין גבר לאשה. כשאין כזו, אני חושב שבני־זוג צריכים להתגרש. החולשות האמיתיות שלי הם ילדיי ונכדיי. כיום יש לי שני נכדים מבתי, בן 4 ובן 9 חודשים.

„חזרתי ארצה. אני מבלה בקביעות שבוע בארץ ושבועיים בחו"ל.

„עד לפני ארבע שנים עוד השת־תפתי במרוצי־ראלי למכוניות. עכשיו הפסקתי.

„את סיליביה, אשתי הנוכחית, היכרתי במלון הילטון בתל־אביב. בבר־מיצווה שהוזמנתי אליו. היא נראתה ביישנית, לא מקולקלת, כאחת שבאה מהכפר, וכאלה אני אוהב. הוריה מתגוררים בעיירה קטנה בצפון־מיזרח צרפת. היא כיום בת 28. יחד עם זאת היא אשת העולם הגדול, שראתה הרבה, וספורטאית מעולה.

„היתה לי תמיד בעיה, אינני יכול לישון לבד, בלי אשה, וזה לא בגלל מין, פשוט אינני אוהב לישון לבד, ונמאס לי שבכל־פעם אני מתעורר ליד אשה אחרת.

„אני אוהב נאמנות אצל אשה, לא רק מבחינה פיסית, כמו זו שיש לי עם אשתי הראשונה אחרי 12 שנים. עכשיו יש לי גם בן מאשתי השניה, הוא נולד לפני כשנה, הקרים בשלושה חודשים את נכדי השני.

„הוזמנתי השנה כבר לארבעה ימי־הולדת של בני 50. ההזמנות המקובלות הן מעין חגיגה לאמצע החיים. אך בשבילי זה לא אמצע, אינני רואה, או חושב, שהגעתי לאמצע.

„לכל אדם יש יחיד־אמת אחד או שניים, חברים אמיתיים. לי יש מזל גדול, יש לי שישה־שיבעה. אני מאוד סנטימנטאלי. אינני זורק אף פעם מיכתבים שקיבלתי. יש פיתגם ספרדי שאומר שכדי להיות גבר, צריך לחוות גם את בית־הסוהר. אינני מאמין באימרה זו, אך אני משתדל להוציא את הטוב מכל מצב גרוע. אני קם מוקדם בבוקר, אוהב לנהוג במרצדס הארומה שלי, כשסיגר עבה בפי, לעבור במיסעדותיי. אני יודע שלא עשיתי את זה בקלות. האמינו לי, עבדתי קשה מאוד כדי להגיע למצב שבו אני יכול לעשות בחיי כל מה שארצה."

שולמית יריב

תן טרמפ לחייל

מאת מאיר תדמור

השמש והגלידה

עבדכם הנאמן עובר קשה. טרחתי להשיג את הצעת החוק להגנה על השקעות הציבור בנכסים פיננסיים, התשמ"ד—1984, מיום 12.6.84. זהו, בקיצור, חוק הפח"מ המפורסם, הבא לשמור, כנאמר בו, על חסכונותינו. אחד מידידיי, שהוא מבין המבינים־עניין, טרח טירחה רבה להסביר לי, איך למרות החוק שהנה הוא בא, חסכונותינו יישחקו.

וזהו מהלך העניינים, בקיצור המתחייב מן העניין. אתם מוראגים? לעזאזל, מה אתם חוששים, יהיה חוק שיגן עליכם: עובדה, עד היום לא נגעו בפח"מ, ועכשיו כשיהיה חוק, בוודאי שלא יגעו בו.

לא נגעו בו עד עכשיו בפח"מ, אבל הוא כבר שווה פחות, אולי 20% אולי יותר. גם אחרי הבחירות לא יגעו, ואולי אז הוא יהיה שווה 50% פחות, אולי. תלוי בשוק השחור.

הנה, גם בתובניות החיסכון לא נגעו, באמת לא. עכשיו מחזירים לחוסכים שחסכונותיהם הגיעו לסירקם את המדד האחרון, כך ששווי הנזק רק 7% (לפי מדד ממוצע של 15% לחודש). בעוד חודשיים יהיה שווי הנזק כסול, כי המדדים יהיו כסולים.

אתם הרואים כי לא נגעו בחיסכון, ולכן גם משלמים במהירות אחרי חצי חודש.

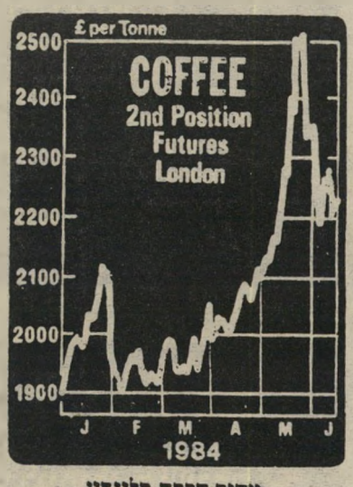
גם באיגרות־החוב וגם במניות הבנקים שבהסדר — גם באלה לא יגעו. אבל יקרה דבר אחר: יצמצמו את מידת התמיכה וישאירו לכוחות השוק בבורסה לקבוע את שיעור התשואה. זו תעלה ל־20% ואולי ל־25%; נגעו בהם? לא. החיים עשו את שלהם. וזה מה שיקרה.

וככה, הכל לפי החוק החדש ואפילו לפי רוחו, אם התנאים יאפשרו, הממשלה, כל הממשלה, לא תפגע בחסכונות. הם יצטמקו בתוקף הנסיבות.

ואולי, כדי להסביר את העניין למי שמתקשים, אומר: השמש אינה נוגעת בגלידה, ובכל זאת היא נמסה מהחום; משהו דומה יקרה לחסכונות, לק ממה ולק משם.

הקפה ניצח את המדד

אחרי־הצהריים שתיתי קפה. החברה לא חשובה. הקפה הוא שחשוב הפעם. נזכרתי שבעיתוני־הערב של יום שישי קראתי, שמחיר הקפה עלה פי ארבע לעומת המדד, שפיגר אחריו ועשה רק מאה אחוז נוספים. הלכתי לחפש מדוע.

מחיר הקפה בלונדון
מדוע?

המחיר בפיקוח, תתפלאו. אמרתי לעצמי, שכדי לעשות עבודה טובה, אין טוב מאשר ללכת למקורות. כך עשיתי. אולי, אולי בכל זאת העלו מגדלי הקפה ברחבי העולם את מחירו, ואנחנו, שאיננו מגדלים קפה, חייבים לשלם את מחירו העולה. אולי.

חיפשתי ומייר נזכרתי בפיינגשל טיימס. המפרסם מדי שבוע מה קורה בשוקי־הגלם והמזונות, ובכללם הסחר העולמי בקפה. מצאתי. ביום השישי האחרון היה מחיר טונה של קפה, המורכבת מ־1000 קילוגראם, בדיוק 2224 לירות סטרלינג. כשמועד ההספקה הוא ספטמבר. המחיר הכי גבוה שאליו הצליח להעפיל הקפה מאז תחילת השנה היה 2512 ליס"ט.

ועוד פרט מעניין: המחיר הנמוך ביותר לקפה השנה היה בפברואר, 1899 ליס"ט, למסירה בעוד שלושה חודשים — כלומר, בסוף מאי תחילת יוני. עוד עובדה: את הקפה בארץ לא קונים אצלי או במכולת הסמוכה, אלא בשוק הסחורות של לונדון.

אבל, וזו עובדה, לרמת המחיר הבינלאומי נודעת השפעה על מחירו בארץ.

ניחשתם. אצלנו המחיר תמיד עולה, ולא רק בגלל המדד, ליתר ביטחון אומר, למרות המדד.

אצלנו קונים את הקפה בשקים בני 60 קילוגראם ומעבדים אותו. אנחנו קונים בתיפזורת במאות גראמים, ונס־קפה גם ביחידות של 50 גראם בקופסאות.

עכשיו נעשה חשבון. אולי, לפני זה, רק נעיר שמחירו של קפה טחון תורכי עלה אצלנו בחודש אחד ביותר מ־32%; 100 גראם עולים היום 164 שקל. אחרי חישובים והמרת מטבע בממבע אנחנו מגיעים למימצא הבא: מה שקונים עבורנו ב־2.70 דולר לקילוגרם, מוכרים לנו ב־7.80 דולר הקילוגרם. למי ששולט בשוק הקפה בארץ הרווח הוא נאה.

שקל יציג ודולר מרשרש

נוסף על כל השיטות שעליהן שמעתם, איך בימינו הופכים שקל לבן לדולר ירוק, הנה שיטה מעניינת, רק לבעלי רכב, שעליה שמעתי לאחרונה. הנה, מספר לי אחד ממכרַי, ויש לי הרבה כאלה, חבר שלי פירסם מודעה שהוא רוצה למכור את המכונית שלו, מודל 81', שעשתה רק 15 אלף קילומטרים, בתישעת אלפים דולר. היתה התנפלות והוא החליט שהוא לא מוכר.

המתין כמה שבועות ופירסם שוב מודעה עם טלפון של חבר, אבל הפעם ביקש עשרת אלפים דולר. היתה התנפלות והא מכר אותה בשמונת אלפים דולר. כן, 8000 דולארים. אבל חיים ומרשרשים. את הפרמיה שגובה השוק השחור הוא נותן לקונה הראשון שהסכים לשלם בדולארים ולא בשקלים יציגים.

שמעתי על עוד שיטה מעניינת, הגובלת בחוצפה. אתה מבקש מקרוב־משפחה שישלח לך, נניח, 2000 דולר מארצות־הברית. אבל עוד לפני כן אתה, כמו כל אזרח ישראלי, מבקש להעביר 2000 דולר לקרוב בארצות־הברית. הזקוק נואשות לכספך. כל אזרח ישראלי רשאי לשגר עזרה דחופה לקרוביו. אושרה העזרה. אתה נוטל את השקלים שהחלפת תמורת הדולארים, נניח בבני־ברק. יש לך כ־20% יותר שקלים מהשער היציג של הדולר כפול 2000 דולר.

עשרים אחוז מאלפיים הם משהו כמו ארבע מאות דולר, רווח נקי בעיסקה סיבובית תוך סיוע נדיב לקרוב מישפחה במצוקה.

העיקרון הוא: איך להשיג דולארים בשער יציג ולמכור אותם בשער החופשי.

עכשיו גם תבינו מדוע „קלמן", הנוהג לצאת משעריו בנקי־ישראל מדי יום עם חבילות של שטרות ירוקים בכיסו הימני, ושומר ראש משמאל, „שופך" דולארים לשוק של לילינבלום.

מחי יכריז הליכוד על דולריזאציה

מישהם במרכז הליכוד מכינים „אמבוש" רציני למערך. כך אומרות השמועות. רוצים כלכלה? בבקשה, אומרים המישהם. תאבלו אותה בגדיל (המערך). אם, הם אומרים, הנושא המרכזי במערכת הבחירות הוא הנושא הכלכלי, אז אנחנו, הליכוד, חכמים לא יותר קטנים מהמערך.

אבל לפני זה, תרשו לי הערה בקשר למצע הכלכלי של המערך. אני לא מתכוון לחדש משהו. אבל, מספרים על דויד לוי, כן, סגן־ראש־הממשלה ושר־השיכון, כי כאשר הביאו לו את המצע הזה, הפטיר: אני, בליינד. מוסיף עשרה אחוזים. ואולי זהו הדבר המעניין ביותר במצע הזה: כל עם ישראל יכול לחתום עליו בשתי הידיים, כולל חסידי סאטמר (מאה־שערים, ירושלים).

עכשיו נחזור לענין שלשמו הטרחנו אתכם. מי שסבר שהדולריזאציה מתה, טועה. יורם אריזור, נביאה, מוסיף לטעון, שרק היא עשויה לרפא את המשק הישראלי מתחלואיו. חצי המישפט האחרון לקוח ממצע של מיפלגה כלשהי. מעמדו של שר־האוצר לשעבר התחזק לאחרונה. נכון גם שעם ישראל דואג, למרות ההצהרות וההבטחות, לחסכונותיו. ואם כך, ואם המערך מפחיד אותנו, האזרחים הקטנים של המדינה הגדולה, שיקחו את חסכונותינו ורק המערך הוא המושיע, כך כתוב במצעו, יש לנו עצה.

שלושה ימים לפני הבחירות הופך הדולר להילך חוקי של מדינת ישראל. נגמרה האינפלציה (אי־אפשר להדפיס דולארים), אין בעייה של מחירים, הם ממילא צמודים לדולר. המערך יישאר עם שקלים, הליכוד עם מנדטים נוספים ואנחנו עם דולארים ובא גואל לישראל.

בהקשר זה, אני ממש חייב לספר לכם את הבדיחה האחרונה ששמעתי על חלפנים. חלפן אחד מתהלך לו לתומו ברחובה של עיר ולפתע מה הוא רואה? שטר של דולר ומטבע של שקל מונחים להם על המידרכה, למעצבה (גם לבר וגם עצובים). מה אתם חושבים, איזה מהם הוא ירים? טעיתם. את שניהם. זה בדיוק מה שתעשה הדולריזאציה.

שר־לשעבר אריזור
המערך יישאר עם השקלים

הרדין הקטן ביותר בעולם

בלי אוזניות ואנטנות, כמעט לא נראה, אך נשמע היטב. חברה בשם קורטיס טכנולוגיס מהעיר סאלט־לייק סיטי, בירת המורמונים שבמדינת יוטה, ארצות־הברית, שבה כדאי לבקר ולראות רודיאו אמיתי, הוציאה לשוק רדיו זעיר בגודל אוזניה, הקרוי רדיו־אוזן, או בקיצור רדיוזן.

הרדיוזן מוכנס לאוזן ובכמעט שאין רואים אותו, דומה לסקס האוזן של שחיינים. המשמש נגד חדירת מים לאוזן. מישקלו בסך הכל 15 גראם. הוא עובד על סוללת־שעון רגילה עם אנטנה פנימית, רמקול וברור תחנות. הטווח 30 קילומטרים — לקליטה. טוב ויעיל בעיקר בעיר.

והפתעת־הערב היא המחיר: 15 דולר בלבד. בינתיים נמכר רק בארצות־הברית. בקרוב גם בארץ, ואני בטוח שהם מחפשים סוכן, אבל אני לא נותן כתובות.

הצמדה דו־סיטרית

השבוע באופן יוצא מהכלל צריכה הכנסת להתכנס כדי לאשר כמה חוקים שלא הספיקה לאשר עד יום הרביעי החולף. חוקים שייטיבו עם העם ערב הבחירות. בהזדמנות זו אני מבקש להסב את שימת ליבם של נבחרי־העם לעוול נוסף הראוי לתיקון.

בארץ יש אינפלאציה. יש. אינפלאציה מן הגבוהות בעולם. יש. אם אתם, לדוגמה, מפגרים בתשלום כלשהו, למס־הכנסה, לעיריה, לביטוח לאומי, למס ערך־מוסף, מה קורה? שני דברים: הצמדה וקנס. ההצמדה בגלל האינפלאציה, הקנס כדי להאדיר את זיכרונכם, כך שלהבא תשלמו בזמן. אבל מה קורה כשהדברים הפוכים? קורה. מע"מ חייב לכם כסף. שילמתם יותר מדי, בלית ברירה. או נניח, הביטוח הלאומי, שהוא עכשיו באופנה, ושהפך לדברי מנהליו למס־הכנסה ב', מה קורה כשהוא צריך להחזיר כסף?

שני המוסדות הללו נוהגים כבוד בשקל. הם חייבים לך שקל, הם יחזירו לך שקל. שקל תמורת שקל, עשרה תמורת עשרה וכך הלאה. העובדה הפחות חשובה, שלעיתים עוברים שבועות ארוכים וגם חודשים עד שמוחזרים לך השקלים העודפים, אינה מטרידה אותם. הם אנשי כבוד. אצלם האינפלאציה היא חד־סיטרית: בתשלומים, לא בהחזרים.

עכשיו, מן הראוי שהמחוקקים שלנו, לפני יציאתם לחופשת־בחירות, ייטיבו עם העם ויחוקקו חוק פשוט בתכלית. האומר: בכל מקום בו חייב סיגור בתשלום לגוף ממשלתי או רשות מקומית בהצמדה, חייבים גם החזרים בהצמדה מלאה.

רואים אתם, כמה קל להיטיב עם העם כשרוצים?

עיצוב: תמרה יובל

ZIVA TELEM זיוה תלם

wishes to invite you to the מזמינה אתכם

לחדר התצוגה
SHOW ROOM

תצוגת בגדי קיץ – 1984
מרשימה, צבעונית, אופנתית

● איטליה – משלוח מיוחד,
בגדי ערב, לארועים מיוחדים

חליפות 3–2 חלקים. ג'קטים, מכנסים, חצאיות,
אוברולים – מבחר ליום ולערב.
בגדי עור לאביב ★ מבחר מרהיב של חגורות.

מעצבים: גי פולופ ★ בגדי קיץ
M/N מרים ונילי ● תמרה יובל

על בגדי עור חורף הנחה 50%

המכירה תתקיים ביום

ששי 22.6.84	שבת 23.6.84
10.00–14.00	10.00–14.00
16.00–20.00	17.00–20.00

בבית זיוה תלם – רח' דוד המלך 10, הרצליה־פיתוח
At the residence of ZIVA TELEM, 10 David Hamelech St.
Herzlia-Pituah, Tel. 052-72976

"SHILAR" MEDICOL LTD. "שילר" מדיקול בע"מ

אחיות ופיזיוטרפיה פרטיים
טיפולים ושמירות בבית ובבית החולים
יעוץ לדיאטה רפואית
טפול מקצועי ומהימן ע"י צוות מנוסה

סיעוד קשישים, ליווי חולים ונכים בארץ ובחו"ל.
הדרכה וטיפול בחינוק וביולדת. ליווי טיולים בארץ ובחו"ל.
הדרכה וטיפול בפגים ילדים ומבוגרים עם בעיות בריאות.
להזמנות ולפרטים - 24 שעות ביממה.

רח' קרליבך 41, ת"א טל. 28 07 50

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים
(ג'וקים), תולעי עץ, חרקי
ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 461/75
שמירה על בריאותך ורכושך

מזל טוב — נולד לכם בן
מסיבות ברית וחתונות
המוצלחות ביותר
בבית הרופא
עם הגן היפה
תל־אביב, רחוב הפטמן 1
המשרד פתוח: בשעות 10-13; 17-19
טלפונים: 722314, 298772, 9223244

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
ישראכרט ויזה DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.
שרות ת.ד. ללא תשלום – חניה חופשית במקום
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 – 20.00 רצוף
03-227117/8

חן טרמפ לחייל

(המשך מעמוד 27)

לא יישבר למראה הדמות הקטנה, המונחת על שולחנו של הפאתולוג המחוזי.

הקליע, שהוצא מגופתה של עיישה, זוהה לבסוף על־ידי מומחי הבאליסטיקה של המישטרה, אחרי שנעצר מחראבי. היתה זו מחשבה מחוכמת מצידו של הרנוי, שחשב מיד כי יש להרחיק את הראיות לנשק־הרצח מאלון־מורה. לשם כך ביקש ממחראבי, שאיננו תושב המקום, אלא עובד בחברת דן כמלווה אוטובוסים לגדה, להחליף את הקנה והסדן של נשקו עם אלה של הרנוי.

מחראבי עשה כבקשתו, ואחר כך חזר לרמת־גן, אך לא שב לעבודתו. מחברת דן התקשרו אליו וביקשו ממנו לבוא ולהחזיר את הנשק. במישרדי דן חיכתה לו המישטרה. כאשר פורק הנשק שלו והורכב מחדש על כלי הנשק מאלון־מורה, הצליחו אנשי המחלקה הבאליסטית לקבוע את כלי־הרצח.

מחראבי כבר נידון על חלקו במעשה, ונגזר עליו מאסר של שלושה חודשים. הוא הספיק לסיים את מאסרו והעיד השבוע במישפטם של חבריו.

רמזיו של הסניגור

ב בית־המישפט הוצגו שלושה שיחזורים שעשתה המישטרה. שיחזור אחד נערך יחד עם סיגל, שסיפר על מעשי־הוא בזמן זריקת האבנים והיריות באוויר בקרבת המכונית. אביה של הילדה המתה שיחזר את הרצח בתוך המאפיה, והמישטרה שיחזרה עוד בלילי־הרצח את דרכו של הרוצח בתוך הסימטות, על פי התרמילים והקליעים שנותרו אחריו. גם בתוך המאפיה נמצאו קליעים ותרמילים, וכן נפגעו הקירות והתיקרה מירי.

אולם סניגורו של הרנוי, עורך־הדין כספי, חקר את האב וניסה לשכנע את בית־המישפט כי בעצם נורו הילדות מחוץ למאפיה, וכי הוכנסו רק אחר כך לתוכה. הוא גם רמז כי מישהו טרח להכניס למאפיה את התרמילים והקליעים. כספי ניסה לשכנע את בית־המישפט כי אומנם ילדים ממישפחתה של עיישה הם שיידו אבנים במכוניתו של הרנוי.

למישפטנים שישבו באולם היה קשה להבין את כיוון חקירתו של עורך־הדין כספי. האם ניסה לרמוז כי הרנוי, החמוש בנשק, נאלץ להתגונן מפני הילדים, שהיו מזויינים באבני־קלע? האם גירסת הסניגוריה תהיה כי הרנוי נאלץ להתגונן מפני הילדים, ועל כן הוא זכאי לטעון הגנה־עצמית? ואפילו יוכיח הסניגור כי מישהו מבני־המישפחה, ולוא הנרצחת עצמה, יידה אבנים במכונית — האם יש בכך כדי להצדיק ולוא במידה כלשהי עבירה של רצח? בשלב זה לוטה עדיין הגנתו של הסניגור באפילה.

רצח בדם קר

ד קהל הממלא את האולם הוא אופייני למישפט, ומזכיר את מישפטי־המחתרת בירושלים. אנשי גוש־אמונים, נשותיהם, קרובי־מישפחה מזוקנים וחובשי־כיפות ממלאים את האולם ומעודדים את הנאשמים.

באחת ההפסקות במישפט התעורר ויכוח חריף בין קהל הצופים ובין אחת המתמחות של התביעה, בשאלה אם יידוי־אבנים הוא דבר מסוכן, המצריך תגובה אלימה. המתנחלים הזכירו שוב ושוב את רצח אסתר אוחנה, שנהרגה מאבן ליד חברון.

סיכם את המצב מישפטן, ששמע את בקשת הסניגור להרחיק את המישפט ממישפטם של אנשי המחתרת־הטרור: „הוא צודק. זה איננו מישפט מחתרת, זה מישפט על רצח בדם קר".

אילנה אלון ■

מיכתבים לרותי

„סוף סוף צריך להתחיל לדאוג לעתיד, למרות שאני מרגישה בת 20 ונראית בסביבות — אולי מפני שחיכיתי עד היום."

★ ★ ★

מתי הנעורים מאחוריך? כאשר אתה יכול לזכור שרופאים עשו ביקורי־בית, ששמן־דגים היה תרופת־פלא, שהטבלת עט־נובע בקסת־דיו.

★ ★ ★

הגרושה הנשית

לפני ש (1014/84) ניגשת לעניין, היא פותחת ב„שלום לך רותי, ברכות להתחדשות מדורך." תודה, חביבתי. יש לי הרגשה שייצא לך ממני משהו טוב. „אני גרושה, נאה מאוד ונשית, בת 43, בעלת חזות צעירה וחרוות־חיים צברית," היא כותבת, „אני עובדת כמזכירה במישרד עורכי־דין, גבוהה (1.73 מטר נטו), בעלת חוש־הומור, ומחפשת בגבר את הקוקטייל הבא: הופעה, גבריות, גובה, ביטחון, ניסיון ורכות. הגיל הכרונולוגי לא אומר לי דבר. מסתדרת נהדר עם כל גיל. העיקר שתהיה בעל חוש־הומור, קליל (גם במישקל) וידיד־אמת לכל דבר, היודע למצות את הכיף שבחיים. אני רומנטית מאוד ושואפת לקשר רומנטי, ריגשי ואינטלקטואלי עם זה שבהופעתו ובאישיותו באים כל המרכיבים הללו לידי ביטוי."

★ ★ ★

נשמע בשפת־החים: ככל שהביקיני שלי קטן יותר, אני משתזפת פחות.

ממושקפת ומענשת

„אני גרושה טריה, פלוס ילדה קטנה, כמעט בת 27," כותבת (1012/84), „שיער קצוץ בהיר, עיניים חומות, ממושקפת. לא הולכת עם עדשות־מגע בשביל אף אחד בעולם, זה הורס לי את העיניים. גם לא מתכוונת להפסיק לעשן. 1.67 מטר, שקטה, אוהבת בית, בעלת הופעה נאה, אני משערת, מתעניינת בציור ובמוסיקה. אוהבת לנסוע לחו"ל. חייתי שם תקופות ממושכות, ולא מתנגדת, אם גם אתה כך. רצוי בן 32, מינימום, בן 40 מכסימום. שתהיה בנאדם ושתהיה ישר. מספיק סידרו אותי פעם אחת בחיים. רצוי שמצבך הכלכלי יהיה טוב. אולי זה לא יפה להגיד, אבל זה חשוב. אתה לא חייב להיות מלך היופי. מספיק שתהיה סביר, נחמד."

★ ★ ★

האדם היחיד שמקשיב לשני

הצדדים במריבות בין בעל ואשה היא האשה בדירה הסמוכה.

★ ★ ★

רק לא בדירה הסמוכה

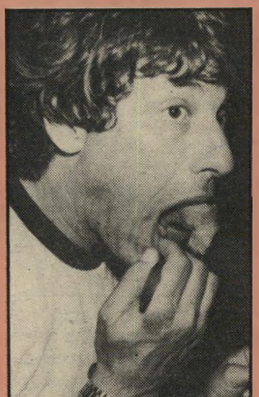
(1013/84) חיכתה עד היום, כי היא לא מוכנה לפשרות. כותב אליה רק אם אתה אוהב־חיות מושבע, גבן נלהב, מחפש איכות־חיים מהסוג הארץ־ישראלי הישן והטוב. „לא בא בחשבון ליכודניק ושות' (ארץ־ישראל השלמה, חוזר־בתשובה וסתם פאנאטים)," היא כותבת. „לא סובלת פופ וגל ב'/ג', נעולה על באך, מוצארט, שופן, אוסקר ויילד. משתגעת לגדל חסה וצנוניות (גם פטריות הולך). רצוי שתאהב לעשות דברים בידיים, לא מה שאתה חושב, אלא נגרות, בניין. מתה לבנות בית בעשר אצבעות מלבנים אדומות." היא חושבת שטיפוסים כמוה כבר לא עושים היום, ואם גם אתה כזה, ומעדיף לבלות את שאירית ימיך (40־פלוס — עד 120) בהאזנה למוסיקת בארוק וציוצי ציפורים (ונביחות), אז לא איכפת לה שתעשן.

„אגב, את לא רותי ההיא־ההיא מלפני שנות טיכוז?" היא שואלת. „בשנת 64', נדמה לי, תפסתי התכתבות עם אחד מהמדור של רותי דאז. היה נחמד נורא כמה שנים (הוא היה בארגנטינה) עד שנמאס לי." לא, חביבתי, בזמן רותי ההיא־ההיא עוד הייתי בגנגן. לא רואים בתמונה? „הפעם אני ברצינות," היא מודיעה.

רינונים עכשיו, יקירתי!

בסירטוני הטלוויזיה, בנושא זהירות בדרכים, קוראים לאשתו זהבה. „אני כבר מגיע הביתה," הוא מודיע לה בטלפון האלחוטי. אבל מי שמכיר את כוכב הסירטונים האלה, חנן גולדבלט, או סתם מתעניין בחייהם הפרטיים של אמנים, יודע שאין לו אשה בשם זהבה. אין לו אשה בכלל. בקרוב, בעוד שבועיים לייתר דיוק, תהיה לו. לגברת גולדבלט החדשה קוראים רבקה והיא מרמת־גן. זה כל מה שהוא הסכים לגלות לי כאשר צילצלתי כדי לאחל מזל טוב. „פגשתי אותה לפני שנה ואנחנו מתחתנים," קימץ במילים. „לא תאמיני לי, אבל אין סימור. זה כמו שאת הולכת ברחוב ופוגשת בחור. היא מצאה־חן בעיניי, אני בעיניה והעסק עבד. תעזבי שטויות. לא צריך יותר פרטים. לא מעניין אותי לספר לקהל הרחב על החיים הפרטיים שלי. מה זה יוסיף לי?

בת כמה הכלה אני לא יודעת, אבל אפילו אם היא

צעירונת בת 20, זה בסדר גמור, כי חנן לא נראה יום מעל 30. ממש גירסה ישראלית של דוריאן גריי. הוא השביע אותי בכל היקר לי לא לפרט את ההיסטוריה הרומנטית שלו. הבנתי שזה הדבר האחרון שהוא, כלתו ומישפחתה רוצים לראות בעיתון. פרט להכנות לקראת החתונה, שתהיה ביתית וצנועה, עסוק חנן בימים אלה גם בחזרות לקומדיה בריטית חדשה, לא עכשיו, יקירתי. זה בענייני עבודה. להצגה הפרטית שלו אפשר לקרוא עכשיו, יקירתי.

יותר אנשים מסתירים לי את השמש.

★ ★ ★

נראית טוב

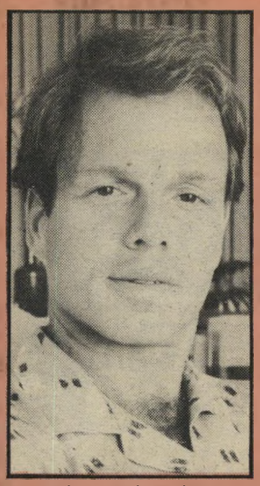
(1015/84) כותבת שהיא לא רוצה להישמע שחצנית, אבל מוכרחה להתחיל „אומרים לי שאני נראית טוב, ואני אובייקטיבית, באמת." היא רווקה, בת 28, גובה 1.62 מטר, רזה, שיער בצבע דבש ועיניים כנ"ל, שלפעמים מקבלות גוון ירקרק. תלוי באיפור. היא מתה על קולנוע, ריקודים, טיולים ובילויים. סולידית, נאמנה, אוהבת אנשים ישרים ולא סובלת שוויצרים. עם כל אהבת הבילויים, היא גם טיפוס ביתי. אוהבת לבשל, בעיקר — בשבת — פול עם טחינה וביצים חומות. זה מאכל מצרי, בהתאם למוצא שלה. אוהבת מוסיקה קלאסית ורוק, ולהת־לבש יפה, לפי האופנה האחרונה. מצהירה שמאוד אוהבת ילדים, והח־ליטה שרוצה שלושה. עכשיו היא רק מחפשת את האבא שלהם.

אתה מתאים, אם גילך נע מ־29 עד 35. היא רוצה שתהיה יותר ממנה בכל דבר. שתוכל להיות לה כתף, מישענת, בשעת הצורך. רוצה אותך חכם, בעל ניסיון, נאה, אסתטי ונעים.

★ ★ ★

קוראים/קוראות המבקשים לענות למיכתבים לרותי מתבקשים לעשות זאת תוך ציון שם המסרסם במדור או המיספר המזהה שלו (.../84) על גבי המעטפה. נא לציין גם „מיכתבים לרותי" ולשלוח למערכת „העולם הזה", תל־אביב, רחוב גורדון 3. זאת, בנוסף, גם הכתובת לקוראות/קוראים המבקשים לענות למדור.

רוק לא מושבע

אחרי שכוכבת־הקולנוע ה־וליוודית היפה, ליזה הרטמן, התאהבה בו בסרט הכלה, שצולם לא מזמן בארץ, החליט צפריר קוחנובסקי (29) שזה מה שהוא רוצה לעשות בחיים: לשחק בסרטים. נכון לעכשיו הוא בעל בוטיק בתניה וסטודנט לבימוי תיאטרון, לקראת תואר שני. כאשר שמע שהבימאי לואיס גילברט מחפש שחקנים לסירטו כמעט ירושלים, פנה למלהקת הסרט. היא דחתה אותו, בטענה שמראהו האירופי לא מתאים לתפקיד של קיבוצניק. הוא אמר לה „תני לי שבועיים" והלך הביתה כדי להשתזף, להתעמל, לפתח את השרירים ולגדל שיער. כאשר התייצב במישרדה בג'ינס וחולצה זרוקה, היא לא זיהתה אותו. כעבור חמש דקות התפקיד היה שלו.

יש לו שיער בהיר, עיניים חומות־ירוקות ו־1.80 מטר גובה. הרקע הבימתי שלו כולל שירות בלהקה צבאית ושלוש שנות לימודים באקדמיה המלכותית לאמנות הדראמה (ראד"ה) בלונדון. האנגלית שלו מושלמת ולמשמע המיבטא הבריטי המשגע שלו עלול כל ישראלי להצהיב מקנאה. הוריו – האב הוא קבלן מצליח – מעקמים את האף לנוכח חלומות המישחק שלו, ואומרים שזה לא מיקצוע רציני שאפשר להתקיים ממנו. הם יכולים, לפחות, להתנחם בקאריירות של שני אחיו, הגדולים ממנו: הבכור הוא מנהל חברות בלונדון והשני, משה, מכהן כיועץ המישפטי של מישרד־הביטחון.

מיסטר קוחנובסקי (הוא לא מתכוון להחליף את שמו) מגדיר את עצמו כרווק לא־מושבע, מרובע בחייו הפרטיים, אשר מתכנן להיות פעם נשוי, אב לכמה ילדים, עם גינה ליד הבית וכלב. הוא אומר שהוא לא מסתדר היטב עם ישראליות, אבל מכיוון שבכל כלל יש יוצא־מן־הכלל, התעקשתי לדלות ממנו אילו תכונות הוא מחפש באשה. ובכן, היא צריכה להיות סופר־נשית, בעלת קאריירה משלה, אבל בתנאי שהבית יהיה קודם לכל. שתהיה ליידי, עדינה, קטנה ויפה, כי אסתטיקה חשובה לו. הוא אוהב דברים יפים סביבו. זכותו. גם הוא יפה.

שתי כוכבות קולנוע מן הגדולות בעולם בפסטיבל הסרטים בירושלים ★ פסטיבל של אוכל ושימחה סביב עזר

חפלה לצורך בחירות

מנחם בגין מעל ראשו של עזר וייצמן, תמונתו של בגין. "הם שמו לי מעל הראש את בגין," התבדח עזר. התמונה היתה הקישוט היחידי בסוכה של דויד מזקי, חברים ותיקים של עזר, הגרים בשכונת־התיקווה. הם ערכו לו מסיבת הפתעה ליום הולדתו ה־60. ה־מסיבה תוכננה בקפדנות במשך חודש שלם, כמו מיבצע צבאי. אמרו לעזר שמדובר בצילומי בחירות.

יעל אחותו של וייצמן, שהכירה בחיפה קצין אנגלי במילחמת־העולם השניה ונישאה לו. היא עברה לגור באנגליה, וילדה שם בן בשם דויד. עזר שיכנע אותה לבוא לארץ, והיא עשתה זאת אחרי מילחמת ששת־הימים. היום הבן הוא קצין בצבא והבעל עובד התעשיה האווירית. מימין: ראומה וייצמן, אשתו של עזר. מאחורי הנשים מסתודד עזר עם אחד מפעיליו, שלמה עמר, האיש הקובע ב"אגד".

שאולי וייצמן בנו של עזר, הגיע למסיבה עם חברתו דדי. הוא ואמו התרגשו מאוד לפני שהאב הופיע. החשש היה שוייצמן יסרב, לא ירצה לבקר דווקא באותו ערב את חברו, דויד מזקי. אבל כולם סמכו על אברהם ("יאלו") שביט (בתמונה למטה).

מוטי הוד מס' 5 ברשימה של וייצמן, מביט במגילה שנתן במתנה אביו של דויד מזקי לעזר. הוא כינה אותו "ראש־ממשלתנו הבא". ליד מוטי אשתו, פנינה. היו גם נגנים שהופיעו לפני בעל השימחה. עזר רצה לשתות כוס עראק, "כדי להרטיב את הגרון".

סחוג, עראק וכבש בתנור, מנגינות וריקודים מיזרחיים והרבה חברים ובני משפחה — כך חגג עזר וייצמן את יום הולדתו ה־55

ג'אן פרייזר לכל כוכבת גדולה יש שומר־ראש קבוע השומר את צעדיה. זהו השומר הפרטי של ליליאן גיש. היא אינה עושה צעד מבלי שהוא יתמוך בה. הוא נותן בדיוק שתי דקות לצלמים לצלם אותה וגם קובע את זווית הצילום. גם לאנשי הטלוויזיה.

ליליאן גיש הגברת הראשונה של הסרט האילם. היא היחידה משחקני אותה התקופה שנשארה בחיים. היא התחילה לשחק בסרטים בגיל 12. היא ביצעה שורה ארוכה של סרטים אילמים. היא היתה מאוד מאוד נרגשת כשנכנסה לסינמטק הירושלמי.

ז'אן מורו השחקנית הצרפתיה שהתפרסמה בסרט זיל וזים היא חלומם של גברים רבים. מורו גילמה שורה ארוכה של תפקידים קולנועיים. היום, בגיל 56, אינה משחקת בסרטים, אבל מביימת אותם. לפסטיבל הסרטים בירושלים היא באה לכבוד הקרנת סירטה הדוקומנטרי אודות השחקנית הוותיקה ליליאן גיש. בסרט מראיינת ז'אן את ליליאן. זהו סרט קטן לטלוויזיה, לא לקולנוע.

ביקור הגברות הצעירות

האחת אמריקאית והשניה צרפתיה במיפגש מיוחד במינו בירושלים

אוכל, קדימה אוכל!

דיזנגוף סנטר - על הים

פרוצליל
בבקשה לפתוח את הפה

אני מכיר את הרכב שלום הציבור רק מהשיר נובמבר אחד. יובל בנאי ואורן אליעזרי, חברי ההרכב, הקליטו אותו באולפנו הפרטי־ביתי של רונן בן־טל. המוצג הראשוני הזה שווה התייחסות מסיבה אחת: שלום הציבור הצליח לתפוס איזון טוב בין בית לפיזמון; בין רים־שוט בתופים האלקטרוניים (מכה על צד תוף הסנייר) ובין מכה בריאה סטייל פוליס.

אולם זה נשמע קצת כמו סקיצה ולא כמוצר מוגמר: אולי יובל בנאי יכול לשיר עם פה יותר פתוח וחופשי. למרות קשיי הילדות של יוצאי משינה, הם חשים את הטריקים הבטוחים של הפופ האנגלי, שנות ה־80. המלודיות של שני חלקי השיר תופסות אותך לא מוכן ושולחות שורשים.

התמליל, שהוא טכסט־אווירה בעיקרו, עובר טוב. רק השורות שמשתמשות בהתחכמות ישנה (יש לי משהו מאוד להגיד לך... ויש לי משהו מאוד לגלות לך...) חלשות מהיתר. אולי כוונת ההרכב לשיר רק עברית ובחירת השם, שלום הציבור, תדחוף אותם לכיוונים ארציים יותר מכאב־לב ואהבה נכזבת.

שלום הציבור באמת בסכנה, והבחירות, עם התקופה שאחריהן, בוודאי תספקנה חומר שירי רב. אם להשתמש בביטויים של בני חבורת מונטי פייטון, ? NEED I SAY MORE

בהופעות חיות מצטרפים לבנאי ואליעזרי מרק רוך (גיטרה), אוהד ורסנו (באס) ואיגי דיין (תופים).

זמרים אליעזרי ובנאי
טריקים בטוחים

ג'אז מיוזיק
פסטיבל מעלה עשן

כל חברה, המממנת אירוע מוסיקאלי כלשהו, דורשת, במיקרה הטוב, כי סמליה המיסחריים יופיעו על בימת האירוע. במיקרים קיצוניים יותר, של מימון מושלם או יוזמה, נקרא האירוע על שמה. כך זה עם פסטיבל הג'אז של פלייבוי וכך זה עם פסטיבל הג'אז של קול בניו־יורק. הכוונה לא ל־COOL אלא ל־KOOL. זה שמה של סיגריה מתוצרת חברת הטבק בראון וויליאמס. הם מפיקי הפסטיבל, יחד עם ג'ורג' וויין. פסטיבל זה מחליף למעשה את פסטיבל ניופורט וכבר הפך חלק בלתי נפרד מהקיץ ומפירסומות־אמצע בעיתוני ניו־יורק רבים.

פסטיבל זה רגיל לראות הרבה שמות גדולים. גם השנה יופיעו בו ענקים, דוגמת מיילס דייויס, ליונל המפטון, שרה וואהן, סטאן גטס, סוני רולינס, ווינטון מארסליס, ריי צ'ארלס, דייויד סאנבורן ובוב ג'יימס. כל הכוכבים הללו כבר אינם בגדר הפתעה לבאי־האירועים.

יוצא־הרופן השנה הוא המלחין המינימליסט פיליפ גלאס. גלאס יופיע בקרנגי הול ומעולם לא השתתף לפני כן בפסטיבל ג'אז. עוד שני קונצרטים יוצאי־דופן יזווגו נגני זרם מרכזי עם נגני אוונגארד בג'אז. נסיונות קודמים של המפיק וויין בכיוון זה הניבו תוצאות פיננסיות עגומות. הפעם יזווגו הפסנתרנים אוסקר פיטרסון וסטיל טיילור, ודייוי גליספי ינהיג שישיה אשר תכלול מחברי סאן רא ארקסטרה.

מה נשמע
סיטאר אלקטרוני
וקסטות עם ציפוי־כרום

● אולי רק מעטים מכירים את להקת הרוק הכבד JUDAS PRIEST זו שמחה מאוד לאחרונה, כאשר אלבומה האחרון, מגיני האמונה, נמכר במעל ל־500,000 עותקים בארצות־הברית. זה שיא חדש ללהקה — מכירה כזו בזמן קצר.

● בין ה־9 ביולי וה־4 באוגוסט ייערך בקורדובה, ספרד, הפסטיבל הבינלאומי לגיטרה. כוכבי הכינוס יהיו ג'ון וויליאמס, פאקו פנה, ויקטור („סראטינו") מונגה ומנואל דה־פלמה. רמות שונות של קורסים יכסו נגינת גיטרה רגילה ויסודות נגינת פלמנקו. למשתתפים תהיה אפשרות לשפר את כישורי הליווי שלהם דרך עבודה עם זמרים ורקדנים. ההרשמה היא דרך מרכז הפלמנקו פאקו פנה, פלאזה דל פוטרו, מס' 15, קורדובה, ספרד.

● טומי טדסקו הוא אחד מנגני הגיטרה המבוקשים ביותר באולפני ההקלטה של לוס־אנג'לס. בינואר, למשל, יבלה יומיים באולפן בהקלטות לסרט אינדיאנה ג'ונס ומקדש הקץ. המלחין היה ג'ון וויליאמס הידוע. הוא ניגן בסיטאר אלקטרוני תוצרת ויני בל, בבנג'ו תוצרת בראזוס ובגיטרה חשמלית פנדר טלקסטר. כמה הרוויח על שבע שעות הקלטה? 1,392 דולר.

● נשיא חברת תקליטי איי אנד אמ האמריקאנית, גיל פרייסן, החליט להשתמש מעתה רק בקסטות כרום להקלטות תקליטיו. עד כה נוהגות חברות תקליטים לגוון בין קסטות מוקלטות רגילות לכאלה עם ציפוי כרום. איכות הכרום טובות יותר. מעתה תספק חברת בי־איי־אס־אף, ראשונת מייצרות סירט־ההקלטה, רק קסטות כאלה לאיי אנד אמ וחברות־הבת שלה איי־אר־אס, וינדהאם היל והר הזהב.

● אם נסטסיה קינסקי, בתפקיד הדוב/זונה, תפגע בעיבור הקולנוע מעורר המחלוקת של המלון ניו־המפשייר מאת הסופר ג'ון אירווינג, אולי המוסיקה תציל אותו. זו תכלול עיבודים של ריימונד לפרד למוסיקה מאת ז'ק אופנבך. הביצוע הוא של התיזמורת הפילהרמונית מלונדון.

● דייויד ל. קלפר הוא אחד מהמומחים הגדולים בעולם לתיכנון מערכות־הגברה למופעי אמנות ומוסיקה. מדובר על פרוייקטים דוגמת הגברה לאופרה והתיזמורת של ניו־יורק בהר־פעותיהם בסנטרל־פארק, בפני מאות אלפי איש; מדובר בהגברה לאיצטדיון ינקי, איצטדיון בייסבול הדורש הגברת הודעות ואורגן המונד, שעליו מנגנים בין המערכות.

קלפר ביקר כמה ימים בארץ, כאורח חברת־יבוא אלקטרוניקה וכיועץ לקונצרט הפילהר־מונית בפארק־הירקון, תל־אביב. באמצע הספיק להרצות על כמה ממיבצעיו לפני אנשי־קול מקומיים, בליווי שיקופיות. אחרי עשרות שיקופיות ושאלות שעליהן ענה בסבלנות ובידע רב, התברר כי מצב האתגרים העומדים בפני אנשי קול בארץ וההבנה מצד מזמיני מערכות מפגרים בכ־20 עד 15 שנה אחרי ארצות־הברית.

תקליטים

לא
ערות הקרן הקיימת

חלום ליל קיץ מאת מליבם מנדלסון — נוויל מרינר מנצח על ארלין אוגר (סופרן), אן מארי (מצו־סופרן), מקהלת זמרי אמברוסיה ותיזמורת סילהרמונית — יבוא מיליפס.

מהאוברטורה הידועה (אופוס 21), דרך המוסיקה הקאמרית, עם מרש החתונה המפורסם, ועד הפינלה, מגיש נוויל מרינר ביצוע מבריק, אם כי מעט כבד לעיתים, של גוונים, רוחות ותיזמורים מעניינים. את האוברטורה השלים מנדלסון בשנת 1826. רק ב־1834 ניצח על כל המחזור, כולל מוסיקה קאמרית חדשה, אשר

ליוותה ביצוע של המחזה השקספירי בפני וילהלם ה־4 מפרוסיה. ההקלטה דיגיטלית ובאיכות הקרובה לשלמות.

טוב
שם טוב, מרע

שם־טוב לוי — טווס הזהב, קטעים אינסטרומנטליים — הד ארצי.

יש לו שם טוב בקרב הנגנים הישראליים. עוור־טכנאי אולפן, אשר לא האזין הרבה לכלי־נשיפה קלאסיים בבית, נדלק דרך נגינתו על התחום הזה. נגן־אולפן מצויין נדהם כל פעם מחדש מיכולתו של שם־טוב לוי לקרוא תווים ולנגן מייד באווירה המתאימה. הוסיפו כשרון הלחנה ועיבוד ואת העובדה כי רוב הקטעים הכלולים כאן — ידנעים, והרי אלבום מהנה ומצליח. מעט אלבומים אינסטרומנטאליים נוצרים בארץ וחבל לוותר על המאמץ המיוחד

הזה. הקטע עמוד האש הוא הכי פחות מוצלח.

תערוכה
ראשונה

מרגלית אנקורי — מוכרחים לזוז — הד ארצי.

מרגלית אנקורי כבר הרבה שנים בתחומים של חיפוש ומוסיקה. רק עכשיו יוצא אלבום הסולו הראשון שלה. היא מציגה את עצמה בלי איפור — סטרייט. אתם פוגשים אנשים רבים בחייכם. חלק אתם אוהבים וחלק לא. עם מוכרחים לזוז, אין שביל באמצע, בגלל שהוא כה בנה. יוצא שאם אהבתם את קח את המושכות חזק ביד ושכונת שבזי (מלכת השכונות), תאהבו את כל האלבום.

זהו גם נסיונו הראשון של הזמר מני בגר בהפקה מוסיקלית. בכמה שירים הצליח למקם את הקול של אנקורי בין כלי־הנגינה, ולא

מקרימה, כמו שעושים בדרך־כלל בארץ. זה הישג לא קטן. ברוב קווי העיבוד, הוא חלש יותר.

היסטריה
חוזרת

רחוב סומסום מס' 1 — קטעים נבחרים מתוך סדרת הטלוויזיה הילמודית — סי־בי־אס.

התקליט. באיכות בינונית. מביא קטעי דיבור ושירים מסידרת הטלוויזיה. כשאני ראיתי את רחוב סומסום המקורי, האמריקאי, בגיל 8, נדמה היה לי כי דיברו פחות. עד כמה שאני זוכר היו יותר שירים, יותר מערכוני־בובות קצרים ויותר קיטעי־אנימציה מאשר בגירסה הישר־אלית. הפיקוח, ההנחיות והזכויות שייכים גם כאן לאמריקאים. הם חזקים בענייני זכויות. הסידרה מצליחה ואין סיבה שהתקליט יצליח פחות. הקול

הבולט ביותר הוא של שלמה בר־אבא כבנץ.

המדור מעניק לתקליטים חמישה ציונים, לפי הדירוג הבא: תו אחד — רע; שני תווים — חלש; שלושה תווים — בכבה; ארבעה תווים — טוב; חמישה תווים — מצויין.

ארי פרנקל

רחל המרחלת מדווחת על המסיבה המטורפת של סיום הפסטיבל ועל הרומן בין הישראלית ציפי לוין והכוכב האמריקאי וורן ביטי (בתמונה מימין) שנולד בבריכה ירושלמית

ציפי וביטי

לסנות בוקר, בשעה 5 וחצי הזעיק המציל בבריכה החדשה של המלון החדיש ביותר בירושלים — רמאדה, את אנשי־הביטחון של המלון. שלושה גברתנים הגיעו דרוכים, אך מה שנתגלה לעיניהם היה מעל ומעבר לכושר ההשתלטות שלהם.

כמה עשרות אנשים, ביניהם שחקנים ושחקניות מבכירי המופיעים והמנהלים של פסטיבל־ירושלים, שהסתיים ערב קודם, נראו מקפצים בעליזות לבריכה ומשתוללים בתוך המים הקרים. חלקם היו עירומים כביום־הולדתם והאחרים בבגדים תחתונים ובביגדי־ים.

הבולטת בחבורה היתה ישראלית, חברה בלהקת בונד־סטריט, שהציגה לעיני המתבוננים זוג־שדיים שעוררו קריאות התפעלות, למען ייטיבו לראות עשתה סיבוב כבוד סביב הבריכה ועל כרי־הדשא.

כשהתבקשו השחיינים העליזים לצאת מהמים, הם הגיבו בגיחוך והציעו לאנשי הביטחון, להיכנס למים כדי להוציאם. הגדילה לעשות אחת השחקניות, אף היא בחזה חשוף שרמזה שינסו למשכה החוצה באמצעותו. השימחה והעליצות הושגו לא במעט בעזרת עשרות בקבוקי־יין שהוצבו על סף הבריכה. אנשי־הביטחון הרימו ידיים, ערכו נסיגה טקטית, ונעלמו בבושת־פנים. אך את המלה האחרונה אמר המציל לעצמו: „ככה לא מתנהגים במלון חמישה כוכבים״.

יתכן שהמציל צודק, ואומנם הפתיחה, שמונה שעות קודם לכן, לא בישרה פריקת־עול כזו, אך חמשת הכוכבים לא בויישו. הכל החל כשהעידית של החברה הירושלמית, שמנתה 1000 איש, נדחקה בפתח לרחבי הגינה אשר מסביב לבריכת המלון. האורחים התבקשו לבוא לבושי לבן, ולהצטייד בביגדי־ים. שולחנות ערוכים ברוחב־לב ירושלמי אופייני חיכו להמון המסתער. כל אורח שלישי זכה בטבעות־בצל, ובמו עיני ראיתי שניים שטעמו פרוסות גבינה, שאותן הצליחו איך־שהוא להשיג. אך יין בשפע, שנתרם למסיבה, הירווה את צימאון הקהל.

אחרי חצות החלו כוכבי הפסטיבל והאח״מים הירושלמים להופיע סביב הבריכה. ראשונה הגיעה הזמרת הספרדיה, ויקטוריה רה־לוס־אנג׳לס, שסיימה שעה קלה קודם לכן קונצרט חמישי בתוך עשרה ימים, מיבצע הרואי לזמרת בשיעור קומתה. לחיצות־ידיים מכל הצדדים, ברכות ואיחולים, כמה טבעות־בצל, כוסית פלסטיק ובה מעט יין הוגשו לזמרת ולמנהלה, אך עד מהרה הוסבה תשומת־לב הכל לכוכב הזוהר של האירוע — וורן ביטי.

ביטי הגיע כשהוא מלווה ביפהפיה, שעוררה ניחושים בקרב הנוכחים. כולם לחשו שזו בוודאי כוכבת־קולנוע אורחת. רק מעטים הכירו את החתיכה, תיגבורת תל־אביבית לכוחות הצנועים של ירושלים.

לא הפסיק לצחוק

דיתה זו ציפי לוין, סגנית מלכת־המים, לפני כמה שנים (כמה, לא זוכרים). מאוחר יותר היתה ציפי נשואה לשוקי בן־פורת, שותף של רפי שאולי; שממנו יש לה בן (8), מאוחר עוד יותר ניהלה עוד רומנים עם רפי שאולי, עם מייקל קארבלו מלהקת סנטאנה.

שאלתי את ציפי, „מה הולך?״

והיא סיפרה: „הגעתי לירושלים לראות סרט במיסגרת פסטיבל־הסרטים, פתאום ניגשה אלי אתי כנר, מזכירתו של ארנון מילצ׳ן, וביקשה שאגש לוורן ביטי, כי הוא רוצה להכיר אותי.

„הוא שאל אותי לשמי, השבתי, ושאלתי לשמו. הוא פרץ בצחוק, וכך זה נמשך. הוא כל הזמן צחק וביקש שלא אזוז מצידו. משם הלכנו ביחד כאורחים של ליאה ואן־דיר בסעודה שערכה לאורחי הפסטיבל, ומשם הגענו לנשף.״

קרצתי לעברה קריצה עבה וגסה, והמשכתי להסתובב בין המוזמנים. את עיניי צדה אשה במעיל ארוך המורכב מעיגולי־נחושת, כשהיא רוקדת עם יוסי שטרן, הצייר המפורסם ביותר של ירושלים. הפסקתי את ריקודם והתחלתי לתחקר. מסתבר שהגברת היתה הנשיאה העולמית של אירגון שומרי־מישקל, שאותו הקימה בעצמה, אך לפני שנים אחדות מכרה למשקיעים תמורת הון־עתק את הזכויות שלה בחלק האמריקאי והאנגלי של החברה. כיום היא הברונית וינס־ווסטון.

שאלתי את הברונית לשם מה כל הטבעות על מעיל פרוות המינק. היא הסבירה שבעזרת הטבעות היא יכולה להסיר או להוסיף חלקים מהמעיל בהתאם לרצונה. פטנט שלה, גם מהמצאה זו, תוכל לעשות הון רב! הובלתי אותה לשולחנה של לוס־אנג׳לס, הזמרת שאלה בחיוך כיצד אפשר להפחית מן המישקל. הברונית חייכה: „לאכול הכל, ובאיזה כמויות שרוצים, אך בתנאי אחד — ללעוס, אך לא לבלוע.״ הזמרת גדולת־הממדים צחקה.

או נכנסה אופירה נבון, יפה יותר מתמיד, כשגלביה שחורה וריקמה ארומה לגופה. שאלתי את אופירה: „מה דעתך על הכוכב, איך הוא נראה?״, אופירה העיפה מבט וחייכה: „אנחנו יכולות לחזור לבעלינו...״

ראיתי את עמליה ארבל, בעבר בעלת גלריה תל־אביבית לציור, כשהיא מתקרבת לשולחנו של ביטי. לצידו ישבה דליה מילצ׳ן, אחותו של ארנון, ובעלה־לשעבר סמי הירש. עמליה נראתה במצב־רוח מרומם, במשובה פנתה לוורן ביטי ובקשה שיקום, כי היא רוצה לראותו במלוא תיפארתו. וורן נראה מופתע, וניסה

אופירה נבון הגיעה לפסטיבל כשהיא מלווה באחותה ורדינה ארז, והעירה: „אפשר לחזור בשקט הביתה, לבעל.״ אשתו של נשיא המדינה החמישי היתה זוהרת כרגיל, ויפה עוד יותר מתמיד. היא לבשה גלביה שחורה, שהיתה מקושטת, בפיתחתה, בריקמה אדומה.

שלא להגיב, עמליה הפטירה לעברו: „אתה נראה יפה יותר בסרטים, אתה בכלל לא כל־כך יפה!" וורן נראה נבוך ומשך בכתפיו. סמי הירש התרגז ופלט: „הסתלקי מכאן!" לעזרתה נחלצה העיתונאית תמי מרון מהארץ, ומנעה את המשך המיפגש.

נשיקה אינטימית

יזמורת דיסקו מקומית פינתה את מקומה לתיזמורת במיסגרת הפסטיבל. כמה מהחוגגים התחילו לרקוד. אביטל מוסינזון משיכמו ומעלה, כלט בגובהו. לצידו רקדה צעירה. חקרתי והעליתי שזו בתו של יעקב דה־רוטשילד, הברון העומד בראש השלוחה הבריטית של המישפחה. הנערה בת ה־23 באה לבקר כמיפעל שאותו עזר אביה להקים — משכנות שאננים.

ב־2 אחרי חצות החלה ציפי לוין מתכוננת לצאת. היא ניסתה לשכנע את דליה ואת סמי הירש לחזור לתל־אביב, אך וורן ביטי ניסה לשכנע אותה שתישאר לצידו. ציפי השיבה שהשאירה את בנה בן ה־8 ללא בייבי־סיטר, וכי היא אשה עובדת, והוסיפה שאם ירצה יוכל להתקשר אליה למחרת, לתל־אביב.

וורן נראה מאוכזב. ציפי חייכה ושאלה: „מאיין אתה שואב את הביטחון, שכראי לך כל־כך להתאמץ, אתה לא מכיר אותי כלל." אך וורן לא פראייר: „אני כבר לא־נער, אני יודע מה שאני עושה ואת מיוחדת." ציפי לא נכנעה. היא מסרה לו את מיספר הטלפון שלה, והבטיחה להתקשר אליו אם הוא לא יצליח להשיגה.

על כיבושיו של וורן ביטי בביקורו בירושלים חלוקות הדיעות. ערב קודם לכן בילה השחקן במסיבה שערכה הציירת גאולה דגן בביתה, ל־35 אורחים. למסיבה באו גם ז'אן מורו וג'ואנה פאקולה, המופיעה עתה בסרט שצילומיו מתקיימים בארץ. הכוכבים ישבו דוממים בצד, והניחושים שבהם עסקו היו — במי יבחר ביטי ללוותו. כשיצא, לבסוף, ליוותה אותו ג'ואנה.

כשראתה ג'ואנה את וורן במסיבה, לצידה של ציפי, ניגשה ונשקה לו באינטימיות. וורן הגיב בקרירות, אך כשציפי הסתלקה, הוא הסתדר עם ג'ואנה. שוב היו הדיעות חלוקות — כיצד סיים וורן את הלילה ולצד מי. בשעה 4 לפנות בוקר רצתה התיזמורת לסיים את נגינתה, אך האורחים לא הסכימו, ורק משהובטחה לנגנים תוספת כסף הם המשיכו לנגן עוד מחצית השעה. נגן הקלרינט מלהקת בונד־סטריט הצטרף לתיזמורת והחל מנגן שירי־נשמה יהודיים. החוגגים, ובכללם השחקנים הזרים, פרצו במחולות חסידיים. זוגות זוגות, כשמיטפחות לבנות בידיהם, רקדו בהתלהבות גוברת והולכת. אך מחצית השעה הסתיימה מהר מדי.

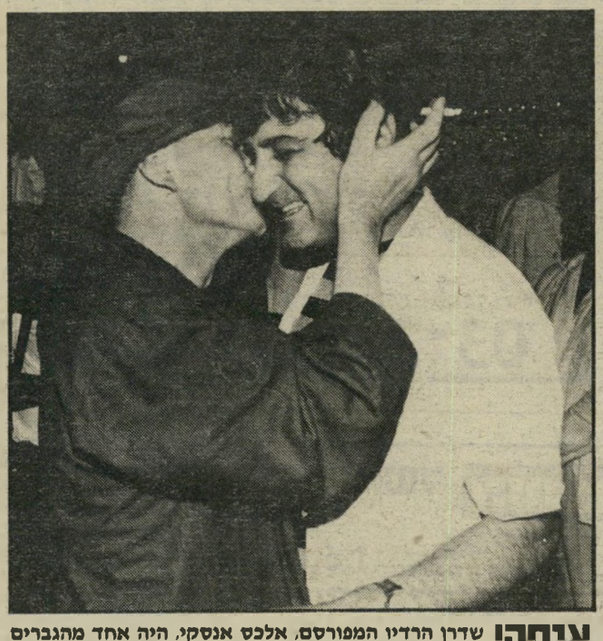
אביטל מוסינזון ניגש למיקרופון וביקש מתנדבים מהקהל שיעזרו בהעברת הפסנתר הכבד ממרכז שטח הבריכה אל איזור הריקודים שמתחת לגג המלון. מייד נמצאו גברתנים מתנדבים, בהתלהבות סחבו את הפסנתר למקומו החדש. שלושה פסנתרנים, ממשתתפי הפסטיבל התיישבו וניגנו ביחד.

הקורבן הבא

רק אז הופיע הכוכב האמיתי של הערב. לינדסי קמפ, כוכב הפסטיבל: הוא הופיע בדרמאתיות, כולו עליצות ושימחה, נראה אולי שתוי במקצת, אך מכיריו טוענים שלעולם אינו שתוי, אף כי אין הוא בוחל בטיפה המרה. הוא ניגש בחמימות לכל גבר שפגש, והחל מחבקן ומנשקו על שפתיו. איש לא נמלט מניסיונותיו, כולם חמקו בצחוק, אך הוא המשיך לחפש קורבנות. החלק הנשי של החוגגים שינס את מותניו, החתיכות

בן־עמי הצלם הירושלמי זכה לחיבוקים נלהבים מלינדסי, אחרי שזה שמע על החיבוק המשותף, תחת הפגזה, של אביטל ובן־עמי בשנת 73', בסואץ. למרות נטיותיו האחרות של לינדסי היו, הפעם, כוונותיו אפלטוניות לחלוטין ואלה היו רק אותות־חיבה והערכה של גבר לגבר.

אנסקי שדרן הרדיו המפורסם, אלכס אנסקי, היה אחד מהגברים שזכה לנישוקים וחיבוקים מלינדסי שעבר מגבר לגבר. אבל אלה התעניינו. למען האמת, הרבה יותר בצעירות שהשתכשכו בבריכה.

לינדסי ירד מחדרו במלון למסיבה, רק בשעה 4 בבוקר. היה זה אחרי שאלף המשתתפים התפזרו ונשארו רק מאה איש. אבל, כפי שהודו, אחר־כך, כולם, המאה עשו שמח כמו אלף.

ערומים במים בתוזילת הערב קפץ לבריכה אחד מחברי הלהקה של לינדסי קמפ, אך בשעה 5 וחצי בבוקר, התחילה ההשתוללות הגדולה. להנאתם של הצופים והטובלים גם יחד חשפו נערות את שדיהן והדהימו את אנשי־הבטחון, שהחליטו, לבסוף, כי הכל בסדר.

החליטו להחזירו למוטב, אחת אחרי השניה ניסו להעלותו בחכה.

רותי גלזר מלכת חיי־הלילה הירושלמיים, בשימלה דרמאתית שחורה ובתרבוש דרמאתי עוד יותר, עם פיתולי בד בחזיתו, נכנסה לפעולה, אך גם היא הרימה ידיים — מיקרה אבוד, אין סיכוי לנקבות.

אביטל מוסינזון אף הוא לא הצליח לחמוק מעיניו של לינדסי אשר ניסה את מזלו שוב. אביטל הסביר לו באורך־רוח, שהפעם היחידה שחיבק גבר מקרוב, היתה בשנת 73', היה זה תחת אש כבדה של תותחים מצריים במילחמת יום־הכיפורים, כשנחת בשוחה קטנה עם צלם העיתונות בן־עמי נוימן, וזה נסיונו היחידי והאחרון בחיבוקים עם גבר. על נשיקות, אמר, אין בכלל מה לדבר. עוד הוא מספר זאת, ולפתע ראה לינדסי את הצלם שהוזכר בסיפורו של אביטל. הוא לא היסס והתנפל על הצלם, שלא ידע כיצד להיחלץ מידיו, ונמלט אך לא לפני שזה הדביק נשיקה על שפתיו.

הקורבן הבא היה בנו הבלונדיני ויפה־התואר של אביטל, אורי בן ה־15, המתנשא, כבר עתה, ל־193 ס"מ. לינדסי פנה לאביו של הנער: „אביטל, אתה מיקרה אבוד, ממך לא אצליח לעשות משהו, ואותך אין צ'אנס שאציל, אז תן לי את בנך, ותראה מה שאעשה ממנו." אורי ואביטל לא נחפזו להענות להצעה. אורי נמלט והתרחק, אך שמר על אביו שלא יוטל לבריכה על־ידי החוגגים.

והיתה לו סיבה לכך — רבים התקרבו בצורה מאיימת, אך אביטל ניצל רק בזכות זה שהפיץ שכל כספי הערב בכיסו, וכי יש חשש שמא יושחת הכסף במים. השובבים גילו התחשבות, ולא הטילו אותו המימה.

עתה התחילה החגיגה להתחמם באמת, האורחים החלו מתקרבים שוב לאיזור הבריכה. ראשונה קפצה לבריכה רחל אמיר, עוזרת של מנכ"ל הפסטיבל, בבגד־ים מלא. אחריה קפצה אחת מהשחקניות, כשלגופה חזיה ותחתונים, במים אירדה את חזייתה, ואז התחילו גם האחרים מצטרפים, מי בלבוש מינימלי ומי בעירום, לקפוץ לבריכה, עד שהשחר, שהפך לבוקר, הבריח אותם חזרה לבגדיהם. חלק מהם התקלחו, לבשו את בגדיהם ונסעו הישר לשרה־התעופה, כדי לצאת בדרכם חזרה לארצותיהם.

כשאורגן הנשף היתה אחת מכוונות המארגנים, להביא את שר־התיונוך כדי שיברך את אורחי הנשף ואת משתתפי הפסטיבל, ויבטיח את חסות ותמיכת מישרדו בקיום הפסטיבל גם בשנה הבאה. השר לא הגיע, אך נציגו עלה וביירך בתחילת הערב, וההבטחה שלה יחלו המארגנים, אכן ניתנה. היכונו איפוא לנשף הבא, גם אם לא ישווה אל קודמו.

טיולים נהדרים
במסלולים המרתקים ביותר!

★ אירופה – 8-30 יום החל מ- $ 599
★ ארה"ב, קנדה ומכסיקו – 26-32 יום החל מ- $ 2,538
★ המזרח הרחוק – 34 יום $ 3,395
★ דרום אמריקה – 31 יום $ 3,895
★ סביב העולם – 45 יום $ 4,299

חוברת עם פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות!

53 שנות נסיון לשרותך!
הטיול הטוב ביותר זה

אירופה טורס
EUROPA TOURS

במחיר הסביר ביותר!
(עם אפשרות לתשלומים)

הארגון, התכנון והביצוע ע"י אירופה טורס רח' בן יהודה 100 ת"א טל. 243227.

גברת לאה פלטשר
מנהלת אולפן לדוגמנות ולטיפוח חן,
יצאה לחו"ל בקשר להכנת התחרות
"דוגמנית השנה"
THE FACE OF 80-84
הנערכת כל שנה על־ידי הסוכנות הבין לאומית איילין פורד בניו־יורק.

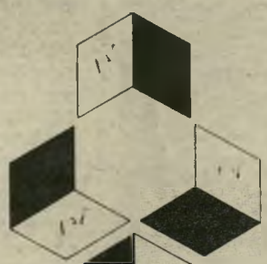
התחרות השנה תתקיים בחודש ספטמבר.
בא כוחה בישראל
לאה פלטשר
טל. 267682
כתובת:
אבן גבירול 50 ת"א

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

ישראכרט | ויזה | DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD

שרות ת.ד. ללא תשלום – חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 – 20.00 רצוף
03-227117/8

חנות הספרים "אריון", מציעה לך מבחר ספרים וכתבי-עת במיגוון נושאים רחב: אמנות, ספרות יפה, ארכיטקטורה, מדעי רוח וחברה. וכן כרזות וגלויות אמנותיות. פתוח בכל יום עד 21.00.

אריון
ארלוזורוב 1, (פס"ז), רמת-גן טל. 734546.

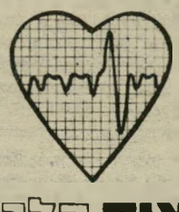
תעריפון המנויים של העולם הזה
החל מ־1.6.84

	לשנה בשקל				לחצי שנה
	מחיר העיתון	הוצאות משלוח	מ.ע.מ.	סה"כ	בשקל
◆ בארץ	10170	1023	1679	12872	7080
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר					
◆ אירופה	10170	3750	2088	16008	8800
◆ ארה"ב, מקסיקו	10170	9383	2933	22486	12370
◆ ארגנטינה, קולומביה, ונצואלה, ברזיל, פרו,					
אוסטרליה, ניו־זילנד	10170	15904	3911	29985	16490
◆ דרום־אפריקה, טוגו, חבש, קניה	10170	9786	2994	22950	12620
◆ פנמה	10170	12265	3365	25800	14200
◆ תאילנד, הונג־קונג, סינגפור, קוריאה, יפן, טאיוון	10170	9786	2994	22950	12620

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-622828, 623311
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

תן טרמפ לחייל

הלב שלך שווה בדיקה!
בן 35+
הלחם בחשש המנקר,
בוא עוד היום לאיבחון מוקדם
השקט הנפשי שלך
שווה את זה.

הבדיקה כוללת:
בדיקת קרדיולוג, א.ק.ג.
א.ק.ג. במאמץ (ארגומטריה),
בדיקות מעבדה.

מכון לבריאות הלב
בית הרופאים, רייזס 18 פינת פרישמן תל־אביב
טלפונים: 03-221227, 03-244294

ארגונות יועצים לפרסום

דרכי־אדם

מי דקר אותך?

הילדה נאנסה, ובני־המישפחה הפליאו מכות־יהם בחשוד

אליהו כהן נחשד בבית־מישפט השלום בתל־אביב באונס אכזרי של ילדה בת שבע. איש המישטרה טען כי החשוד ביצע אונס ברוטאלי בילדה הקטנה שחזרה מבית־הספר. הוא פגש אותה בשעות הצהריים, לקח אותה למקום מבודד ושם אנס אותה. הוא קבע אתה פגישה נוספת למחרת היום, באותו מקום.

כוחות מישטרה רבים שארבו במקום, תפסו את אליהו כהן למחרת, כאשר זיהתה אותו הילדה. „יש לך מה לאמר?" שאל אותו השופט אליעזר כהן, החשוד קם על רגליו והראה לשופט חתכים אדומים מתחת לעיניו ועל לחיו. „הם דקרו אותי, הם חתכו לי גם את הרגל," הוסיף ואמר, והראה לשופט את מיכנסי הג'ינס המשופשפים שלו, שבהם ניכרו היטב שני חתכים בסכין.

„מי דקר אותך?" שאל השופט. החשוד השפיל את עיניו ואמר „הם. הקרובים שלה." „הקרובים של מי" חזר ושאל השופט, אך החשוד לא יכול היה להוציא מפיו את המילה „הילדה". למרות גילו (37), הוא נראה צעיר ומבולבל. פניו עגולות ובוהות וחתכים אדומים רבים ניכרים עליהם. גופו שמן וגבוה וחולצת הטריקו שלו מתוחה על כרסו הבולטת. דיבורו היה מהסס וחסר ביטחון, ובקושי אמר את דבריו. „לא עשיתי את זה, אני עובד במקום עבודה, אז איך זה יכול להיות שעשיתי את זה? אני לא רוצה לקלקל מקום עבודה, אני עובד שם כבר שלושה חודשים. אני מפרנס מישפחה ועובד במלון אס־טוריה."

השופט שאל אותו מה עשה במקום הפשע באותה שעה. „רציתי ללכת לאחי," ענה החשוד.

איש המישטרה הסביר לשופט כי למעשה הודה החשוד במעשה במישטרה, כי הוא אסיר משוחרר ברישיון שהורשע כבר בעבר בעבירות־מין. לפני כתיבת החלטתו שאל השופט את החשוד אם יש לו משהו נוסף לאמר, והוא ענה: „כל המישפחה התנפלו עלי והרביצו לי. גם בגב יש לי שריטות, לא עשיתי את המיקרה הזה!"

השופט עיין בחומר החסוי שהגיש לו השוטר וכתב את החלטתו: „זוהי עבירה שנסיבותיה יכולות רק לזעזע." הוא עצר את החשוד ל־15 יום.

אוברדראפט בבנק

האם הקרימה המישטרה מעצר לחקירה?

פקד שרה גרומר ביקשה מהשופט אליעזר כהן לעצור לשמונה ימים את החשוד זאב שלג. „הוא עבר במישרד־החוץ, כיום הוא לא עובד, ואיננו יודעים מה עסקיו הנוכחיים. הוא פתח חשבון בבנק, הפקיד שם סכום כסף קטן והחל מושך צ'קים בלי כיסוי בכמות גדולה. הוא נראה בחברת אלמוני, כנראה תייר, התגורר בבתי־מלון שונים וכנראה חייב להם כסף."

„מה התלונה נגדו?" שאל השופט והקצינה הסבירה כי שלג קנה שלוש טבעות במיפעל קרן־אור ושילם עבורן בשלושה צ'קים דחויים. הצ'ק הראשון, אשר מועד פרעונו כבר הגיע, לא כובד. „יש חשש כי גם יתר הצ'קים אין להם כיסוי, כי לאיש יש אוברדראפט גדול בבנק" הסבירה לשופט.

שלג קם על רגליו וביקש להסביר את עצמו. הוא גבר צעיר ונאה, דק־גיזרה ובעל פנים עדינות. „אני עדיין עובד במישרד־החוץ ויש לי אישור על כך, אני נמצא כעת בחופש. אני עובד עם דואר דיפלומטי של מדינת־ישראל. נכון, נתתי את הצ'ק שלא כובד, אבל אני מוכן לשלם אותו אפילו ברגע זה, או להחזיר להם את הטבעות, כפי שהם מעדיפים. הטבעות אינן נמצאות בידי, נתתי אותם למישהי." שלג גם הסביר את שהותו בבית־המלון ואמר כי הסתכסך עם אביו, ולכן עבר לימים אחדים למלון שלום. „אבל אני לא חייב להם כספים, עובדה שהם לא הגישו תלונה נגדי!" הוסיף.

השופט החליט לעצור את שלג לארבעה ימים, אם כי מתח ביקורת על המישטרה, שלדבריו הקדימה במיקרה זה מעצר לחקירה. אולם מכיוון שהחשוד כבר נעצר, ושיחרורו יכול לחבל בחקירה, ומכיוון שהסתום בפרשה מרובה על הגלוי, החליט השופט בכל זאת, לעצור את עובד מישרד־החוץ.

3 שערות של כלב

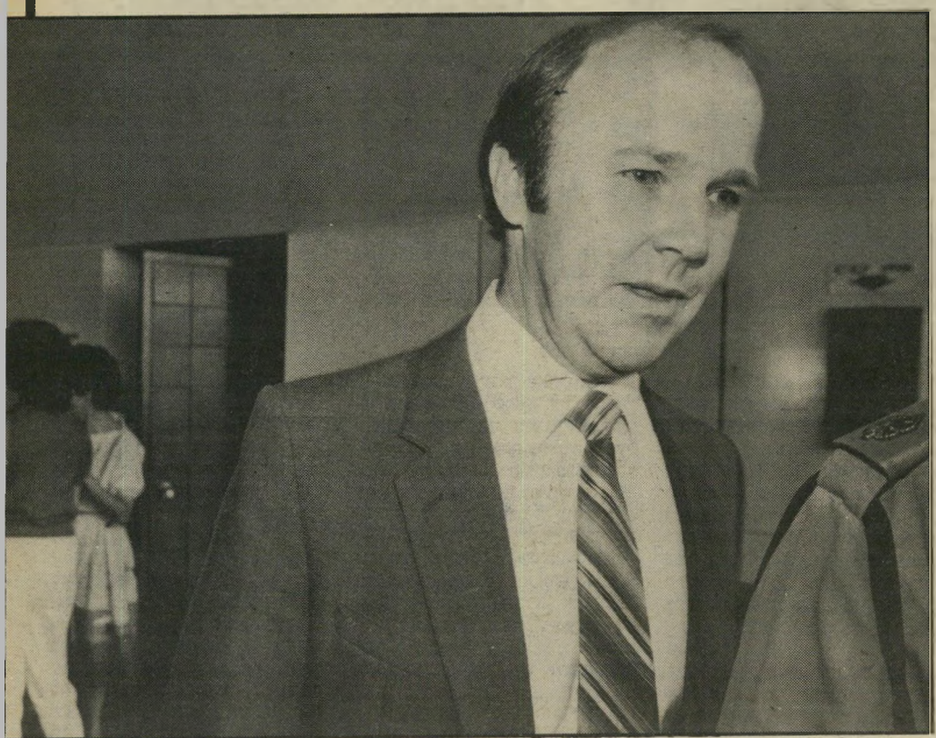
„את מאמינה שמישהו ירשיע עורך־דין בגלל שערה של כלב? שאל אותי מישפטן שישב באולם שבו נרון השבוע מישפטו של עורך־הדין שימעון חרמון. מסתבר כי התובעת, רבורה ברלינר, אשר מונתה ביניתיים לשופטת (ראה עמוד 51) דווקא מאמינה בכך.

בחודש פברואר השנה טיילו כמה מעטפות־פלאסטיק קטנות מלונדון לישראל, בתוך תיק הדיואר הדיפלומטי. איש לא רצה להסתכן באובדן של שלוש שערות יקרות במיוחד שהיו במעטפה.

שימעון חרמון נאשם ברצח ידידתו, כרמלה בלאס, בחודש יולי שעבר. מאחר שלא היו עדי־ראייה לרצח, אספה התובעת, בעזרת המישטרה, כל פרט שיכול היה לסייע לה לבנות את חומת־הראיות של התביעה מפסיפס של עובדות קטנטנות.

גופתה של כרמלה נמצאה שרופה למחצה בבור ליד כפר בהרי־ירושלים. היא היתה עטופה בשטיחון דמוי מחצלת, אשר התביעה מייחסת אותו לנאשם. בתוך השטיחון נמצאו על־ידי אנשי־המעבדה של המישטרה חמש שערות, שנראו כשערות־כלב. מאחר שלנאשם יש כלב דוברמן, ניסו לברר במעבדות מישטרת־ישראל אם אומנם שייכות שערות אלה לכלבו של חרמון.

מסתבר כי אין בישראל מומחה מיוחד לזיהוי שערות של בעלי־חיים. אך התביעה לא התעצלה. חמש השערות הללו יחד עם כמה שערות שנמצאו בתוך מכוניתו של חרמון, ומיספר גדול יותר של שערות שנלקחו מפרוותו של הכלב דובי, נשלחו לסקוטלאנד־יארד. בתיקווה ששם יימצא מומחה בעל שם, שיקבע את זהות קבוצות־השיער.

מומחה סקוטלאנד־יארד קוק
„איני יכול לקבוע בוודאות..."

כלב או אדם?

השבוע הגיע לישראל רוג'ר קוק מהסקוטלאנד־יארד. לפי הזמנת התביעה. הוא עלה על דוכן־העדים וסיפר על מצאיו המדעיים.

לשאלות התובעת הסביר כיצד, ולפי אילו מאפיינים, הוא מנסה למצוא זהות בין שערות שונות. המאפיינים העיקריים, לדעתו: ציבעה של השערה, אורכה ועובייה. יש בדיקות נוספות של קשקשי־השערה והמיבנה התאי שלה.

מבין חמש השערות שנמצאו בתוך השטיחון, היתה אחת שערת־אדם. שערה נוספת לא היתה שייכת לאותו הסוג כמו שלוש השערות האחרות. שלוש השערות האחרונות היו, לדעתו של המומחה, שייכות לאותו כלב שממנו התקבלו שתי דגימות־השיער האחרות.

אולם המומחה, אנגלי מאוד וזהיר מאוד, סייג מייד את תשובתו: „אין אני יכול למר בוודאות כי השערות באו מאותו הכלב. זה נראה סביר."

בחקירה הנגדית, שערך ביסודיות הרגילה שלו הסניגור, פרופסור דויד ליבאי, הוא הוכיח ידע מפתיע בנושא זיהוי שערות בעלי־חיים. הסניגור היה מצוייד במכלול פירסומים מדעיים מכל העולם על נושא זה. הוא ירד לפרטי־פרטים של אפשרות זיהוי שיער, וביקש לשמוע את חוות־דעת המומחה על השאלה: „מה קל יותר לזיהוי — שיער בעלי־חיים או שיער בני־אדם?"

המומחה אמר כי, לדעתו, קשה יותר לקבוע בוודאות כי שערת אדם שייכת לאדם מסויים. בגלל ריבוי הגוונים בשערות־אנוש. לעומת זאת קל יותר, לדעתו, לקבוע את הדבר לגבי בעלי־חיים.

הסניגור בדק את מומחיותו של העד ושאל אותו אם נכון הדבר כי בעצם התמחה בבדיקת סיבי־טכסטיל, ולא בשיער בעלי־חיים. הוא חקר את העד מתי העיד לאחרונה בבית־מישפט באנגליה על זיהוי שיער, ומה היתה עדותו. העד השיב כי למרות שעשה זאת מאות פעמים, אין הוא זוכר מתי היתה הפעם האחרונה, ומה אמר באותה הזדמנות. הוא גם לא זכר אף מיקרה אחד שבו הורשע אדם במישפט פלילי באנגליה בגלל ראיות הקשורות בשיער בעלי־חיים.

הסניגור לא הירפה מהעד וביקש לראות את תצלומי ההשוואה המיקרוסקופיים שעשה מהשערות. העד אמר כי לא עשה צילומים כאלה. הסניגור לא הסתיר את פליאתו. ליבאי שלף מתיקו מיסמך, שנכתב בידי מומחה של האף־בי־איי האמריקאי, ובו צילומים מרהיבים של השוואה מיקרוסקופית של שיער עכבר ואיילה. „האם זה לא נהוג לצלם צילומים כאלה לצורך מישפט באנגליה?" שאל את המומחה. העד היה במבוכה קלה, ואמר כי היה בעצמו במעבדות האף־בי־איי וראה שגם שם עובדים באותה השיטה שבה הוא משתמש, וכי גם הם מסתמכים בעיקר על ציבעה וגודלה של השערה.

סיכם קוק: הוא רק יכול היה לאשר כי למיטב ידיעתו היו כל השערות שבדק מכלב דוברמן, והסבירות גבוהה כי היו מאותו הכלב.

כאשר נשאל המומחה על מיקרים בארצות־הברית שבהן היתה חשיבות מישפטית לשערות כלב, הזכיר את מיקרי הרציחות של ילדים בושיים באטלנטה. שם הסתמכה התביעה על כמה שערות־כלב, שנמצאו במקום

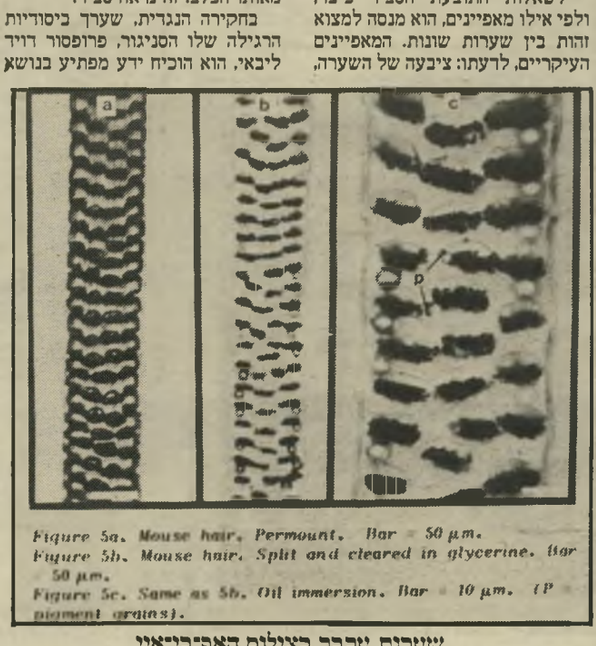

Figure 5a. Mouse hair. Permount. Bar = 50 μm.
Figure 5b. Mouse hair. Split and cleared in glycerine. Bar = 50 μm.
Figure 5c. Same as 5b. Oil immersion. Bar = 10 μm. (P pigment grains).

שערות עכבר בצילום האף־בי־איי
וגם ילדים כושיים באטלנטה

שלוש שערות של דוברמן, שטיילו בין לונדון וישראל בדואר הדיפלומטי, עלולות לקבוע במישפט הרצח

בסופה של החקירה הממושכת נראה היה כי הסניגור איננו מסתפק במומחיותו של העד. הוא ביקש את רשות בית־המישפט לקבל לידיו את דגימות השיער שבדק הממומחה, כדי להעבירן למעבדות האף־בי־איי בארצות־הברית. הוא מקווה להעבירן בדיקה נוספת, אשר תקבע כי אינן זהות לשערות כלבו של הנאשם.

אילנה אלוני ■

במדינה

עסקים
הדרום נגד הצפון

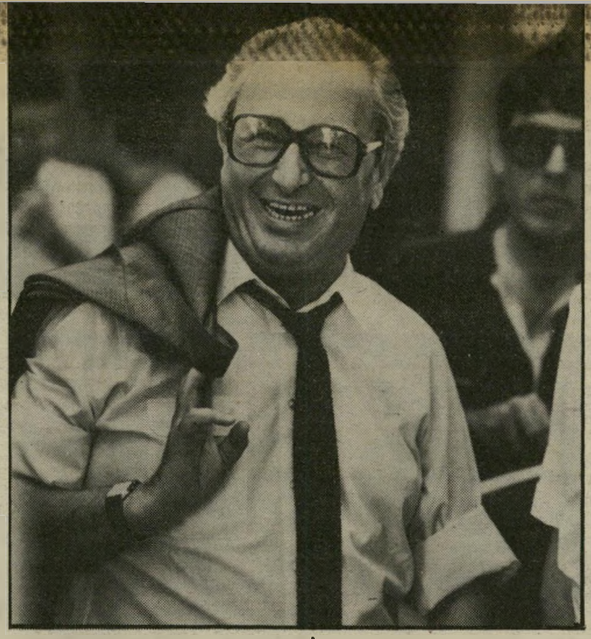
יש הסכמים, יש הבטחות, אך איפה התוצאות?

אם חיפש מישהו הוכחה נוספת לכך שהחברות איננה שוררת בתנועת הליכוד, היא סופקה בשבוע שעבר כאשר שאול רחמים, איש־עסקים בארי שבע, חבר תנועת החרות, הגיש כתב־תביעה בבית־המישפט המחוזי בעירו נגד חבר המיפלגה הליברלית מתל־אביב, יעקב בר־גרא, מנכ"ל מרכז־הירידים שבגני־התערוכה בתל־אביב.

האמת היא, שהתביעה לא רק הוכיחה כי אין חברות גדולה בין חברי הליכוד, אלא היא מראה גם כיצד עושים עסקים בארץ, כיצד מקויימות הבטחות גדולות ומהו המרחק מרא־שיתה של יוזמה עיסקית לביצועה הסופי.

רחמים תבע עשרה מיליון שקל מבר־גרא וחברת אקספומדיה מגבעתיים, שבבעלות יעקב ברוש ויעקב תבור. העילה לתביעה: ביולי 1983 הציע בר־גרא לרחמים לקיים יריד אדם ומעונו בבארי־שבע. בר־גרא הסביר לרחמים שהחברה שבבעלותו, גלי־הנגב, מתאימה למטרה זו.

המנכ"ל הנמרץ מתל־אביב ביקש לערוך את התערוכה בחודש מרס. הסיכום היה שרחמים יכשיר את השטח, ואילו מרכז־הירידים ישלם לרחמים סכום השווה ל־50 אלף דולר, עבור שכירת השטח, התאמתו לצורכי היריד והוצאות התיפעול. בר־גרא התחייב שהוא יהיה אחראי לפירוק־היריד ואם לא יצליח לבצע זאת, תיעשה העבודה על־ידי אנשיו של רחמים תמורת תשלום נוסף.

מנכ"ל בר־גרא
להט לא רצה, נאווי כן רצה

ואז, בחודש ינואר האחרון, הודיע בר־גרא לרחמים שראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, מתנגד שמרכז־הירידים, שהיא חברה עירונית, תפעל מחוץ לתל־אביב וכי היריד בבאר־שבע ישא את השם אדם ומעונו, השמור ליריד השנתי בעל שם זה בתל־אביב. לכן, הסביר בר־גרא, יימסר הפרוייקט לאקספומדיה, הקשורה למרכז־הירידים, ולבר־גרא אישית. הוא הבהיר שהחברה תמלא אחרי כל ההתחייבויות שהוא נטל על עצמו. שם היריד שונה מאדם ומעונו לאביב ובאשר נפתח, ביקרו בו אלפים רבים מתושבי באר־שבע.

אך למרות ההסכם החתום, לא עמדו אנשי הצפון בהתחייבויותיהם: הם לא שילמו, כמוסכם, וגם לא דאגו לנקות את שטח הבריכה, אחרי תום היריד.

סביונית ואילן. רחמים הוא שם דבר בבאר־שבע. הוא יליד עיראק, שהחל את הקאריירה העיסקית שלו כפועל־בניין פשוט. אחר־כך הפך לקבלן־מישנה של שיכון־עובדים. ואחר־כך לקבלן עצמאי. היום יש לו רכוש־ענק. רחמים הצעיר קרא לחברותיו העיסקיות על שם ילדיו, כמו סביונית, לבניית מיבני־תעשיה להשכרה ואילן, לבניה. הוא בונה ברחבי הנגב, ממיצפה רמון וערד עד לשכונת־וילות בנווה־נוי, בדרום באר־שבע.

רחמים חי באורח־חיים צנוע, אינו פעיל במיוחד בסניף המקומי של חרות. אך לא מכבר הוא התפרסם, בניגוד לרצונו, כשהתברר שהוא ריכז קרוב ל־40 אחזו ממניות חברת הביטוח סהר הנסחרות בבורסה. אחרי לחצים של מישפחת סחרוב בעלת סהר, הוא מכר אותן תמורת מניות של פי־בי, את הבריכה, גלי־הנגב, רכש רחמים, מחבר של מרכז־הירידים, לרגל בחירת מועמדיהם לכנסת, טען להגנתו, שהיה זה אליהו נאווי, ראש עיריית באר־שבע, שפנה אליו וביקש ממנו לקיים תערוכה גדולה בבירת־הנגב. בר־גרא הסביר לנאווי שמרכז־הירידים יוכל

נהג יקר!

הסתכל קדימה לכביש ולא אחורה לחפש מעשן, ויינו ניזיך ולא ניזי שר הבריאות!

כרזת „אגודת המעשנים"
בריא, פעיל ומתפקד

חרות רווקא, אחד עמיחי מאור, שהיה זקוק למזומנים.

עזר ועצה. בר־גרא, שאירח בחודשים האחרונים את מרכזי הליברלים וחירות בבניין הרב־תכליתי להיות לעזר ולעצה בלבד, ואת הביצוע יש להטיל על גוף אחר.

ואכן, הגוף הזה, אקספומדיה, טען בכתב־ההגנה, שלבר־גרא אין כל קשר לסיכסוך בינם ובין רחמים, ורחמים רק מנסה, כדבריהם, לסחוט אותם. לגופו של עניין, אפשר להבין מכתב־ההגנה, כי הם לא עמדו בהתחייבויותיהם כלפי רחמים, מפני שלטענתם גם רחמים לא עמד בהתחייבויותיו. מערכת־ההשמל שהתקין לא עמדה בדרישות.

בריאות
חוק עולה בעשן

המעשנים המושבעים הקימו שדילה לביטול החוק המסלה אותם לרעה.

מערכת הבחירות היא הזדמנות לקבוצות שונות ללחוץ על הרשימות המתמודדות, לדרוש מהן הבטחות מוזרות ולאיים עליהן בפתק־הבוחר. כמה חובבי עישון מושבעים הקימו זה לא מכבר עמותה בשם אגודת המעשנים, שפנתה לכל המיפלגות בדרישה שייתחייבו לבטל את החוק האוסר לעשן במקומות ציבוריים.

מיעוט של סאדיסטים. הירי־בים, אותם שאירגנו את דעת־הקהל אשר גרמה לחקיקה האוסרת עישון, הם לדעת האגודה „מיעוט קטן של מטרידנים פאתולוגיים, היפוכונדרים, מחרחרי־ריב וסאדיסטים." מיעוט זה „אינו מונה יותר מ־3% של האוכלוסיה." ביום הבחירות, כמובן, ערכם של המעשנים — „שהם 35% של הציבור" — הוא גדול הרבה יותר.

„נכון," מודה יוסף בן־כוכב, יו"ר האגודה, איש באר־שבע, „הניקוטין גם יכול להזיק. אולם התעמולה נגד העישון היא מוגזמת, ללא כל פרופורציה לנזק שבעישון. אילו רק חצי ממה שאומרים נגד העישון היה נכון, אני ועוד הרבה אנשים כמוני היינו צריכים למות מסרטני־ריאות כבר לפני 20 שנה. לעומת זאת, אנו רואים זקנים כמוני (65), שהם בריאים, פעילים ומתפקדים מצויין."

רשימה אפורה. הרשימות המתמודדות בבחירות לכנסת ה־11 יצטרכו עכשיו לתת דעתן לעניין העישון ולקבוע את עמדתן. בן־כוכב וחבריו מתכוננים לפרסם רשימה אפורה (על מישקל: רשימה שחורה), של הפוליטיקאים שסירבו לתמוך בעניינם.

רבין, דיין ונרקיס בשער־האריות
לחטוף את התהילה מלוי אשכול

ישר לתוך אל בום־הניצחון

יש תצלומים שהפכו מפורסמים באקראי, מפני שהנציחו רגע היסטורי. יש תצלומים שהפכו מפורסמים בגלל איכותם, מפני שהנציחו רגע דראמתי. ויש גם תצלומים אשר תוכננו בקפידה על־ידי אומני־תעמולה, אשר הועידו אותם מראש להיות מפורסמים.

עם הסוג האחרון נמנה תצלום שקישט הרבה אלבומי־ניצחון אחרי מילחמת־ששת הימים, התצלום שבו נראה משה דיין נכנס בשער־האריות.

סיזה של כובש. במלאת 17 שנה לכיבוש ירושלים סיפר עוזי נרקיס, כך, ברגע האחרון, זכו יצחק רבין, הרמטכ"ל, ועוזי נרקיס, אלוף פיקוד המרכז, להצטרף גם הם לצעידת־הנצחון.

למעמד המבויים קדמה תחרות סמויה מאחרי הקלעים: מי יהיה אבי הניצחון. אף שבתוך העיר העתיקה היו כבר צנחנים וגם דתיים, שחשו לכותל, עוד לא פורסם רישמית על כיבוש העיר. דיין מיהר מאוד להצטלם בפוזה של כובש. „כי הוא רצה להיות לפני אשכול, ואשכול לא רצה לפרסם את דבר הכניסה עד שהוא יבקר."

כיצד אירגן משה דיין את התצלום המפורסם בשער־האריות

חאם־לאם. נרקיס, שותף זוטר בתצלום, שעיטר למחרת את כל העיתונים היומיים בישראל, התעניין לאחר מעשה במינהגם של עמים אחרים בהזדמנויות רומות. „לעומת החאם־לאם של משה דיין, את הכניסה של אלנבי לירושלים תיכננו הבריטים במשך שבוע. אחרי שהכל נגמר, ישבו על התיכנון במישרד־החוץ הבריטי ושלחו לאלנבי פקודות של קילומטר איך לעשות כל דבר. הוא כתב מינשר, שאת ניסוחו אישרו בלונדון."

לישראלים של 1967 היו גינוני־ניצחון הרבה יותר פרימיטיביים מאשר לבריטים של 1917. את המינשר שהוציא דיין הוא כתב בחופזה במטה של עוזי נרקיס, בבנייני האומה, ושידר אותו מייד ברדיו, תוך שהוא חוטף את התהילה מלוי אשכול, ראש־הממשלה.

אחד החמיץ. רבין ונרקיס הוזצחו בתצלום המפורסם בדרך מיקרה. באותה הצורה, בדרך מיקרה, נערך מן התצלום מצביא אחר, רחבעם („גנדי") זאבי.

נרקיס סיפר השבוע, כי כאשר הבחין דיין בזאבי, הוא הזמין גם אותו לצעוד לצידו. אך ברגע המכריע, כשלחץ הצלם על המשחרר, פנה זאבי לאחור והחמיץ את ההיסטוריה.

מרים בניהיני

מזל החודש:

סרטן

מחייחס לחיים, לרכוש ולכסף ברצינות מעמיקה

השמש שוהה במעלות האחרונות של מזל תאומים לקראת כניסתה למזל הבא – סרטן. את ההבדל והשוני הרב שבין תאומים לסרטן, יוכלו להוכיח אלה שנולדו במזלות אלה. את טיפוס ה"תאומים" הכרנו כטיפוס אווירי, קליל, כפול. מחשבה מהירה, עיסוקים רבים ומגוונים, הסתגלות מהירה לאנשים ולמקומות חדשים. הסרטן, לעומת זאת, הוא מזל מים הנשלט על־ידי הרגש. ההתייחסות לחיים, לרכוש ולכסף יותר רצינית ומעמיקה. הכל הוא לוקח ללב. בניגוד לתאומים הוא אינו אוהב להחליף ולשנות. הוא מחפש בית, קביעות וביטחון. את טיפוסי תאומים וסרטן לא קשה להגדיר, אולם אלה הנולדים בין המזלות, כלומר: בסוף מזל תאומים או תחילת מזל סרטן – הם "ציפורים מזן אחר". אופיים, התנהגותם והופעתם מושפעים בהחלט משני המזלות. כך שאישיותם יותר מורכבת ומסובכת. לא קל להם עם עצמם ולסביבה קשה לתהות על קונקנם.

מעניין שאפילו את הופעתם קשה לאפיין מאחר ש"טיפוסי המעבר" מתחלקים לשתי קבוצות. הרוב מזכירים את ילידי מזל סרטן – היינו נוטים להשמנה – עגלגלים ולהם פנים עגולות "פני ירח", חיוך מקסים, הבעה טובת מזג ונעימה. החלק הקטן עדיין מושפע מהמזל הקודם (תאומים) והופעתו מזכירה את הופעתו של בן תאומים. גוף רזה, הליכה קלילה, חוסר מנוחה, תנועות זריזות וחיפוש אחרי "משהו".

מעניין שלמרות השוני הרב בהופעה, הטיפוסים עצמם, שמנים או רזים, מזכירים באופיים האחד את השני. צורך חזק בביטחון קביעות ויציבות, מאפיין את כולם וכן הדרך המוזרה להשיג זאת גם היא מצביעה על טיפוסי המעבר.

למעשה, אינם יכולים לשאת מצב של מנוחה, קביעות וביטחון, זה משעמם ומדכא אותם, אך ללא אלה הם מרגישים עצמם תלושים ונפחדים. לכן, הדרך שבה הם בוחרים להגיע לכל זה – היא דרך מלאת חתחתים ומהמורות.

לעתים רחוקות יחפשו להם עבודה שקטה מאחרי הקלעים. הם יעדיפו לבזבז את כשרונותיהם, אם אלה אינם קשורים לעבודה עם קהל. משא־ומתן עם אנשים רבים עונה במידת מה על החיפוש המתמיד.

הם נהנים מארוחה טובה, ועוד יותר מהכנתה, ונעזרים לשם כך בחומרים יקרים

עדיין לא רכשו להם את אהבת הבישול האמיתית של הסרטנים.

ילדים אהובים עליהם ביותר, אך שוב – לא עד כדי כך שיסכימו לוותר על חרותם האישית. הם זקוקים לפרטיות ולחופש. חוש־ההומור שלהם מוזר ביותר. הם „מתגלגלים" מצחוק וצחוקם ממש מדביק. למשהו מעניין". אנשים אלה בדרך־כלל טובי לב ואוהבים לעזור, החברה חשובה להם.

מצד אחד אינם יכולים ליצור קשר שיטחי ומצד שני אינם מעוניינים בקשרים עמוקים מדי. כך שלעיתים קרובות הם ימצאו את עצמם עובדים עם קהל לקוחות שהקשרים עימם נעשים אך ורק במיסגרת העבודה.

הם מסוגלים להנות מארוחה טובה ועוד יותר מהכנתה, אך אם יחליטו להכין סעודה בכוחות עצמם, יעשו זאת במחירות. כשהם נעזרים בחומרים יקרים ומרשימים. הם את הסביבה. הסיבה לצחוק אינה חשובה ביותר, הם יעדיפו לא לגלות מה גרם להם להתקף „הצחוק המתגלגל", אך אם יילחצו וייאלצו להסביר, איש מלבדם לא יבין שדבר מעין זה יכול להצחיק.

הם אוהבים להיות מוקפים בהמון חפצים.

הם זקוקים לפרטיות ולחופש, בעלי חוש־הומור מוזר, חסרי מנוחה ואוהבי ויופי

אולם מסוגלים להיפרד מהם ללא כל בעיה. עדיין לא קיבלו את תכונתם המפורסמת של הסרטנים – התקשורת לחפצים ישנים וחוסר יכולת להיפרד מהם. הם נמשכים לאמנות וליופי, אך יותר לצד המעשי, כלומר הם יעסקו בצורפות, בקרמיקה, בקוסמטיקה, בפרחים, בתמרוקים וכו'. חוסר המנוחה שמאפיין הם חייהם נובע מכך שלעיתים רחוקות ינצלו את כישוריהם. האמביציה שלהם עשויה לעזור להם בעבודה עצמה, אך בדרך־כלל לא תעזור להם לקדם את עצמם ואת שאיפותיהם.

בתקופה זו תהיו עסוקים יותר מתמיד בעניינים שקשורים לבית ולדירה. אלה שחושבים על מעבר לדירה אחרת יוכלו למצוא דירה שתשביע את רצונם. גם מי שאינו חושב על מעבר למקום אחר ירצה לשפץ או לארגן את הדירה שלו מחדש. בעיות בספים ורכוש עלולות להטריד בעיקר ב־24 וב־25 בחודש. אורחים עומ־דים להגיע בקרוב, ובכלל בזמן הקרוב מומלץ מאוד להתכונן לביקורים מפתיעים.

* * *

השבוע יהיה מעייף ידי מדאי, ענייניים שונים יטרידו אתכם וקשה יהיה למצוא להם פיתרון. שיחת טלפון או מיכתב שאתם מצפים להם בקוצר־רוח יגיע באיחור או בזמן שאינ־כם בבית. אתם עלולים לסבול מבעיות בריאו־תיות, בעיקר ב־21, וב־23 בחודש. ביקור של קרובי המישפחה בבית־כם עלול לגרום רוגז. עדיף לדחות זאת לשבוע מאוחר יותר. בתחום הרומנטי סיכוי לחדש קשרים או אף להתחיל בקשרים חדשים.

* * *

מצב־רוח של ביזבוזים יביא אתכם להוציא כספים יותר משאתם יכולים להרשות לעצמכם. גם החסכנים שביניכם לא יהיו־רים בתקופה זו. קניות גדולות או חתימה על חוזים שבהם יהיה עליכם להתחייב להוצ־אות גדולות. רצוי לד־חות בשבוע. מקור לט־עויות ובעיות בעיקר ב־20 בחודש. ה־24 וה־25 יהיו מעייפים ויתכן שמישהו מבני המישפחה לא ירגיש טוב וזה עלול לשנות לכם את התוכניות.

השבוע תתחילו להרגיש יותר טוב, אם כי את השיפור במצב־הרוח ירגישו בעיקר אלה שנולדו בתחילת המזל. ה־21 וה־22 יהיו מוקדשים לתחום ה־מיקצועי. הזדמנות לבי־צוע שינויים בתאריכים אלה. אך עדיף להשתות את התחלטה הסופית ולהתייעץ פעם נוספת עם מי שעליו אתם סומכים. ידידים עלולים לאכזב ב־23 או ב־24 בחודש, לא כדאי להסתמך עליהם או לתכנן ביחד תוכניות. הפתעות בתחום הרומנטי.

* * *

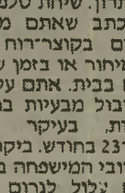
עייפות, מתיחות וקשיים שונים יאפיינו את השבוע הקרוב. בתקופה זו אתם נוטים להסתכסך עם הסביבה הקרובה, ומאבדים את הסבלנות במהירות. דרושה לכם מנוחה אך תתקשו למצוא זמן כדי לנוח. ב־21 וב־22 בחודש תתקלו בקשיים בקשר לנסיעה לחו"ל שעליה אתם חושבים כעת. בשטח העבודה לא הכל יילך חלק. ב־24 וב־25 בחודש אל תתרגשו ואל תקחו ללב. תחודש הקרוב לא יהיה קל, אך תתגברו.

* * *

בין ה־21 וה־24 בחודש יהיה עליכם לעזור לבני מישפחה שסובלים מבעיות בריאות. אל תתכננו תוכניות גדולות לאותם ימים, מכיוון שבוודאי לא יימצא לכם זמן לעצמכם. בשורה לא כל־כך טובה עלולה להגיע לאוזניכם ב־23 או ב־24 בחודש. בתחום המיקצועי תהיה הזדמנות לקדם שאיפות ישנות, אל תדחו שיחה חשובה עם מי שקשור לעניין. בחיי הרגש תהיו מקובלים מאוד בתקופה הקרובה וידידויות חדשות תופענה.

בתקופה זו תרגישו שהפופולאריות שלכם עולה, תהיו הרבה יותר מקובלים ואנשים יהיו מעוניינים להתד־שב בדיעותיכם. נתחום הרומנטי צפויות הצל־חות, כעת תוכלו לתקן יחסים שהזדקלקל. ר־וצוי שתזמינו את בני־הזוג אליכם לביתכם. מדובר על ה־21, ה־22 וה־23 בחודש. ב־24 וב־25 מומלץ יותר לחיפגש במקומות ציבוריים. ה־אמנים שביניכם יזכו להצלחות בתקופה זו וכדאי שינצלו את התקופה לקבל השראה.

* * *

השבוע תרגישו לחצים ביותר. קשיים לא צפויים עלולים לעכב את התוכניות. אל תחליטו בפזיזות והש־גיחו לא להתפרץ על עמיתים במקום העבו־דה. יהיה עליכם להק־דיש זמן רב לעבודה, אולם תצליחו להתגבר על הבעיות. אלה שמת־כוננים לנסיעה ב־22 או ב־23 בחודש, עדיף שידחו אותה לשבוע אחר. אתם עלולים להסתכסך עם אנשים או להיתקל בבעיות וקשיים בלתי צפויים. התקופה חסרת שקט.

* * *

בתקופה זו תרגישו שמצב־הרוח ומצבכם הכללי משתפרים. לפתע תיפגשו עם אנשים שעימם לא התראיתם זמן רב. כעת תוכלו שוב להתחיל בקשרים חד־שים, ומה שחשוב יותר – לסיים קשרים שמ־עיקים ושלוחצים עלי־כם. בשורות טובות בענייני כספים צפויות בסוף־השבוע. נסיעה לחו"ל עלולה להידחות, אך זה יהיה לטובה. אל תתאכזבו, מה שיבוא במקום זה יפצה אתכם על השינוי בתוכניות. הכל פועל לטובתכם.

ימים רומנטיים והזדמנויות לפתוח בקשרים חדשים יהיו סביב ה־21, ה־22, וה־23 בחודש. הפעם דרושה יותר הצעה ויותר יוזמה, אל תשאירו לצד השני את כל העבודה, אתם עלולים להחמיץ הזדמ־נות מיוחדת. קשיים כספיים צפויים שוב, בעיקר סביב ה־24 וה־25 בחודש. רצוי לא להתחייב ולא להיכנס להוצאות גדולות. כדאי להיות זהירים, ולמרות שיושמעו באוזניכם הצעות מושכות, עדיין לא להשיב סופית.

* * *

השבוע תתחילו לראות את האור בקצה המנהרה. רמזים וסימנים לכך שהמצב עומד להשתפר תוכלו לראות כבר כעת. אולם השבוע עדיין לא יהיה קל. מתיחות עם אנשים קרובים ותיקשורת לא טובה. אתם נוטים להתנהג בתוקפנות ונר־אה שללא נקמה סודית באדם שפגע בכם לא תוכלו להרגע. עדיף לדחות כל פעולה מסוג זה בשבוע לפחות. ה־24 וה־25 בחודש יהיו קשים ביחוד בתחום של יחסי החברה.

* * *

החודש רצוי שתארגנו לכם תקופה שקטה ללא נסיעות או עבודה מאמצת. אתם רגישים עכשיו יותר מתמיד ונוטים לחלות. בעיות עם קרובי מיש־פחה עלולות לגרום לכם לרוגז רב. ענייני כספים צריך להסדיר כעת ולא לדחות. במקום העבו־דה עצמכם תפקיד נוסף ב־24 או ב־25 בחודש. ב־21 וב־22 בחודש צפויות פגישות רומנטיות משמחות ביותר, אך כנראה שלא יתפתח קשר ממושך.

רחל מרחלת על כל העולם

דרינג, דרינג

"מדבר."

"שלום הנרי. מה שלום **אנדה?**"

"מי זאת? רחל?"

"נכון."

"יופי! אנדה בסדר גמור, נוסעים ביום השישי למונטה־קארלו, לקראת הלידה שתהיה באמצע יולי."

"מה, היא תלד שם? פה כבר לא טוב?"

"זה לא זה. עד כה היתה בטיפול אצל הד"ר — **אשבנזי** מבית־חולים השרון, אך את יודעת שאם כי נולדתי בבלגיה, הוריי ואני אזרחי מונטה־קארלו. כך שאת הלידה נעבור שם, והמיילד יהיה הרופא אשר יילד לפני כמה ימים את הבן של **הנסיכה קארולין**."

"ווהאו! איזה מיילד!"

"וגם את הברית של התינוק נעשה במונטה־קארלו, אך את פדיון־הבן נערוך כאן."

"שמע, הנרי, נודע לי בסודי־סודות שיצקתם מגבס ביום הרביעי פסל של אנדה, כשהיא בחודש התשיעי."

• "אפשר להשתגע! מי סיפר לך את זה? הרי אף אחד לא יודע, חוץ מהפסל! לא סיפרנו לאף אחד!"

"הנרי, אתה שוכח עם מי אתה מדבר! אתה הולך עם עלבונות?"

"טוב, הסיפור נכון. רצינו בהתחלה ציור של אנדה בחודש התשיעי. פנינו **לירם לוקוב** שיצייר, הוא רוצה 2000 דולר עבור הציור, כך שעור לא החלטנו. אבל בינתיים צילמנו אותה מכל הזוויות. כך שאם נחליט על כך, יוכל יורם לצייר. בינתיים נודע לנו שאפשר ליצוק פסל מגבס במחיר של 500 דולאר, וכך עשינו."

"מה זה יצקתם?"

"עטפו את אנדה בגבס על כל גופה, וכדי שתוכל לנשום, והילד לא יינזק, הכניסו לה צינורית לפה, עד שהסירו את הגבס."

"שיגעון! צריך להיות פסל מעניין, ומה תעשו ביציקת הגבס?"

"עומדים להפוך אותה ליציקה מברונזה. חוץ מזה אני רוצה לתקן סיפור שפירסמת."

"איזה סיפור?"

"סיפרת בשבוע שעבר על עניין הבית."

"נו?"

"השבוע אנו גומרים על בית בהרצליה־פיתוח."

"זה שאתם רוצים לשכור ב־5000 דולר לחודש?"

"תפסיקי! יותר אני לא מגלה!"

אנדה והנרי זימנר
רק הפסל יודע

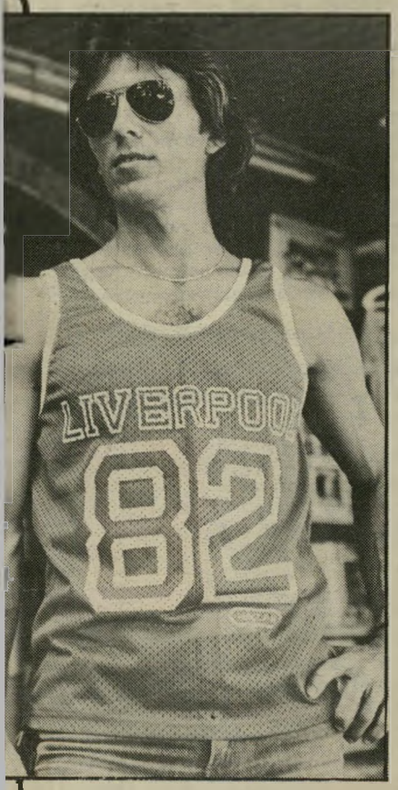
זמר הרואי(ן)

חובבי־הזמר בארץ לא יודעים, אולי, אך **אחד מעוזבי הזמרים** בישראל, שתקליטיו, ובעיקר הקאסטות שלו, נמכרות כלחמניות חמות. מכור לסמים קשים, עד כי יש הדואגים שמשהו עלול לקרות לו תוך זמן קצר.

בחודשים האחרונים אינו עולה לבימה, אלא אם כן הוא מזריק לעצמו מנה גדושה של סם. כבר מזמן אינו יכול לחשוף את ידיו, שכן זרועותיו מצולקות לגמרי מסימני המזרקים.

מסתבר שעוד בטרם התפרסם, כשעוד הסתובב במקום שבו נולד וגדל, החלה הידרדרותו, והקאריירה שהצליח לפתח גרמה רק להחמרה במצב. לאחרונה אף הסתבך כמה פעמים עם אנשי־המישטרה, ורק במזל לא נאסר בעצמו.

ידידיו חרדים שסוף דרכו קרוב, ואם לא יתחיל מייד בטיפול־גמילה, תיעלם דמותו הרזה (הוא איבד כימעט את כל מישקלו!) מבימות־הבידור בארץ.

אבי פאנק
מחול אירובי בשניים

פאנק המחולל

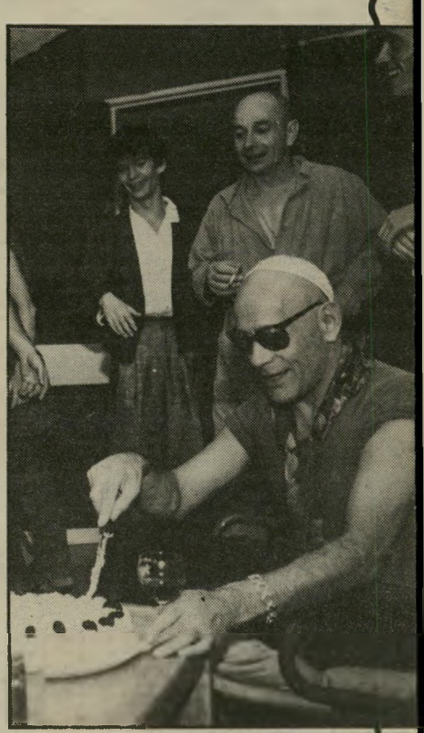
אבי פאנק הוא הגרוש של **עדית**, הציירת המחוננת, ומחונן בעצמו בכישרון ריקוד והדרכה. התוצאה — קורסים בהדרכתו למחול בכלל, ולמחול אירובי בפרט, ועוד יותר בפרט — לתרגילים מיוחדים לנשים. הלומדות כיצד לשלוט בשרירי איזור שיפולי־הבטן התחתונים וכתוצאה להנאה מוגברת ועוד יותר להן ולבן־זוגן בשעת מחול אירובי בשניים.

אחת המדריכות אצל פאנק היא **ג'קי ירושלמי**, עד כה אשת־חיקו הניצחית של אחד מצעירי בית ירושלמי, אלה מהבלים והטכסטיל. הריקודים המשותפים הולידו רומן לוהט.

עניין הגירושים עוד יקח קצת זמן, מאחר שירושלמי אינו אץ לשלם לג'קי מזונות, ולא לחלק בקלות את רכושו, כתביעתה.

בינתיים שכרה ג'קי, לפני שבועיים, דירה שאליה עברה עם שתי הבנות, והעוזרת הפיליפינית הצמודה, ולפרנסתה היא ממשיכה לאמן בהתלהבות את חתיכות המרינה ברזי האירוביקה.

רועה ואינו רואה

אורלנדו ועוגת יום־ההולדת*
מלביש, רוחץ, מגלח, מאכיל

על להקתו של **לינדסי קמפ** עוד יהלכו כאן סיפורים במשך שנים. ביקורת אמנותית על מחזותיו, ועל התיאטרון הטוטאלי שלו תקראו במדורי ביקורת־התיאטרון. אצלי תקראו, לעומת זאת, כמה סיפורים עסיסיים על לינדסי ואנשי להקתו.

לינדסי קמפ מצהיר תמיד, על אהבתו הרבה למין הגברי, וגם מוכיח זאת. עד לפני שש שנים היה בן־זוגו הקבוע חבר להקתו, **אורלנדו המופלא**, אותו גילה לינדסי כשהוא רועה־צאן באיטליה. שנים רבות מאוד חיו השניים כבני־זוג נשואים.

לפני כמה שנים איבד אורלנדו המופלא את מאור־עיניו, אך בכך לא הסתיימה הקאריירה שלו בלהקה. הוא ממשיך להופיע על הבימה בתפקידים מרכזיים, כשהוא נעזר רק במיקצת על־ידי יתר חברי הלהקה. הביטחון שהוא ממשיך להפגין על הבימה מסתיר את עוברת עיוורונו, והצופים אינם משערים כלל שהם עדים ליכולת מופלאה ממש, ולשליטה עצמית בלתי־רגילה.

מאז חדלה האהבה לשרות בין לינדסי לאורלנדו, מצא כל אחד מהם בן־זוג אחר מבני־הלהקה. ללינדסי חבר בשם **דייויד האסטון**, שנשאר בספרד, ולא הצטרף לביקור בארץ בגלל מחלה.

גם לאורלנדו המופלא בן־זוג, הצעיר שבחבורה, נער בן 22, ויפה כפסל. הצעיר אינו מש מאהבו לרגע. הוא מלביש, רוחץ, מגלח, ומאכיל אותו כמו אשה אוהבת את מאהבה הנכה.

לינדסי קמפ ואורלנדו המופלא אינם ההומו־סכסואלים היחידים בלהקה. רוב הגברים בלהקה רומים להם, וחיים בזוגות־זוגות, ממש כמו בני־זוג נשואים, אין חטיפות, וללא קינאות קטנות. רק שלוש בנות־הלהקה אינן בעלות נטיות כאלה, ומנהלות חיים נורמליים מחוץ לשעות־העבודה.

ביום השני שחלף, אחרי הופעת הלהקה במחזה פרחים. בתיאטרון ירושלים, הפתיע חברו של אורלנדו המופלא את מאהבו ואת חברי הלהקה.

עוגת גבינה ותות־שדה הובאה אל מאחרי הקלעים, ולקול תשואות בוצעה על־ידי אורלנדו העיוור. באותו יום חגג מלאות לו 50.

• *עומד מאחוריו לינדסי קמפ הקרח.*

פחות ספר — יותר זמר

תמיד צריכה לשאול אתכם מחדש: „זוכרים את הסיפור על...", הכל מפני שאינכם מסודרים, ולא מנהלים כרטסת. אצלי כל אחד מקוטלג, וכששמעתי **שלוליק לוי** זמר הרומנסות, מבלה באילת ונראה עם חתיכות על ימין ושמאל, לא הייתי זקוקה למכה על קודקודי, או לעצום את עיני ולהתאמץ. לוליק, לוליק, מה כתבתי עליו?

שלפתי כרטסת, והסיפור כמו שנשמע רק אתמול, אם כי נכתב לפני שנה כמעט.

או סיפרתי לכם על הרומן הארוך שהוא מנהל עם **דליה וולקוביץ**, ספרית־צמרת מרמת־אביב, שמאחוריה כבר ארבעה גטים, האחד מאיש צבא־הקבע, השני מבעל סוכנות־נסיעות, השלישי מארם צנוע ולא מוכר, והאחרון מיהלומן.

לוליק נהג לשבת שעות רבות במספרה של דליה, נהג במכוניותיה החדישות, ובכלל היה לעזר כנגדה.

הסיפור נמשך שלוש שנים, עד שהוצעה ללוליק עבודה מעניינת באחד המלונות באילת. ההצעה היתה קוסמת הזמר נענה וירד לאילת. דליה היתה מגיעה בתחילה לסופי־שבוע משותפים, אך לאחרונה הולכות נסיעותיה ופוחתות, ואילו לוליק נראה יותר ויותר עם חתיכות הדרום.

עוד רומן ארוך ויפה, שהמשכו יהיה, כנראה, רק בכרטסת, ולא בחיים.

חופשה באירופה

רחל דיין נסעה בימים אלה לחופשה באירופה. לחופשה־ולהחלפת־האוויר היתה זקוקה מזמן אך נוספה עוד סיבה ליציאה.

יומיים אחרי צאתה עמד להגיע התסריטאי, שיערוך את התסריט שהכינו **יעל ואסי דיין** על

רחל דיין
בדיסקרטיות

אביהם, **משה**. התסריטאי ביקש להיפגש גם עם רחל, אך למרות שלא סירבה מפורשות, אין היא מרוצה מגירסתם של יעל ואסי אודות אביהם — בעלה.

לכן, בדיסקרטיות האופיינית לה כל־כך, פשוט קמה ונעלמה, ופגישה לא נעימה — נמנעה.

עופר בורשטיין
נערה מבית טוב

גליה 1

זוכרים את הסיפור שהבאתי מלונדון לפני חודש? על **אלכס גילעדי**, וההזמנה לתא המלכותי למשחק חצי־הגמר במישחקי וימלבדון, ועל **הנסיכה דיאנה**, ועל החתיכה שיזמין ללוותו לתא?

זוכרים? יופי! ובכן, הפור נפל, וחתיכה משגעת תצא מהארץ ותתלווה לאלכס לאירוע. **גידעון אוברזון** תופר לה שימלה מיוחדת, ואילו אלכס עצמו אסיר־תודה כל־כך על שנענתה להזמנה, שמייד בתום מישחקי וימבלדון יטוס איתה לספרד ויקרא על שמה את היאכטה החדשה שרכש.

קוראים לנערת־חלומותיו **גליה**, ובעוד חצי שנה תהיה בת 11. כשהיא רואה אותו, היא מקדמת את פניו בנשיקות וקוראת לו אבא.

ולא בלי סיבה. גליה היא בתם של אלכס ואשתו־לשעבר, **חווה**, שנשא אלכס אחרי שהתאלמנה מבעלה, שירד למצולות בצוללת דקר שנעלמה. הוא היה סגן מפקד הצוללת. לחווה היה בן מבעלה הראשון, **גיא**, וגם אותו אוהב אלכס כאת בתו, ולפני שגוייס לצה"ל, תחב אלכס 5000 דולר לידיו, שילך לעשות קצת חיים, כשהוא מגיע ארצה, הולכים השניים לבלות יחדיו.

כשקוראים ליאכטה גליה 1, הכוונה היא לקרוא לגדולה ממנה, בעתיד, גליה 2, ואם באלכס מדובר, תהיה זו יאכטה בגודל אוניה בינונית: מעניין אם ימצא לה מעגן בחופי הארץ.

אלכס גילעדי ובתו, גליה
יאכטה בגודל אוניה

אביר על סוס אדום

כמעט כמו באגדות, רק הצבע השתנה כשת**מי קצנגולד**, בתם היפה של בעלי מחצית קפה רוול בתל־אביב והבניין שבו הוא שוכן, החליטה שהיא צריכה סוס לרכיבה, היתה כתובת אחת, שאליה היתה חייבת להגיע במוקדם או במאוחר.

ל**יאיר אמסטרדמר** מרמתיים יש שיגעון, שאותו הוא מטפח מזה שנים. ליד תחנת־הדלק שבבעלותו הוא מחזיק באחת האורוות הנודעות ביותר בישראל. לסוסיו שם שנישא גם לארצות אחרות, ורבים מבקרים ומנסים לרכוש מסוסיו.

בנו בן ה־25, **ישראל** ("ראליק") מטורף לא פחות מאביו, ובשליחותו הוא נוסע מדי פעם לחוות־סוסים נידחות ברחבי־אירופה, בניסיון לרכוש עוד סוס לאורווה.

תמי וראליק אמסטרדמר על פרסטיז'
בדרך לחופה

עורו הספרדים

לפני שנים הגיע ארצה מצרפת נער חמוד ותאב לימוד הנושא את השם **עופר בורנשטיין** והחל לומד כאן באוניברסיטה כל מיני איזמים. אחד האיזמים הביא אותו לאהדה ולתמיכה הולכת וגוברת בבני עדות־המיזרח, ולפעילות ענפה בפנתרים השחורים, אף כי מוצאו אשכנזי חלקי, כפי שמעיד שמו. הוא היה מפעילי שכונת־התיקווה, ובין השאר היה בין מארגני ההפגנה שבה נכלא צ'יץ בלישכתו.

מהפנתרים הדרך לא רחוקה על לבריחה הטיבעית, ועופר הפך לאמרגנם. יחד עם אנשי הבריחה יצא לארצות־הברית לסידרת־הופעות, ושם במיאמי שבפלורידה, פגש נערה יפה מבית טוב, טוב מאוד אפילו, והחל רומן נעים ונחמד. בעיקבות הרומן והשמש הזורחת הגיעו עופר וחתיכתו למלון שרתון בתל־אביב, ושם הועמדה לרשותם סוויטה נהדרת. מסתבר שלהורי הנערה אחוזים ניכרים בבעלות במלון.

פאר סוסיו של יאיר הוא **פרסטיז'**, שזכה באליפות ישראל בקפיצות, ומנבאים לו עתיד מזהיר.

כשהגיעה תמי לאורווה כדי לרכוש סוס, פגשה בראליק רכוב על פרסטיז', וזהו זה. השניים חטפו שוק. החתונה התקיימה השבוע, ביום א', בקאזה־דל־סול שבמושב גנות. לחופה הציורית הביא ראליק את הכלה כשהם רכובים יחד על פרסטיז', לקול מצהלות המוזמנים.

א־פרופו סוסים: סוסם המשותף של **גידעון רסקין**, האדריכל, ו**אריה פילין**, הקבלן, עושה גלים השבוע. קונים הציעו עבורו מיליון דולר. הסוס, העונה לשם **שטיר**, לא התרשם, וגם בעליו לא. כשיתחילו לדבר על שלושה־ארבעה, אולי יגלו עניין.

העולם הזה
נבחרת לאומית – בזיון בינלאומי

חרפת פולין

„העולם הזה" 1134
תאריך 24.6.1959

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה, הקדיש כתבת־שער נרחבת לנושא ספורטיבי: להספדה של נבחרת ישראל בכדורגל. בווירוצלב, פולין, לנבחרת הפולנית, בתוצאה של 7:2 ● תחת הכותרת „המומחה לקלקלה" פורסם הפרק השני בסידרה „בנופיית אילת", ובו סיפורה של הכנופיה אשר רוקנה את כספי עיריית אילת, כנופיה שאחד מחבריה היה גיבור העיריה ● „הטיסה האחרונה" הוא סיפורה של אורה שטורמר על ארוסה, הטייס אביהו רביב, אשר נפצע ערב חתונתם ומת כעבור זמן מה ● סיפורו של אליהו גלזמן, מנהל בית־הספר המיקצועי־תיכוני „מונטיפיורי", שמכר תעודות־בגרות לכל המרבה במחיר. הופא בכתבה „ירידת המנהל", שתיארה גם את תקופותיו החלוציות של גלזמן ● „החוק נגד המין" הביא את אפשרויות הסעולה של החוק בנגד מו"לים מיפתוריים שהציפו את המדינה בחוברות מין־מסוקסקיות ● השבוע לפני 25 שנה, החל „העולם הזה" בסירסום תמונותיהן של מועמדות לתחרות „מלכת המים 59" ● בשער הגיליון: מאמן נבחרת ישראל בכדורגל גיולה מאנדי.

הכדורגלן קורע את מסך הברזל ★ הסופר אוהב ויסקי ומנסה להציל אישה ★ הקבוצניק מחפש זהב

העם

בעיטה לשער עצמי

כמעט כל אזרח בישראל רוצה בעליה המונית מארצות הגוש הקומוניסטי. השבוע ישבו המונים ליד מקלטי־הרדיו, והקשיבו בדריכות לשידור תחרות הכדורגל בשידור ישיר מן המיגרש בווראצלב, מתחרות בינארצית של פולין נגד ישראל. את המאזינים חיממה הידיעה, כי המוני יהודים פולנים צופים לבטח בווראצלב. באותו רגע, במישחק.

מה שבקע מן הרדיו היה שיעור מאלף איך לחבל בעליה. הקריין הישראלי, נחמיה בן־אברהם, שדרן טוב אך מדינאי גרוע, התמוגג מנחת, קרא לתוך המיקרופון, כי יהודי פולין מקווים לניצחון הנבחרת הישראלית. המסקנה המתבקשת לשילטונות הקומוניסטיים: היהודים בגוש הקומוניסטי נאמנים יותר לישראל הרחוקה מאשר למולדתם, ועלולים להוות גייס חמישי.

גם עיתוני ישראל לא היו יהירים ביותר. קריקטורה לדוגמה: כדורגלן ישראלי קורע את מסך־הברזל, המשמש כשער.

מכיוון שהעליה מן הגוש המיזרחי תלוייה כולה ברצונן הטוב של הממשלות הקומוניסטיות, היתה זו דרך רעה מאוד לרכוש שם יידידים לעליה ולהצליח בחברה הבינלאומית.

אורחים

היום התשיעי בשבוע

„כתיבה היא מיקצוע נהדר, כמעט כמו שתיה," התוודה פעם הסופר הפולני הצעיר מארק (היום השמיני בשבוע) חלאסקו (26), אולם מאז עזב חלאסקו את פולין מולדתו, לפני למעלה משנה, לא חזר אליה מחשש פן ייאסר עקב הצהרותיו בעולם המערבי בגנות המישטר הקומוניסטי (כמו: „אין רבר כזה שנקרא קומוניסט") — היו לו כמה וכמה הזדמנויות ללמוד, כי השתיה אינה נהדרת כל־כך כפי שהוא רואה אותה.

כאשר שהה חלאסקו גבה־הקומה והבלונדי, לפני שמונה חודשים, בברלין המערבית, שם הוסרט סרט לפי סיפרו, היום השמיני בשבוע, הוא זכה בתהילה רבה. מלבד אהבתו לכוכבת־הסרטים הגרמניה סוניה זימין, וקבלות־פנים שנערכו לכבודו, הוכשח לו גם ביקור באמריקה וסידור אשרת־כניסה מיוחדת לתיירים, אולם או, באחת המסיבות לכבודו, הכניס חלאסקו, שמיכנסי הג'ינס וחולצת־הבוקרים הפכו לתלבושתו הקבועה, את אצבעותיו לפיו ושרק בחוזקה „כמו חוליגאן ורשאי". כשאחד האורחים ניסה להתח־רות בו בשריקה הפך חלאסקו את שולחן המש־קאות. ביקורו באמריקה בוטל.

סיבה בבקבוק. בסוף ינואר השנה, הגיע חלאסקו לישראל, כדי לבקר את יידידו, יאן רויצקי, בקיבוץ גן־שמואל. סילוקו מהקיבוץ עורר בשעתו סערה גדולה. העיתונות האשימה את קיבוץ השומר הצעיר גן־שמואל במק־קארתיזם.

בת יפאן היא מיצ'יקו מאדה, גי־בורת הסרט היפאני ה־נערה. הגופה והפנינים. **שמשך בקיץ 1959 המונים לקולנוע־הקיץ** גן־רינה **בתל־אביב, ושעניינו היה מעשה בשולת־פנינים תמה.**

אולם האמת היתה אחרת. חלאסקו גורש מהקיבוץ, משום שנהג לנסוע ערב־ערב לחדרה ולהשתכר שם בראוי. בשובו, היה נטפל לבנות המשק ולילדות. גם גירוש זה לא הניא אותו מאהבתו לטיפה המרה.

יחד עם יידידו יידד חלאסקו לאילת, שם ניסו לסדר לו עבודה קבועה. הוא היה משתכר בלילה, מתעורר למחרת בצהריים, רץ קודם כל אל הבקבוק. הוא עזב גם את אילת, כשסיבת פרידתו מהעיר שהקסימה אותו, לדבריו, נעוצה בבקבוק.

חלאסקו התגורר בחדר צנוע במלון הס בתל־אביב, נתמך על־ידי כמה מעריצים, שאותם הכיר עוד בפולין, והפך אורח קבוע בבארים ובמועדוני הלילה התל־אביביים. ביום חמישי שעבר הודמן חלאסקו באחד מסיורים אלה לקאזינו באר שברחוב הירקון.

סיגריה דולקת ביד. על ביקור זה סיפר השבוע מנהל המקום והמוזג שלו, שמואל קפלן (47): „הוא בא עם עוד שני בחורים בשעה 1 ורבע בלילה. התיישב ליד דלפק־ההגשה. הרגשתי שהוא שיכור, והצעתי לחבריו שיזמינו עבורו קפה. הוא פנה אליי ודרש בתוקף, בפולנית, שאמזוג לו ויסקי. ניסיתי לשכנע אותו שוב, שמוטב וישתה קפה. אך הוא עמד על שלו. לא רציתי לעורר מהומות ומזגתי לו כוסית.

„לידו ישבה אשה בת 35, שגרה כנראה לא הרחק מכאן, והמבקרת בבאר לעיתים קרובות. חלאסקו פנה אליה וביקש אש. היא לא הבינה את שפתו והוא הסביר לה בתנועות־ידיים. היא הושיטה לו קופסת גפרורים. הוא שלף סיגריה מכיסו, הציתה, משך אליו את יד האשה, והצמיד את הסיגריה הדולקת לזרועה.

„האשה התחילה לצעוק והוא סחב אותה בשערותיה. שני חבריו שבאו עמו, סחבו את הבסא של האשה מתחתיה, והיא נפלה ארצה. כל זה קרה ברגע. רצתי מאחרי הדלפק וצעקתי עליו בפולנית, על שהוא מעז להכות אשה. בתגובה התנפלו עליי חבריו והחלו מכים אותי. תפסתי אותם אחד אחד, וזרקתי אותם החוצה.

אנשים

● בגלל מישקל גופו הרב, נקלע **אלוף־מישנה אברהם יפה** מדי פעם למצבים עדינים. לאחרונה, בעת שסער באחת המיסעדות בעיר. הבחין יפה באדם כחוש וצמוק שישב לירד ואבל ארוחה צמחונית. יפה לא יכול היה להתאפק והעיר לאיש: „כשמסתכלים עליך, אפשר לחשוב שיש רעב בארץ!" האיש הרזה לא נשאר חייב, והשיב במקום: „וכשמסתכלים עליך, יודעים מייד מה היא סיבת הרעב!"

● **מיכאל זאבר** (20) איש שדה־בוקר ובנו של העיתונאי אלכסנדר זאבר, אשר קיבל בשבוע החולף מאוצר המדינה סכום של 2,008.447 ל"י, כתמורה עבור מטיל־הזהב שמצא בשדה, צחק למיקרא הידיעות שהופיעו בעי־תונות ושסיפרו, כאילו המשק איפשר לו להתיזק בכסף הזה כרכוש פרטי. על סמך התקדים שגם בן־גוריון לא מסר לידי הקיבוץ את רכושו הפרטי, „איפה יש לחברי המשק זמן לדון על כך," גיחך, „כולם הולכים עכשיו עם הראש באדמה, מחפשים זהב!"

פסוקי השבוע

● נשיא ההסתדרות הציונית, **ד"ר נחום גולדמן:** „יהדות העולם היא די עשירה כדי לקיים שלוש מדינות יהודיות."

● הבלש הפרטי **דויד אלמוג:** „איפה ש־אתה זורק אבן במדינה, אתה פוגע בגנב — והוא יגנוב גם את האבן!"

● **יעקב אגמון,** מנהל התיאטרון ה־קאמרי, על המצב באחד התיאטרונים: „זה בריוק כמו מצבה של נבחרת הכדורגל שלנו בפולין — 2:7. שבעה אנשים על הבמה ושניים באולם."

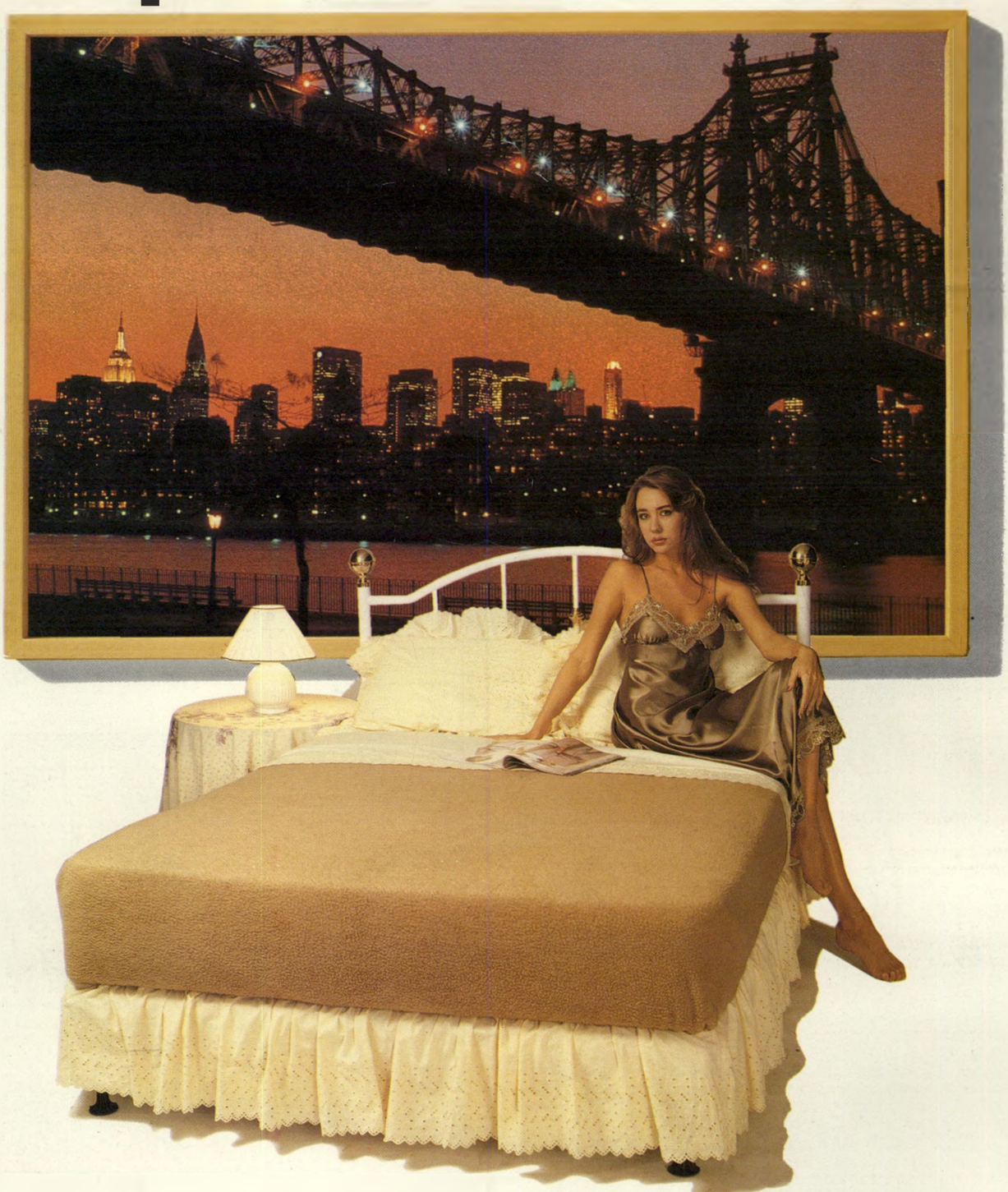
* מאוחר יותר הגיעה השחקנית זימן לארץ. שילמה את חובותיו של חלאסקו. לקחה אותו איתה ונישאה לו. אך כעבור כמה שנים נפטר חלאסקו, כתוצאה משתיית־יתר.

בת צה"ל כאשר חבר־הכנסת ישראל רוקח, שהיה אותה עת גם ראש עיריית תל־אביב, הציע לקצר את תקופת השירות של הבנות בצה"ל משנתיים לשנה וחצי, עברה הידיעה בעיתונות העולם ופירסום אנטי־שמי איטלקי ניצל את ההזדמנות, פירסם כתבה על הנושא, תחת הכותרת „גיהינום בארץ־הקודש" וליווה את הכתבה המשמיצה באיור של כביכול חיילות קרביות בצה"ל, המפעילות נשק חם.

"קינג-קויל" מציגים:

שינה נוסח אמריקה.

חדש בארץ — אך לא באה"ב!
"קינג קויל", מערכות השינה ש"עושות את היום" למליוני אמריקאים — עכשיו בישראל!
מזרוני "קינג קויל", עם המבנה המיוחד והמרכז הבריאותי, הם השילוב המוצלח ביותר של יתרונות אורטופדיים עם נוחות מכסימלית. הם הותאמו במיוחד לקצב החיים המודרני ומבטיחים שינה עריבה בלילה וערנות בלתי פוסקת בכל שעות היום.
עכשיו גם את יכולה להנות ממערכות השינה, שתוכננו על ידי מהנדסי "קינג קויל" בשיתוף עם אגודת הכירופרקטורים העולמית, ולקום רעננה ונמרצת — בכל בוקר מחדש.
אל תוותרי על שינה נוסח אמריקה! נסי כבר היום את מערכות השינה של "קינג קויל" הכוללות: מזרון, בסיסי-מיטה אמריקניים וראשי-מיטה מרהיבים ביופים.
מיוצר בארץ, ברשיון מיוחד, ע"י עמינח ניר-צבי.

15 שנות אחריות!

עם המרכז הבריאות!

King Koil

מזרון קינג-קויל שינה נוסח אמריקה.

אפשרות רכישה בתשלומים באמצעות כרטיס האשראי ויזה ברשת חנויות עמינח בלבד.

את חדרי השינה תוכלו להשיג ברשת חנויות עמינח. המפעל: מושב ניר צבי, פתוח רצוף 09.00-19.00 טל. 054-220777-8-9 **תל-אביב:** דיזי סנטר, המלך ג'ורג' ת"א, פתוח רצוף 09.00-19.00 **רמת-גן:** ז'בוטינסקי 71. **ירושלים:** רח' יפו, מרכז כלל 226; חנות חדשה: בנין האחים ישראל, שלומציון המלכה 18. **מפרץ חיפה:** שד' ההסתדרות, ליד משרד הרישוי, פתוח רצוף 09.00-19.00. **חיפה:** הרצל 78. **נהריה:** שד' הגעתון 46. **נתניה:** הרצל 45. **באר-שבע:** רח' קק"ל 101. **פתח-תקוה:** רח' בר-כוכבא 38, פתוח רצוף 09.00-19.00

רשימת חנויות מורשות תל-אביב: כל בו שלום; רהיטי ורד מיכה — הרצל 154; רהיטי מוניטין — נחלת בנימין 122; רהיטי מוניטין בוגרשוב 72; דיוריט — פרישמן 38. **גבעתיים:** אליהו גלילי — סירקין 13. **בני-ברק:** פול רהיט — ז'בוטינסקי 9. **פתח-תקוה:** בלושטיין — הברון הירש 26. **בית שמש:** רהיטי רויאל — מרכז מסחרי. **קרית מלאכי:** מקור הרהיטים צלאח — מרכז מסחרי.

רחובות: בית רהיטי חי — אחד העם 6. **ראשון לציון:** רהיטי שטבי — הרצל 2. **חולון:** דיוריט — אילת 18. רהיטי צח — רח' סוקולוב 86. **אשדוד:** רהיטי כ.נ.ר. — אזור התעשיה הקלה. **כפר-סבא:** רהיטי תל חי — ויצמן 141. **הרצליה:** ב.פ. נתן — סוקולוב 67. **רמת השרון:** בית וגן — אוסישקין 41. צפריר — סוקולוב 66. **נתניה:** סגל — שער העמק 6. **אשקלון:** כל בו לנגר.

ערד: רהיטי מירנדה — מרכז מסחרי. **שדרות:** רהיטי קופל — אזור התעשיה. **קרית גת:** רהיטי חיים — מרכז מסחרי חדש. **טבעון:** אפרון — ככר בן גוריון. **טבריה:** קובי נפתלי — כיכר העצמאות. **ירושלים:** רהיטי בורנשטיין — יפו 72. **חיפה:** מרכז המזרונים — הרצל 93. **חדרה:** תרבות הדיור — הגיבורים 78.

מיספר 2442 כ' סיוון תשמ"ד, 20.6.1984 שנה 48 המחיר 300 שקלים (כולל מע"מ)

העיר

ציפי לוין
וורן ביטי

הרומן הישראלי של וורן ביטי